

KAD LAVICA USTAJE

Probudite se i promijenite svoj svijet!

LISA BEVERE

Drage prijateljice,

Bog je odredio da njegove kćeri imaju svrhu, strast i srčanost. Mnoge su od nas provele previše vremena drijemajući u sjeni. Sada nas Bog poziva da se probudimo, ustanemo i promijenimo svijet. Vi ste stvorene utjecati na svijet oko vas na kreativan i strateški način.

Knjiga Kad lavica ustaje Bogom je nadahnuta riječ koja objavljuje činjenicu da ste rođene za ovo vrijeme. Stvari koje je Bog govorio kroz ovu poruku mene su samu osnažile i bile mi izazov u svakom području života. Isto sam čula od nebrojenih sestara diljem svijeta koje su zauzele to mjesto snage i svrhovitog služenja dok im je Bog govorio ovo otkrivenje u njihova srca.

Ovu knjigu šaljem vama i vašim voditeljima zajedno s mojom ljubavlju i podrškom. Molim vas podijelite ovu knjigu i druge materijale koji su vam dostupni na Internetu sa svima koje poznajete. Vjerujem da će vas knjiga Kad lavica ustaje pozicionirati da izgonite tamu, spašavate one bez nade i ustanete zajedno s onima oko vas kako biste objavljivale kraljevstvo Božje na zemlji.

Lijepo moje, ova je poruka zauvijek promijenila način na koji volim, vodim, služim i dajem. Zato molim da i vi doživite promjenu dok tražite Božje srce na ovim stranicama. Voljela bih saznati kako je ova poruka utjecala na vas kao i na one povjerene vašoj brizi. Iskreno vaša

Lisa Bevere
LisaBevere@ymail.com

teach reach rescue
**Messenger
International**®

KAD LAVICA
USTAJE

KAD LAVICA USTAJE

Probudite se i promijenite svoj svijet!

LISA BEVERE

Syloam

LIONESS ARISING (Croatian) by Lisa Bevere

© 2013 Messenger International

www.MessengerInternational.org

Originally published in English

Additional resources in Croatian, Serbian and Bosnian are available for free download at www.CloudLibrary.org

You are encouraged to duplicate, virally distribute, use extracts or otherwise share this message with others.

To contact the author: LisaBevere@ymail.com

Kad lavica ustaje - Lisa Bevere

© 2013 Messenger International

www.MessengerInternational.org

Ova, kao i druga učenja, na hrvatskom, srpskom i bosanskom jeziku, od John i Lisa Bevere dostupna su na:

www.CloudLibrary.org

Podstičemo vas da kopirate, delite, koristite citate

ili na drugi način delite ovu poruku sa drugima.

Autorov email: LisaBevere@ymail.com

copyright © 2013 za hrvatsko izdanje, Syloam

Izdaje: Syloam

Černyševského 11, 851 01 Bratislava

www.press.syloam-international.org

www.media.syloam-international.org

Za nakladnika: Miroslav Čobrda

Urednik: Miroslav Fic

Prijevod: Zdenka Grgić

Lektura: Vera Mitrović i Zdenka Grgić

Korektura: Vera Mitrović

Prijelom: Darko Brvenik

U ovoj je knjizi autor koristio navode stihova iz različitih prijevoda Biblije. Za sve navode koji se poklapaju sa standardnim prijevodom Biblije u izdanju „Kršćanske sadašnjosti“, Zagreb, 2006, korišteni su stihovi iz tog izdanja Biblije, a sve druge, prevoditeljica je slobodno prevela te s pripadajućim oznakama navela u bilješkama na dnu stranice njihov prijevod u Bibliji navedenog izdanja „Kršćanske sadašnjosti“, Zagreb.

*Svim mojim sestrama lavicama
koje osjećaju kako se nešto divlje, vatreno
i prekrasno podiže unutar njih.*

*Vi ste predivne.
Rodene ste za ovaj trenutak.
Ne bojte se svoje snage, pitanja ili uvida.
Probudite se, ustanite i usudite se ostvariti
ono za što ste stvorene.*

SADRŽAJ

1	LAVICE, PROBUDI SE	9
2	NEVIĐENA SNAGA	25
3	OPASNO BUDNE	41
4	UKUPNOST STRAHA I ZAČUDNE LJEPOTE	59
5	SNAGA JE NAMIJENJENA SLUŽENJU	77
6	ZAJEDNIČKA MISIJA	89
7	POZDRAVI, GRLJENJE I UZAJAMNA NJEGA	109
8	LAVICA IMA STRATEGIJU	123
9	LAVICE ŽIVE U SVJETLU, A LOVE PO MRAKU	143
10	HODANJE S LAVOM	173
11	OD ŠAPATA DO RIKE	187

LAVICE, PROBUDI SE

Priroda je stvorena da se udruži s duhom kako bi nas oslobodila.

RALPH WALDO EMERSON

Godina je bila 1994., a noć kao i sve druge noći u to vrijeme mog života. Srušila sam se u krevet kasnije no što sam trebala, nakon očajničkog pokušaja uvođenja malo reda u svoj dom. Kao trudna žena, majka trojice sinova, tih sam dana spavala dubokim snom. Jednostavno bih sklopila oči, odmah zaspala i slijedeće čega bih se sjećala bio je zvuk budilice, glasovi djece ili kasno jutarnje sunce koje prodire u moju sobu.

Ali te sam noći zaspala i probudila se u zoru, tresući se u samoj srži svoga bića.

Tih sati tik pred zoru, doživjela sam snažan i neobičan san. Zapravo, ako ga nazovem snom može se činiti kao da se dogodio dok sam spavala ili da je bio poput neke sjene; ali nije, bila je to vizija. Za mene je sasvim uobičajeno da sanjam, no ne ovako intenzivno. Sada sam bila budna i drhtala. Ispred mene se odvijala scena postavljena na nekom drugom mjestu i u nekom drugom vremenu. Osjetila sam kako više ne hodam zemaljskim putovima. Nalazila sam se u nekakvom nebeskom svijetu, na mjestu svjetlosti, ali bez blještavila.

Sjajno je svjetlo bilo posvuda te se činilo da izbija iz svega. Nije bilo magle ili sjene, samo prekrasne boje. Ove žive boje prožete svjetlom sadržavale su nijanse tako zasićene da ih ne mogu nazvati

imenima boja koje poznajemo na zemlji. Pigmenti su bili u slojevi-
ma i višedimenzionalni. Iz nekog se razloga najbolje sjećam tonova
grimizne (ali ne grimizne kakvu mi poznajemo) i plave (drugačije
od naše plave). Nije bilo rubova, stranica ili gornjeg obruba, pa ipak
je zastor boje omotavao postolje – uzdignuti podij od besprijekor-
nog, svijetlo obojenog kamena, na kojem je ležala zlatna lavica.

Bila je to savršena mačka – veličanstvena, snažna, izrađena od
materijala bogate strukture. Nije se kretala, ali nije bilo nikakve
sumnje da je živa – da, živa više od ijedne zemaljske životinje koju
sam vidjela u pokretu. Glava joj je bila podignuta ali ne i napeta,
a njezine prednje noge ispružene ravno ispred nje. Njezino krzno
i oči imali su zlatni odsjaj. Ispod besprijekornog, žuto-smeđeg kr-
zna, mogla sam vidjeti linije njezinih savršeno oblikovanih mišića.
Ova prekrasna, mirna lavica, drhtava i puna života, bila je daleko
više lavica, od bilo koje lavice koja hoda zemljom. Nisam se mogla
oteti dojmu da gledam nebeski prototip.

Na prednjoj je strani besprijekornog postolja sa stupovima bio
urezan natpis: Brojevi XXIII.

Za razliku od ove lavice, oblik je mog tijela bio transparentan,
beznačajan i čudno je odudarao od tog mjesta. Osjećala sam se
odvojenom od svoga tijela, potpuno nesvjesna svoje trudnoće.
Znala sam da se nalazim tamo, da *gledam* i *vidim*, da prodorno pro-
matram – te da čineći tako, učim nešto još nepoznato. Osjećala
sam ozbiljnost potrebe da shvatim svu težinu vizije. Premda sam
bila sama s lavicom, nisam osjećala ni opasnost ni prijetnju; samo
čudenje, kao da je moj duh, samim time što gledam, bio proširen
i nekako povezan. Upijala sam sve oko sebe koliko sam mogla.
Moja se pažnja premjestila; sada sam gledala lavici ravno u oči. Dok
sam to činila čula sam glas, negdje iza mene: „*Kad rodiš ovog sina,
probudit ćeš lavicu.*“

U izmaglici zlatne svjetlosti, veličanstvenosti i divljenja, sve se
završilo. Slijedeće čega se sjećam, bilo je jutro. Bila sam posve bu-
dna. Sva su moja osjetila bila krajnje napregnuta, ne od straha,
nego više od šoka. Što sam to upravo vidjela? Vrijeme je prolazilo,
a ja sam počela vjerovati kako je naša zemlja sputana vremenom,

samo sjena ili djelomično otkrivenje onoga što je izvorno, bezvremensko i cjelovito na nebesima.

USTANI POPUT LAVICE

Dok sam tako budna ležala u ranu zoru sa srcem koje lupa i tijelom koje drhti, osjećala sam da mi je Bog poslao viziju lavice kako bi mi otkrio nešto što bih mogla lako promašiti u svakodnevnom životu. Sada je imao moju potpunu pažnju. Slušala sam, a sva su mi osjetila bila napregnuta. Moja mi se soba činila blijedom i praznom, u oštroj suprotnosti sa svijetom boja, koji sam upravo napustila. Zemaljski zvuci jutra činili su se prigušenima u usporedbi s jasnim glasom onostranog mjesta. Zastala sam, bojeći se pomaknuti kako ne bih izgubila posljednje ostatke vizije. Zatvorila sam oči. Da, sve je bilo tu – lavica, postolje, natpis, zastor, i glas.

Vrijeme je prolazilo, srce je usporilo, moje se tijelo smirilo, a ja sam otvorila oči. Radoznala u vezi s natpisom na prednjoj strani podija, posegnula sam za Biblijom. Pitala sam se postoji li kakva veza s navedenim poglavljem ili stihom? Ako da, što stoji u Brojevima 23? Dok sam prevrtala stranice, pretrnula sam ugledavši naslov koji je stavio prevoditelj, naime radilo se o Bileamovu proricanju. Znala sam da je Bileam bio precizan, ali i pokvaren prorok. Nastavila sam čitati, nisam ništa osjećala sve do stiha 19.

Bog nije čovjek da bi slagao,
 nije sin Adama da bi se kajao.
 Zar on kada rekne, a ne učini,
 zar obeća, pa ne ispuni?
 Gle, primih od Boga da blagoslovim,
 blagoslovit ću i povući neću
 blagoslova.
 U Jakova nesreće ne nazreh,
 nit nevolje vidjeh u Izraelu.
 Jahve, Bog njihov s njima je,

oni njega kraljem proglasiše.

Iz Egipta Bog ih je izveo,

za njih je on jak poput divljeg bivola.

Nikakvo prokletstvo ne može nauditi Jakovu;

nići kakvo čaranje ima moć protiv Izraela.

Jer sada će se govoriti o Jakovu:

‘Kakva je čudesa Bog učinio za Izraela?’¹ (Brojevi 23:19–23, NLT)

Ove riječi toliko toga govore o Božjoj vjernosti. Njegova su obećanja sigurna i izvjesna, a njegovi se blagoslovi ne mogu povući. Izrael je, zbog Božje vjernosti, imao sigurnu budućnost i bio slobodan od prljavih i izopačenih učinaka vraćanja ili prokletstava. Sve je to bilo ohrabrujuće, ali mi je slijedeći stih prikovao pogled.

... *gle, ustat će narod ko lavica,*

dići će se poput lava:

leći neće dok plijen ne proguta,

dok ne popije krv pobijenih.“ (Brojevi 23:24)

Drhteći, pročitala sam goruće riječi tiskane na tankom papiru: *ustat će narod ko lavica, dići će se poput lava*. Pogodila me sirova slika toga. Mogla sam ih vidjeti: lava i lavicu kako ustaju u travi. Kad su ustali, dinamika se na toj ravnini promijenila od mira do krajnjeg nemira. Svako je živo biće osjetilo da su lavovi promijenili položaj te da pažljivo promatraju. Zlatne su se životinje probudile, protežući se, ispitujući zrak, istražujući svoje područje, spremne za pokret. Možda su lavovi bili gladni. Možda su bili uzbuđeni zbog prisutnosti neprijatelja koji je prešao označene granice njihovog područja; sada je bilo vrijeme da objave svoju prisutnost.

Jednom kad su ustali, napetost će ostati snažna sve dok se ne prestanu kretati. Ako su lavovi nemirni, neće biti mira ni za druge

¹ „U Jakovu nesreće ne nazreh, nit nevolje vidjeh u Izraelu. Jahve, Bog njegov s njime je, poklik kralju u njemu odzvanja. Iz Egipta Bog ga je izveo, on je njemu ko rozi bivola. Gatanja nema protiv Jakova nit protiv Izraela vraćanja. I kada budu rekli Jakovu i Izraelu: ‘Što radi Bog?’“

stvorove sve dok oni ne dovrše lov i ne nahrane se, a zatim se ponovo smire.

Kad su lavovi ustali, osjetila sam kako se njihova snaga pokreće u mom duhu. Ima li osobe koju ne zadivljuje prizor u kojem se lav ili lavica podižu i pokreću s mjesta na kojem se odmaraju i koja bi mogla odvojiti pogled od toga? To je nešto čudesno što treba vidjeti. Ali što to meni znači? Na koji način ja, uopće, mogu biti povezana s tom divljom, zlatnom snagom?

Dok me je vizija uzbuđivala, istodobno me je i odbijala. Sviđalo mi se zamišljati lavice kako drijemaju na suncu dok se njihovi mladi igraju, ali slike lova i ubijanja, plašile su me i čak mi se gadile. Kad bih gledala program *National Geographic* ili *Wild Kingdom*, odvrćala bih oči od prizora u kojima se velike mačke obrušavaju na gazele ili zebre.

Dok su ove misli prolazile kroz moju glavu, sjetila sam se riječi iz noćne vizije: „*Kad rodiš ovog sina, probudit ćeš lavicu.*“ Što bi to moglo značiti? Nisam vidjela nikakvu vezu između snažne, neustrašive lavice i krupne, trudne žene koja leži u mom krevetu. Reći da sam ja lavica, bilo je smiješno. Bila sam osoba koja jede sir od soje (tofu), granična vegetarijanka, a ne krvožedni predator. Mene je plašilo sve što je izvan moje kontrole, a bojala sam se i većine ljudi koje bih susretala. Snažnih, dominantnih žena pogotovo.

Moja je trudnoća, u neku ruku, bila pomilovanje. U jednom sam strastvenom trenutku tijekom molitve, nekoliko mjeseci prije začeca mog sina, odložila svako mrmljanje i rekla Bogu: „U redu! U redu! Tvoja sam. Moj život pripada Tebi! Učinit ću sve što mi kažeš. Čak ću govoriti ženama, ako Ti to želiš.“ U to vrijeme nisam imala blagog pojma što bi im mogla reći.

Kad sam ostala trudna, mislila sam da su svi dogovori otkazani. Mislila sam da su naredba koliko i moj pristanak bili neka vrsta ispita – poput Abrahamove spremnosti da žrtvuje svoga sina Izaka. Možda ću dobiti nekoliko bodova za to što sam bila voljna, ali nikad neću morati izvršiti svoj zavjet.

No s ovom se vizijom činilo da je moja pogodba prije trudnoće i dalje na snazi. A ovo ‘sa sinom’, što to znači?

Cijelo sam vrijeme svoje trudnoće mislila da nosim djevojčicu. Svi bi mi govorili da ću dobiti curicu. Nitko nije ni pomišljao da ću roditi sina. Ja sam bila jedina koja se potajno nadala da ću imati još jednog dječaka.

Potresla sam glavom u nevjerici. *Ako je išta od ovoga istina, naime to da ću se postati neka vrsta lavice, sigurno će netko vidjeti tu nadolazeću promjenu. Ova vizija sasvim sigurno zahtjeva nekakvu ozbiljnu potvrdu izvana.*

TRAŽENJE POTVRDE

Prošlo je nekoliko tjedana, a žena, koju sam izvanredno cijenila, inače evangelizatorica i moja prijateljica, došla je u naš grad. Evo šanse za mene! Ona je pozvala mene i još jednu zajedničku, isto tako trudnu, prijateljicu na ručak. Inače, bila je to vrlo uspješna poslovna žena koja je doživjela radikalno obraćenje i potresala evanđeljem svoj dio Azije. *Možda je vizija o lavici bila za nju ...* Odlučila sam, onako usput potegnuti tu ideju za ručkom i promatrati njezinu reakciju.

Dan našeg ručka pokazao se kao jedan predivan, sunčan dan u Winter parku, u državi Floridi. Nakon što smo malo švrljale ulicama, konačno sam se onako krupna i trudna s treskom sručila na stolicu, pitajući se kako ću uvesti pitanje lavice u uobičajeni ženski razgovor o kupovanju. Kasnije, dok smo jele, ukazala mi se prilika.

Naša nam je trudna prijateljica objavila kako čeka djevojčicu na što je naša domaćica za ručkom odgovorila kako je uzbuđena što ću i ja, izgleda, imati djevojčicu.

„Ali što ako je to još jedan dječak?“ upitala sam.

Bila je zaprepaštena što se takva mogućnost uopće pojavila. Naposljetku, rekla je, ja već imam tri sina, a Johnu treba kćer koju će ludo voljeti. U tom sam trenutku odlučila ispričati priču o lavici i objavi da ću imati sina.

Nisam sigurna da je ono što sam govorila imalo nekog smisla. Zapravo znam da nije. Naposljetku, i sama nisam bila baš uvjerenjena. Znala sam da je vizija bila prava, ali zbog svoje nervoze još uvijek

nisam vidjela povezanost sa slikom lavice. Nastavila sam govoriti, nastojeći obraditi svoje viđenje, ali kako sam mogla očekivati da one razumiju kad sam i sama bila zbunjena? Moje se brbljanje odražavalo na njihovim licima. Shvativši da sam dospjela u slijepu ulicu, naglo sam stala.

Nastala je duga i neugodna stanka tijekom koje me je naša domaćica za ručkom sumnjičavo promatrala i na kraju upitala: „Kad je termin tvojoj bebi?“

„Desetog listopada,“ odgovorila sam plaho, sretna da mogu reći nešto smisljeno.

Naslonivši se na naslon stolice, zatresla je glavom i s puno pouzdanja rekla: „Ne, ne, nemoguće je da do tada postaneš lavica.“

Željela sam reći: „Slažem se!“, ali sam se osjećala pomalo smiješno, pa sam samo klimnula glavom. Na jednoj sam razini osjetila olakšanje, ali, opet, na drugoj malo sam se naljutila, definitivno mi je bilo neugodno, čak sam se malo uvrijedila.

Što je ona mislila pod time da do tada ne mogu postati lavica? Bilo je tek proljeće, a do listopada je trebalo proći još pet mjeseci! Naposljetku, koliko dugo treba trajati ta preobrazba u lavicu? Ma zašto sam uopće govorila o svojoj viziji? Trebala sam čekati dok ne utvrdim nosim li uistinu sina.

Žena je osjetila moju zbunjenost i objasnila: „Ma još toliko toga Bog mora učiniti u tebi ... Nećeš biti slobodna do listopada.“

Evo ti sad na! Premda mi se nije sviđala njezina otvorenost, složila sam se s ocjenom koju je dala. Polako, razgovor se vratio u normalu, ja sam zatvorila usta i dopustila svojim mislima da se povuku. Ma samo je izrečeno naglas ono što se jasno vidjelo na meni. Bila sam puna sumnje i nesigurnosti na mnogim razinama. Čak mi je i moj muž, John, stalno govorio: „Lisa, mora da je teško živjeti u tvom umu, s tolikim brigama i strahovima koji te tlače.“ Bio je u pravu. I ne samo to, postajalo je sve teže i teže. Umorila sam se od toga da budem dugoročni projekt obnove.

NEMA VIŠE IZGOVORA

Godinama sam se izgovarala. Preživjela sam karcinom, bila sam kućanica i majka koja je imala ne baš sjajnu prošlost; jedino što sam željela bilo je 'preživjeti' svoju malu djecu. Je li moguće da je Bog mislio kako sam predodređena za nešto više? Da li uistinu postoji nešto snažno i gotovo žestoko što čeka da bude probuđeno u meni? Možda bih mogla biti odvažna. Naposljetku, zar nisam kao dijete bila avanturistica? Nekad sam sanjala da ću biti atentator ili možda astronaut.

Da, željela sam obnoviti nešto od snage koju sam izgubila pokušavajući se uklopiti u život pastorove žene i ljubazne kršćanke. Bila sam spremna malo se istegnuti, ustati u snazi i ljepoti. Umaralo me je što me smatraju slabom i plačljivom. Umaralo me je neprestano se vraćati u bolnu prošlost. Bila sam spremna za izazov. Voljela sam što je moj muž bio strastven i snažan, ali sam bila umorna od skrivanja iza njega. Umorna od toga što sam svoj mozak zamarala tolikim nevažnim stvarima. Umorna od pretvaranja. Možda je vizija lavice bila upravo ono što mi je trebalo! Bila sam spremna da me ljudi vide kao pomalo divlju i definitivno usredotočenu, umjesto da budem ljupka i na sigurnom.

Toga sam se dana vozila kući nakon ručka, čvrsto stišćući upravljač automobila, čvršće negoli je potrebno. Bila sam voljna pokušati s tom 'vibrom' lavice u relativnoj sigurnosti moje Honde Civic. Spustila sam prozore, bučno navila najnoviju kršćansku glazbu te pustila vjetar, a ne klima uređaj, da mrsi moju „grivu“. Sada se sve to čini tako luckastim (pogotovo kad znamo da lavice nemaju grive). Kroz svoje naočale Ray-Ban u obliku mačjih očiju, vidjela sam svoju kovrčavu, posvijetljenu kosu u bočnom retrovizoru ... *Čekaj malo, ne nazirem li ja to zlato divlje lavice u ovim uvojcima?*

Nećeš biti spremna do listopada? Ma daj! Pokazat ću ja tebi! Ja sam lavica!

Nekako kroz tu kombinaciju mojeg promašaja za ručkom, grube ocjene moje prijateljice i niza drugih nepovezanih događaja, počela se događati zanimljiva preobrazba. Činilo se: rukavica je bačena,

a izazov prihvaćen.

S rođenjem se moga sina Ardena Christophera (njegovo ime znači: „vatren, odlučan, pomazan“) nešto promijenilo u meni. Premda je još jedno dijete značilo veći teret za majku, postala sam usredotočena kćer. Vidite, baš poput drugih majki, i kod mene je onaj dio povezan s Bogom bio nategnut. Gotovo da sam se nalažila na točki na kojoj tonem u rutinu svakodnevnog života. Toliko me je okupirao popis onoga što trebam učiniti, a taj se neprestano povećavao, da sam zaboravila tko sam. Bila sam puna sumnje u samu sebe. Moj je život bio mali, egocentričan, izoliran, jadan, siguran i neučinkovit. Znala sam svoje ime, za koga sam se udala, tko su moja djeca, ali ono što sam činila i za što sam bila odgovorna zamaglilo je moju svjesnost da sam Božja kćer.

I tako, dok sam uzimala stanku, Bog je počeo šaputati snagu u mene i nazivati me drugim imenom. Za sve druge imala sam ime koje je išlo uz opis posla. Bila sam majka svojoj djeci, žena svome muže, pastorova žena za zajednicu, ali sam Višnjemu Bogu bila jednostavno kći. Kako sam se usredotočila na to da pripadam Bogu i što sve to znači, život i snaga počeli su teći u moje dane, ulaziti u moju dušu. Moje se srce povećalo.

Kad se Arden rodio, počela sam izlaziti iz sjene svojih nesigurnosti, strahova, zone ugode i neuspjeha; počela sam se ispružati prema drugima. Svoju sam prvu knjigu *Out of Control and Loving It!* napisala dok sam podizala Ardena. Pisanje te knjige otvorilo mi je jedan, posve novi svijet. Odjednom sam se našla kako govorim ženama u našoj zemlji, ženama gladnim autentičnosti. Da bih odgovorila na njihovu bol i glad kao i njihovu jasnu potrebu za zdravim odnosima među ženama, napisala sam još nekoliko knjiga.

Vrijeme je prolazilo, a mi smo se preselili iz sunčane, vruće i vlažne Floride u sunčani, hladan i suhi Colorado. Kad smo se preselili u Colorado, moja obitelj i ja sve smo se više zadržavali u kući i češće zajedno objedovali. Na taj smo način prebroditi to prijelazno vrijeme. Tijekom slijedećih deset godina, svega su me nekoliko puta (premalom da bi bilo spomena vrijedno) nazvali lavicom ili govorili o meni kao o lavici. Ja bih se samo smiješila, zadovoljna što više nisam uplašena, plaha,

domaća mačka. Mislila sam da je moja priča o lavici završena, a moja osobna promjena gotovo potpuna.

No, bila sam u krivu.

NE RADI SE O TEBI LISA

U jesen 2007. godine, lavica me posjetila još jednom. Bila sam jedna od žena koje su služile na konferenciji za žene. Konferencija se održavala u predivnoj zemlji, na Novom Zelandu. Ovaj je događaj bio tako dobro posjećen da je crkva-domaćin morala održati dvije istodobne konferencije kako bi mogle prisustvovati sve žene.

Prva se konferencija održavala u crkvi, a druga u aucklandskoj areni. Čim bismo završile na prvoj konferenciji, otišle bi na drugu konferenciju u arenu. Službe su počele. Službenice su bile sposobne, suosjećajne, vjerne sluškinje Riječi. No zbog nekog nepoznatog razloga, za podnevne sam stanke bila vrlo nemirna. Nije se radilo o pritisku da se moram pripremiti – trebala sam govoriti isto što i na prvoj konferenciji. Pa ipak, osjećala sam snažan poticaj na molitvu prije službe. Činilo se kao da postoji nekakav otpor. Zнала sam da on ne dolazi od posjetiteljica kao ni od govornika ili crkve domaćina. Sve smo bile jednodušne i došle spremne štovati Boga, propovijedati i ohrabriti žene. Radilo se o nečemu drugom. Možda je Bog želio privući moju pažnju. Morala sam se odvojiti nasamo i proći kroz to pa sam otišla u svoju hotelsku sobu s pogledom na aucklandsku luku.

Koračala sam uzduž i poprijeko po svojoj sobi, pružala ruke prema luci, moleći se za Božje usmjerenje i uvid, pjevajući uz glazbu s moga iPoda „Kličite Jahvi uz zvuke trube“. Da bih pripremila svoje srce, počela sam zahvaljivati Bogu za različite stvari koje je radio u mom životu. Upravo sam bila završila konačno uređivanje svoga rukopisa *Nurture* te sam počela zahvaljivati Bogu na tome što je pisanje i uređivanje knjige dovršeno. Za mene je osobno pisanje knjige nalik rađanju pa sam molila nešto poput ovoga: „*Hvala Ti, Bože. Gotovo je!*“ Uzbuđeno sam dodala: „*Ne želim ništa pisati u skorije vrijeme!*“

Odjednom sam osjetila kako Bog govori mojem duhu: „*Žao mi je što tako misliš . . . jer želio bih da opet pišeš,*“

Što? Bog je trebao mene?

Nastavio je: „*Oslobađam nebeske strategije. One će se naći u mojoj Riječi. Svakako, ti nećeš koristiti sve te strategije, već samo određenu mjeru. Moraš pisati i zabilježiti ono što ti govorim, tako da kad se moje kćeri okupe zajedno, imat će cijelu sliku. Ne budeš li donijela svoj dio slagalice, slika neće biti potpuna.*“

Odjednom se lavica pojavila ispred mene.

I dok sam promatrala njezinu snagu i divlju ljepotu, ponovo sam čula Glas kako mi govori: „*Rekao sam da ćeš s rođenjem svoga sina probuditi lavicu. Nisam rekao da si ti lavica.*“

U istom sam trenu uvidjela koliko je ograničen, smiješan i ljudski bio kut moga gledanja. Glas je nastavio govoreći: „*Isus je Lav iz Judina plemena. Došlo je vrijeme da se njegova zaručnica probudi kao lavica. Proučavaj život i ponašanje lavice.*“

Zatim sam dobila prvu strategiju:

Lavice love zajedno.

Ustuknula sam. Je li to što sam čula bilo uopće biblijsko? Što bi sve to moglo značiti? Žene su se počele navikavati na ideju da postoji snaga u ženstvenosti i vrijednost u njihovoj sposobnosti da njeguju. A sada mi Bog govori da ih nazove lavicama? Uklapa li se to uopće, i kako?

Pitala sam se: „*Želi li, dakle, Bog probuditi nešto strastveno i divlje u ženama?*“

Ponovo sam se sjetila 23. poglavlja u Knjizi brojeva. Vidjela sam u njima poziv kršćanskim ženama da ustanu. Upravo tada i tamo, odlučila sam u svom srcu da ću proučiti život lavice i pronaći poveznice za Božje kćeri. Posljednje sam dvije godine provela istražujući, promatrajući i pišući o lavicama. U početku sam mislila povezati žene i lavice isključivo na književnoj razini – ne dijeleći viziju koju mi je Bog dao – ali kako je vrijeme prolazilo, shvatila sam da ova vizija nije samo za mene. Nije mi lavica pokazana zato što mi se iskazuje posebna naklonost ili sam nešto posebno, a ni stoga što sam naročito vidovita. Dobila sam ju zato jer je Bog znao da ću

jednog dana biti osoba koja ima glas.

Ponovo i ponovo kad bih izgovarala taj izraz „probudit ćete lavicu“, doslovno bih vidjela kako te riječi utječu na žene. Nekad bi reagirale tiho dok bi im suze curile niz obraze, kao da se nešto natopilo unutar njih. Drugi put bi teško disale kao da udišu otkrivenje i shvaćaju kako je u redu biti lijepa i strastvena. Vjerujem da je tâ, izvanredno pozitivna reakcija bila upravo takva jer se u svakoj Božjoj kćeri istovremeno skrivaju i janje i lavica. Sada je vrijeme da se lavica probudi.

Kad mislim na lavicu, moje se usne razvuku u osmijeh. Zabacim ramena i malo se uspravim. Više od svakog drugog stvorenja, lavica me čini ponosnom što sam žena. Nimalo ne sumnjam u njezinu snagu. Isto tako, mislim da od lava nema nijednog drugog stvorenja koje se toliko ponosi što je muškarac kao on. Lav je kralj džungle pa nema dvojbe o tome tko je kraljica.

GLEDAJ ... I UČI

Svakako, to nije prvi put da nas Bog upućuje neka promotrimo jednostavnost stvaranja kako bi obnovio kut našeg gledanja. Isus nas potiče na to da promatramo cvijeće te učimo od njega kako će nas Bog odjenuti i brinuti se o nama (vidjeti Matej 6:28; Luka 12:27). Jednako tako, nebeske stvarnosti objavljuju Božju slavu i otvoreno pokazuju njegovu pravednost (vidjeti Psalam 19:1; 50:6).

„Nebesa navješćuju pravednost njegovu,
svi narodi gledaju mu slavu.“ (Psalam 97:6)

Divlja, strastvena ljepota stvorenja nije ništa drugo nego prozor kroz koji možemo baciti pogled na Boga, našeg Stvoritelja. Trebamo širom otvoriti taj prozor i dopustiti Božjoj nepripitomljenoj, bezgraničnoj ljepoti da probudi u nama nebesko divljenje puno strahopoštovanja. Dok otvaramo oči za čudo stvaranja, u nama se povećava žudnja za Bogom. Naš duh odgovara na ono što vidi. Stvorenje objavljuje: „Postoji više! Više od onoga što vidiš. Više od

onoga što čuješ. Više od puke ljudske prolaznosti. Postoji besmrtni Bog koji stoluje na visinama.“

Isus, Naš Gospodin, došao je kao Janje zaklano prije postanka svijeta, ali nam se On, u knjizi Otkrivenje, otkriva i kao Lav:

Tada mi jedan od Staraca reče: „Prestani plakati! Pogledaj, pobijedio je Lav iz Judina plemena, nasljednik Davidova trona. On je vrijedan otvoriti knjigu i njezinih sedam pečata.“² (Otkrivenje 5:5, NLT)

On je *u isto vrijeme* i naš Lav i naše Janje. Pitam se može li postojati kombinacija dviju oprečnih slika od ovih? U verziji biblije The Message stoji da ovaj Lav iz Judina plemena „može rastrgati sedam pečata“. Ivan, autor Otkrivenja, plakao je jer se, nakon što je istražio čitavo nebo, zemlju, čak i podzemlje, nije našao nitko vrijedan slomiti sedam pečata i otvoriti knjigu. Starješina koji je stajao najbliže Ivanu, ohrabruje ga neka gleda, jer se u našem Janjetu otkrio Lav. Jedino je On vrijedan slomiti pečate i jedini je koji to može.

PRIRODA JE STVORENA SURADIVATI S
DUHOM DA NAS OSLOBODI.

RALPH WALDO EMERSON

Slamanje ili lomljenje nasilno je oslobađanje. To me je odmah podsjetilo na debeo zastor u hramu koji se razderao ili poderao na dva dijela (vidjeti u Marko 15:38). To deranje je počelo odozgora prema dolje. Volim to, jer naš Bog uvijek razdire na komadiće ono što nas odvaja od svega što je njegovo ili što nam priječi put do njega. U božanski tajanstvenoj knjizi Otkrivenje, ovaj čin lomljenja pečata na knjizi neba pokreće stvari na zemlji.

Čak i sada, osjećam kako Bog žudi slomiti pečate i otkriti dio Sebe ne samo svakoj od nas, nego i u svakoj od nas. Ako tome nije tako, zašto je onda napisao ovakav dramatičan završetak naše zemaljske priče; ako u njoj nije sadržano otkrivenje za svaku od nas? Vjerujem kako je ovo opetovani poziv da ne očajavamo ili ne plačemo, nego da podignemo oči, gledamo, i stvarno vidimo.

² Tada mi jedan od Staraca reče: „Nemoj plakati, pobijedio je 'Lav' iz Judina plemena, Davidov 'Izdanak', tako da može otvoriti knjigu i njezinih sedam pečata!“

Naša zemlja odzvanja otkrivenjima i mudrošću neba.

Kako je čudesno to što je naš nebeski Otac dizajnirao svoje stvorenje da bi otvorio naša srca. Svaka biljka, životinja, element i krajolik govori: „Ustani i budi sve ono što si stvoren/stvorena biti.“ U Knjizi o Jobu stoji da priroda ima sposobnost poučiti nas.

„Bog je cijelo stvorenje postavio kao učionicu, koristeći ptice i zvijeri da bi poučavao o mudrosti.“³ (Job 35:11)

Čudo Božje ljubavi i granice do kojih je On spreman ići kako bi nam udijelio mudrost toliko su velike da ih teško možemo razumjeti. No to nas ne treba iznenaditi. On je, naposljetku, Stvoritelj koji objavljuje:

„ . . . tà moje su sve životinje šumske,
tisuće zvjeradi u gorama mojim.
Znam sve ptice nebeske,
moje je sve što se miče u poljima.
Kad bih ogladnio, ne bih ti rekao,
jer moja je zemlja i sve što je ispunja.“ (Psalam 50:10-12).

Mi smo odvojeni od stvorenja na zemlji, ali Bog sve poznaje po imenu. Mislimo li mi da On ne brine o svome stvorenju? On je stvorenje stvorio za sebe. Priroda nam može mnogo toga otkriti o svom Stvoritelju, samo kad bismo je slušali. Izreke nas upućuju: „Idi k mravu, ljenčino. Pažljivo promatraj; neka te pouči dvjema ili trima stvarima. . . “⁴ (6:6).

Vjerujem kako Bog želi da učinimo nešto slično tome. On traži od nas da promatramo lavicu i učimo od nje: On nas poziva: „*Kćeri, promatrajte lavicu. Pažljivo je promatrajte. Dopustite joj da probudi vašu nepripitomljenu prirodu, vašu vatrenu ljepotu, i vašu nesputanu snagu kako biste mogle ustati i biti odvažne žene, kakvima sam vas Ja*

³„ . . . umnijim nas od zvijeri zemskih čini i mudrijima od ptica nebeskih.“

⁴„Idi k mravu, ljenčino, promatraj njegove pute i budi mudar. . . “

pozvao biti.”

Kako lavica otkriva snagu i odvažnost u ženama? I kako mogu žene ustati kao lavica? Svaka će od nas imati svoj jedinstveni odgovor, ali ovaj letimičan pogled na osobine lavice može vam dati uvid. U poglavljima koja slijede, razmotrit ćemo nekoliko razloga zbog kojih lavica ustaje iz svog dokonog počinka na afričkom suncu:

Ona ustaje da skupi snagu.

Ona ustaje da pozdravi i njeguje druge.

Ona ustaje da lovi.

Ona ustaje s drugim lavicama.

Ona ustaje da mlade odvede na sigurno mjesto.

Ona ustaje da se sukobi s neprijateljima koji ugrožavaju čopor.

Ona ustaje kako bi hodala uz svog kralja.

Došla sam do toga da gledam lavicu kao sliku načina na koji svaka kćerka Višnjega Boga može prigrliti njezinu snagu, razviti hrabrost i promijeniti svoj svijet. Postoji li lavica skrivena u vama? Moja je molitva da svoj odgovor nađete na stranicama ove knjige, te da se s tim odgovorom nešto vatreno, lijepo i divlje probudi u vama.

NEVIĐENA SNAGA

Ako ikad dođe vrijeme da se žene svijeta okupe zajedno u korist čovječanstva, čiste i jednostavne, bit će to sila kakvu svijet do tada nije poznao.

MATHEW ARNOLD,
BRITANSKI PJESNIK I FILOZOF 19. STOLJEĆA

Može li biti da smo već sada probuđene? Imala sam povlasticu svjedočiti nagovještaju ove skupne snage. U jednoj dalekoj zemlji, u Europi, pa čak i u mojoj zemlji, SAD-u, vidjela sam prve plodove onoga što se bez imalo sumnje pokazuje kao potpuno razvijeni pokret. Od prvog buđenja kćeri do jasnog oblikovanja u ženu. Govore li riječi ovog pjesnika i filozofa o nečemu što je duboko, ali neostvareno u vama? Ipak, kad sam prvi put pročitala ove retke, tako su me zaokupili da mi je gotovo ponestalo daha.

Jednostavno mislim kako je *moja* fizička reakcija uslijedila zbog izvanredne veličine naših neostvarenih mogućnosti. Sigurno već znate, barem po naslovu ove knjige, kako želim probuditi nešto divlje, mudro i prekrasno u vama. Izazivam vas razmišljati o toj ideji žena koje se okupljaju radi dobra. Ako je potrebno pročitajte gornji navod ponovo, jer nada sadržana u njemu sigurno zaslužuje vašu nepodijeljenu pažnju.

Usudite se upitati same sebe mogu li riječi Matthewa Arnolda

biti nešto više od teorije, političke retorike ili tek nadom ispunjenog nagađanja? Je li moguće da mu je Bog dao taj uvid, ili je taj uvid suviše slobodan ili čak proročki? Je li on, iz perspektive svojih dana, gledao unaprijed i vidio kćeri našeg vremena ohrabrujući nas da se danas okupimo? Ili je znao da se takvo okupljanje ne može dogoditi u njegovo vrijeme, ali se nadao da će se dogoditi u naše? Možda je razumio koliko će velika potreba nastati u naše doba? Je li tada vidio vas i mene?

Vjerujem kako se najjistitiji odgovori na ova pitanja nalaze duboko u svakoj ženi te da se najbolje mogu izraziti ne riječima, nego načinom na koji žena odabire živjeti. Naša mogućnost da budemo dio ovog odgovora žena vidjet će se u načinu na koji djelujemo u našem vremenu i prostoru. Nadalje, naše će se odluke otkrivati i u tome na koji način pozicioniramo svoje sinove i kćeri da i oni mogu pravilno odabrati.

Hoće li se žene našeg vremena uzdići iznad mnogih konfliktnih i ograničavajućih kulturnih i religijskih predodžbi širom svijeta, koje za posljedicu imaju predrasude prema ženama? Hoće li naše odvažne sestre

RJEŠENJE SUTRAŠNJIH PROBLEMA
ODRASLIH UVELIKE OVISI O NAČINU NA
KOJI DANAS RASTU NAŠA DJECA.

RALPH WALDO EMERSON

u prekomorskim zemljama krenuti naprijed čak i onda kad nikakva podrška ne dolazi niotkuda? Hoćemo li se mi, u zapadnom društvu, okrenuti od frivolnosti i usredotočiti svoju pažnju na vrijedne i plemenite ciljeve?

Hoćemo li zamijeniti konfliktnu buku i argumente koji govore kako naš doprinos nije potreban, nije nadahnut od Boga? Hoćemo li shvatiti ozbiljnost i hitnu potrebu našeg vremena te odložiti sve naše doktrinarne razlike i mišljenja kako bismo zbile svoje redove? Hoće li se generacijski jaz zatvoriti udružimo li svoja srca i ruke? Hoćemo li postići jedinstvo vjere? Hoće li ta ujedinjena vjera biti tek puki zbroj vjerovanja?

Hoće li to jedinstvo biti prisilno ili puno života? Može li se ta zajednička vjera probuditi kroz djela te nas otkriti kao upraviteljice nečega što je odmah jasno, neodoljivo, vatreno i životno važno?

Hoće li naše okupljanje otvoreno ilustrirati sve čemu se nadamo i biti živa objava svega u što stvarno vjerujemo? Može li se ova vjera proširiti tako što će se nesebično davati i doticati druge, a ne se uvlačiti u sebe i samo uzimati? Molimo to, jer ćemo samo tada proširiti svoj svijet i živote drugih koje ćemo dotaknuti.

Da, razumijem kako sve ono čemu se nadam predstavlja određeni napor, ali bez toga napora nećemo dospjeti dalje od mjesta na kojem se nalazimo. Nije dovoljno tek gledati gdje smo. Želimo li se raširiti, moramo gledati iza sebe, oko sebe i ispred sebe.

Pogledamo li unatrag tisuću osamsto godina, vidjet ćemo vrijeme u kojem su žene imale malo ili nimalo glasa. Pogledamo li oko sebe vidimo koliko je važan naš glas. Pogledamo li ispred sebe, znamo da moramo paziti na svoje riječi i živjeti tako da mudro gradimo za budućnost.

Vrijeme je da proširimo način na koji vidimo mnogobrojna područja života i kako se odnosimo prema njima. Ovo se dinamično istezanje događa onda kad se grupi mišića doda napetost, gipkost ili težina. Sposobnost istezanja dovodi do povećanja fleksibilnosti i sprečava ozljede.

Nadam se da ću u vaš život unijeti ponešto istezanja tako što ću vam predstaviti lavicu. Želim da ona proširi vaš pogled na same sebe, svoju ženstvenost, svoju ljepotu, svoju snagu, svoju svrhu, svoj brak, svoj svijet i svog Boga. Dopustite lavici da izazove vašu suradnju i razvije vaše odnose s muškarcima, prijateljima i obitelji. Čak i lavica zna da se mora protegnuti prije negoli napadne.

Mi imamo napetost kako u našem osobnom životu tako i kad se radi o potrebama svijeta. Da bismo pokrili to veliko područje, trebat ćemo viziju koja sve to obuhvaća.

SPOKOJNE U SNAZI, MIRNE U SILI

Prije negoli krenemo dalje, željela bih raspraviti pitanje koje se postavilo nakon vizije. Pitala sam se: „*Zašto se iznad stiha o Božjem narodu koji sudjeluje u takvom uništavajućem nasilju pojavila spokojna lavica?*“ Kako je vrijeme prolazilo, razmišljala sam o viziji i svim

mislima koje je to otkrivenje potaknulo u meni (i još uvijek potiče). Evo nekih stvari koje sam prikupila.

Bog mi nije pokazao lavicu očekujući od mene da odgovorim na nju pasivno ili sa strahom. Njezina je otkrivena pojava proturječila mom ograničenom, plašljivom kutu gledanja. Ta je lavica bila sredstvo koje je otvorilo moje oči za širu perspektivu i povećalo opseg mog kretanja.

Na svojim sam putovanjima vidjela neke veličanstvene kipove. U Danskoj, Rimu, Londonu i Parizu postoje kipovi u čast velikih djela, prošlih pobjeda i osvojene slobode. Fotografirala sam ta umjetnička djela, diveći se njihovoj eleganciji i bezvremenskoj ljepoti koja još uvijek govori.

No, lavica iz moje vizije nije bila kip – ona je bila otkrivenje.

Otkrivenja sobom nose elemente rizika i iznenađenja. Sasvim je izvjesno da me je lavica iznenadila i izložila dok sam stajala pred njom onako trudna, tresući se u pidžami. Premda se nije micala, bila je daleko življa od mene. U svjetlu njezine ljepote i snage, shvatila sam što sam sve izgubila. Zbog svog sam straha izgubila snagu, život i ljepotu. Izgubila sam smisao onoga što ja stvarno jesam, a s time i sve ono što je Bog želio za mene, a što se nije ostvarilo.

Sjetila sam se kako su Izraelci vidjeli same sebe kao skakavce, a stanovnike Kaanana kao divove; međutim, znamo iz Brojeva 23 da su ih stanovnici te zemlje vidjeli kao lava i lavicu koji ustaju.

Ova suprotnost između kuta gledanja i stvarnosti postaje jasna kad usporedimo našu lavicu s nama samima. Hoćemo li ikad biti poput nje? Hoćemo li ikad biti žene koje su spokojne u svojoj snazi i mirne u svojoj sili? Hoće li nam biti ugodno u našoj ljepoti?

Slika lavice u snazi i spokoju jest slika koju trebamo prigrliti.

Kad dođe vrijeme, lavica ustaje. To je vrijeme kad znate tko ste. To je vrijeme kad se raspirujete, provocirate, potičete i budite same sebe.

Otkrila sam da je ova dinamika *spokoja u snazi i mira u sili* jedna vrlo rječita i prekrasna slika bogobojazne žene. Ljubljene, dajem vam dopuštenje da budete spokojne u svojoj snazi i mirne u svojoj sili.

Obično ovaj par, *biti spokojna u snazi i biti mirna u sili*, dolazi s vremenom. Taj se par stvara kad počinjete shvaćati da postoji sila koja prebiva u vama. Kao što je pravednost stanje u kojem se odmaramo, isto je tako i snaga područje neba. Odmor nalazimo onda kad se prestanemo naprezati.

„Vaše spasenje traži da se vratite k meni i prestanete sa svojim smiješnim naporima da sami sebe spasite. *Vaša snaga dolazi kad se smirite u potpunosti ovisnosti o meni.*“¹ (Izaija 30:15)

To je to! Ne mogu zamisliti bolji način da se ovo kaže. Smirite se, ovisite o Njemu: snaga će doći. Kad se prestanemo boriti i naprezati, otkriva se naša prava snaga. Bog ne zadržava snagu od vas: On vam je udjeljuje.

Za razliku od naše prijateljice lavice, vidjela sam mnoge žene prestravljene vlastitom snagom. Pojave li se nepoznate ideje, pitanja ili strasti u njima, one ustuknu zbog straha. Snage se ne treba bojati; snagu treba prigrliti. Nemojte krotkost pogrešno smatrati slabošću. Ne, to je ukroćena snaga ili moć pod kontrolom.

Za Mojsija je rečeno da je bio i ponizan i krotak, ali je unatoč tome bio silan vođa, sila s kojom se trebalo računati. Moram se pitati nije li to bilo stoga što je susreo Jednoga koji je stajao iza svake svoje riječi.

Posebna svjesnost o dobru i zlu nadilazi našu ljudsku golotinju i traži božanski odgovor. Krećemo li se na području dobra bez Boga, bit ćemo ograničene. Pitanja današnjeg svijeta tako su nevjerojatno velika da traže neograničene odgovore.

Baš poput Mojsija, i mi trebamo otkrivenje Božje dobrote kako bi umirili našu drhtavu zemlju.

I tako, ljubljene, hoćete li se odvažiti i vjerovati da možete biti dio ovog otkrivenja o dobru te stoga doći zajedno s drugima i raditi na tome da se Božja dobrotu očituje kroz nas?

¹ „Mir i obraćenje – spas vam je, u smirenu uzdanju snaga je vaša.“

VRSNA I SPOSOBNA

Namjerno nisam ograničila „dobro“ na „ugodno“ ili čak „sigurno“. Naposljetku, radi se o sili. Isto sam tako čula kako se *vrlina* opisuje kao sila.

„Tko će naći ženu vrsnu i sposobnu?

Više vrijedi ona nego biserje.

Muž se njezin u nju pouzdaje,

a ona uvelike obogaćuje njegov život.“² (Izreke 31:10-11, NLT)

Neudane žene, prije negoli pomislite kako se ovaj stih ne odnosi na vas, sjetite se da je Isus vaš zaručnik. Ne postavlja se pitanje na koga se to odnosi; odnosi se na sve nas.

Zapravo, pitanje je ovo: može li se nama povjeriti ova odgovornost? Hoćemo li obogatiti živote onih oko nas? Hoćemo li biti istodobno i vrsne i sposobne? Ili će nas On zateći razdijeljenima na dijelove: neke su vrsne, a neke su sposobne? Nije dovoljno imati samo jedno od to dvoje. Mi trebamo plemenito okupljanje vrsnih žena koje su itekako sposobne. Što nam treba da budemo sposobne? Vrlo je jednostavno, bilo što i sve. Trebamo biti kćeri sposobne učiniti sve što je potrebno.

Posljednjih sam deset godina susrela mnogo čudesnih žena koje ohrabruju druge ostvariti ono za što imaju sposobnosti. Zbog sve veće svjesnosti o potrebi, žene sa svrhom fokusiraju svoja nastojanja kako bi stekle obrazovanje i razvile određena područja svoje darovitosti, tako da mogu djelovati na pravi način.

Dovoljno su bistre da s poštovanjem postavljaju pitanja iz prosvjetljenog kuta gledanja i uvida o važnosti toga. Ove su žene darovite i sposobne, neustrašive a opet pune poštovanja, povezane a opet samopouzdanе, prisutne a opet dosižu vrlo daleko, suosjećajne

2, „Tko će naći ženu vrsnu? Više vrijedi ona nego biserja. Muževljevo se srce uzda u nju, i blagom neće oskudijevati.“

a opet oštre, čiste a opet nisu naivne, jake i nježne, jednostavne a opet zna-ju što rade.

Ako vaši planovi i programi ne znače ništa za Zemlju i ne utječu na nju i njezine stanovnike, oni su tek

NIJE DOVOLJNO DIVOVSKO PROGRAME
STAVITI NA PAPIR. SVOJE IDEJE MORAM
ZAPISATI NA **ZEMLJI**.

EMILE PEREIRE

puka teorija. Programi moraju oživjeti. Oni vrijede samo onda ako im možemo posuditi svoj glas, ruke i noge.

Naš je svijet upoznao utjecaje mnogih sila. Tijekom stoljeća, našu su Zemlju izudarale sile prirode poput uragana, tsunamija i monsuna. Zemljina se kora dijeli, a njezine temelje tresu potresi. Naoružane se snage okupljaju podjednako iz plemenitih koliko i zlih pobuda. Njihove se koalicije sukobljavaju na bojišnicama, ostavljajući pustoš iza sebe.

Ali što je sa silom koja ne uživa u moći zastrašivanja, prijetnji ili uništavanja? Pripadnici ove sile imali bi strateške i jedinstvene uloge – neke vidljive, druge nevidljive, ali sve vrlo vrijedne. Što kad bi ta sila bila nesebična u svojim motivima i jednostavna u svojim ciljevima? Kako bi ona mogla ne samo izgledati, već zvučati?

Aleksandar Veliki je rekao:

„Ne bojim se vojske lavova koju predvodi ovca; bojim se vojske ovaca koju predvodi lav.“

Kakva predivna slika svih nas. Mi smo vojska ovaca, koju predvodi Lav. Budući da slijedimo Lava, ne smijemo se boriti poput bojažljivih ovaca. Mi smo krotki u načinu na koji slijedimo, a oštri u načinu na koji se borimo. Na ovaj se način nježno i oštro susreću te im je ugodno jedno s drugim. Proučavamo li prirodni tijek i povijest ljudskih sila, vidimo jedan obrazac: započinje s ustajanjem u moći, zatim slijedi propadanje snage i gubitak moći te konačno pad koji dolazi iznutra.

No što ako postoji drugačiji model? Što ako postoji jedna još neoblikovana i neizražena sila?

Tipkam ovu knjigu mnogo većim slovima nego što će biti kad bude objavljena, jer mi je sve teže vidjeti malo i dovršeno. Moja je vizija velikog i dalekog narasla do neslučenih razmjera.

U daljini razaznajem dvije slike oprečne jedna drugoj: veliku nevolju i veličanstvenu pobjedu. Na bliskim i udaljenim obalama, vidim mračnu tjeskobu, ali isto tako vidim veličanstveni ustanak. Vidim brutalnu zloću i globalnu nepravdu izložene i pobijeđene na mnogim frontovima, kad se susretnu s Božjim svjetlom kojem je nemoguće pobjeći i Njegovom nepokolebljivom pravdom. Vidim Njegove kćeri kako se istežu poput lavica spremnih za skok. Sve to vidim u našoj budućnosti. Nema sumnje, ništa vas u ovome ne iznenađuje. Poput vas, ja te stvari ne vidim zato što sam o njima čitala u novinama. Ne, vidim ih zato što imam oči koje gledaju u Duhu.

No, ne samo da vidim . . . ja i čujem. Čula sam povike u daljini i u blizini. Slušala sam o stanju onih bez nade, o zarobljenima u tami. Svaki je dan bitka protiv mračne tjeskobe koja prijeti zagušiti njihove glasove i onda ići sve dalje dok ne zaguši vapaje njihove djece. Jedina je nada ovih majki da njihova djeca ostvare nešto više. Jedna nas je mlada majka molila da uzmemo njezinu osmogodišnju kćerku, jer je dijete skrivala pod krevetom dok je usluživala svoje mušterije. Hvala Bogu, služba Jamesa i Betty Robinson, *Life Outreach*, spasila je djevojčicu, premda je majka, jer se bojala otići, ostala u toj javnoj kući – preplavljena očajem.

RIJEČI NOŠENE VJETROM DUHA

Postoji vrijeme kad me preplavi ono što čujem. Zašto?

Puno je lakše ne vidjeti i ne čuti. Zato što je to istina, mnogi se okrenu od tih uznemirujućih glasova i slika te brzo napune svoje uši i oči frivolnošću. Upravo je to razlog zašto turizam cvjeta usporedo s trgovanjem seksom. Gledala sam turiste u Tajlandu kako se pretvaraju da je ono što vide vjerojatno samo beskonačna zabava. Jedan je američki poslovni čovjek, s kojim sam razgovarala, mislio kako njegova besramnost zapravo pomaže tajlandskom

gospodarstvu.

„Tko ima uši, neka čuje i razumije!“³ (Matej 11:15, NLT).

Ovaj nalog nije prestao vrijediti kad je Isus, Sin Čovječji, uzašao na nebo i zauzeo mjesto koje mu pripada kao Sinu Božjemu. U Otkrivenju, On ponovo objašnjava hitnost i očajničku potrebu za ljudima koji su dovoljno hrabri slušati.

„Jesu li vam uši budne? Slušajte. Slušajte riječi nošene vjetrom Duha koji puše kroz crkve.“ (Otkrivenje 2:7, The Message)

Moramo odgovoriti na Njegovo pitanje: „Jesu li vam uši otvorene?“

Ili još bolje, na pitanje, želite li da vam uši budu otvorene? Ljubljene, sve se nalazimo u tom procesu u kojem ne samo da čujemo, već istinski slušamo. Kako se ja budim, potičem vas da pitate: „Jeste li čule taj zvuk?“

Nažalost, bojim se da smo poput zaspale zaručnice koja se okreće i vrti na svom udobnom ležaju, okružena jastucima, pokušavajući prigušiti zvuk koji bi ju mogao probuditi. Koliko treba biti jak zvuk budilice našeg vremena da bismo se probudile i ustale?

Osim tog očitog krika ranjenog svijeta, postoji još jedan glas koji nas zove. Ali taj ne vrišti. Uza svu tu buku, potrebno je uložiti napor da bi ga se čulo. To je miran, tih glas Duha. Ovaj glas se pojačava kad svaka od nas odabire odgovoriti na njega.

Volim taj izraz „riječi nošene vjetrom“. Bog je poslao svoju riječ po vjetrovima. Duha se Svetog opisuje poput vjetra, ili struje zraka s riječima koje šapuću život i snagu. Vjetar ne možemo vidjeti, ali vidimo njegove učinke. On ima snagu upuhati stvari u naš svijet i otpuhati ih iz njega. Njegova snaga pokreće brodove, ali ih može nasukati na obalu. Snaga vjetra šiba more i nagriza planine. Postoji vjetar u pramac, koji sprečava napredovanje, i vjetar u krmu,

³ „Tko ima uči, neka čuje!“

koji nas tjera naprijed na našem putu. Vjetar puše oko naše Zemlje ponovo i ponovo, putujući nekad brzo, a nekad sporo. Vjetar nosi Božji šapat s jednog mjesta na drugo.

Umjetno stvorena buka koja nas okružuje obično priječi i otupljuje našu sposobnost da pažljivo slušamo riječi nošene vjetrom Duha.

Postoji još jedna prepreka našoj sposobnosti slušanja. To je poznavanje onoga što smo već čuli. Kad smo nešto čuli mnogo puta, onda to znamo isključiti i prestati stvarno slušati.

Mislimo li kako znamo što će netko reći, slušamo na drugačiji način. Prije nekoliko godina zatekla sam samu sebe kako na takav način čitam određeno mjesto u Pismu. Poznavala sam te stihove u Bibliji pa sam znala što dalje slijedi. Možda se i vama isto događa. Tako gubimo ponešto od svoje djetinje radoznalosti u vezi s Božjom riječi. Zato sam i počela čitati verziju biblije The Message ne bih li prevladala tu apatiju.

Zašto? Željela sam biti iznenađena. Zato i navodim mnogo stihova iz te verzije biblije, The Message. Želim da i vi dospijete u stanje čuđenja. Ne zamjenjujem Bibliju prepričanim stihovima iz verzije The Message, samo donosim jedan relevantan jezik i dodatno istraživanje. No, vi svakako možete proučavati verziju biblije koja se vama sviđa.

Učinila sam to, jer poput vas, istinski želim čuti. Jednom kad nam se uši otvore, ne možemo se suzdržati a da tome ne dodamo zvuk naših vlastitih glasova:

„Otvaraj usta svoja za nijemoga i za pravo sviju nesretnika što propadaju. Otvaraj usta svoja, sudi pravedno i pribavi pravo siromahu i nevoljniku. (Izreke 31:8-9)

U ovom odlomku, Salomonova majka, Bat-Šeba, govori svome sinu, kralju, da svoj kraljevski glas podigne za one koji su slomljeni pod težinom nepravde. To je isto tako i priprema za stihove o vrsnoj ženi (vidjeti Izreke 31:10-31). Hoćemo li, dakle, mi poput

Salomonove majke, poticati muškarce u našem svijetu da podignu glas za one čiji su glasovi umuknuli? Mi smo učinjeni kraljevima i svećenicima Božjim. Stoga, čak i ako ostali šute, mi trebamo govoriti.

Kao baka, želim znati da je ono što su moji sinovi i kćeri naslijedili uistinu veliko. Sve su više i više globalne studije suglasne ukazujući na jednakopravnost spolova kao na kariku koja nedostaje kako bi se zaustavila plima svjetske bijede i čak terorizma. Svjetska je banka 2001. izradila jednu utjecajnu studiju Engedering Development: Through Gender Equality in Rights, Resources, and Voice, tvrdeći kako je promicanje jednakopravnosti spolova ključno za borbu protiv bijede u svijetu. „Ulaganje u obrazovanje djevojaka moglo bi biti ulaganje s najvišom dobiti, koje je na raspolaganju zemljama u razvoju,“ napisao je Lawrence Summers dok je radio kao glavni ekonomist Svjetske banke. „Nije upitno mogu li si zemlje priuštiti takvo ulaganje, već radije mogu li si zemlje priuštiti da ne obrazuju više djevojaka.“ Ujedinjene su nacije isto je tako u okviru programa razvoja izradile studiju sa slijedećim zaključkom: „Jačanje žena pomaže povećanju produktivnosti gospodarstva.“

Terorizam našeg vremena naveo je stručnjake za sigurnost da izrade vlastitu studiju o problemu spolova, i evo što su otkrili:

„Razlog zbog kojeg ima toliko muslimanskih terorista,“ tvrde, „ima malo zajedničkog s Kuranom, već puno više s nedostatkom direktnog sudjelovanja žena u gospodarstvu i društvu u uglavnom islamskim zemljama . . . Jačanje djevojaka,“ tvrdili su neki u vojnim krugovima, „oslabilo bi teroriste.“

Ove su vrlo važne, velike i pune uvida studije stajale mnogo novca i truda. Uvijek me zadivi kad nas naša ljudska mudrost uputi na ono što je Bog već davno bio rekao. Davno prije negoli je problem uopće nastao, postojao je odgovor: žena.

„Nije dobro da čovjek bude sam: načinit ću mu pomoć kao što je on.“
(Postanak 2:18)

Sam muškarac nije nešto dobro. Sada, kao i onda, dodavanje žene u jednadžbu života umnaža i donosi dobrotu muškarcima, ženama, djeci, pa i svijetu koji svi zajedno dijelimo. Usamljeni život poziva ono što „nije dobro“. Ljudska su bića stvorena da bi bila povezana jedna s drugima. Pa ipak, široki savezi samih muškaraca pokazali su se receptom moguće katastrofe. Temeljem uvida iz Postanka i nedavnih studija možemo zaključiti da je kultura kojom dominiraju muškarci nezdrava na višestrukim razinama.

Vi niste stvorene biti podložne; vi ste subaštinice. Žene su Božji odgovor. Kad se dodaju ženski glasovi povećavaju se mogućnosti obrazovanja za svu djecu, potiče se gospodarstvo te očigledno smanjuje rizik od terorizma.

No kako izgleda taj ženski odgovor?

Kad sam otkrila ljepotu toga i počela slaviti što sam stvorena kao žena, shvatila sam da nisam tek primisao. Kao kćer, žena i majka, ja sam odgovor. Ako sam, dakle, odgovor, onda je sasvim logično da su i sestre koje me okružuju odgovor. U Božjim očima mi nismo građanke drugog reda. Vi, lijepe moje, imate potencijal živjeti, udahnuti rješenje u ljudske probleme.

Dok putujem i objavljujem ovu jednostavnu istinu u živote žena, kako mladih tako i starijih, jedva da mogu opisati njihove reakcije. Žene ne samo da uzdrhtalih srca čuju ono što govorim, one glasno proklamiraju i vjeruju:

„Ja sam odgovor.“

U tom trenutku dolazi do proširenja, do otkrivenja. Njihove se oči usmjeravaju u drugom pravcu te se otvaraju kako bi vidjele svoje žensko 'ja' na način na koji ga je Bog oduvijek vidio ... kao ono što djelo čini dovršenim.

Pa ipak, shvaćanje toga tek je naš početak.

Žene su više od kolektivnog poticaja gospodarstva. A s našom sposobnošću da donesemo rješenje, postavljat će se nova pitanja. Mi ispisujemo novu povelju slobode po kojoj su žene prijatelji čovječanstva. Okupljamo se kako bismo pokazale da može postojati svijet u kojem su žene i djeca dobrodošli, a ne eksploatirani.

Evo što znam o nebeskoj kćeri:

Ona je ljupka, inteligentna i sposobna.

Ona je povezana s drugima, a ne odvojena od drugih.

Bog je voli, a sotona je mrzi.

Ugnjetavaju je diljem svijeta otvoreno i suptilno.

Preostaje pitanje: što bi ona mogla biti zajedno s drugima kad bi imala potporu i strategiju?

PROBUDILO SE NEŠTO NEZADRŽIVO

Imala sam povlasticu putovati u južnoistočnu Aziju i Indiju kao partnerica službe *Life Outreach*, nadajući se naći priče koje će biti dojmljive i snažne da potaknu druge na odgovor. Vidjela sam strahote siromaštva i nasilja koje izaziva trgovina seksualnim robljem u Kambodži, Tajlandu i Mombaj. Ali sam, isto tako, vidjela nadu i obećanje kakvo donosi obnova jer ljudi reagiraju s velikodušnošću, a organizacije počinju zajedno djelovati.

Svugdje u svijetu postoji očajnička potreba za suradnjom i odgovorom. Jednom sam tako bila u Ukrajini. Doručkovala sam s prijateljicom u hotelu kad je ušla prekrasna mlada žena. To nije ništa neobično za narod poznat po svojim prekrasnim ženama, ali je ovu pratio muškarac šezdesetih godina. Nosila je cipele s visokim potpeticama i kratke hlačice; nije joj bilo više od osamnaest godina. Sjeli su za stol upravo pored našeg. Promatrala sam muškarca kako proždire svoju hranu i nju kako ispija kavu, prazno buljeći kroz prozor. Mladi čovjek koji je stajao iza stola za posluživanje šaptao je s kolegom, smijuljio se i pokazivao u njezinom smjeru. Nedugo zatim, njihovom se stolu pridružio drugi muškarac, dvostruko stariji od nje. Željela sam plakati. Djevojka je izgledala tako usamljeno, tako izgubljeno. Očito, bila je to vrlo skupa prostitutka, ali mi smo vidjele jednu kćerku gladnu ljubavi, kako sjedi dotjerana između dvojice pohotnih poslovnih ljudi koji proždiru njezin život.

Razgovarala sam s nekim našim sestrama koje su bile bijelo

roblje. Da, one to jesu – naše sestre. One nisu prostitutke po svom izboru; one su žrtve i hrabre žene koje su preživjele.

Jednog dugog, vlažnog dana u Indiji, slušala sam dirljive priče za pričom skupine mladih djevojaka i starijih žena koje je služba *Life Outreach* okupila u malom stanu. Svaka je od njih ispričala svoju, ponešto drugačiju priču – mnoge uz puno suza, druge bez vidljivih emocija.

Sigurna sam da su se pitale zašto želim slušati njihove priče. Jesam li suosjećala? Jesam li ih osuđivala? Jesam li ih uopće mogla razumjeti? Jesam li imala odgovore?

Jedna od tih hrabrih žena, koju ću nazvati Sama, sjećala se kako je bila djevojčica u svom udaljenom selu u Nepal, puna snova; majka joj je stalno prigovarala. Njezin je ujak čuo kako se svađaju pa ju je jednog dana povukao na stranu. Rekao joj je da će ju povesti u Mombaj. Tamo će dobiti priliku, obrazovanje i, konačno, šansu da ostvari svoje snove.

Obećanje je bilo neodoljivo.

Dakle, Sama i njezin ujak, krenuli su iz tog malog sela prije svitanja. Ona je hrabro podnijela dugo i opasno putovanje kako bi iz Nepala stigla u Indiju. Nakon dolaska u Mombaj, njezin ju je ujak ostavio u sobi nekog otrcanog motela da se odmori. Dok je spavala, on ju je prodao.

Sama se probudila zbunjena i okružena strancima. Bilo je vrijeme da odradi novac za koji je prodana.

Odveli su je u lokalnu javnu kuću i zatvorili u mračnu sobu. Nije imala pojma što će se dogoditi. Čak ni jezik nije znala. Vrata su se otvorila i ušao je muškarac, mušterija, očekujući uslugu. Pokušala se braniti, ali onda su je četiri žene držale dok ju je muškarac silovao.

Bilo joj je trinaest godina.

Vrijeme je prolazilo. Sama je naučila jezik, odradila svoj dug te na kraju postala oštroomna poslovna žena. Budući da nije imala drugih mogućnosti niti je imala kamo otići, a odrastavši u javnoj kuće postala je 'madam'. Sada je ona kupovala i prodavala djevojčice. Davala da ih se čvrsto drži dok ih siluju; sada je ona nagledala prvo silovanje i naređivala da ih tuku dok se potpuno ne podlože.

Kad sam srela Samu, bilo je teško vjerovati da bi išta od ovoga moglo biti istina. Više nije bila 'madam'; sada je to bila pribrana, sredovječna žena. Netko joj je posvjedočio o Božjoj ljubavi i ona je postala kršćanka. Dobila je priliku da se izvuče. Sama je skupila hrabrost i otišla iz javne kuće. Sada neumorno radi na spašavanju svake djevojčice koju je jednom mučila.

Dok ovo pišem, pokušavam razumjeti kako je Sama mogla postati 'madam'. Je li zaboravila kako je izgledalo biti uplašena trinaestogodišnja djevojčica? Pitala sam ju: „Sama, kako si mogla gledati da otimaju, siluju i tuku djevojčice?“

Duboko je uzdahnula mašući glavom lijevo desno: „Činimo što moramo kako bismo preživjele.“

Jer je za mnoge, preživljavanje sve što imaju.

Penjala sam se planinom odbačenosti. Hodala sam prljavim ulicama između kuća tako trošnih i sklepanih na brzinu da nije nikakvo čudo što se oni koji u njima stanuju osjećaju beznadno. Uvukla sam se u javnu kuću, prerušena. Na Zapadu sam vidjela tu depresivnu letargiju žena koje nemaju ni svrhe ni cilja. Gledala sam kako se resursi trate jer smo zaboravile tko smo. Vidjela sam probleme iz prve ruke; sad se željno nadam da ću vidjeti i odgovore.

Evo djelića uzbudljivog zaključka jedne inspirativne i izazovne knjige *Half the Sky*:

Plima je povijesti pretvorila žene iz tegleće marve i seksualne igračke u potpuno razvijena ljudska bića. Gospodarske prednosti jačanja žena tako su velike da čine zemlje sklonima razvijati se u tom smjeru. Uskoro ćemo smatrati da je seksualiferno ropstvo, ubijanje zbog časti te bacanje kiseline u oči jednako nezami-slivo kao i vezanje stopala. Pitanje je samo koliko će dugo trajati ta preobrazba, koliko će djevojaka biti oteto i strpano u javne kuće prije njezinog završetka – te hoće li svatko od nas biti dio tog povijesnog kretanja ili će ostati običan promatrač.

Ovo se pitanje postavlja svakoj od nas.

Pišem sada kako bi vas uvela u ovo otkrivenje. Najiskrenije molim da moje riječi probude nešto nezadrživo, nešto skriveno

KAD LAVICA USTAJE

u vama. Nadam se da ćete ustati sa snagom lavice i donijeti Božje čudo kamo god pošle. Tada ćemo zajedno biti ona sila kakvu svijet još nije vidio. Nastavite čitati, moje sestre lavice, i ostanite budne.

OPASNO BUDNE

Dobro odgojene žene rijetko čine povijest.

LAUREL THATCHER ULRICH

U svrhu proučavanja lavica, čitala sam knjige i članke, gledala DVD-e, dokumentarne filmove, čak i YouTube isječke kako bih promotrila lavice u različitim okruženjima, scenarijima i odnosima. Usprkos tomu što sam bila na safariju u Africi, moje je američko poimanje lavica bilo u najboljem slučaju ograničeno. Čak i sada, ne smatram se stručnjakinjom za lavice, već fasciniranom promatračicom.

U jednom od dokumentaraca pratili su premještanje dviju lavica i jednog lava u novi rezervat u Južnoj Africi. Lav je bio prvoklasni alfa-mužjak pa je uz pomoć dviju lavica uspio uspostaviti područje svoje vlasti. Njih su troje zajedno vladali velikim dijelom rezervata u Južnoj Africi.

Kako bi pratili kretanje čopora i njihovo napredovanje, mužjaku su stavili ogrlicu za praćenje. Nakon dvije godine boravka u rezervatu, došlo je vrijeme da se ogrlica odstrani. Lava više nije trebalo pratiti. Osim toga, ogrlica je sprečavala puninu njegove grive pa su je morali skinuti kako bi se griva pokazala u svoj svojoj veličini. (Lavovi po veličini grive procjenjuju i odlučuju hoće li izazvati drugog

mužjaka radi preuzimanja vlasti na području. Ukoliko se pokaže da je neprijateljeva griva veća od izazivačeve, a to znači da ovaj neće moći raljama obuhvatiti vrat drugog lava, odustat će od sukoba.)

Lav kojem su čuvari u rezervatu stavili ogrlicu nije više bio mlad i popustljiv; nije ga se moglo lako zaplašiti. Bio je moćan. On se, uz pomoć lavica, uspješno smjestio i branio svoj čopor od uljeza te se ponovo i ponovo dokazao pravim zaštitnikom. Više ga se nije moglo lako uhvatiti; naučio je divlje rikati, biti bez straha i slobodan. Da bi mu skinuli ogrlicu, čuvari su ga morali uspavati. Utvrdili su mjesto na kojem se lav nalazi pa su ga sa sigurne udaljenosti pogodili strelicom sa uspavljujućim sredstvom. Prva strelica jedva da ga je uznemirila; samo je trepnuo okrenuvši svoj veličanstveni zlatni pogled prema njima. Pucali su još jednom. Lav se savio i onda legao. Tada su čuvari skočili i počeli raditi; približili su vozilo usnulom lavu, probijajući se kroz grmlje, poskakujući na neravnom terenu prema mjestu na kojem je palo to veliko, žutosmeđe tijelo.

I tek što nisu iskočili iz džipa, tko se pojavio? Prva lavica našeg lava – ona nije željela dopustiti išta od toga. Zbog njene sposobnosti da se potpuno stopi sa svojom okolinom nisu je primijetili dok se nije pojavila pred njima. To što oni nisu bili svjesni nje nikako ne znači da ona nije bila svjesna njih. Čim je shvatila da je njezin lav pao, ustala je i počela se kretati skrivena od pogleda. Hrabro je očitovala svoju prisutnost skupini čuvara. Nakon što se postavila između palog lava i nadobudnih čuvara, režala je prijeteći dok je hodala naprijed i natrag ispred svog mužjaka. Uzdignutih ušiju i dlaka na krznu, pokazala je svoje nezadovoljstvo.

Čuvarima je ostalo malo vremena da dođu do lava i skinu mu ogrlicu prije negoli umirujuće sredstvo prestane djelovati, ali im lavica nije dopuštala. Imali su još samo jednu dozu uspavljujućeg sredstva. *Morat će uspavati nju kako bi došli do njega.* Strijelac je podigao svoju pušku i pažljivo naciljao. Kad ju je strelica pogodila, bijesna se lavica okrenula prema čuvarima i pala sa strelicom ispod sebe. Čuvari su se sada približavali uspavanom lavu, a napetost se u zraku mogla gotovo opipati. Poput lavice, on je bio onesposobljen, ali nije bio bez svijesti pa su njegove oči pratile svaki njihov

pokret.

Razgovarajući šapatom i posežući ispod lavlje grive, čuvar je uzeo oštar lovački nož, prerezao ogrlicu, a onda izvadio dvije strelice iz lava. Čuvari su se zatim okrenuli od lava i svoju pažnju posvetili lavici. Morali su se brzo kretati prije negoli se jedna od tih velikih mačaka oporavi. Lavica je ležala na svojoj strani, otkrivajući odeblijaju kožu oko svojih prsiju; bila je trudna. Nježno i vrlo pažljivo, čuvari su podigli njezine stražnje noge i izvadili strelicu.

U pozadini svega toga, lav je zarežao i pokušao ustati, no još uvijek nije mogao stati na noge. Čuvari su se brzo povukli u vozilo, ne okrećući svoja leđa lavovima. Motor se džipa pokrenuo, a uzdah olakšanja gotovo se mogao čuti kad se skupina ljudi počela udaljavati. Pripovjedač je prestao šaptati i konačno objasnio: „Nema ničeg opasnijeg nego biti u blizini potpuno budnih lavova.“

USPAVANI KRŠĆANI

Čuvši ova dva izraza zajedno: „nema ništa opasnije“ i „potpuno budni“ obratila sam pažnju. Što bi se dogodilo da smo mi, poput lavova, opasni i potpuno budni? Tada i samo tada predstavljali bismo prijatniju silama tame koje tolike ljude drže zarobljenima.

Ljubljene, u ovom se trenutku molim da svaka od nas može shvatiti kako nas se naš neprijatelj istinski boji te čini sve što može kako bi nas zaustavio. Zna on dobro, ako smo potpuno budne i pokretne, on nam ne može prići dovoljno blizu da nas uhvati i sveže. Zato nas nastoji umrtviti i tako spriječiti da činimo stvari koje nas je Bog pozvao činiti. No, poput lavice iz moje vizije, moramo se probuditi, ustati, sjetiti se tko smo te se svjetlom suprotstaviti zlu u ovome svijetu.

USPAVLJIVANJE DAN ZA DANOM

U svakom slučaju, ne dopustite da vas svakodnevne brige i dužnosti potpuno zaokupe i iscrpe tako da izgubite pojam o vremenu te zadrijemate, zaboravljajući Boga. Noć se bliži kraju, zora već sviće. *Ustanite i probudite se za ono što Bog radi!* Bog završava

djelo spasenja koje je započeo onda kad smo prvi put povjerovali. Ne možemo si priuštiti da izgubimo makar minutu, ne smijemo raspitati ove dragocjene sate dana na frivolnost i udovoljavati same sebi, odavati se promiskuitetu i razuzdanosti, svađama i grabljenju svega što oči vide. Ustanite iz kreveta i obucite se! Ne dangubite! Ne odugovlačite! Ne čekajte zadnju minutu! Obucite se u Krista, budite spremne i budne! (Rimljanima 13:11-14).

Zapazite odabir riječi u ovoj opomeni: ne dopustite svojim svakodnevnim brigama i dužnostima da vas zaokupe i iscrpe. One će vam ukrasti vaše dragocjeno vrijeme i uspavati vas. Ove riječi izražavaju hitnu potrebu da ustanete, da se probudite i budete svjesne onoga što Bog čini. Ako ste probuđene za ono što Bog čini, znat ćete što vi trebate činiti! Vrijeme odugovlačenja je prošlo. Došlo je vrijeme da se ustane i bude spremna. Alarm je već davno odzvonio!

Ova potreba za pravim buđenjem snažno se očitovala za posljednjeg telefonskog razgovora kojeg sam vodila s prijateljom. Govorila mi je o tome kako su ona i njezin muž uživali ručajući s poznatim židovskim učiteljem. On im je otvorio svoje srce i govorio im njima o teretu koji nosi zbog lošeg stanja američkih Židova. Ovaj je rabin putovao i držao predavanja u sinagogama i konferencijama diljem SAD-a, preklinjući američke Židove da se udruže zajedno s američkim kršćanima na zaustavljanju plime antisemitskog i protukršćanskog raspoloženja.

Previše nas je obeshrabreno, uspavano ili žalosno nesvjesno onoga što se stvarno zbiva u svijetu. Može li to biti stoga što već predugo slušamo uspavljujuće, eskapističko evanđelje koje rijetko koga potiče na spašavanje izgubljenih? Da li nas to nedostatak kretanja i duhovnog vježbanja ostavlja pospanima i letargičnima? Je li legalistički pritisak ili nemaran stav prema grijehu usporio naše djelovanje pa su naši odgovori zakašnjeli ili slabi? Može li biti da nas Bog protresa kako bismo ustale i postale opasno budne? Ako je tome tako, to ne bi bilo prvi put.

Izraelci su lutali pustinjom daleko duže nego što je trebalo. Putovali su bez cilja, poput izvanredno velikog broja ovaca. Ponekad

su zalutali i žalili se; drugi su put poslušno slijedili oblak po danu i noćili u okrilju stupa od vatre. Jedno su vrijeme slušali svojeg pastira, Mojsija, a onda mu opet bili neposlušni. No, kad su pristigli i zaustavili se u ravnicama Moaba, koji je graničio s njihovom obećanom zemljom, njihova je prisutnost postala očitom. Okolni su narodi bili svjesni njihovog dolaska. Ova je skupina nevještih pustinjaških lugalaca izgledala stanovnicima zemlje kao okupljanje moćnih ratnika.

Nije to više bila skupina zlostavljanih robova; Izraelci su ponovo usvojili identitet Božjeg plemstva (*Izrael znači „Božji princ“*). Nakon tolikih godina lutanja pustinjom, sada su se pripremali nastaniti se. Vjerojatno je da samo djeca Izraelova nisu vidjela ono što je tako očito i vidljivo bilo kraljevima, proroku Bileamu i neprijateljskim narodima koji su ih okruživali. Nisu to više bile lugalice, nego Božji štovatelji i ratnici, premda nesvjesni toga.

Žalosno je da su Božja djeca, nemajući svijesti o tome tko i što stvarno jesu te ne shvaćajući tko su narodi koji su ih okruživali (neprijateljski narodi), izgubila viziju i svrhu. Odbacili su svoja prijašnja sveta ograničenja počinivši veliku grešku u prosudbi. Prije ulaska u Obećanu zemlju nerazumno su sklopili neke nesvete saveze. Njihova je greška opomena nama: opasno je probuditi se i zaboraviti tko ste zapravo.

Recimo to jednostavno: orgijali su u pustinji. Općili su s moapskim ženama poslanima u njihov tabor po naputku proroka Bileama (vidjeti Brojevi 25:1-2; 31:16; Otkrivenje 2:14). Žene su pozvale izraelske muškarce da sudjeluju u moapskom seksualno-religijskom štovanju. Posljedice su bile katastrofalne, a Božji je narod privremeno zašao na stranputicu. Ne prije negoli se stvar završila, imali su kugu, jedan je svećenik posebno revnovao za Boga i Midjanci su se pokazali pravim neprijateljima. Bog je savjetovao Mojsija da pobroji narod, a zatim se narod pregrupirao.

Bilo kako bilo, neprijatelji Izraela nisu mogli izvoštiti pobjedu nad njime. Kad su Izraelci bili poslušni, pobjeda je bila osigurana, ali kad god bi skrenuli od Božje naredbe, osuda bi došla na njih. Pokajali su se, a Bog je uklonio kugu, ali ne prije negoli je dvadeset

i četiri tisuće Izraelaca izgubilo život.

Što možemo iz toga naučiti? Ako nas neprijatelj ne može uspavati – držati nas na miru, poslušne i besposlene – onda će nas poticati da uprljamo mjesto našeg počinka te sudjelujemo u bezbožnim i perverzним oblicima štovanja. Kako izgledaju uspavani kršćani? Oni vjeruju i govore nešto poput ovoga:

- „Svijet je obična kanalizacija . . . nadam se da će vrlo brzo doći do uznesenja tako da svi možemo pobjeći.“
- „Zašto moj muž i ja ne bismo mogli gledati poučne filmove o tome kako drugi bračni parovi vode ljubav?“
- „Sve je to zastrašujuće. Pokrit ću oči (*zijevanje*), a kad su mi već oči zatvorene mislim da ću malo odrijetati.“
- „Bog zna da sam samo ljudsko biće; i ja imam seksualne potrebe koje moj/moja muž/žena ne ispunjavaju. Znam da ne bih trebao/trebala, ali, naposljetku, zar mi nije sve oprošteno . . .“
- „To nije predsjednik za kojeg sam glasao/glasala. Neću za njega moliti.“
- „Seksualno izrabljivanje i trgovina robljem je tragična stvar, ali to je problem prekomorskih zemalja, zar ne?“
- „Žaloso je to koliki su ljudi poginuli u potresu na Haitiju i u Čileu. Nije li to divno kad slavni ljudi prikupljaju novac za pomoć?“

Ponekad bih plakala jer se bojim da smo zaboravili tko mi jesmo. Mi ne pripadamo sami sebi; mi pripadamo Bogu. Mi smo sveti ljudi odvojeni za Boga i njegove svrhe. Mi nismo nekakva skupina koja besciljno luta, muči se, izbjeglice bez oca i majke, koje tlači grijeh i koji se pitaju ima li Boga. Mi smo zajedno Kristovo tijelo, i kao takvi naša je sudbina da pobjeđujemo, trijumfiramo i da nas prate znakovi i čudesa. Tužno je, ali neke naše sestre to još uvijek ne znaju.

ODGOVORI, NE PROBLEMI

Već smo prije naglasili dinamiku o kojoj sam pisala 2005. u svojoj knjizi *Fight Like a Girl*. Tamo sam iznijela tezu koja glasi: „Ti si kćeri odgovor, a ne problem.“ Završavajući ovu knjigu, *Kad lavica ustaje*, dobila sam potvrdu kroz jednu važnu i zanimljivu knjigu pod naslovom *Half the Sky*: „Žene nisu problem, nego rješenje.“ Ovu je knjigu napisao bračni par Nicholas D. Kristof i Sheryl WuDunn, novinari, inače dobitnici Pulitzerove nagrade. Napisali su je s namjerom da probude svijet glede žena i hitne potrebe da one ostvare svoje vrijednosti, pravo na obrazovanje, rad i privređivanje. Njihov je rad uzburkao svjetsku zajednicu glumaca, aktivista i medija.

Ponovo ovdje potežem to pitanje. Žalosti me što crkva nije prva koja se suprotstavlja rodnoj nejednakosti. Mi smo poput Jone, proroka koji nemarno spava u mraku potpalublja, dok se posada broda frenetično bori opstati u strašnoj oluji. Trebali bismo biti prvi na palubi i tražiti Božje rješenje za strašnu nepravdu koja ugrožava ravnotežu našeg svijeta. Ali za razliku od Jone, naša oluja danas nije nekakva velika oluja koja amo tamo baca jedan brod na oceanu. Cijeli je svijet uzburkan olujama koje pogađaju okoliš na zemlji, dok financijski potresi tresu svjetsko gospodarstvo i destabiliziraju ga. Nepravda je uzrok tomu da se naš svijet tresu i ljulja. Zabrinuti, ljudi se obraćaju kršćanima i pitaju: „Zašto se to dogodilo?“ Zarobljeni, ranjeni i zbunjeni ljudi gledaju u našem smjeru. Pitaju nas kako možemo spavati kad bismo morali vapiti Bogu i djelovati zajedno s Njime prije no što bude kasno. Previše je ljudi u crkvi dopustilo da ih današnje kretanje uspava. Oni spavaju nemirnim snom i bave se ispraznim, nebitnim stvarima.

U Jonino je vrijeme Bog poslao oluju kako bi probudio proroka, izveo ga iz njegove neposlušnosti i podsjetio ga da je narod Ninive na lošem putu. Bog nikada ne želi ostaviti ljude na lošem putu, ali je Joni bilo mrsko spriječiti uništenje koje se bilo nadvilo nad drevnim gradom. Zato je pobjegao i sakrio se u potpalublju. I tako, putujući u suprotnom smjeru od onoga kamo ga je Bog bio uputio, zaspa je. Bog je digao tako snažnu oluju da se brod u kojem se Jona

nalazio gotovo raskolio na dva dijela. Zašto je Jona bježao? Nije želio spasiti one koje je smatrao nevrijednima. Pogledajmo razgovor koji je vodio s Bogom nakon što su bili spašeni grad i on sam.

Joni bi veoma krivo, i rasrdi se. I ovako se pomoli Jahvi: „Ah, Jahve, nisam li ja to slutio dok još u svojoj zemlji bijah? Zato sam htio prije pobjeći u Taršiš; jer znao sam da si ti Bog milostiv i milosrdan, spor na gnjev i bogat milosrđem, i da se nad nesrećom brzo sažališ.“ (Jona 4:1-2)

Jona je želio da Bog osudi i kazni grad, ali je Bog htio iskazati milost i milosrđe. Joni je bilo prihvatljivo uništenje cijelog grada punog ljudi, ali se dovoljno uznemirio i poželio umrijeti zbog toga što se bršljan osušio i hlada je nestalo.

Bog upita Jonu: „Srđiš li se s pravom zbog bršljana?“ On odgovori: „Da, s pravom sam ljut nasmrtn.“ Jahve mu reče: „Tebi je žao bršljana oko kojega se nisi trudio, nego je u jednu noć nikao i u jednu noć usahnuo. A meni da ne bude žao Ninive, grada velikoga, u kojem ima više od sto i dvadeset tisuća ljudi koji ne znaju razlikovati desno i lijevo, a uz to i mnogo životinja.“ (Jona 4:9-11).

Samo malo! Zar nismo i mi, isto tako, izgubili iz vida ono što je važno Bogu? Brinemo li se mi to više o svom komforu i zaklonu nego o onome što Bog cijeni? Svevišnji u nebu, ne raduje se mogućem uništenju. On žudi za tim da spasi sve koji su na lošem putu! Nemojmo stoga, uskraćivati nadu onima koje Bog želi spasiti. Molim Boga da mu dopustite probuditi lavice u vama i postaviti vas na mjesto s kojeg biste spašavale – ne osuđivale – druge od zla koje prijete i želi uništiti.

Vrijeme je poslušnosti Božjim pozivima. On nam je povjerio poruku radosne vijesti za Zemlju. Zapovijedio nam je da ljubimo jedni druge. Zadužio nas je da se brinemo o udovicama, siročadi, strancima i siromašnima. Čak i sada, Bog ohrabruje kćeri, mlade i stare, da budu rješenje za probleme ovog svijeta. On nas poziva da

ostavimo po strani naše razlike i prionemo zajedno raditi na Božjem djelu.

Neke se od nas još uvijek trude biti ljubazne jedne prema drugima. Druge su prezaposlene oplakivanjem svojih gubitaka. No previše se nas bori oko smiješnih doktrinarnih pitanja, vičući na druge dijelove Kristova tijela.

Ljubljene, ne želim da se zbog našeg poziva na buđenje nekoga mora baciti preko palube, poput Jone, ili da moramo ostati u pustinji poput Izraelaca! Zato pogledajmo na zlo i probleme u svijetu i dopustimo im da nas protresu i probude. U svom duhu vidim ljude probuđene, uzbuđene i spremne mijenjati svoj svijet.

VAŠ JEDINSTVENI IZRAZ

Dok sam pisala ovu knjigu, moj me je urednik ohrabrivao podijeliti iskustva potpuno probuđenih žena da biste vidjele što takva žena može postići. No ne bih se željela ograničiti na ono što smo do sada vidjeli. Vjerujem da svijet tek treba vidjeti kako to izgleda kada su kršćanske žene, pojedinačno i zajedno, potpuno budne i opasne.

Dva puta mi je Bog dao u zadatak da *započnem s buđenjem kršćanskih žena*. Iskreno, ne znam kako će to izgledati kad jednom budemo *potpuno budne*, no prilično sam sigurna da ćemo biti opasne u tami i veličanstvene na svjetlu. I tako, dok sam razmišljala o tome, počela sam vjerovati da se izraz žestoke, divlje lavice u kršćanskoj ženi tek mora definirati.

Shvatila sam i to da ljudi vole kad im se kaže što da čine. Ali to 'kako', kršćanstvo u toliko-i-toliko-koraka oduzima nam puno od Božje tajnovitosti. Stoga ovo nije poruka 'kako-ovo-ili-ono'. Želim da se vi probudite – da ustanete kao lavice te imate svoj vlastiti izražaj. Samo vi, zajedno s Bogom, možete definirati kako će u vama izgledati potpuno probuđena lavica.

Nedavno sam zamolila članove našeg osoblja da mi opišu slike ili misli koje spomen lavice budi u njima. Nisu me iznenadili njihovi odgovori krećući se od milosti i nježnosti do žestine i neustrašivosti.

Evo koliko je različitog i velikog potencijala sadržano u tom probuđenom odgovoru.

Istražujem Pisma, u njima nalazim Boga kako često govori svojem narodu ili svojim prorocima: „Idi tamo, učini to, reci to,“ a da im pritom ne kaže što će se nakon toga dogoditi. Ilija je dobar primjer. On kaže udovici: „Idi i posudi od svih svojih susjeda praznih sudova, ali neka ih ne bude premalo! Zatim se vrati kući, zatvori vrata za sobom i za svojim sinovima i nalijevaj ulje u sve te sudove i pune stavlja na stranu“ (2 Kraljevi 4:3-4). To se čini tako prozaičnim. Kako će to riješiti problem s vjerovnicima koji prijetite da će u ropstvo baciti njezine sinove? Pa, kad je učinila sve što joj je rečeno, vratila se Božjem čovjeku, a on joj je rekao: „Idi, prodaj ulje i podmiri svoj dug, a od ostatka živjet ćeš ti i tvoji sinovi!“ (2 Kraljevi 4:7).

Pitam se koliko nam čudesa promakne samo zato što želimo znati koji je korak broj dva, broj tri i četiri čak prije negoli smo dovršili korak broj jedan. Stoga je poruka ove knjige: „Čitajte Riječ, molite, i dopustite Bogu da se izlije u posude koje ste postavile pred njega.“ Molite Boga da vam dade viziju lavice u bilo kojem obliku, formi ili posudi koju On želi upotrijebiti kako bi vas nadahnuo.

Ne bojte se zamišljati sebe kao lavicu ni Isusa kao lava. Nije to ništa drugačije od slikovitog prikaza Isusa kao našeg pastira i nas kao njegovih ovaca. Jesmo li mi ovce u doslovnom smislu ili Bog želi da ga slijedimo i pouzdajemo se u njega kao da to jesmo? Isto tako, Isus je Zaručnik, a mi smo svi zajedno njegova Zaručnica. To je alegorijska slika. Isus je sve odjednom: Pastir, Kralj, Bog, Čovjek, Zaručnik, Brat, Lav, Janje, kao što je i Početak i Kraj. Čudi li stoga da nas On želi proširiti? Moja je namjera omogućiti vam da odgovorite temeljem vaše jedinstvene predodžbe i s vašeg mjesta snage i utjecaja.

ZADATAK BUĐENJA

Kad sam studirala na fakultetu, kuća sestrinstva kojem sam pripadala, imala je verandu za spavanje. Nisam sigurna zašto smo to tako zvale, jer se nije nalazila s vanjske strane kuće niti je imala bilo

kakav pristup izvana. Bila je to jedna dugačka, tamna, soba na drugom katu, puna kreveta. Neki su bili poredani duž zida, dok su drugi stajali poredani okomito u odnosu na red zatamnjenih prozora.

Budući da je mnogo nas dijelilo tu zajedničku prostoriju, nije nam bilo dopušteno koristiti budilice. Umjesto toga, naizmjenično smo imale zadatak izgovarati meni najmrskiju riječ: ustajanje. Prije polaska na počinak, svake bi noći sestre upisale na karticu sa svojim imenom vrijeme kad žele ustati. To znači da je sestra, koja je imala zadatak buditi druge toga jutra, morala točno znati na kojem krevetu koja sestra spava. Ona bi tada spavala u drugoj prostoriji gdje je mogla naviti budilicu.

Kad bi na mene došao red, ja bih namjestila svoju budilicu pola sata ranije prije najranijeg utvrđenog vremena da se mogu istuširati. Tuširati se sama, a da ne moram stajati u redu, bila je jedina korist od toga što sam ustala prije svih.

Jednom kad je postupak buđenja počeo, tijekom slijedeća dva ili tri sata budila sam djevojke u intervalima od petnaest minuta do pola sata. Ulazila bi i izlazila iz tamne spavaonice istodobno pokušavajući jesti i sama se spremati. Tako bih se svako malo tiho ušuljala u spavaonicu, zatvorila vrata, zatim se polako i oprezno probijala, brojeći krevete, nastojeći ne buditi pozaspale sestre. Kad bih pronašla određenu sestru ili sestre, nježno bih ih, ali odlučno probudila.

Osjećala sam veliku odgovornost, jer su se sestre pouzdavale na mene. Morale su stići na predavanja, pisati testove, predati radove, sve što nisu smjele propustiti i, naravno, sresti se s dečkom.

Jednom, još dok sam bila brucoš, propustila sam probuditi sestru. Bila sam pretiha, prenježna, oklijevala sam probuditi stariju sestru. Ona mi je odgovorila mrmljajući pa sam pretpostavila da se probudila, ali nije. Govorila je u snu, samo tako. Toga mi je dana za ručkom očitala bukvicu i dala mi na znanje koliko ju je koštala moja neučinkovitost. Postoje greške koje nikako ne želite ponoviti. Zato sam brzo naučila kako postoje sestre koje treba dobro prodrmati da bi se probudile, i druge kojima je dovoljan tek nježan dodir, a ima i onih koje se probude i sjednu na sam šapat svoga imena. Neke bi

mi sestre zahvalile; neke bi opsovale i otjerale me.

Međutim, najzajtjevnije su bile one koje su izgledale budne i čak rekle: „Dobro, dobro. Budna sam,“ a onda bi se okrenule i ponovo zaspale. Naučila sam da se kod ove vrste sestara treba biti uporna sve dok ne bi obje noge spustile na pod pored kreveta.

No bio je tu još jedan problem: slučaj kad probudiš krivu sestru. Premda sam nastojala biti tiha i pažljiva, ponekad bih probudila sestru iznad ili pokraj. Ta bi sjela na krevet, prodrmlala me za rame i rekla: „Hej, ja sam budna. Prekriži moje ime za buđenje!“

Sram me je priznati, ali ja sam spadala u one koje je teško probuditi i koje psuju. Gotovo me je uvijek trebalo dva put buditi. Obavljajući dužnost, znala sam pravila. Ako se sestru budilo dva put, a ona je i dalje ostala u krevetu, nisam je morala buditi i treći put. Stoga, ako se nisi probudila drugog puta, nitko te više neće buditi. Jednom kad su se moje sestre probudile i pokrenule, više nisam bila odgovorna i nisam ih trebala pratiti. Bile su sestre u pokretu. Mogla sam se spremati do kraja.

Naš plemeniti Bog ne djeluje prema pravilima mojeg sestrištva. On je više nego sretan što može nastaviti s pozivima na buđenje sve do posljednje minute, ali stvar nije stoga manje hitna. Osjećam kako se upravo sada neke sestre odazivaju pozivima na buđenje upravljene pozaspalim ženama oko njih.

PROBUDITE NEŠTO ŽESTOKO

Mislim kako je to zabavno što u ovo vrijeme svog života ponovo imam dužnost buđenja, samo što je ovog puta daleko više toga na kocki. Ponekad mi se čini da još uvijek lutam između kreveta u zamračenoj spavaonici gdje nježno i tvrdoglavo drmusam svoje sestre, a ponekad jednostavno prošapćem – kako je to veličanstveno – njihova imena, a one se bude i ustaju.

Znam da nisam jedina koja ima ovaj zadatak buđenja, i znam da će svaka od Božjih kćeri odgovoriti na drugačiji način i drugačijim sredstvima da bi se probudila iz svojeg drijemeža. U mom slučaju, od mene se traži da vam predstavim neka vatrena načela i pokažem

prekrasnu viziju. Moja je molitva da ovo otkrivenje o nadasve zadivljujućoj veličanstvenosti i snazi ima moć probuditi u vama nešto žestoko tako da, kad budete potpuno budne, znate što vam je činiti.

Svijet treba vas, moje ljupke sestre lavice, ne da se tek probudite, nego da izrazite svoju žestoku stranu koju vam je Bog dao. Što to znači, za kršćanku, biti žestoka? Je li to vrištanje i vikanje, grebanje i udaranje? Možda postoji vrijeme i za to. Znam da kad bi moju djecu ili unuke netko napao, reagirala bih tako pa i puno jače od toga. Bog zapravo misli na reakciju medvjedice – lavice u knjizi proroka Hošee te tvrdi da je i On, Bog, takav.

Kao medvjedica kojoj ugrabiše mlade, ja ću se na njih baciti, rastrgat im grudi do srca; ko lav ću proždrijeti meso njihovo, zvijeri će ih poljske rastrgati. (Hošea 13:8)

Vau! Ovaj stih svakako govori o žestini, onoj strani *žestine* ispunjenoj nasiljem, no u ovoj intenzitetom nabijenoj riječi ima više od pukog razornog nasilja. Ostale riječi koje odgovaraju značenju *riječi žestina su: intenzivno, snažno, moćno, uzburkano, silno, vatreno i agresivno*. Ne mogu zamisliti skupinu riječi, koja točnije opisuje ono što se unutar mene raspiruje. Nesumnjivo, nešto uzburkano je probuđeno, a to nešto je sobom donijelo veću jasnoću i silu, kao kad oluja prikuplja svoju snagu.

Ova sila nije prouzročila osobnu uznemirenost; ne, donijela je usredotočenost. S većom usredotočenošću, postala sam daleko strastvenija u vezi sa stvarima kojih sam prije bila nesvjesna.

Mnogi su me trenuci buđenja uhvatili nespremnom. Jedan takav dogodio se krajem listopada ili početkom studenog 2007. Bila sam u kupaonici i čitala magazin. Okrećući stranice prvi sam puta čitala članak o užasu seksualnog iskorištavanja i trgovanja ženama na Tajlandu. Kad sam pročitala članak do kraja, ponovo sam čitala neke odlomke, gotovo nesposobna vjerovati u istinitost onoga što sam čitala. Mogu li ljudi uistinu biti tako okrutni? Može li biti da se to događa i da toga nismo svjesni? Počela sam plakati (u kupaonici,

od svih mjesta baš tamo), a onda sam molila: „Bože, ako postoji *imalo snage ili glasa koji ja mogu podići u vezi ovoga, tvoja sam.*“ S ovim molitvenim buđenjem, nešto se promijenilo.

Prošlo je nekoliko tjedana, a onda su me nazvali telefonom iz Life Outreach-a: „Lisa, okupljamo tim koji će ići u Tajland, skupljati sredstva i povećavati svjesnost kako bi se spriječilo seksualno iskorištavanje i trgovina ženama, a ti si osoba koju mislimo tamo poslati.“ Tri mjeseca kasnije, bila sam na putu za Tajland kao dio tima Life Outreach-a i prve inicijative za zaustavljanje seksualnog iskorištavanja i trgovine ljudima.

Što bi bilo da nisam molila toga dana? Što bi bilo da sam plakala, stresla glavom i okrenula slijedeću stranicu? Nije tome tako davno kad bih čitala o najnovijoj njezi kože, modnom trendu ili dijeti. Da sam nastavila s čitanjem umjesto molitve, vjerojatno bih te noći legla u krevet a da svoj glas nisam podigla prema nebu. Kad bi to pitanje ponovo privuklo moju pažnju, možda bih rekla nešto poput: „O, čula sam o tome ... čitala sam u magazinu ... o to je tako tužno.“

No kad ste probuđeni, ne možete ne *odgovoriti*. Nemojte miješati stanje probuđenosti sa stanjem uznemirenosti. Ako vas nešto uznemiruje, možete na to reagirati u trenutku, no to što ste uznemireni zbog nečega neće vas spriječiti da i dalje listate stranice. Možete biti uznemireni, a da niste probuđeni. No, ne možete biti potpuno budni, potpuno svjesni problema u svijetu, a ne odgovoriti na to. Zato sam, dok sam čitala o otetim djevojčicama koje završavaju u javnim kućama, morala moliti i reći Bogu da ću učiniti sve što On bude htio da učinim i suprotstavim se tom užasu. Kad se prilika pojavila, moja ju je molitva prepoznala. Da li bi bilo i drugih prilika? Možda, ali sam ovu mogla propustiti.

BOG VAS NIJE SPASIO DA BI VAS UKROTIO

Bog nam se ne otkriva kao bezgranični Bog zato da bi nas ograničio. Stvar je upravo suprotna. On nam želi dati svoje srce. Moja prijateljica to najbolje kaže: „Bog te nije spasio da bi te ukrotio!“

Bog ne traži ljude koji se ponašaju kao kršćani. On želi da budemo kršćani! Riječ kršćanin znači „onaj koji je pomazan ili nalik Kristu“. Isus nije hodao okolo i „bio dobar“; On je hodao okolo čineći dobro i oslobađajući sve koji su bili zarobljeni. Vas je pomazao da činite što?

‘Na meni je Duh Gospodnji; On me je odabrao da propovijedam Radosnu vijest siromasima, da navijestim oslobođenje zarobljenima i vraćanje vida slijepcima, da oslobodim opterećene i iscrpljene, da proglasim: „*Ovo je godina Božjeg djelovanja!*“¹ (Luka 4:18-19)

Ako je Božji Duh došao na Isusa kako bi činio sve ove stvari, te ako smo mi rođeni od toga istog Duha, onda trebamo činiti ono što je On činio – propovijedati Radosnu vijest siromasima, oslobađati opterećene i iscrpljene te proglašavati: „*Ovo je godina Božjeg djelovanja!*“ Vjerujem kako su sve godine i svaka posebno, godina Božjeg djelovanja; On još uvijek čeka da se pokrenemo u njegovo ime.

U svjetlu ovog naloga, Bogu ne treba nekakva skupina ‘domaćica’ koja provodi dane pekući kolače i lijepo se

ponašajući. Nije pogrešno peći kolače, ali ako je to sve što činimo, Bog nas neće upotrijebiti kako bismo mijenjale povijest.

Znam da vam ova misao koju sam citirala može biti prilično provokativna. Bila je i meni kad sam je prvi put pročitala. Ovdje se ne zagovara nepristojnost nego se govori da promjena često dolazi iz pobune protiv statusa quo.

U očima južnjačke kulture i jednog autobusnog prijevoznika, Rosa Parks se nije ponašala dobro kad je odbila ustati sa svoga sjedala u autobusu i premjestiti se u stražnji dio autobusa namijenjen „obojenima“. Odluka jedne žene da čvrsto brani svoj položaj i ne da se pomaknuti sa svoga sjedala, promijenila je način na koji se naša zemlja odnosila prema rasnoj segregaciji. Ozbiljno sumnjam

**PRISTOJNE ŽENE RIJETKO MIJENJAJU
POVIJEST.**

LAUREL THATCHER ULRICH

¹‘Na meni je Duh Gospodnji, jer me pomazao. Poslao me da donesem Radosnu vijest siromasima, da navijestim oslobođenje zarobljenicima i vraćanje vida slijepcima, da oslobodim potlačene, da proglasim godinu milosti Gospodnje.’

u to da je Rosa Parks u tom trenutku bila svjesna toga da mi-jenja povijest. Samo vrijeme može otkriti motive i posljedice iz-bora. Možda je Rosi samo bilo dosta toga da je marginaliziraju i ponižavaju, uskraćujući joj Bogom dano pravo koje je imala kao ljudsko biće.

A što je s Deborom, Jaelom, Tamarom, Esterom, Bat Šebom, Abi-gajlom, Rahabom, pa čak i Marijom? (Ovo su samo primjeri iz Bib-lija, dok ih stvarno ima daleko više).

Je li Debora bila u pravu kad je poticala svoj narod da se bori protiv nadmoćnog neprijatelja i kad je jahala s muškarcima u rat? Vođe njezinog vremena nisu željele rat. Vojska se podigla protiv njezine pobune, ali nisu je mogli pobijediti. Kad je Barak, voditelj kojeg je Bog odabrao, oklijevao, Debora je izvršila Božje naredbe najbolje što je znala.

A što s Jaelom? Je li ona morala upotrijebiti klin i ubiti svog ne-prijatelja? Zar ga nije mogla jednostavno predati vlastima dok je spavao? Vjerojatno, ali nije to učinila. Bogu se svidio njezin izbor, a o njezinom je junaštvu napisana pjesma.

A Tamara? Ova dvostruka udovica, prerušila se u bludnicu da bi spavala sa svojim svekrom, ocem svoje dvojice muževa, patrijar-hom Jude. Njezino je ponašanje šokantno na mnogo načina. Nema nigdje dokaza da ju je Bog uputio tako činiti. Ona je odabrala taj put. No, sina ove žene nalazimo u krvnoj liniji s Kristom, a nju se naziva pravednom.

Estera nije poslušala kraljevu zapovijed da ne dolazi kralju ako je on ne zove. Neposlušnost je koštala Vašti, prvu ženu kralja Kserksa, položaja kraljice. Estera je to znala! No njezina je odluka da bude neposlušna kraljevoj zapovijedi spasila njezin narod.

Bat Šeba, preljubnica i majka mudrog kralja Salomona. Rahaba, bludnica koja je lagala svom kralju i sakrila neprijateljeve uhode. Ne samo da su njena djela, učinjena iz vjere, spasile njezinu obitelj od uništenja Jerihona, nego je njezin sin u krvnoj liniji s Davidom i Isusom. Abigajla je zaobišla svog muža. Svojim je izborom spasila svoje kućanstvo i osvojila srce kralja Davida.

Marija je pristala roditi vanbračno dijete i tako donijela na svijet

Božjega Sina. Što bi bilo da je rekla: „Neudana i trudna, to je zbilja loše. Možemo li s time pričekati dok se udam pa da sve bude pristojno?“

Sama povijest opravdava izbore ovih žena. Njihova su srca bila probuđena i raspirena.

Kako ćete vi reagirati kad budete potpuno, opasno budne? Kakvu ćete povijest vi stvarati? Hoćete li, kao vatrena lavica, probuđena iz svog snatrenja, ustati i braniti svoju obitelj, svoju zajednicu, svoj svijet? Jeste li budne? Dakle, što je to što se upravo sada pokreće u vašem srcu?

UKUPNOST STRAHA I ZAČUDNE LJEPOTE

Hvala ti što sam stvoren tako čudesno, što su djela tvoja tako predivna...

PSALAM 139:14

Lavice su snažne i sjajne. Njihovi se mišići kreću sa svrhom; one su svjesne da život i opstanak ovise o naslijeđu vještine i snage. Njihovo se krzno mreška dok se kreću. Za razliku od nas, one se ne brinu zbog bora ili zbog toga što im je rep predug ili zbog toga što sve liče jedna na drugu. Njima je dobro u vlastitoj koži.

Lavice su veličanstvene.

Promatrajući ih u divljini, došla sam do zaključka da one to stvarno i znaju. Suprotnost između onoga kako se mi, ljudi, vidimo i kako lavice vide sebe, mogla bi se jasno vidjeti kad bi lavovi i ljudi mogli razgovarati. No, na trenutak, pretvarajmo se da razgovaraju jedni s drugima.

„Lavice, ti si veličanstvena.“

Lavica odgovara: „Znam. Želiš li vidjeti što mogu učiniti?“
Oduševljeni, odgovaramo: „Da.“

„Pogledaj samo moju šapu,“ poziva nas. „Pogledaj ovo.“

Zadivljeni smo kad lavica oslobodi svoje pandže iz otvorene šape.

„Vidiš, ovom šapom mogu srušiti gazelu koja će prehraniti moje mlade i članove moga čopora. Pogledaj ovo.“ Ona uvlači svoje pandže, a njezina šapa postaje opet meka poput baršuna. „Ovom se šapom igram sa svojim mladima i učim ih da budu moćni lavovi.“

Kimamo glavom i gledamo u svoje nokte, opažajući kako se lak na njima već oljuštio.

Lavica ponovo progovara: „Pogledaj moje zube.“

Koraknemo unatrag, zadivljeni njezinim raznolikim i oštrim zubima.

„Ovim zubima, ja branim, ubijam i hranim se, pa ipak tim istim zubima nosim svoju mladunčad s jednog mjesta na drugo i ne ozljeđujem ih.“

Kimamo glavom, uočavajući suprotnost.

A onda naša lavica tiho i zadovoljno uzdahne kao da sumira svoju ljepotu: „Ja sam tako čudesno stvorena.“

Uistinu, slažemo se; ona je tako strašna i začudno lijepa. Ali, čekajte malo ... i vi ste.

„Hvala ti što sam stvoren tako čudesno, što su djela tvoja tako predivna...“
(Psalam 139:14).

Nukam vas da to sada izgovorite glasno u kontekstu jedne lavice. Iskreno, ljubljene, vi ste predivno Božje djelo, a isto su to muškarci i žene koji vas okružuju. Radi se samo o tome da previše nas zaboravi kako se čudo nastavlja i nakon što smo izašli iz majčine utrobe.

Kad ste zadnji put razgovarali sa ženom koja je makar malo zvučala poput naše lavice?

Vjerojatnije je da će razgovor dviju žena izgledati ovako.

„Ti si lijepa.“

„Joj, hvala ti, ali imam viška kila od zadnje trudnoće.“

Svaka žena koja je rodila dijete (ili gleda drugu ženu koja je rodila dijete) trebala bi shvatiti da smo uistinu čudesno stvorene. Nekako se dogodilo da smo to izgubile iz vida, ali lavica nije. Ona zna da se njezina ljepota otkriva u njezinoj snazi. Zna da je ljepo-

ta sadržana u onome što njezino tijelo može stvarno učiniti, a ne u onome kako izgleda. *Njezina je privlačnost neosporna jer je njezina moć neupitna.* Ona zna za što je njezino tijelo sposobno i uživa u toj začudnoj ljepoti. Lavičino uživanje proslavlja njezinog Stvoritelja. Ona je moćna, ona je vješta, ona trenira mlade svoga čopora da i oni budu takvi.

Važno je da se sjetimo ljepote u snazi i djelovanju. Ovdje ne mislim na fizičku vitkost. Govorim o fizičkoj i duhovnoj svjesnosti, o jasnoj usredotočenosti i spremnosti da izvršimo sve što Bog traži od nas. Želimo li biti prave lavice, moramo imati snagu. Nema tome dugo kako sam otkrila da zapravo ne znamo koliko smo stvarno jake.

POGREŠNO SHVAĆENA MIŠIČAVOST

Evo kako je moja zabluda, duga tjedan dana, počela. Bila sam umorna nakon što sam dovršila seriju sastanaka na Novom Zelandu. Završila sam pet sastanaka. Bila je nedjelja navečer i bližio se kraj. Pozvali su me da se susretnem s voditeljicama te konferencije, koje su neumorno radile kako bi konferencija uspjela. Sve smo bile pomalo luckaste i brzoplete zbog te kombinacije nespavanja, preobilne hrane i Božje dobrote.

U tom opuštenom stanju, jedna je od voditeljica podijelila sa mnom svoje uvide govoreći: „Znate, ovdje me nazivaju ‘osobom koja pogađa u srž’. I danas sam, tijekom jutarnje službe, shvatila na koga me podsjećate.“

„Na koga?“ pitala sam.

Bez imalo oklijevanja, izjavila je: „Vi izgledate kao prava Sarah Connor.“

Nastala je duga stanka, a onda sam, prilično neuvjerljivo, rekla: „Čekajte ... zar ona nije plavuša?“

„Ma, da, ali ne radi se o boji kose.“ Zatrešla je glavom i odmahнула rukom. „To je struktura njezinog lica i njezin stas. Ona je tako, tako ... mišićava,“ objasnila mi je dok je trljala svoju bradu radeći jednu vrlo nelagodnu stanku.

Je li to ona upravo izrekla riječ „mišićava“?

U redu, ne radi se o stvarnom svijetu, ali je dobila moju punu pažnju. Premda je ta usporedba bila nategnuta, ja sam željela izgledati kao Sarah Connor! Klimnula sam glavom, ne želeći odbiti tu ideju ili zamisao koja me je prikazivala kao „mišićavu“. Ostavit ću to za sada, a kad se vratim u Ameriku, pogledat ću tu mišićavu ženu u filmu *Terminator*.

Kad sam se vratila kući, zamolila sam svoga sina Aleca, stručnjaka za Internet, da mi pomogne.

„Možeš li mi pronaći originalnu Sarah Connor? Moram je vidjeti. Ljudi govore da joj nalikujem,“ rekla sam mu.

Bio je sumnjičav, ali mi je našao sliku Sarah Connor odjevenu u pripijeni kostim, noseći male okrugle naočale na očima i mašuci sačmaricom. Naravno. Izgledala je divlje, oštro i više nego opasno. Ne mogu reći da sam odmah uočila njezinu materinsku stranu. (To mi je bilo važno jer sam govorila o temama poput njege i majčinstva.) A opet, zar nije majčinstvo povezano sa svime time? Ima li većeg majčinstva od mišićave majke koja barata pištoljem kako bi zaštitila svoga sina od robota koji ubijaju?

Alec mi je, isto tako, našao kompilaciju video isječaka. Bojala sam se da će me ta strastvena montaža gurnuti preko ruba. Mozaik je prikazivao Sarah Connor kako vozi motor, kako umeće metke u svoju pušku jednom rukom, a istovremeno radi sklekove na svom krevetu kojeg je okrenula naopako u sobi u duševnoj bolnici. U tom sam trenutku bila ona!

Mogla sam dokrajčiti svoju zbunjenost odmah tu da sam se samo upitala jedno jednostavno pitanje: „*Lisa, jesi li ikad radila sklekove?*“

No nisam. Umjesto toga, dopustila sam svojoj mašti podivljati. Gledala sam Sarah Connor kako radi sklekove, zamišljajući da su mi ruke isto tako snažne te da bih i ja, uz pravi motiv, mogla raditi sklekove. Naravno, bila sam gotovo onoliko mišićava koliko i ona. Zanimariva je činjenica da sam čak i kad sam bila na vrhuncu fizičke spremnosti, jedva mogla proći test fizičke spremnosti u srednjoj školi viseći sa preče. (Izdržala sam samo zato što sam zamišljala

kako su ispod mene krokodili.)

Pri tome sam zaboravila da sam povrijedila oba svoja ramena – jedno na skijanju, a drugo u nezgodi tako nespretnoj da se ne može ni objasniti.

Razmislite samo o tome, *nikad* nisam napravila niti jedan jedini sklek! No u tom trenutku ništa od toga nije bilo važno; ako Sarah može, mogu i ja.

Ne samo da sam željela izgledati poput nje; sada sam se željela i ponašati poput nje. Zašto je prva akcijska junakinja toliko trenirala? Kad bude došao trenutak njezinog oslobođanja, ona će biti jaka i spremna spasiti i zaštititi svog sina. Vau! Volim žene koje znaju iskoristiti vrijeme muka i teškoća kako bi stekle snagu. Sarah i ja? Pa, mi smo gotovo sestre.

Usred ove zablude, učinila sam nešto što nikad nisam. Nazvala sam jednu poznatu teretanu.

Sjetila sam se kako sam čula o jednom izvanrednom treneru i raspitala se kako mu je ime. Djevojka na recepciji spojila me s njime. Jedva sam suspregnula uzbuđenje kad sam pitala Roberta ima li slobodan termin toga istog dana. Mislila sam, uzet ću nekoliko privatnih sati – tri, najviše četiri, i Sarah i ja bit ćemo blizanke. Da, blizanke ... različite boje kose, jer svakako nisam željela biti plavuša, no bila sam voljna vježbati tako da naše isklesane, mišićave ruke mogu odražavati jedna drugu.

Robert je pristao da se nađemo kako bi me mogao procijeniti.

Riječi *procijeniti* trebala mi je biti razlogom da se zaustavim, ali nije. Spustila sam slušalicu, puna energije, i zamolila Aleca da mi napravi kompilaciju pjesama s brzim ritmom. Potom sam izjavila: „Idem u teretanu. Tko želi ići sa mnom?“

Pridružila su mi se dva moja, vrlo iznenađena, sina pa smo krenuli u teretanu. Možda bih drugi put mogla odjenuti pripijeni kostim i olakšati mom treneru da nađe poveznicu mene i Sarah Connor.

Kako sam bila uzbuđena, stigla sam prije dogovorenog vremena; mogla sam promatrati svog budućeg trenera iz daljine. Njemu će biti tako drago upoznati svoju novu štíćenicu. Nema sumnje, bit će mu ne samo uzbudljivo nego i olakšanje trenirati nekoga tko je

tako blizu ostvarenja svoga cilja.

Ili sam barem tako mislila.

Robert je radio s klijenticom i mahnuo mi prema stazi za trčanje da se ugrijem. Traka je bila namještena na uspon, a ja sam opazila da je klijentica bila žena negdje mojih godina. I sve što sam mislila da ja jesam ... ova je žena stvarno i bila!

Ne samo da je bila isklesana, bila je preplanula. Izgledala je baš poput Sarah u svom pripijenom kostimu i sportskim hlačicama. U tom sam trenutku osjetila svoj prvi od čitavog niza osjećaja da tonem. Pogledala sam svoje ruke u realnosti fluorescentnog osvjetljenja u teretani i zapazila njihovu mlitavost, bljedoću i jednu nijansu svijetlozelene.

Samo malo! Neću se dati zastrašiti. Ako malo preuredim svoj raspored i ja mogu biti preplanula. Prkosno sam podigla traku za trčanje za nekoliko zubaca. Ona mišićava djevojka koja se krila u meni, jednostavno je željela izaći van. Nekoliko sati treniranja i vrijeme provedeno na suncu, i ja ću biti ta žena. Naposljetku, je li se Sarah sunčala u svojoj zatvorskoj ćeliji?

Skrenula sam pogled, uključila svoj iPod i počela žustro hodati.

Uskoro je stigao moj trener s ohrabrujućim smiješkom: „Samo nastavite. Neka bude ukupno petnaest minuta, a onda ćemo se naći i vidjeti što su vaši ciljevi. Još uvijek sam zauzet s klijenticom.“

Petnaest minuta? Ma on se šali? Sjetila sam se da sam čitala kako je osam minuta sasvim dovoljno. No nisam željela razočarati ili ispravljati svog trenera već prvog dana pa sam se samo nasmiješila i složila.

Kad je prošlo tih petnaest minuta, sišla sam s trake i krenula u žensku svlačionicu da se izvažem. Zaboravila sam se vagati, a pretpostavila sam da je to informacija koja će mu trebati. To je značilo proći pored jedne zbilja mišićave žene. Dok sam prolazila, ona me pozvala.

„Hej, vježbate li s Robertom?“ pitala me bez daha. Kimnula sam glavom dok sam nonšalantno popila gutljaj vode iz moje bočice.

„On me ubija!“ rekla mi je sopćući dok je i dalje vježbala na svojem steperu. „Navikla sam vježbati, ali Robert je sasvim druga

razina.“

Stala sam: „Ali vi ste tako mišićavi . . .“

Samo je odmahнула glavom kao da joj za govor treba više snage nego što je ima u tom trenu.

Robert me pozvao po imenu i mahnuo mi da dođem u njegov ured. Sada sam mu pristupila s manje pouzdanja nego što sam ga imala kad sam ušla u teretanu.

„Baš sam se išla izvagati,“ promumljala sam.

No njega nije zanimala moja težina. Robert je želio znati koliko sam jaka.

„Jeste li ponijeli ručnik?“ upitao me je.

„Ne,“ odgovorila sam mu i onda objasnila da se rijetko znojim kad vježbam. Sad kad se osvrnem na to, vjerojatno bi bilo mnogo točnije da sam jednostavno rekla kako zapravo rijetko vježbam.

MRŠAVA A DEBELA

Ne sjećam se kako je točno išao postupak ponižavanja, ali evo čega se sjećam. Ispratili su me u središte teretane, a ne u privatnu prostoriju gdje bi se, kako sam ja mislila, trebala obaviti moja procjena. Kad smo došli na područje praznog poda, Robert mi je rekao neka napravim deset.

Znala sam da to znači deset sklekova. Samo nisam bila sigurna koju vrstu sklekova želi da napravim. „Mislite ženske sklekove, na koljenima, zar ne?“

„Ne, prave sklekove.“ Odgovorio mi je potpuno ravnodušno i kao da je prijeteći podigao svoj podložak za pisanje i olovku.

Spustila sam se na pod i napravila deset, jadnih, drhtavih, loše obavljenih sklekova.

Ne dopustivši mi nimalo predaha, neki trenutak da se povežu stvari, ili ohrabrenje poput: „Samo naprijed, Lisa,“ jednostavno je dodao: „A sada dvadeset i pet skokova ustranu s podizanjem ruku (*jumping jacks, op.prev.*).“

Uhvatila me panika. Znala sam da su ti skokovi lagani, ali ih nisam znala raditi.

„Dodiruju li se ruke iznad glave?“ upitala sam. Ništa mi nije odgovorio.

Napravila sam tih dvadeset i pet skokova, barem sam tako mislila. I dok sam čudnovato skakutala privukla sam pažnju ostalih vježbača. Čak su se i moji sinovi smijali i mahali glavama kad bi me pogledali.

„A sad na pod i napravite još deset,“ rekao je Robert.

Bez daha i odugovlačeći da dobijem na vremenu, upitala sam: „Mislite sklekova ili iskoraka s nogom (*lunges, op.prev.*) ili nešto drugo?“

„Sklekova,“ odgovorio je.

Spustila sam se na pod, no ovog je puta bilo daleko teže. Ruke su mi se tresle. Sklekovi su bili jadni, tako da je samo moj trbuh udarao gore dolje.

Robert se uzdržao od bilo kakvog komentara. „Još dvadeset i pet skokova ustranu s podizanjem ruku.“

Ovog sam ih puta željela točno odraditi pa sam ga ponovo upitala: „Dodiruju li se ruke na vrhu.“ Glas mi je zvučao iznenađujuće glasno.

„Nije važno . . . Krenite,“ naredio je.

Pa, meni je bilo važno! A bilo je važno i mojim sinovima kojima je bilo neugodno gledati mamu kako skače pred cijelom teretanom.

No bio je to tek početak moje agonije. Sada se to događalo izvan te potpuno javne površine, gdje sam morala napraviti podizanje nogu na rimskoj stolici. To sam znala raditi. Podigla sam se na okvir i čekala upute. „Želim seriju od petnaest podizanja.“

Podigla sam koljena u razini struka, misleći kako mi je forma odlična.

„Ne, ne tako,“ naređivao je Robert. „Želim ravno ispružene noge . . . i želim da ih podignete na ovu visinu.“ Podigao je ruku više od razine mog struka.

Zamahнула sam nogama visoko, ali nisam mogla doseći njegovu ruku. „Više,“ poticao me je.

Šali li se on to? Petnaest, a jedva sam napravila ovaj jedan. Uspjelo mi je nekoliko puta pogoditi njegovu ruku – no dobro, vjerojatno

nula puta – mislim da je svoju ruku sve više podizao!

Vjerujem da je vježba s bučicama bila slijedeća, ali sve mi je dalje maglovito. Sjedila sam na klupici dok je Robert birao bučice. Vratio se s bučicama težine 1,50 kg. Smiješila sam se. Ovog ću ga puta iznenaditi svojom snagom.

„Roberte, normalno vježbam s težinom od 5,50 kg,“ objasnila sam mu. „Pokušajmo prvo s ovima,“ odgovorio mi je.

Uzela sam bučice svojim znojnim, drhtavim rukama. „Molim vas, ovako ih podignite.“

Kimnula sa s razumijevanjem.

Podigla sam ih lako.

„Ne, ne tako. Ovako,“ rekao mi je i istovremeno mi lagano namjestio ruke. „Do kraja gore i do kraja dolje.“

Nešto nije bilo kako valja. Nisam mogla podići bučice više od nekoliko centimetara. Posve šokirana, gledala sam u Roberta, no on se već okretao i uzimao lakše bučice. Zapravo najlakše u teretani. Kako je to moguće?

„Iskreno, obično dižem 5 kilograma ... nekad čak i 7,“ promucala sam.

„Dizali ste ih na pogrešan način,“ zaključio je.

Kad se agonija konačno završila, Robert me poveo natrag u svoj ured. Teško sam disala, noge su mi se tresle, a slika na kojoj izgledam poput Sarah Connor potpuno je nestala!

Nisam prošla ni na jednom dijelu procjene moje fizičke spremnosti.

Svečano, Robert je počeo crtati dijagram. Pitao me koliko sam teška, a zatim upisao brojeve. Pitao me jesam li imala kakve povrede te nacrtao ljudsku figuru na papiru. Objasnila sam mu da sam imala problema s lijevim koljenom i lijevim ramenom. Zabilježio je ozljede. Zatim mi je dodao mog neprijatelja – uređaj koji se drži u ruci i izgleda nevino poput konzole za Nintendo igrice.

„Držite uređaj ispred sebe objema rukama,“ rekao je Robert. „Uređaj će emitirati električnu struju kroz vaše tijelo i dati nam točne podatke o postotku masnoće.“

Pritisnuo je dugme; nakon kratke stanke pojavio se broj na

zaslonu.

Osobno se nisam do kraja iznenadila, ali se Robert šokirao kad je vidio koliko je visok postotak masti.

„Možda nisam dobro držala uređaj,“ ponudila sam.

Ponovili smo postupak, a postotak masti se nekako povećao za 1 posto.

„Možda je u kvaru ili sam dehidrirala.“

U taj čas je u ured ušao Alec i pitao: „Mogu li ja probati?“

Opa. Njegov postotak masti bio je ugodnih 5.2 postotka. „Koliki je tvoj, mama?“

Bez odgovora, mahnula sam mu da ode iz ureda.

Tresući glavom, Robert je izvukao komad papira s dvije slike na njemu. Slike su izgledale kao presjek odreska. Jedan je bio mršavi, a drugi nije. Ja sam bila ona „NE“ slika, znate ona s velikim X preko cijele površine.

„Vi ste ono što od milja zovemo ‘mršava debeljuca,’“ rekao je.

Prestravila sam se i odmah sam počela negodovati; pa ja sam vrlo aktivna, vjerojatno prezaposlena osoba. Nisam željela ponovo sjesti na tu plastičnu stolicu u teretani i dopustiti da mi se stavi naljepnica „KRUMPIR NA KAUČU!“

Robert je kimao glavom s razumijevanjem: „Zato što ste vrlo aktivni i cijelo vrijeme radite, vjerojatno ne jedete dovoljno bjelančevina kako biste održali energiju koju tijelo treba, tako da vaše tijelo sagorijeva mišiće, a ne masnoću.“

Zapažajući koliko sam šokirana, nastavio je: „To je kao da jedete odrezak. Što činite? Odstranite masnoću i jedete čisto meso. Vaše tijelo radi to isto. Ono jede meso, odnosno vaše mišiće, a kad gubite mišiće vi gubite snagu. Jedini način kako ih možete vratiti jest raditi vježbe s otporom. Takve će vježbe ponovo izgraditi vaše mišiće.“

Na moju povrijeđenost dodao je još jednu uvredu: usporedio me je s nekoliko žena koje su bile daleko krupnije i deblje od mene. Rekao mi je da bi se moglo pomisliti kako je njihov postotak masnoća viši, dok je zapravo moj vjerojatno viši od njihovog! Isto je tako ustvrdio da se kod mene salo (sad sam zbilja postala jako ranjiva!) ne nakuplja u srednjem dijelu tijela ili bokovima, već u mojim rukama!

Tužno, dakako, da je mjesto gdje sam se zamišljala najviše mišićavom zapravo bilo moje najgore područje!

Sve su zamisli o Sarah Connor i meni, kako zajedno radimo sklekove, otišle u dim. Sad je pred mene stavljen pravi izbor. Želim li nastaviti sagorijevati svoje mišiće i tako u budućnosti osakatiti svoj potencijal snage? Jesam li bila sretna s tom izjavom „mršava a debela“ ili s time da imam „lažnu mišićavost“ ili sam spremna postati uistinu snažna? Usred te neugodnosti, odlučila sam biti snažna! Za mene to nikad nije značilo dobro izgledati u odjeći. Mršave a debele to mogu. Radilo se o tome da se utvrde slabosti i da se osjetljiva područja tijela pretvore u izvore energije i snage.

Ja nisam trebala smršavjeti; ja sam trebala dobiti snagu.

Shvatila sam da težina sama po sebi nije točan odraz moga sklopa. Od čega sam napravljena? Kad dođe do pritiska, hoću li imati snage i izdržati ispit? Mogla sam trčati u kratkim odsječcima i bez uzbrdica. Ali kad se doda udaljenost ili kad se radi o otporu, tada padam. Zašto? Zato što sam preslaba za nošenje dodatnog tereta.

Mogla sam dizati male težine iz ograničenih položaja. Zato nisam mogla podići bučice kad je Robert promijenio položaj ruku. Nisam imala snage kad je izolirao grupu mišića koja je bila oslabljena zbog neuporabe.

Moj se stav toliko promijenio da čak i dok ovo pišem imam tu potrebu dići se i vježbati. Otišla sam u teretanu kako bih dokazala da sam mišićava, a ne da otkrijem koliko sam slaba. Nije mi se sviđalo ono što sam čula. No, kako je samo bilo divno znati istinu i dopustiti joj da uđe u moj život tako da moja slaba mjesta mogu ojačati! Dakako, u meni postoji onaj dio koji želi spoznati vlastitu slabost i otkriti kako postati snažnom.

Nisam bila u stanju sama otkriti ta područja. Trebao mi je dobar trener, a to je značilo i određeni trošak i - mnogo boli.

NEPOBJEDIVI LJUDI

Nakon ovog događaja, počela sam se pitati koliko je među nama 'mršavih a debelih' – ne u fizičkom nego u duhovnom smislu.

Iz gledamo vitke, ali ako se u naše života doda previše tereta, ne možemo ga podnijeti. Dobro nam ide kad hodamo po ravnom i poznatom. No život nije traka za hodanje kojom mi upravljamo.

Mi hodamo s Bogom, a ja osjećam kako se uzbrdica i brzina povećavaju.

Zašto ovo dijelim s vama? Zato što vjerujem da se Kristovo tijelo nalazi na rubu totalne obnove i nepobjedivog kretanja uzbrdo. No to nije samo moja ideja. Bog kaže:

„Ustani Kćeri sionska! Očisti se od pljeve, pročisti od troske. Ponovo stvaram od tebe narod nepobjedivi“¹ (Mihej 4:13)

Zapazite da Bog nije rekao ‘narod nevidljivi’. On je rekao ‘narod nepobjedivi!’ Njegove kćeri trebaju imati prisutnu silu na ovoj zemlji. Koliko je vremena prošlo otkada ste se osjetile nepobjedivima? Možda je prošlo puno, puno vremena otkada ste trčale i igrale se kao djevojčice. Vi se ne trebate skrivati u mraku i nadati se bijegu. Vi trebate nositi svjetlo i nadu. Vi trebate biti nepobjedive, neosvojive i postojane sionske Kćeri. Čak i sad čujem: „Ustanite, kćeri, stanite na svoje noge! Bog želi da budete nepobjedive.“

Vrlo često u vremenima čišćenja i pročišćavanja razvijemo duhovnu snagu. Mihej 4 nam pomaže razumjeti kako može izgledati to vježbanje s težinom:

„Bog će ti opet dati novi život.

On će te otkupiti od tvojih neprijatelja.

A sada se mnogi bezbožni narodi protivu tebe sabraše, govoreći:

„Udri je dok leži dolje! Obeščasti je!

Želimo gledati Sion kako se valja u blatu.“

Ali ovi bogohulnici ne znaju što Bog misli i što čini.

1 „Ustani! Ovrši žito, Kćeri sionska, jer ti pravim gvozden rog i mjedena kopita. i satrt ćeš mnoge narode; . . .“

Ne znaju da Bog stvara narod, da su oni žito ovršeno, zlato pročišćeno.“²
(stihovi 10-12)

Volim obećanje sadržano u ovim stihovima. Kad ste dolje, a neprijatelj se približava spreman ubiti, Bog radi, pročišćava vas kao zlato. Bog koristi teškoće kao katalizator da bismo postali njegov narod: čist, dragocjen i postojan.

Ponekad kad mediji ili pojedinci kritiziraju kršćane, ima i malo istine u onome što kažu. Trebamo se suočiti s tim kritikama u poniznosti i ocijeniti što je istinito u njima. Ako nam netko kaže da smo grubi, da osuđujemo, da nemamo ljubavi, nemojmo te ocjene odmah odbiti od sebe, već se pogledajmo u svjetlu Božje riječi. Moramo se provjeravati i, ako je potrebno, ispričati se.

A postoje i besramne optužbe koje dolaze od našeg neprijatelja, đavla. Ponekad su njegovi napadi bezočne laži, kao onda kad su hulili protiv našeg Gospodina. Drugi su put ti napadi čisto zlo, kao kad se govori Božjoj djeci da se odreknu svoga Gospodina ili ih se zbog toga ubija (sjetite se Inkvizicije). O ovim se napadima ne smije pregovarati, već ih treba nadvladati odvažnim ispovijedanjem istine i Božje vjernosti. Vidimo to u Otkrivenju:

„Oni su ga pobijedili Janjetovom krvi i riječju svoga svjedočanstva, jer su prezreli svoj život sve do smrti.“ (12:11).

Dok sam čitala Miheja 4:13, činilo se da čujem Boga kako govori đavlu: „Dosta! Mislio si da si uništio moj narod, ali nisi. Umjesto toga, ti si ga pripremio!“ Izrael je naš primjer. Kad su Izraelci zalazili na stranputice, njihovi su ih neprijatelji sve snažnije napadali, a te su nevolje pročišćavale njihove živote. A kad je neprijatelj pomislio da je pobijedio, Bog je otkrio svoj narod – ponovo stvoren i pobjedonosan.

²„Savijaj se od boli i kriči, Kćeri sionska, kao žena koja porađa, jer ćeš sada iz grada izići i stanovati na polju. Do Babilona ti ćeš otići, ondje ćeš se osloboditi, ondje će te Jahve otkupiti iz šaka tvojih dušmana. A sada se mnogi narodi protivu tebe sabraše. Oni govore: „Neka se obeščasti, neka se naše oči nasite Siona!“ Ali zamisli Jahvine oni ne znaju i ne razumiju namjere njegove:kao snoplje na gumnu on ih je sabrao.“

IZDANE ZBOG ZAPOSLENOSTI

Pa kako onda započinjemo taj trening snage? Počinjemo iskrenom procjenom našeg zajedničkog i pojedinačnog stanja. Izraz mršava a debela gotovo se čini ljubaznom izjavom u usporedbi s riječima našeg trenera Isusa. Jeste li čitali Njegovu procjenu iz Otkrivenja? Samo su dvije od sedam crkava prošle njegov rigorozan ispit snage. Pogledajmo dvije ocjene onih koje nisu prošle:

„Poznam tvoja djela. Bije te glas da si živ i gorljiv, a mrtav si, da mrtviji ne možeš biti. Ustani na noge! Duboko udahni! Možda u tebi još ima života. No to neću znati budem li gledao na to koliko si zaposlen; ništa od Božjeg djela nije učinjeno. Tvoje je stanje očajno. Misli na dar koji si jednom držao u rukama, na poruku koju si čuo svojim ušima – ponovo je zgrabi i vrati se Bogu.“³ (3:1-3)

Baš kao što su moje naravne aktivnosti smanjile a ne povećale snagu mojih mišića, tako duhovna zaposlenost ne izgrađuje našu duhovnu snagu. Ona nas samo odvlači dalje od Božjeg djela. Ponovo Isus prikazuje na dijagramu koliko crkva napreduje:

„Poznajem te iznutra i izvana, malo mi se toga kod tebe sviđa: niti si studen niti vruć! Oh kad bi bio studen ili vruć! Mlak si. Stagniraš. Od tebe mi se povraća. Hvališ se: ‘Bogat sam, nagomilao sam bogatstvo; ništa mi ne treba’, a ne znaš da si upravo ti nesretan, bijedan prosjak, otrcan i bez doma.“⁴ (3:15-17)

Što je to? Bog naziva ljude koji žive u kućama beskućnicima, a bogate ljude mlakima i u stagnaciji? Obje grupe ljudi sebe doživljavaju na jedan način, a Isus ih šokira otkrivanjem njihovog pravog stanja. Zašto je naš Pastir, Bog, tako . . . pa dobro, strog? On sam odgovara na to pitanje:

³ „Poznam tvoja djela: kažu da si živ, a mrtav si. Budi uvijek budan i ojačaj ostatke koji već leže u smrti“ Nisam, zapravo, pronašao savršenim tvoja djela pred licem moga Boga. Prema tome, sjeti se kako si primio i čuo riječ; vrši je i obrati se! Ne budeš li bdio, doći ću kao lopov, i sigurno nećeš znati u koji ću te čas iznenaditi.“

⁴ Poznam tvoja djela: niti si studen niti vruć! Oh kad bi bio studen ili vruć! Ali, jer si mlak – ni vruć ni studen – izbacit ću te iz svojih usta. Ti tvrdiš: ‘Bogat sam, nagomilao sam bogatstvo; ništa mi ne treba’, a ne znaš da si upravo ti nesretan, i bijedan, i siromašan, i slijep, i go.“

„Ljude koje ljubim, pozivam da daju račun – korim ih i ispravljam i vodim tako da žive najbolje što mogu. Zato ustani na noge! Obrati se! Trči za Bogom!“⁵ (3:19)

Bog je iskren u vezi s našim duhovnim stanjem, jer nas ljubi. On nas trenira kako bismo živjeli život na optimalnoj razini. Da bi ostvario tu promjenu, Isus je spreman prodrmati nas i pokrenuti na pravo djelovanje. Nema potrebe da na njegove ukore odgovaramo sramom, krivnjom ili osudom. Umjesto toga, ustanimo, okrenimo se i žustro trčimo za Bogom.

RAVNOMJERNO OPTEREĆENJE

Već sam spomenula da sam imala problema s lijevim koljenom i lijevim ramenom. Tijekom moje procjene, shvatila sam i zašto. Bilo je to stoga što bih svaki put kad sam išla na put nosila prtljagu gotovo isključivo na lijevoj strani svoga tijela. Odmor je omogućio iscjeljenje mojeg lijevog ramena i koljena, a vježba je ojačala moju lijevu stranu. Kad sam svoju prtljagu i računalo počela nositi na obje strane tijela, tijelu se vratila ravnoteža. Koliko je nas duhovno ranjeno samo zato jer vučemo prtljagu ili teret, noseći ga isključivo na jednoj strani tijela? Pitanje ravnomjernog opterećenja nije samo problem muškaraca i žena ili Kristovog tijela, već je to način kako kao pojedinci možemo ojačati cijelo naše biće – duh, dušu i tijelo. Vrijeme je da prestanemo čuvati stare povrede i krenemo dalje s Bogom.

U Psalmu 144, Bog nam slikovito prikazuje kako to izgleda kad njegovi sinovi i kćeri zajedno nose teret i podnose opterećenje, u duhovnom smislu.

„Daj da nam sinovi budu kao biljke što rastu od mladosti svoje;
a kćeri naše kao stupovi ugaoni, krasne poput hramskog stupovlja.“ (stih 12)

Prijevod u verziji biblije *New Living Translation* glasi: „Neka nam sinovi *cvatu u svojoj mladosti*.“ Razmislite o ovome: naraštaj sinova

5, „Ja korim i karam sve koje ljubim.“ Prema tome budi revan i obrati se! Evo stojim na vratim i kućam.“

koji cvatu, a to znači napreduju, uspijevaju, prosperiraju, pa čak se razmeću Božjom dobrotom, dok su još sasvim mladi. Kakve li suprotnosti onomu što su nas učili očekivati: mladiće koji u svojim tinejdžerskim ili dvadesetim godinama rasipaju svoju snagu i vitalnost, svoju mladost.

Kćeri su opisane kao stupovi. Potražila sam definiciju riječi *stup* i otkrila da postoje dva suštinska značenja: prvi opisuje sustav *potpore*, kao što je stup, kolac, jarbol, potporanj ili nosač. Drugo suštinsko značenje riječi *stup* je „vođa“. Definicija ove imenice sadržava sve riječi koje sam naprijed navela.

Vjerujem da u ovim stihovima Bog daje jednu arhitektonsku sliku svoje kuće. Dakle, žene, jesmo li spremne biti nešto više od pukog ukrasa? Jesmo li spremne držati krov Božje kuće?

A to nas ponovo dovodi do pitanja treninga potrebnog da se dobije snaga.

Trčite da osvojite. Svaki sportaš puno trenira. Oni to čine da osvoje zlatnu medalju koja gubi sjaj i blijedi. A vi da osvojite jednu koja je vječno zlatna.⁶

Ne znam kako vi, ali ja trčim uporno prema cilju. Dajem sve što imam. Ja ne živim nemarno! Ja sam budna i u vrhunskoj formi. Mene neće naći na spavanju, ili da govorim drugima što da čine, a sama to ne činim (1 Korinćanima 9:24-27).

STAVLJANJE NA STRANU PRIJAŠNJIH OGRANIČENJA

Nikad nisam bila dobra sportašica. U srednjoj sam školi plivala za školski tim jer sam voljela vodu, lazanje i ostajanje kod prijateljice na spavanju, ali nikad nisam pobjeđivala. Plivala sam tek da stignem na cilj. Bila sam zadovoljna trećim ili četvrtim mjestom. Jedino nisam željela biti zadnja. Mrzila sam natjecanja toliko da bih se razboljela prije svakog događaja. Kako bih se pribrala, govorila sam sama sebi: „*Samo plivaj što bolje možeš minutu po minutu. Za-*

⁶ Ne znate li u trkalištu svi trkači trče, ali samo jedan dobiva nagradu! Tako trčite da je odnesete! Svaki se natjecatelj uzdržava u svim stvarima. Oni da dobiju raspaljivi vijenac, a mi neraspaljivi. Ja stoga tako trčim, ne kao nepouzdan; tako dajem udarce, ne kao onaj koji mladi vjetar. Naprotiv ja bijem svoje tijelo i vučem ga kao roba, da sâm ne budem odbačen pošto sam drugima propovijedao.“ (1 Korinćanima 9:24-27)

tim će sve biti gotovo i vratit ćeš se svojim prijateljima.“

Tužno, ali nikad nisam shvaćala da sam potrebna svom timu. Mislila sam jedino na sebe – svoje strahove, vlastiti nedostatak motiva. A zato što nikad nisam mislila na članove svog tima, nisam se jako trudila. Nisam očekivala pobjedu pa nikad nisam ni pobijedila. Svome timu nisam bila od nikakve koristi; samo teret. Sad kad se osvrnem, vjerujem da sam se više bojala pobjede nego gubitka. Ako bih pobijedila, morala bih uvijek pobjeđivati, a nisam bila spremna platiti cijenu za to. Isto tako, bojala sam se ako dadem sve od sebe, a to ne bude dovoljno, bilo bi previše bolno pa sam se davala nekih 70 do 80 posto, ne više. Stvarno ne znam zašto sam se tada tako ponašala, ali znam sigurno da mi takva apatija više ne odgovara – pogotovo ne duhovna apatija. Kad si predočim činjenicu da moj život obuhvaća mnogo više od mene i mojeg, počinjem se truditi i boriti protiv svih svojih prijašnjih ograničenja.

Želite li probuditi lavicu, morate činiti to isto. Možda ne uspijete razviti snagu pri prvom pokušaju, ali i to je dio procesa učenja. Ne znam da je itko od prve napravio majstorsko djelo.

U 2 Petrovoj 3:1,7 stoji:

„Neka vaši umovi budu u stanju nepodijeljene pažnje . . . Bog je na položaju, spreman ponovo govoriti svoju riječ, spreman dati znak.“⁷

Zapazite da je vaša dužnost držati svoj um u stanju pažnje. Svaki dan vi imate moć odabrati hoćete li biti pažljivi i usredotočeni ili tupi, dok vam pažnja vrluda svuda naokolo. Ovo je vrijeme budnosti, jer je naš Bog na položaju. On je spreman ispraviti ono što je krivo u ovom svijetu. Bog je u punoj snazi, spreman i siguran u pobjedu. Kad naš Svevišnji Bog dade znak, hoćete li, poput lavice, biti snažne, protegnuti se i spremno udariti?

Dopustite Duhu Svetom da ocijeni vašu snagu u svjetlu Božje riječi. Prihvatite teškoće kao vrijeme treniranja, znajući da ćete iz njih izići nepobjedive. Dopustite težini Božje riječi, kroćenju

⁷ „Ovo je, ljubljene, već druga poslanica koju vam pišem. U objema vas potičem dozivajući vam u pamet zdravo shvaćanje. . . . A sadašnja nebesa i sadašnju zemlju ista je riječ pohranila za oganj i čuva ih za dan Suda i propasti bezbožnika.“

i treniranju Duha Svetog da vas probudi i osnaži vaša slaba ili povrijeđena područja života. Prebacite svoj fokus s izgleda i odjeće na ono kako izgledate u duhu. A prije i iznad svega, nemojte se bojati svoje snage. Poput lavice, slavite Boga zbog nje. Sjetite se, kad je cijela zemlja ispunjena strahom i čuđenjem zbog onog što se događa, Bog neba i zemlje, Stvoritelj svega, poziva vas da pokažete Njegovo veličanstveno čudo sadržano u tome kako same portretirate svoj život.

Vjerujete li ovo? Što je to u vama što izaziva čuđenje? Možete li „čuti“ svojim srcem? Jeste li majka ili učiteljica? Možete li planirati seminar ili obiteljsko okupljanje? Možete li svoj prostor promijeniti tako da od neorganiziranog i pretrpanog stvarima postane prekrasan i udoban dom? Ili ste stranica koju tek treba ispisati?

Nitko od nas neće stvarno naći ispunjenje dok ne shvatimo svoje mjesto kao onih koje daju snagu mnogima. Ljubljene moje sestre lavice, potrebna nam je vaša neustrašiva snaga. Ona je uistinu čudesno lijepa.

SNAGA JE NAMIJENJENA SLUŽENJU

Svaki od nas neka se brine o dobru ljudi oko sebe, pitajući se: „Kako mogu pomoći?“¹

RIMLJANIMA 15:2

Postoji velika ozbiljnost u svijetu lavice, koju rijetko primjećujemo ako nismo u divljini. Sjetila sam se toga dok sam gledala dokumentarac o preseljenju velikih mačaka u Južnu Afriku. Na početku filma, pripovjedač je lakonski ispriповjedio priču o dvije skupine lavova koje su naselili u rezervatu. U prvoj su se skupini nalazile dvije lavice i jedan mladi lav. Troje je lavova živjelo na jednom malom, skučenom prostoru koji je bio privremeno smješten uz vrlo dugu električnu ogradu rezervata. U jednom trenutku, čuvari su otvorili dio ograde omogućivši lavovima ulazak u ogroman, njima nepoznat i neistražen teritorij. Uplašeni tim neočekivanim otvaranjem, lavovi nisu znali kako reagirati.

Čuvari su predvidjeli ovakvu reakciju te razvili strategiju kojom će motivirati mlade lavove da prijeđu na svoj novi teritorij. Odlučili su da ih neće hraniti nekoliko dana; glad će ih, mislili su, natjerati da iziđu van iz tog skučenog prostora u svoj novi dom gdje će naći hranu.

¹ Svaki od nas neka ugađa bližnjemu, u njegovu korist, za dobro. . .

S velikim sam zanimanjem gledala kako čuvari skidaju lovinu, velikog srndaća, s kamiona i postavljaju ga duboko unutar njihovog novog doma. Lavovi su sve to promatrali napeto, podigavši glave na miris srndaća.

Premda gladni, mladi su lavovi i dalje bili vrlo oprezni. Lav se nije pomicao sa svoga sigurnog mjesta u afričkom žbunju. Dok je on promatrao, dvije su se lavice približile otvoru u ogradi, nemirno hodajući gore dolje uz otvor. Činilo se kako pokušavaju rekonstruirati granice električne ograde koja je tamo nekoć stajala. Zajedno su njušile zrak, njušile tlo, povlačile se u prostor iza ograde pa se opet vraćale i zastajale pred otvorom. Činilo se kao da nastoje proniknuti što se zapravo događa. Zašto se ograda iznenada otvorila? Je li to nekakav trik?

Konačno, jedna je od lavica odlučila krenuti prema lovini. Glad je bila jača od oklijevanja. Odvažno je prešla crtu i približila se zaklanom srndaću. Na pola se puta osvrnula i pogledala svoju sestru, kao da je poziva da joj se pridruži s te, druge strane ograde. Druga je lavica za trenutak zastala na pragu, a onda krenula za svojom sestrom. Zajedno su kružile oko lovine, mirisale je, potvrđivale da je sve u redu. Lav se i dalje nije micao sa svog mjesta. Dok je on gledao, lavice su zagrizle.

Lovina je bila ukusna, meso svježije, no umjesto da prionu uz svoju gozbu, učinile su nešto vrlo čudno. Zgrabile su srndaća, jedna za vrat, a druga za nogu, i dovukle ga natrag u njihovo prvotno obitavalište. Sada je lav mogao jesti zajedno s njima. Njihov me je čin naveo na razmišljanje. Impresioniralo me je to kako su uključile lava. Sviđalo mi se što se nisu htjele gostiti bez njega.

Prekrasno je kad žena zna učiniti to isto.

POMAGANJE ONIMA KOJI SE KOLEBAJU

Hoćemo li dopustiti plemenitom primjeru naših sestara lavica da nam govori i nadahne naše djelovanje, odnose i odgovore? Hoćemo li mi biti ona vrsta žena koje će odvojiti vrijeme i uložiti napor te donijeti ono dobro što smo pronašle u novim otvorima

koje Bog otvara pred svojim kćerima?

Da, razumijem kako nas vraćanje natrag ili čekanje na druge usporava, ali samo na početku. Namjerno protezanje dobrote, velikodušnosti i mudrosti na druge uvijek pobjeđuje na kraju. Kada god Bog počinje udisati novi život i slobodu u svoj narod, neke će od nas to prigrliti s radošću i očekivanjem. Druge će oklijevati, čekajući da vide što će se dogoditi. A opet, ima i onih koji će se tome opirati.

Molim i nadam se da će sve Božje kćeri ustati i osvojiti prostor slobode i svrhe koju Bog stavlja pred sve nas. Da će se one koje su jače, slobodnije ili bolje utemeljene u istini vratiti i ohrabriti one koje su zastale na samom ulazu.

Volim način na koji je to prikazano u Rimljanima 15.

„Oni koji su među nama jaki i čvrsti u vjeri trebaju iskoračiti i pružiti ruku onima koji se kolebaju, a ne činiti ono što nama najviše ugađa. *Snaga je namijenjena služanju, a ne položaju.*“² (stihovi 1-2)

Jake i čvrste u vjeri moraju iskoračiti i pomoći onima koje se kolebaju, pružiti ruku onima koje su zastale, koje oklijevaju, nesigurne su ili slabe u svojoj odluci. Volim promatrati otkrivanje ove dinamike. Toliko je mnogo žena, mladih i starih, koje osjećaju kako u njima ima nešto daleko veće. Žele ići naprijed i osvojiti prostor koji ih sada okružuje. One stoje na pragu, gledajući u divljinu u koju ih Bog poziva. Ipak, one oklijevaju.

Nema tome dugo da mi je nakon službe pristupila ljupka, iskrena mlada djevojka. San koji joj je Bog dao bio je tako velik da joj naš slučajni susret nije dao dovoljno prostora ili vremena kako bi podijelila sve s čime se borila. Stoga mi je, kad je stigla kući, s velikom brižljivošću napisala poruku preko e-pošte u kojoj je izrazila epske proporcije onoga što je osjećala. Poslije mi se ispričavala, ali nije trebala. Dok sam čitala njezine riječi, razumjela sam njezinu borbu. Zaprepastilo me kad sam vidjela odraz svojih osjećaja u njezinim

² „Mi jaki moramo podnositi slabosti slabih, a ne sami sebi ugađati. Svaki od nas neka ugađa bližnjemu, u njegovu korist, za dobro ...“

riječima iz vremena moje vlastite tranzicije. Rekla sam joj to.

Često je dovoljno znati samo to da su drugi prešli preko mosta prije nas i dospjeli u sigurnost na drugoj strani. Ponekad onima koji se kolebaju treba samo kratak pogled sestre ispred njih, koja je već stigla na sigurno. Taj pogled unatrag prema nama, dovoljno govori: „Hej, sestro! Evo me, stigla sam, i ne samo da je sve jasno . . . sve je dobro!“

PODIZANJE TERETA RELIGIJE

Neke se žene kolebaju jer posrću. Premda sve više i više žena otkriva slobodu koju Bog ima za njih, još uvijek ima nekih koje se spotiču pod teretom religije. Žene su tek u posljednjem desetljeću pozvane govoriti na mješovitim skupovima. Mnoge se žene, a i crkve, još uvijek bore s prihvaćanjem te slobode. To je svakako vrijedilo za mene.

Neustrašivo sam govorila Božjim kćerima, ali čim bi došlo nekoliko muškaraca, ja bih se doslovno počela znojiti. Jednog sam se jutro toliko bojala da ću pogriješiti i bila nervozna da sam se ushodala gore dolje po sobi dok mi nisu pastor crkve i jedna od mojih neustrašivih prijateljica rekli neka prestanem. „Zašto se ne ponašaš na isti način pred muškarcima kao pred ženama?“ pitali su me.

Odgovorila sam: „Iskreno, ne znam . . .“

„Pa, možeš li onda požuriti i otkriti? Želimo da prestaneš toliko oklijevati!“

Njihove su me riječi pogodile. Vjerovala sam da je zdravo za crkve ako čuju glas i muškarca i žene. Moje je oklijevanje miniralo moje uvjerenje! Nisam podizala svoj glas u snazi. Zapravo, gotovo sam se ispričavala pred muškarcima – naravno, ne u vezi s Pismom, već zato što sam žena. Jednom kad su mi ukazali na oklijevanje, počela sam se boriti protiv toga.

Još uvijek mi je draže govoriti ženama, no više se ne ispričavam ako me zamole služiti muškarcima. Iskustvo mi govori da ako te muškarac traži da govoriš, tada daj sve od sebe. Ako vas prijatelji podižu, ohrabruju, korigiraju i onda vas potaknu na djelovanje, tada

znate da imate prave prijatelje. Tužno je to, ali vrlo je često istinito upravo suprotno.

„Umjesto da vam Božji zakon daju kao hranu i piće da uživete na Božjoj gozbi, oni vam nameću pravila, tovarčići na vas teret kao na životinju. Čini se kao da uživaju što posrcete pod tim teretom te neće ni prstom maknuti da vam pomognu.“³

(Matej 23:4)

Religiozni su voditelji Isusova vremena uživali promatrajući druge kako se lome pod pravilima. Što mislite zašto su uživali? Pretpostavljam da su se osjećali uzvišenijima ili nadmoćnijima gledajući druge kako se muče pod zakonima koje su stvorili. Činili su se sami sebi boljima i nekako bližima Bogu.

U gornjim se stihovima nalazi važna poanta. Božji zakon treba biti gozba, a ne teret. Hrana daje snagu, ali rad ju troši. Mi smo pozvani predstavljati Boga – sve što On čini i što nudi – kao gozbu na kojoj svi mogu sudjelovati. Dužni smo služiti drugima iz obilja Božje dobrote. To će od nas tražiti da se riješimo određene religiozne bagaže natovarene na nas, Božje sinove i kćeri.

Možda mislite: „Dakle, ti misliš da mogu služiti čak iako sam neoženjen muškarac ili neudana žena?“ Da! Odbacimo taj teret koji govori da možete služiti u tijelu Kristovu samo ako ste oženjeni odnosno udana. Pavao nije bio oženjen. Raspakirajmo, dakle, taj kovčeg koji kaže da se ženama može povjeriti rad s djecom, ali ne i s odraslima. (Zar se ne bismo trebali više brinuti o tome tko radi s našom djecom?) Možemo li isto tako odbaciti onaj vojnički sanduk koji kaže da moramo biti savršene prije negoli imamo pravo govoriti o Božjim obećanjima? Nitko nije savršen, a naše inzistiranje na toj laži čini da je svijetu oko nas mučno od toga. Nema više pretvaranja. Priznajmo svoje pogreške, učimo iz njih i krećimo se naprijed, uzdižući Isusa.

Jesmo li voljne koristiti se slobodom koju imamo kako bismo skinule terete koje je religija stavila na ljude? Kad nas god Bog

³„Oni vežu teška bremena koja se jedva mogu nositi te ih stavljaju ljudima na pleća, a sami ih neće ni prstom pokrenuti.“

poziva činiti nešto novo – otići na novo područje ili se uhvatiti u koštac s nepoznatim – tada smo sklone posrtati i spoticati se. Crkva je zbilja napredovala u posljednjih deset godina, a to je vrlo uzbudljivo, no nisu svi ‘ubacili u istu brzinu’. Još uvijek Bog radi, otvara vrata koja su bila zatvorena, stvarajući glad u ljudskim srcima tako da ljudi mogu nadvladati svoje strahove.

Nedavno sam dobila poruku e-pošte od žene koja me je prije tri ili četiri godine slušala propovijedati o tome što sve mogu posvećene, pomazane žene te kako one trebaju govoriti u kući Božjoj. Ova ju je zamisao u početku uznemirila jer joj je uzdrmala sve što je do tada znala. Otišla je sa službe zbunjena i uznemirena zbog onog što sam rekla. Vrijeme je prolazilo, a ona je proučavala i molila. Bog joj je počeo ne samo potvrđivati moje učenje, nego i otvarati pred njom ta ista vrata. Na toj je točki shvatila da je unutarnji sukob koji je osjetila kad me je čula govoriti, zapravo bio od Boga. Njezina je nelagodnost dolazila zbog toga što joj je On govorio o tome pitanju. Riječi koje sam ja izgovorila prije nekoliko godina, djelovale su poput sjemena u životu ove žene, koje je sada donijelo rod.

Od nas se traži da govorimo istinu u ljubavi i da živimo na način koji poziva druge na putovanje zajedno s nama. Ne smijemo ostaviti iza sebe slabe i gladne u našem buđenju.

U Ezekielu 19:2 stoji ovo pitanje i odgovor: „Što bijaše tvoja mati? Lavica među lavovima!“

Kad sam to prvi put pročitala, upitala sam se: „Što to znači?“ Stoga sam pročitala cijelo 19. poglavlje. Tu je prikazana slika lavice koja podiže svoje dvoje mladunčadi, nastojeći od njih stvoriti snažne i moćne lavove. Mislila sam: „Želim naučiti biti lavica među lavovima!“ Tko ne želi biti takva vrsta žene, žene čiji život i izbori imaju snagu odgajati snažne kćeri i sinove? Čast mi je biti dobrodošlom u svijet tolikih žena, ali želim, isto tako, biti i blagoslov za muškarce s kojima živim. Želim podići sve koji su uplašeni, slabi ili koji se bore. I znate li što? I vi također želite to isto. Bog je utkao u samu potku svojih kćeri želju da podižu druge.

NADA ZA ONE BEZ NADE

Ponekad je pružanje ruke prema onima koji oklijevaju jednostavno davanje nade. Nedavno sam putovala u Kambodžu sa službom Life Outreach. Tom sam prilikom hodala ulicama grada po noći, zastajući da bih razgovarala s djevojkama uhvaćenim u mrežu prostitucije. Kad god bih pristupila ovim kćerima noći, one bi zauzele obrambeni položaj i gotovo mi se rugale dok bih razgovarala s njima. Ovaj se obrazac prezira ponavljao neovisno o tome jesam li prilazila samoj djevojci ili skupini djevojaka. Na moja bi mi pitanja odgovarale jednosložnim riječima, međusobno se gurkajući. Sigurna sam da su se pitale zašto im se ta bijela, sredovječna Amerikanka uopće obraća. No kako bi razgovor odmicao, pitala sam ih o čemu sanjaju.

„Što želite od svog života? Kad biste mogle birati, što biste radile ili što biste bile?“

Bez iznimke, vidjela bih kako im se izraz lica mijenja na taj poziv da sanjaju i nadaju se boljem životu. Traži li to netko, usred ove noćne more, od njih da sanjaju? Odjednom bi počeli stizati odgovori, a moja ih je prevoditeljica jedva stizala prevesti.

„Željela bih srediti kosul!“

„Željela bih imati restoran.“

„Željela bih imati svoj štand na tržnici gdje bih prodavala lijepu stvari.“

„Željela bih raditi bilo kakav posao u kojem me ljudi više ne bi ponižavali.“

„Željela bih zaraditi dovoljno novca da ga mogu poslati kući, svojoj obitelji.“

Djevojke nisu mogle prestati govoriti. Na trenutak bi napustile svoje zavodničke poze i tih nekoliko kratkih minuta bile poput svih mladih djevojaka, što su i bile.

Ove su djevojke znale što žele, samo kad bi se otvorila vrata njihovih kaveza! Kad god je moguće, mi im pomažemo pobjeći iz toga zatvora, a nekoliko ih je prihvatilo našu pomoć. Ali, samo su one koje su mogle prijeći preko svoje sramote bile sposobne

krenuti naprijed. Krivnja i sram držale su mnoge od ovih djevojaka zarobljene isto toliko koliko i njihovi svodnici.

U očajnoj situaciji poput ove, sanjati i znati što želite nije dovoljno. U mnogim slučajevima, netko tako zarobljen, skrivat će se iza ograde čak i kad su vrata širom otvorena. Tako smo osim ponude da im pomognemo, donijeli tim djevojkama dobrotu i nadu, tamo iza tih zidova. Mi smo im govorili o Isusu. Rekli smo im da je On na njihovoj strani te da je On krajnja nada onima koji su bez nade.

LAVIČINA ISTINA

Vratimo se na trenutak priči o lavicama iz dokumentarca kojeg sam spomenula na početku ovog poglavlja. Zašto su se vratile i donijele lovinu lavu? Sigurno je da su imale i druge mogućnosti. Bilo je čudno vući tog velikog srndaća natrag u njihovo privremeno obitavalište samo zato da bi im se lav pridružio i jeo. Bolja bi opcija bila da su one pojele svoj dio, a ostavile ostatak lavu da jede kad se za to odluči. Ili su mogle pojesti svoj dio i onda dovući ostatak natrag lavu. Bilo bi im lakše nositi ostatke nego cijelu lešinu. Njihovo je ponašanje bilo upravo suprotno od onoga što bismo očekivali u skladu sa zakonima džungle. Ako se životinjsko carstvo temelji na preživljavanju, zašto su ove lavice bile tako velikodušne? Naposljetku, to što su dijelile hranu s gladnim lavom značilo je manje hrane za njih same.

Možda su lavice znale nešto što smo mi zaboravile. Premda su bile mlade i nezrele, one su instinktivno razumjele da su njihova budućnost i opstanak njihove djece blisko povezani s lavom. Odlučile su se ponašati na način kojeg će se lav sjetiti kad jednom bude u punoj snazi. Iskazale su čast moćnom lavu kakav će jednog dana postati i odlučile su zanemariti njegovo sadašnje kukavičko ponašanje i skrivanje u žbunju. Doći će dan kad će on potpuno odrasti, sazreti i biti neustrašiv. Tada će se on sjetiti kako su mu lavice donijele hranu, onda kad je bio mlad i kad se tako bojao zauzeti svoj teritorij. Kad dođe taj dan, on će znati da se u njih može pouzdati i da s njima može graditi život. Instinktivno su lavice

suspregnule svoj ponos i osvojile njegovu naklonost.

Imali takvih među nama? S takvim stavom?

Još bolje, jesam li *ja* takva? Imam li *ja* takav stav?

Ili smo usvojile manje plemenit stav preživljavanja? Je li ovo naš stav: „Hej, ti, tamo ti je jako loše. Meni je ovdje sasvim dobro. Bog priprema gozbu za svoje kćeri. Ako nam se ne želiš pridružiti, ostani tu gdje jesi i budi kakav jesi!“?

Bilo bi vrlo mudro kad bismo naučili ovu istinu: *uzeti manje sada ne znači imati manje u budućnosti*. Djela se časti nikad ne izgube u prijevodu.

Snaga je namijenjena služanju, a ne zauzimanju položaja (vidjeti Rimljanima 15:2). Pitam se koliko bi se samo nevolja izbjeglo u cijelom svijetu kad bismo znali i prigrlili ovo načelo. Što bi bilo kad bismo znali da je naša snaga namijenjena tome da služimo slabima, uplašenima ili plahima? Sve bi bilo dobro! Vjerujem da bismo svi na kraju ovog života voljeli čuti Isusa kako nam kaže: „Dobrodošao dobri i vjerni slugo!“

USTANITE I SLUŽITE NA IZVRSTAN NAČIN

Ova riječ *služba* ima višestruko značenje. Ona je istodobno glagol i imenica. Kao glagol ona znači „popraviti, provjeriti, namjestiti i ispitati.“ Isus nam je kroz svoju žrtvu „služio“ na izvanredan način, pripremio nas da možemo stajati pred Bogom. Mi živimo na način koji odražava takvo služenje u kojem se daje život. On je bio slomljen da bismo mi mogli biti učinjeni cijelima. Kao imenica, riječ *služba* znači „ceremonija, ritual ili sakrament.“ Ponekad se bojim da smo zaboravili kako je svrha *službe* u crkvi naučiti služiti Bogu i, naravno, jedni drugima. Previše se kršćana okuplja s pogrešnim očekivanjima. Oni dođu saznati na koji će način Bog služiti njima. Umjesto toga, dođimo zajedno kako bismo se ispružili prema onima koji oklijevaju unutar naših zgrada i izvan naših svetišta.

Uz obećanje slobode, naklonosti i novih mogućnosti koje se otvaraju pred nama, krenimo naprijed u stvari koje Bog ima, tako da nitko od nas ne zaostane. Volim ovaj nalog:

„Nemojmo se mi, voditelji, smatrati nečim što nismo! Mi smo sluge Kristove, ne njegovi gospodari. Mi smo vodiči u Božje najdublje tajne, a ne zaštitari koji ih trebaju čuvati. Ono što dobar vodič mora imati to je pouzdanost i točno znanje.“⁴
(1 Korinćanima 4:1-2).

Mi trebamo biti vodiči, a ne zaštitari. Trebamo pozivati druge u kraljevstvo, a ne ih držati podalje od Božjih tajni. Pozvani smo biti pouzdani vodiči s preciznim znanjem. Stoga, zastanimo pred mogućnostima koje Bog otvara pred nama te se okrenimo prema drugima tako da nitko ne zaostane iza nas.

Kao kćerima Svevišnjega Boga, vaše okretanje prema drugima mora biti velikodušno i plemenito. Božji život oslobađa, dok zakon opterećuje. Vi ste slobodne od odredbe zakona „oko za oko, zub za zub“ postavši kršćanke. Pa ipak, još uvijek ima previše slijepih i bezubih koji hodaju uokolo tijela Kristovog.

Nemojte nikad zaboraviti: vi ste snažne, veličanstvene, neustrašive, strastvene, zaštitničke, prebivate u počinku i nemate briga. Bog ponovo i ponovo uspoređuje snagu svoje kraljevske djece s lavovima i lavicama.

„Skupio se, polegao poput lava, poput lavice: tko ga podići smije?“ (Brojevi 24:9).

Ako ste zaboravili svoju strast i svoju divlju prirodu, onda će svi koji kod vas traže zaštitu i vodstvo biti izloženi riziku. Tijelo je Kristovo sastavljeno od plemenitih, moćnih vodiča koji su se probudili da ostvare mogućnosti koje je Bog širom otvorio pred njima:

Drage sestre, lavice i prijateljice ...

„Ne mogu vam reći koliko čeznem da uđete u ovaj, širom otvo-reni, prostrani život. Nismo vas zatvorili i ogradili. To što vam je tijesno, dolazi iz vas samih. Vaši životi nisu mali, ali vi ih živite na uskogrudan način. Govorim vam otvoreno koliko god

⁴„Prema tome, neka nas smatraju ljudi za sluge Kristove i upravitelje Božjih tajna! Kad je tako, od upravitelja se dalje traži da se svaki pokaže vjeran.“

moгу i s velikom ljubavlju. Otvorite svoje živote. Živite otvoren život koji osvaja!
!⁵ (2 Korinćanima 6:11-13)

Čujete li vi ovo? Pozvane smo ući u divlji, širom otvoren Božji prostor. To je poziv da živimo život osvajanja, ovdje i sada. Ne morate čekati da dođete u nebo kako biste vidjele nebesku silu oslobođenu na zemlji. Bog nije onaj koji oko vas postavlja ograde.

No, lavice nisu krenule izvan svog prebivališta sve dok glad nije nadvladala njihovu želju za sigurnošću. Na isti nas način nedostatak vizije ili gladi za nečim što je veće može ograničiti i zaustaviti od toga da se otputimo u divljinu. Jesmo li ohrabrene ili zarobljene ovisi o tome kako vidimo same sebe, svoj svijet i našeg Boga. „Onaj svijet tamo“ može izgledati zastrašujuće ako ga zamišljate mračnim, strašnim mjestom.

Otvorite svoje oči i sjetite se tko ste – zlatne nositeljice svjetla koje imaju moć rastjerati tamu kamo god išle. „*Jer je onaj koji je u vama daleko jači od bilo čega u svijetu*“⁶ (1 Ivanova 4:4). Čak ni približno ne nalikuju. Duh u vama daleko je veći od bilo kakvog protivljenja u ovom svijetu! Vas poziva sâm Svevišnji Bog. On je poslao svoga Sina da umre na križu tako da vi možete prijeći iz smrti u život, iz uskih prostora ovog svijeta u vječni neograničeni Božji prostor. Čak i prije negoli ste udahnuli svoj prvi dah, Bog je predvidio način da vas oslobodi od ropstva. On se odlučio odreći slobode kako bi iskusio naš mali, omeđeni život tako da mi možemo stupiti u tu ogromnu slobodu njegovog kraljevstva.

Čak i sada, On poziva svaku od nas: „Prijeđi preko, uđi!“

⁵ „Već vam otprije govorimo posve otvoreno, Korinćani! Naše je srce široko. Nije vam tijesno u nama, ali imate tijesan prostor (za nas) u svom srcu. Za uzvrat – govorim vam kao svojoj djeci – jednako se raširite i vi.

⁶ „... jer je veći onaj koji je u vama nego onaj koji je u svijetu“

ZAJEDNIČKA MISIJA

Svaki put kad oslobodimo ženu, oslobodili smo i muškarca

MARGARET MEAD

U svijetu lavova nema zbrke oko spolova. Lavovi ne pokušavaju biti lavice, a lavice ne pokušavaju biti lavovi. Nijedan spol ne kopira niti se natječe s drugim spolom. Oboje se osjećaju sasvim ugodno u svojoj koži, slaveći jedinstvenu snagu svoga spola. Osim toga, unutar čopora postoji alfa ili vodeći lav i alfa ili vodeća lavica; no, realizacija tog statusa stupa na scenu obično u vrijeme ručka.

Lavovi su jedini članovi lavlje obitelji koji pokazuju jasnu i trenutačno vidljivu razliku između spolova. Izraz kojim se opisuje ta različitost je seksualni dimorfizam. Jednostavnije rečeno, postoji više od samo jednog pokazatelja njihovog spola.

Lavovi imaju ogromnu grivu koja okružuje njihove vratove i uokviruje njihovu glavu. Ova griva podvlači razliku i posebnu ulogu koju ima vodeći lav u čoporu te daje lavu zastrašujući izgled na afričkom kontinentu. Lavica nema grivu što joj omogućuje jedinstvenu boju tako da se može šuljati za svojim plijenom gotovo posve nevidljiva. Bez te dodatne težine grive, ona može pratiti i izdržati lov na veće udaljenosti.

Zdravi lavovi i lavice znaju da trebaju jedni druge. Oni ne bi ni u snu pomišljali na živote jedni bez drugih. U njihovom svijetu, jedna snaga nije manje važna od druge. Lav znači zaštitu, lavica opskrbu. Ova ključna ravnoteža podrazumijeva da zdrav, snažan alfa lav, mužjak, neće ni pokušati živjeti bez pomoći i društva moćne lavice. U svijetu lavova, mužjaci se bore da osvoje lavice i time osvoje pristup u njihov svijet. Zašto je tome tako? Te lavice, a ne lavovi, naime, kontroliraju zemlju. Zajednica mužjaka, lavova, koji vode čopor izmjenjuje se svake dvije do tri godine, ali lavice ostaju.

Alfa lav zna da ukoliko želi napredovati (a ne samo postojati) mora se utvrditi u očima lavica kao snažan lav. A onda, ako želi zadržati primat na svom području, mora imati pomoć snažnih, sposobnih lavica. On se ne okružuje slabima i pasivnima nadajući se da će ih natjerati u podložnost. On traži visoko specijaliziranu, kooperativnu jedinicu lavica.

Lav pozdravlja njihovu snagu i namjerno odabire one koje su dokazale svoju umješnost i sposobnost da love i uzdržavaju svoje mlade, te stoga održavaju i šire svoje područje. On traži one koje pokazuju snagu, znajući da će zbog toga biti bolje opskrbljivačice za cijeli čopor i sposobne majke koje će obučiti svoju mladunčad. (Mužjaci nisu oni koji nešto posebno njeguju; oni ne njeguju.) Dodatno ovome, zdrave i snažne lavice voljne su češće se pariti i imati mladunčad što lavu osigurava snažnije potomstvo.

Lavica se neće pariti ukoliko smatra da lavići neće imati hrane ili pravu zaštitu. Zbog toga lavice privlače snažni alfa lavovi, a ne oni slabiji. Vodeći lav ili lavovi (često je to skupina braće) moraju zaslužiti pravo na uživanje opskrbe, snage i njege koje lavice daju čoporu. Ova se privilegija zaslužuje demonstracijom snage unutar skupine lavova.

Natjecanje završava kad slabiji lavovi pobjegnu od jačega. Ponekad alfa lav ubije svoga protivnika. Ako slabiji lav preživi, odlazi u progonstvo otjeran s područja čopora, a to znači da je izgubio pravo na vrhunski lov. Preostaje mu samo da krene dalje i potraži čopor lavica negdje drugdje, ili će u protivnom skapati.

Lavice gledaju sa strane. One žele najmoćnijeg lava za oca

svoje mladunčadi. Žele lava koji će ih štiti i čuvati. Poznato je da one znaju nahuškati lavove jedne protiv drugih kako bi bile sigurne u pobjedu najjačeg. Zatim prihvate pobjednika. Osvajanjem svog područja, lav dokazuje kvalitetu i snagu svog genetskog naslijeđa koje može preživjeti usred surovosti divljine.

Jednom kad se dominacija utvrdila, lojalnost je lavica osigurana. Sada, bilo koji mužjak u čoporu može biti otjeran iz čopora. Alfa lav je spreman trpjeti njegovu prisutnost, ali neće s njime dijeliti svoje djevojke. Nije to samo zbog parenja s njima, već stoga što one donose hranu. Što je veća i jača njegova skupina lavica, to je lav moćniji i sigurniji, kralj svih životinja.

Nema potrebe za dominacijom kad svi oko vas znaju da ćete učiniti sve što je u vašoj moći kako biste ih zaštitili. Snaga koju lav posjeduje znači sigurnost za lavice i njihovu mladunčad. Dominirati žele samo oni koji su nesigurni u svoju moć.

Moćni lav, kad je uspostavio vlast, nema nikakvu potrebu ugnjetavati lavice kako bi pokazao svoju snagu. Uostalom, što bi on to trebao dokazivati? Ta on je pobijedio. Tko je viši po rangu od nje-ga? Isto tako, naš Kralj, naš Lav iz Judina plemena, ne dominira: on podiže.

POD ISTIM ZADATKOM

Lav poziva lavicu da se odmori u sjeni njegove zaštite, a ona poziva njega da se gosti dobrim stvarima i obećanjem koje ona donosi. On štiti njezin život, a ona mu uzvraća potomstvom.

Na trenutak, molim vas, promislite o riječi *podložnost*. Što vam prvo pada na pamet? Vjerojatno stih iz Efežanima 5:22, o ženama koje se trebaju podložiti svojim muževima. Zanimljivo je to kako su mnogi kršćani uzeli ovaj stih i stvorili jednu ekstremnu i ograničavajuću definiciju te riječi. Osobno vjerujem da je značenje riječi *podložnost* iskrivljeno na način koji Bog nije želio. Mnoge kršćanske žene vjeruju kako je vrijednost njihovih života prvenstveno u tome da služe muškarcima. Ne razumiju da je govoriti u crkvi, iznositi svoje mišljenje s poštovanjem ili preuzimati

odgovornost vodstva zapravo *služenje*.

Čula sam definiciju riječi *podložnost* koja ima značenje u potpunom suglasju s Božjim planom za sve kršćane, ne samo kršćanske parove. Promislite o ovome: engleska riječ *submission* (*podložnost*) sadrži prefiks *sub* što znači „pod“ i *mission* što znači zadatak odnosno misija. Kad ove dvije riječi spojimo u riječ *submission* (*podložnost*) dobijemo značenje „pod istim zadatkom ili misijom.“ Osobno smo John i ja pod istim zadatkom. Predani smo tome da podižemo bogobojaznu djecu i gradimo zdravu bračnu zajednicu punu života. U crkvenom smislu, naš je zadatak da učvršćujemo pastore i osnažujemo pojedince.

No razmislite o ovome: nismo li mi svi službenici pomirenja – Božji veleposlanici poslani izgubljenima? Slijedeća dva stiha govore o našoj službi u svojstvu Božjih muškaraca i žena:

„Bog je u Kristu pomirio svijet sa sobom, dajući svijetu novi početak tako što je ponudio oprostjenje grijeha. Bog nam je dao u zadatak da kažemo svima što On čini. Mi smo Kristovi predstavnici. Bog koristi nas kako bi naveo muškarce i žene da odbace svoje razlike i uđu u djelo Božje, ispravljajući stvari među sobom.“¹
(2 Korinćanima 5:19-20)

Zaključak: ljudi će stvarno spoznati našeg Isusa kad se mi međusobno ljubimo i kad zajedno radimo. To bi trebao biti zajednički cilj svih muškaraca i žena, neovisno o tome jesu li oženjeni ili nisu, jesu li voditelji ili obični vjernici. Sila pada u grijeh je slomljena. Božje je obećanje ponuđeno svima, i to besplatno. Nema potrebe za okrivljavanjem kad nas je njegova žrtva oslobodila krivnje. Bog želi da svi mi – muškarci i žene – govorimo ljudima o tome *što On čini!* Umjesto toga, mi smo toliko zaposleni govoriti jedni drugima što mi možemo ili ne možemo učiniti.

Bog želi da radimo zajedno kao oni koji uvjerljivo utječu i ohrabruju muškarce i žene da odustanu od svojih sukoba (ma o čemu se

¹ „... kao što je sigurno da Bog bijaše onaj koji je u Kristu pomirio svijet sa sobom, koji nije uračunao ljudima njihovih prekršaja i koji je stavio u nas riječ pomirenja. Prema tome, mi vršimo poslaničku službu u ime Krista – kao da Bog opominje po nama. U ime Krista molimo: Pomirite se s Bogom!“

radilo) i uđu u njegovo djelo. Ovo se pitanje rješavanja sukoba treba primijeniti na svako područje ljudskih odnosa i međudjelovanja. Ovaj nalog nije tek pitanje spola; to je pitanje rase, društveno-ekonomskog stanja, obitelji, crkve i tržišta, isto tako. Bog želi da se svi pomirimo!

„Sada gledamo unutra, a ono što vidimo jest da je svakome tko se ujedinio s Mesijom dan novi početak, nanovo je stvoren. Stari je život nestao; novi život ničel! Pogledajte samo! A ovo sve dolazi od Boga koji nas je pomirio sa sobom, a onda nas pozvao da ispravimo odnose jedni s drugima.“² (2 Korinćanima 17-18).

„Svakome“ znači, pa, *svakome*. Svakom čovjeku, svakoj ženi, svakom djetetu ujedinjenom s Kristom dano je da bude nanovo rođeno. Stari je život nestao. Riječ *nicati* u gornjem stihu znači *nicati poput gljiva*. Ovo je vrlo zanimljiv odabir riječi jer gljive niču poput eksplozije – one se množe, napreduju, brzo rastu i cvjetaju na mjestu gdje prije njih nije bilo ničega, osim propadanja. Naš novi život u Kristu je nešto više od pukog koncepta zamjene. To je život koji se umnožava iznutra i dostupan je svima.

Lavovi i lavice riješili su svoje međusobne odnose. Lavice razumiju da su pod istim zadatkom kao i lav. A što je njihov zadatak? Njihov je zadatak stvoriti generaciju lavova s nasljeđem i snagom. Kako bi to ostvarile one podižu, štite i opskrbljuju svoje mlade. No lav i lavica imaju svaki svoju ulogu koju igraju unutar toga zadatka i nijedno od njih ne uzurpira ulogu drugoga.

Vidjela sam kako se prirodni poredak stvari razvija do dva međusobno suprotna ekstrema. Na jednom kraja spektra, žene su toliko potlačene u ime podložnosti. A na drugom kraju, neke su žene uzdigle svoju ženskost do razine božanstva. Nešto više o tome govorit ću kasnije. Prvo bih željela podijeliti jedan primjer o izvrta-nju značenja riječi podložnost.

² „Dakle, ako je tko u Kristu, on je novi stvor; staro je nestalo, novo je, evo, nastalo. A ovo sve dolazi od Boga koji nas je po Kristu pomirio sa sobom i povjerio nam službu pomirenja . . .“

RASPRAVA NA TWITTERU

Vjerojatno ste čuli o skraćenom obliku elektronskog komuniciranja pod nazivom Twitter, a možda i sudjelujete u tome. Twitter je dobar za kratke informacije te u svakom slučaju služi poput prozora u pitanja života i misli.

Jednog sam dana postavila koncept o kojem sam pisala u svojoj knjizi *Fight Like a Girl*. Bio je to navod o vodstvu: „Spol sam po sebi ne osposobljava muškarca da vodi, kao što ni spol sam po sebi ne bi trebao diskvalificirati ženu. Vrlina je ono što osposobljava i muškarca i ženu.“ Molim vas da razumijete kako nisam mislila samo na crkveno vodstvo ili samo na pitanje bračnih odnosa. Jednostavno sam ustvrdila da je vrlina nužna kvaliteta vođa, neovisno o tome jesu li oni muškarci ili žene.

Stavila sam to na Twitter koji je to onda stavio na moju Facebook stranicu. Ja sam, međutim, nastavila sa svojim dnevnim obvezama. Nisam ni pomislila da sam rekla nešto kontraverzno. Jednostavno sam tako mislila. Ni na kraj pameti mi nije bilo kakvu će prašinu podići moja izjava.

Primivši više od stotinu odgovora, znala sam da sam pogodila u živac. Dok sam obavljala svoje svakodnevne dužnosti, na Facebooku se razbuktala rasprava. Nekoliko se kršćanskih žena jako naljutilo.

„Kako se usuđuješ reći da žena može voditi muža ako smatra da ima više vrlina nego on!“ pisala je jedna žena.

Dobro . . . jesam li rekla takvo što?

Druge su me optuživale da izbacujem stihove koji govore o tome da samo muškarac može biti crkveni voditelj. Jesam li uopće spomenula vodstvo u crkvi? Zatim je nastala rasprava o vodstvu općenito. Neke su žene objasnile posjetiocima Facebooka da žena nikada nije bila predviđena za vođu.

Jedna je iskrena mlada djevojka postavila pitanje u nadi da će rasvijetliti stvar: „Smatrate li, dakle, da žena glavnog pastora nije voditelj?“ Odgovor je odjeknuo: „Ne, ona nije voditelj! Ona ima čast podržati svojeg muža.“

Sad sam bila potpuno zbunjena! Kako su mišljenja tekla, dijalog je prerastao u raspravu o podložnosti. Neki su tvrdili da sam ja voditelj, drugi da nisam samo zato što sam žena. A onda su mi malo popustili rekavši da jesam voditelj jer sam kao voditelj podložna vodstvu svoga muža.

Zastanimo sada i promislimo stvar zajedno. Zašto se uvijek kad se raspravlja o pitanjima spola mora završiti u raspravi o podložnosti žena muškarcima? Ako sam voditelj, onda je to zato što me Bog pozvao. Jednostavno, voditelji imaju ljude koji ih slijede. Neki od nas su voditelji neovisno o tome tvrdimo li to za sebe ili ne. Neka nam Bog pomogne da vodimo primjerom. Da bismo razriješili zabunu, pročitajmo kako Pavao uči Timoteja vodstvu:

„Prema tome, nadglednik mora biti: besprijekoran, samo jedanput ženjen, trijezan, razborit, otmjen, gostoljubiv, sposoban za proučavanje. Ne smije biti goropadan ni svadljivac, već blag, tuđ prepirci i lakomstvu. Treba da dobro upravlja svojom kućom i drži svoju djecu u podložnosti s punim dostojanstvom – a ako tko ne zna upravljati svojom kućom, kako će se brinuti za Crkvu Božju? – Neka ne bude novoobraćenik, da se ne bi uzoholio te upao u istu osudu kao i đavao! A treba da ima i od onih vani lijepo svjedočanstvo, da ne bi upao u beščašće i đavolsku zamku.

Isto tako treba da đakoni budu ozbiljni ljudi – ne dvoznačni u riječima, ne sklone mnogom vinu, ne odani prljavom dobitku – koji čvrsto drže tajnu vjere s čistom savješću. I neka se najprije iskušaju pa onda, ako budu besprijekorni, neka vrše đakonsku službu.“ (1 Timoteju 3:2-10)

U gornjim stihovima, Pavao navodi osobine muškog voditelja. Zatim nastavlja:

Isto tako treba da žene (đakona) budu poštene, ne sklone klevetanju, nego trijezne i u svemu pouzdane. Đakoni neka budu samo jedanput ženjeni, neka dobro upravljaju svojom djecom i svojim kućama, jer oni koji dobro vrše đakonsku

službu stječu sebi častan položaj i veliku sigurnost u vjeri u Krista Isusa.
(1 Timoteju 3:11-13)

Zašto bi Pavao navodio osobine vođe i za žene, ako su žene izuzete iz vodstva zbog svoga spola? Kad John i ja zapošljavamo ljude na radna mjesta u našoj službi, mi dajemo popis kvalifikacija koje tražimo. Ako su podnositelji molbi nekvalificirani, mi ih ne zapošljavamo. Pri tome nije važno jesu li u pitanju muškarci ili žene. Pavao nije rekao da ukoliko voditelj nije muškarac, nemojte mu vjerovati. On je rekao, muškarac ili žena, ako nemaju potrebne kvalifikacije, nemojte ih postavljati. Pavao je stavio naglasak na popis kvalifikacija. A rekao je i to da isto vrijedi i za žene; one trebaju slijediti iste standarde. Možda pitate što znači da starješina mora biti muž jedne žene? Pa žene se nisu udavale za više muževa, tako da se ta uputa odnosi samo na muškarce.

U 1 Timoteju 3:11-13, Pavao upućuje Timoteja o osobinama žena voditelja, a onda govori o ženama koje su đakoni ili koje služe u crkvi. Kako to znam? Pročitajmo stihove 1-2 kako bismo vidjeli što je rečeno prije detaljne upute dane za muškarce.

„Svatko tko želi biti voditelj u crkvi, to je dobro! No postoje preduvjeti.“³
(1 Timoteju 3:1-2)

Zapazite riječ „svatko“? U verziji biblije English Standard Version stoji „bilo tko“, a u New Living Translation riječ „netko“.

Zašto žene mogu biti voditelji svugdje osim u crkvi? Ako Bog nije imao problema s time da žene osposobi prije i nakon Pada, zašto mi imamo problem s time nakon Otkupljenja?

U jednom je trenutku rasprava na Facebooku postala tako intenzivna da se uključio jedan muškarac i upitao: „Zašto se vi žene borite protiv sebe? Nama je potreban vaš doprinos, ali vi priječite jedna drugu!“ Ima u tome mnogo istine. Mi često zaustavljamo i podcjenjujemo jedna drugu. Umjesto da se ohrabrujemo i dajemo podršku

³ „Tko teži za (crkvenom) nadgledničkom službom.“

jedna drugoj za Kristove svrhe, mi još više utvrđujemo pritisak koji nas čini neučinkovitima, ne samo kao žene, nego i kršćanke.

Ovaj me neočekivani događaj na društvenoj mreži potakao da pitanje spola potegnem ne samo u obitelji nego i u crkvi. Svijet u kojem živimo treba spoznati istinsko Božje srce i njegovu pravu nakanu oblikovanu u svakom području života i vodstva Božjih sinova i kćeri.

SEKSISTIČAN STAV

Voljela bih misliti kako se u američkim crkvama ne poteže više problem seksističkog stava. Da, namjerno navodim svoju zemlju. Budući da puno putujem, imam priliku uočiti kako se stvari odvijaju na svjetskoj razini. Tako uviđam da se tradicionalni nedostatak sudjelovanja žena u našim crkvama, ne događa na drugim mjestima u svijetu. U nekim se zemljama ne bi ni govorilo o crkvi da nema doprinosa žena.

“Svako je stvorenje Božje dobro, i ništa ne treba odbaciti ako se uzima sa zahvalnošću; posvećuje ga, naime, Božja riječ i molitva.” (1 Timoteju 4:4-5)

Ako je svaka *stvar* koju je Bog stvorio dobra i treba je prihvatiti, primiti i pozdraviti sa zahvalnošću, koliko onda više *ljude*? Muškarci i žene su dobri.

Ako je Bog nešto stvorio, onda se od nas traži da to ne podcjenjujemo i ne odbacujemo. *Podcjenjivati* znači rugati se nečemu, prezirati, gledati s visoka na nešto ili ismijavati. Sve to obezvrijeđuje stvar, osobu ili njezinu ulogu i doprinos.

Riječ *odbaciti* čini se dovoljno jasnom, no pogledajmo jednu od njezinih nijansi. Uz značenje poput bacati, hitnuti ili odbaciti daleko, riječ *baciti* znači slijedeće: dovesti u zabunu, začarati, zakomplicirati ili dovesti u nedoumicu. Dodajte riječ van, što može značiti učiniti da nečega nema i eto vam *odbačenosti*. Bojim se da se upravo to događa ženama u crkvi; i to prečesto. Njih odbacuju na stranu, dočekuju bez dobrodošlice, tako da nema njihovih glasova,

vrijednosti i doprinosa. A to odobravaju oba spola u ime podložnosti.

Posljedica je toga da kako muškarci tako i žene trpe izvanredan gubitak u vrijednosti. Očigledno je da muškarci zauzimaju više pozicije vodstva u crkvi češće nego žene, ali su ponekad zakinuti zbog nedostatka ženskog uvida u stvari. No jesmo li zahvalne na muškarcima? Vidimo li ih onako kako ih Bog vidi – kao nešto dobro?

Ili se rugamo njihovom ponašanju? Ne govorimo o našem zajedničkom smijanju. Nije moguće ne smijati se onome što je duhovito. Samo naše postojanje govori o tome da Bog ima izvanredan smisao za humor. Ovdje upozoravam na ruganje i podcjenjivanje spolova. Kladam se da toga ima više nego što mislite. Industrija zabave redovito ismijava muškarce, a od žena stvara seksualne objekte.

Dopustili smo seksističkim stavovima da nas dovedu do mjesta na kojem žene, koje se osjećaju obespravljene, preziru muškarce. A kamo se mislimo uputiti s toga mjesta? Nažalost, neke su se žene otputile u strašan ekstrem.

ŽENSKOM BOŽANSTVU

Dok pišem ovu knjigu, zapazila sam dva naslova na Amazonu, s lijeve i desne strane od jedne moje knjige. Obje su knjige napisale zastupnice teologije o „ženskom božanstvu“ – vjerovanju u ženske bogove ili samoostvarujuću božicu. Čula sam Boga kako mi šapće: *„Kupi obje knjige, s lijeve i desne strane, te ustanovi kako smo izgubili njihove glasove.“*

Okrećući stranice i čitajući uvodnike i pitanja, čula sam bol i slomljenost. Radi se o dvije vrlo moćne i utjecajne žene koje su bile duboko povrijeđene i razočarane u crkvi. Plakala sam zbog gubitka njihove izvrsnosti.

Zašto su osjećale kako nemaju drugog izbora nego da odu iz kuće Božje te podignu i obožavaju božicu?

Jesu li njihova pitanja bila tako oštra ili tako prodorna da su dovodila u pitanje status quo? Je li njihova inteligencija bila tako sjajna da je zastrašivala crkvene starješine? Jesu li njihovi glasovi

u crkvi bili ušutkani zbog te pretjerane doktrine o podložnosti ili sve tiše izjave o otkupljenju?

Uopće ne sumnjam da su ove žene svojim pitanjima zastrašivale podjednako i muškarce i žene.

Možda niste nikada iskusili potragu i razočarenje koje su one doživjele, ali ja sigurno jesam. I znam da u tome nisam sama. Primam pisma, poruke e-pošte, i pitanja koja se tiču uvijek jedne te iste teme: „Recite mi zašto sam vrijedna kao kćerka Svevišnjega Boga?“

Odlomak koji slijedi izvadak je iz knjige Sue Monk Kidd pod naslovom *The Dance of the Dissident Daughter (Ples odbjegle kćeri, op.prev)*. Prema njenim vlastitim riječima, ona je otvorila prozor u uobičajeno iskustvo kćeri u evangeličkoj crkvi.

„Žena je prva sagriješila i stvorena je druga po redu,“ rekao je (pastor). Zatim je nastavio govoriti o Evi, kako je stvorena da bi koristila muškarcu, da je nevjedna jer nije bila poslušna Bogu i jer je Adamu ponudila zabranjeno voće . . . Srce mi je potonulo. Da sam mogla riječima izraziti što osjećam, rekla bih: „Bože, kako si mogao?“

Autorica nastavlja dalje opisivati koliko joj je bilo teško uskladiti njezino viđenje Boga s onim kakvo je imala crkva. Složila sam se. Bog nikad ne bi generalizirao o bilo kome od nas – bio to muškarac ili žena – na tako grub način, ne ostavljajući nikakve nade.

Kažemo li da žene nemaju nikakve mogućnosti biti voditelji jer je Evu i njezine kćeri tako lako zavesti, onda moramo s treskom zalupiti vrata ravno u lice Adamu i njegovim sinovima. *Adam je znajući što radi* zgriješio pred Bogom i izdao Njegovo povjerenje.

Suprotnost između Adama i Eve i njihovih prekršaja može se usporediti s razlikom između zločina iz strasti i ubojstva s predumišljajem. Eva je uhvaćena ‘na spavanju’; Adam je u potpunosti znao što je na vagi.

„Griješite li, a ne znate da griješite, Bog će to uzeti u obzir. No griješite li, a znate da griješite, to je onda potpuno druga priča.“⁴ (Rimljanima 2:12)

Kakav smo si to religiozni svijet stvorili kad inteligentne žene koje tragaju za istinom ne mogu naći odgovore unutar naših vlastitih zidina? Ne budemo li iskoračili na otvoreno i pronašli odgovore, što će se dogoditi našim kćerima usude li se postaviti takva pitanja?

A Bog neka pomogne muškarcima, nastavimo li ići u tome smjeru! Muškarci ne rastu zdravo i snažno ako žene šute? Muškarci rastu snažniji kad imaju naš glas. Naša pitanja predstavljaju izazov muškarcima i omogućavaju im da se podignu na višu razinu; to ih oslobađa. Ženski kut gledanja umiruje i pročišćava muškarce, baš kao što oni stvaraju okoliš u kojem cvjetaju žene.

Dok sam čitala eseje ovih autorica o filozofiji ženskog božanstva, nijedno me njihovo pitanje nije uhvatilo nesprijetnom, već isprazni odgovori koje su dobile; oni su mi slomili srce.

Osjećam se kao da nas more ženskih suza razdvaja. Vidim ih na udaljenoj obali, i žalosna sam zbog toga. Ove se žene nazivaju disidentima i božicama, no ja bih ih radije nazvala prijateljicama i kćerima Svevišnjega Boga. Međutim, njihove optužbe zvone glasno u mojim ušima, jer sam našla više istine u njihovim pritužbama nego u odgovorima koje su dobile.

Na njihovim jetkim stranicama, pročitala sam mnogo priča o žalosti. Među njima je izvještaj jedne babice o tome kako se američke majke ispričavaju svojim muževima jer su rodile djevojčicu. Kao majka četvorice sinova, ova mi je ideja gotovo nepojmljiva. Sama uživam u tom blagu što imam muža koji nema ništa protiv žena. Premda je slavio rođenje svakog od naših sinova, u tajnosti je želio kćer. Kad sam mu ispričala ove priče, bio je šokiran. Da smo ikada dobili kćer, mi bismo joj govorili koliko je lijepa i koliko je željena!

Zbog toga što nisu našle odgovore, vrijednost ili prostor za vlastiti doprinos unutar zidova religije, ove su kćeri uspostavile područje

⁴ „Istinu, svi koji budu sagriješili bez Zakona, bez Zakona će i propasti; a svi koji budu pod Zakonom sagriješili, po Zakonu će biti suđeni.“

štovanja izvan onoga što su doživljavale kao patrijarhalnu tiraniju. Izgubljene i u oskudici, one su se okrenule onome što su držale ljubaznijim, nježnijim područjem božanske kraljice.

Dišite! Ne smatram da trebamo ići njihovim stopama. Ne biram između njihove kraljice i ljutitog kralja religije. Biram našeg Stvoritelja, Svevišnjega Boga.

POTRAGA ZA BOŽANSKOM SVRHOM

Poslušajte ovaj očajnički poziv vodeće zastupnice filozofije o ženskom božanstvu, Marianne Williamson, u njezinoj knjizi *A Woman's Worth*:

Kad kažem: „Idi, razgovaraj s Marijom,“ onda mislim: „Razgovaraj s Marijom“ kao – idi u crkvu, zapali svijeću, sjedi u klupu i budi jako ozbiljna. Reci joj: „Marijo, želim znati tko sam kao žena ili djevojka ili majka ili kćerka. Želim biti žena koja je sposobna postojati. Želim imati tvoju čistoću i jasnoću i tvoju razinu prosvjetljenosti. Neka suština moje ženstvenosti postane sjajnija od mojeg vanjskog izgleda.“

Nije pogrešno moliti i tražiti da se bude žena koja je sposobna postojati. Međutim, pitanje je kome trebamo uputiti svoje molitve. Zatim, Williamsova daje ustupke onima kojima nije ugodno u katolicizmu.

„Ako vam nije ugodno s Marijom, to je sasvim u redu. Nađite si grčku božicu ili ženskog indijskog vatara s kojim možete imati odnos, ili bilo koji drugi simbol ženskog božanstva, i počnite odnos s njime.“

Odnos s njime? Odmah nakon ovog prijedloga ona govori o razlogu svoje ljutnje.

„Svijet, već kakav jest, vrlo malo koristi vašoj ženskosti. Vas se drži slabijim spolom i seksualnim objektom. Potpuno ste potrošni osim ako radate djecu. Vaša je mladost mjera vaše vrijednosti, a vaše godine mjera vaše bezvrijednosti. Ne tražite u svijetu potporu za svoj život niti svoj identitet kao žene, jer ih tamo nećete naći. Svijet vas prezire. Bog vas obožava.“

Toliko sam zahvalna da je završila s istinom da vas Bog obožava. Ali ne može se previdjeti njezina bol. Ona želi dohvatiti stvarnu žensku božansku vezu. Ide tako daleko da predlaže grčku božicu, nadajući se da će pozivajući se na božansku, neuništivu žensku ljepotu i moć ponovo dohvatiti ono što nam tako očajnički nedostaje u našim vezama. Molim se da nađe istinu za kojom traga.

Kao bivša katolkinja, razumijem njezin prijedlog. Ne zastupam obožavanje Marije na bilo kojoj razini, ali uz to što su protestanti uklonili Mariju kao božanstvo (što ona svakako nije!), oni su učinkovito uklonili i primjer koji ona pruža ženama.

Marija nije nikakav bog, ali je bila pobožna. Ona nije kip pod kojim se pale svijeće, ali je bila žena čiji primjer osvjetljava naš put. Ona je unaprijed prikazala ono što dolazi – kćeri koje će biti partnerice s Bogom i otkrivati Isusa.

Jesam li rekla Isusa? Zanimljivo. Pretražila sam stranice knjige *A Woman's Worth* i gotovo da nisam našla spomena o Isusu, Marijinom sinu. Kakvu vrijednost ima Marija bez Isusa? O kakvom se stvarno pozivu ovdje radi?

Ne radi se doslovno o Mariji, Ateni ili Afroditi. Radi se o bezimenom duhu našeg vlastitog stvaranja!

Autorice koje zastupaju žensko božanstvo govore o Bogu i božici, religiji i muškarcima, ali rijetko o predivnom Spasitelju, Božjem Sinu, o Isusu Kristu. Govore o kraljicama, čarobnicama i majkama, ali ne i o Sinu koji je uskrsnuo od mrtvih. Zbog čega bi majke izbjegavale otkrivenje o Sinu? Njihove riječi plešu oko Isusa, čak posuđuju njegove riječi, ali ne izgovaraju njegove ime.

A opet, to ne iznenađuje. Mogu li samu sebe podići na razinu božanstva, zašto bi mi trebao spasitelj?

Pozicija božice nije samo pozicija moći; ona zahtjeva obožavanje. Ali mi ne smijemo obožavati muškarca, ženu ili stvorenje. Mi trebamo obožavati samo i jedino Boga. Ne bi bilo potrebe stvarati žensko božanstvo koje ženama dodaje vrijednost, kad bi crkva propovijedala istinu i izvornu nakanu.

Bog neba i zemlje, Svevišnji Bog, otvoreno je govorio o vrijednosti žena u svom planu otkupljenja. Bog je izveo svog Sina bez muškarčeva sjemena. Od Josipa se tražilo da štiti Mariju i sveto dijete koje je nosila. Božji je Duh začeo život u utrobi mlade i pomalo uplašene židovske djevojke. Ona se nije hvalila niti sebe nazivala božicom. Marija je bila voljna, ali je čak sumnjala je li za to sposobna! Možemo li prihvatiti njezine riječi i učiniti ih svojim: *„Neka nam, Oče nebeski, bude kako si nam obećao; vjerujemo da ćeš učiniti ono što si rekao da ćeš učiniti. Podigni potlačene na zemlji i otkrij svoga Sina kroz naše živote.“*

Naša potraga za božanskom svrhom neće se ostvariti ako uzdignemo sebe iznad muškaraca ne bismo li pokušale realizirati božansko u sebi. Muškarci ne nalaze istinsku snagu ili slobodu zato što dominiraju ženama. A žene nisu učinkovite kad dopuste da njihovom snagu uzurpiraju pretjerane doktrine. Oba su spola saveznici i zaštitnici, a ne neprijatelji i bogovi; svatko je od nas (bio muškarac ili žena) upravitelj mjere vjere, moći i utjecaja.

Ljudi nisu nikada bili stvoreni da imaju apsolutnu moć. Taj je poduhvat ili uloga preteška i za anđele, a sam se Isus, Božji Sin, nije usudio smatrati jednakim Bogu. Pavao nam u svojoj poslanici Filipljanima nalaže da ne slijedimo pogane u njihovoj želji za položajem moći.

„Mislite o sebi onako kako je Isus Krist mislio o sebi! On je imao jednaki položaj kao i Bog, ali nije o sebi mislio tako da bi iskoristio prednost toga položaja u bilo koju svrhu. Ni malo. Kad je došlo vrijeme, on je stavio na stranu svoju božansku narav i zauzeo položaj roba, postao je čovjek!. Postavši čovjekom, ostao je čovjek. Bio je to nevjerojatan način da ponizi samoga sebe. Nije tražio posebne povlastice. Umjesto

toga, živio je nesebičan život u poslušnosti, a onda je nesebično umro, poslušan do smrti – i to najgore vrste smrti: razapinjanja na križ.

Zbog te Ga je poslušnosti Bog uzdigao visoko i iskazao mu čast kakvu nikome i ničemu nikada nije iskazao, tako da se sva stvorena bića na nebu i na zemlji – čak i ona već odavna mrtva i pokopana – poklone pred Isusom Kristom te Ga sa štovanjem priznaju Gospodarom svega, na slavu Boga Oca.“⁵
(Filipljanima 2:5-11).

Našem su svijetu potrebne sluge. Ne mogu zamisliti moga Isusa – koji se ponizio da bi druge podigao – kako traži svoje poput nekih od nas. Tužno je, ali mislim da našeg Kralja predstavljamo na pogrešan način. Ako nije tako, zašto se svjetski vođe u borbi za mir opravdavaju govoreći: „Da nema kršćana, ja bih bio kršćanin.“ I još: „Sviđa mi se vaš Krist. Ne sviđaju mi se vaši kršćani. Oni nisu ni blizu onome kakav je Krist,“ rekao je Mahatma Gandhi.

Čujete li taj vapaj i očajničku potrebu za tim da vi ustanete i smiono tražite istinu? Nama je dana zapovijed da ljubimo sa svrhom, da se ispružimo izvan naše sterilne jalovosti za izgubljenima i onima koji pate.

Ukoliko crkva ne želi napraviti mjesta za vas, odnesite svoju ljubav za živice i na putove. Postoji više nego dovoljno onih koji su slomljeni i koji pate izvan naših zidova, koji će pozdraviti dobrodošlicom vaše sudjelovanje. Ispružite se prema svojim zajednicama, prema beskućnicima oko vas, prema svojim kolegama, prema vašem sustavu školovanja ... Stvorite život tako velik i sjajan da postane neodoljiv.

Vrijeme je da se podignemo u veličini u koju ljudi mogu gledati.

Što je to što sada činimo? Pravimo li pitanja od onoga što je Bog postavio? Možemo li svoje misli dovesti u ravnotežu tako da izbjegnemo ekstreme podložnosti i ženskog božanstva? Možemo li

⁵ „Težite među sobom za onim za čim treba da težite u Kristu Isusu! On, božanske naravi, nije se ljubomorno držao svoje jednakosti s Bogom, nego se nije lišio uzevši narav sluga i postavši sličan ljudima. Kad postade kao čovjek, ponizi sam sebe postavši poslušan do smrti, i to do smrti na križu. Zato ga Bog uzdiže na najvišu visinu i dade mu jedincato ime koje je iznad svakoga drugog imena, da se Isusovu imenu „pokloni svako koljeno“ nebeskih, zemaljskih i podzemaljskih bića, i da „svaki jezik prizna“ – na slavu Boga Oca: Gospodar je Isus Krist.“

iskazivati čast muškarcima? Slijedimo primjer lava i lavice te ustanimo zajedno – s muškarcima, ne kao servilne činovnice, ne kao lju-tite božice.

VRIJEDNOSTI JAKE ŽENE

Kad pišem ili kad komuniciram na Twitteru ili Facebooku ili stojim pred ženama, bilo da govorim na sastancima ili u radio emisijama, uvijek i stalno koristim svaku priliku govoriti o vrijednosti žena. Namjerno ih podsjećam na potrebu za njihovim glasom i doprinosom u crkvi, izvan crkve, kao i na lokalnim i svjetskim razinama. Moja je molitva da one to stvarno žive, a ne samo vjeruju i proslavljaju.

Uvijek bih, nakon što sam govorila, čula slijedeće pitanje: „Možete li, molim vas, to reći i muškarcima?“ One svoje prijedloge prošapću, kao da bi moglo biti opasno da ih netko čuje i otkrije kako sam se usudila otvoreno govoriti o tim stvarima.

Nekad sam mislila da je dovoljno ohrabrivati samo žene. Nevjerojatno je dragocjeno govoriti ženama u intimnom, sigurnom okruženju. Ali s napredovanjem ovog putovanja Božjih kćeri, naučila sam da nije dovoljno ohrabrivati samo žene na ovaj način, kao što je od male vrijednosti kad je samo jedna strana novčića nedirnutu.

Posljednjih se nekoliko godina moj svijet povećao, a moj se glas poziva i prihvaća s dobrodošlicom na crkvenim službama nedjeljom ujutro. A tu se, naravno, nalaze i muškarci. I dok podižem svoj glas pred mješovitim auditorijem, dajem im na znanje kako su žene čudesne.

Rijetko se događa da se muškarci ne slože s time. Jer, ja im namjerno dadem do znanja kako su i oni čudesni! Vidjela sam čak suze u očima muškaraca. Gledala sam muževe i žene kako se zagrljeni odriču svoje međusobne borbe. Volim ono što se događa, kad mole jedni za druge tražeći oprostjenje zbog svojih smiješnih napora.

Drage sestre lavice, muškarci nisu naš problem. Ova je stvar mnogo dublja od toga. Đavo je naš neprijatelj i zavodnik koji i jednom i drugom spolu oduzima njegovo dostojanstvo. I premda nisu

problem, muškarci mogu i trebaju biti dio odgovora. Nešto se dogodi u dinamici stvari kad muškarci podmetnu svoja leđa i zajedno sa ženama podnesu teret obnove dostojanstva i snage.

Ponekad, pozicionirati se da bi se čuo vaš glas, znači pola bitke. Muškarci u vašem svijetu trebaju biti sposobni čuti vas, kao što trebaju čuti druge koji ohrabruju muškarce i žene da zajedno ustanu. Ukoliko se stvari trebaju mijenjati, svi moramo govoriti isto. Neka Božji stav odjekuje kroz nas.

Da bismo to mogli učiniti, želim da duboko uronimo u 1. Korinćanima 11. Ja ću ovo poglavlje razlomiti na nekoliko odvojenih i posebnih cjelina, a onda dati cjelokupni prikaz.

„Nemojte, usput, previše mariti za razlike između muškaraca i žena.“⁶ (stih 10)

Pavao govori svima neka ne pridaju previše važnosti ili neka ne mare suviše za razlike između spolova. Da, postoje razlike, ali one nas ne trebaju razdvajati niti su tome namijenjene. One postoje da nas ujedine.

„Ni žena ni muškarac ne mogu biti sami za sebe ili tražiti prvenstvo . . .“⁷ (stih 11)

Ovom izjavom, Pavao govori da su spolovi međusobno ovisni; ukoliko postoji zajednička međuovisnost, onda ni muškarac ni žena nemaju prvenstvo.

„Muškarac je stvoren prvi, kao prekrasan odsjaj Božji – to je istina. Ali glava koju nosi žena na svojim ramenima daleko nadilazi ljepotom glavu njezine ‘glave’, njezinog muža.“⁸ (stih 12)

Muškarac je stvoren prvi kao odsjaj Božji – to je istina. Zatim dolazi jedno „ali“. Ljepota žene nadilazi ljepotu njezinog muža. Zapazite da se ovo izravno odnosi na muža i ženu.

6 „Zato žena treba da ima znak podložnosti na glavi radi anđela.“

7 „Ali u Gospodinu, niti je žena nezavisna od čovjeka niti čovjek od žene . . .“

„Prva je žena izašla od čovjeka, istina – ali od tada svaki čovjek dolazi od žene!“⁸
(stih 12)

I opet, istina je da je prva žena, Eva, izašla od čovjeka, Adama. Zatim Pavao ponovo koristi riječ „ali“ kako bi doveo u ravnotežu drugu stranu na vagi, „od tada“ svaki čovjek dolazi od žene.

„A budući da sve, i ovako i onako, dolazi od Boga, odustanimo od natezanja ‘tko je prvi.’“⁹ (stih 12)

Sada kad su obje strane na vagi izbalansirane, Pavao se diže iznad rasprave između spolova i daje božansku perspektivu: sve dolazi od Boga, stoga se prestanite svađati o tome tko ima prvenstvo! Time se mnogo toga rješava. Bog je prvi. On je jedini svet, pravedan, ljubav, istina, put, život, početak i svršetak.

Nemojte ni pomisliti da Boga imalo diraju zakoni naših denominacija. On nije impresioniran našim pravilima ni onime što je dopušteno i što nije dopušteno. Bog djeluje, a tamo gdje su ljudi koji imaju ispravan odnos s njime i kojima On upravlja, tamo On zapovijeda blagoslov.

„Kako je divno, kako krasno, kad se braća i sestre slažu

.....

Da, tamo Bog zapovijeda blagoslov, naređuje vječni život.“⁹ (Psalam 133:1,3)

Kroz cijelu je povijest crkva bila podijeljena oko ovih pitanja, ali ja, što se mene tiče, ne želim da to bude naše naslijeđe. Međutim, ono što ja mislim i osjećam potpuno je nevažno u odnosu na Božju zapovijed o tome što će biti. Stvari će se promijeniti.

8, „... jer kao što je žena od čovjeka, tako je i čovjek po ženi, a sve dolazi od Boga.“

9 „Gle, kako je dobro i kako je milo kao braća zajedno živjeti:

.....
Ondje Jahve daje svoj blagoslov i život do vijeka.“

‘U posljednje ću vrijeme – veli Gospodin – izliti od svoga Duha na svako ljudsko biće, te će proricati vaši sinovi i vaše kćeri; vaši će mladići imati viđenja, a vaši stari sine. Također ću u ono vrijeme izliti od svoga Duha na svoje slugu i sluškinje, te će proricati. Učinit ću čudesa gore na nebesima, a znakove dolje na zemlji: krv i oganj i sukljanje dima.’ (Djela 2:17-19).

U posljednja će vremena govoriti Bog. Ova slika krvi, ognja i sukljanja dima uvelike podsjeća na drevni oltar židovskog žrtvovanja. Tu su se okupljali ljudi kako bi donijeli ono što je bilo prihvatljivo Višnjemu, Bogu. Njihovi su prinosi bili prikazani i kroz vatru preneseni u nebesko područje.

U ovoj se novozavjetnoj viziji ne govori o ovnovima, juncima i bikovima koji će se prinostiti na oltaru. Umjesto toga, vidimo podignute glasove sinova i kćeri, starih i mladih, koji su svi zajedno proročke slugu najuzvišenijeg Boga. Naša vatra ne gori na oltaru štovanja; naša vatra prebiva u nama kad nas prožima i potiče njegov Duh.

U prošlosti sam se bojala ovako izravno govoriti o pitanjima spolova. No u ovom trenutku svoga života, spremna sam ići do kraja, ako je to potrebno. Moj se muž ne boji moje snage – on je dočekuje dobrodošlicom. Moje sinove ne privlače slike slabih, potlačenih žena koje nemaju što za reći. No je li pravo da ja uživam toliku podršku, dok je druge žene nemaju? Našem su svijetu potrebne žene koje će podići svoj glas u ime onih koje su potlačene, bilo gdje da jesu. To znači biti u miru sa svime što smo stvorile kako bismo bile tu jedna uz drugu.

Vrijeme je da stavimo na stranu pitanja spolova i okrenemo se od ekstrema koji nas čine neučinkovitima. Vrijeme je da se probudimo i ustanemo u ono što je Bog planirao da budemo – jake u Bogu, na korist muškarcima i glas otkupljenja za izgubljeni i napaćeni svijet.

POZDRAVI, GRLJENJE I UZAJAMNA NJEGA

O vi ljupke usne, govorite ljubazne riječi.
 O vi lijepe oči, tražite dobro u ljudima. O ti
 divni stasu, dijeli svoju hranu s gladnima.
 O ti krasna koso, dopusti dječjim prstima
 da prođu kroz tebe jednom dnevno. O ti
 držanje, hodaj sa spoznajom da nikad ne
 hodaš samo.

SAM KEVENSON

Kad se lavice međusobno njeguju, sve je to dio načina na koji se pozdravljaju. Grljenje počinje još dok je lavica bila mladunče. Jednom kad se mladunče pojavilo, obveznim se poljupcima lavice nije moglo izbjeći. Mladunca se mora cijelog izljubiti. Zamišljam scenu poput ove: nakon što je proveo uzbuđljive trenutke promatrajući lavove u lovu, lavić se vraća u intimnost čopora. Iznenada, lavić oklijeva, misleći u sebi: „*O ne! Evo je dolazi! Sad će me tetka svega oblizati i oblijepiti svojom slinom!*“ Zvuči isto kao kad neki nećak ili nećakinja uđu u sobu punu talijanskih tetaka, koje su stigle u posjet, zar ne?

Mladunci nisu jedini objekti ovog, tako bliskog načina pozdravljanja. Lavice se pozdravljaju na isti način. Ovaj im ritual omogućava prepoznati jedna drugu. Baš kao što nama sve lavice nalikuju jedna drugoj, iste su takve i samima sebi. Jedini način na koji se može prepoznati lavica koja je članica čopora, a ne uljez, jest po mirisu. Kao što svi znamo, izgled može varati, ali miris obično ne laže.

Svaka lavica ima žlijezde iznad obrva, odmah iznad očiju, koje luče miris čopora. Kad se lavice pregrupiraju, one dolaze u bliski

društveni dodir tako što trljaju obraz uz obraz i nježno se gurkaju glavama. Ovaj je pozdrav više od predstavljanja. On govori: „Evo, ovo sam ja. A tko si ti?“ No, lavičin pozdrav ima moć da osnaži veze ljubavi, zapečati saveze i otkrije uljeze u čoporu.

Lavice mirišu, a onda prepoznaju. Ljudi prvo prepoznaju pa tek onda mirišu. Primjer: nedavno me je moj muž dočeka u zrakoplovnoj luci. Vidjela sam njegov auto i počela mu mahati, ali sam ga omirisala tek kad je iskočio iz automobila i zagrlio me. „Mirišeš tako fino,“ rekla sam kad sam osjetila miris njegove kolonjske vode. Ne mogu zamisliti da bih ga prepoznavala na neki drugi, obrnuti način: vidim muškarca kako iskače iz automobila i hoda prema meni. Primičem mu se bliže kako bih ga omirisala, potvrdila da miriše kao moj muž, i onda kažem da je on moj. Pažnja koju lavice posvećuje mirisu ima nekoliko svrha. Ritual pozdrav-i-grljenje osigurava im prirodni način na koji mogu ustanoviti je li se netko nepoželjan pridružio čoporu. Ne samo to, kad se lavice pozdravljaju i grle, one time izražavaju prihvaćanje i pripadanje. Kao Božje kćeri, i mi moramo činiti to isto s ljudima u našim životima.

POZDRAVLJAJTE I GRILITE SVOJU DECU

Kad lavica grli svojeg lavića, ona mu govori: „Ti pripadaš nama. Ti si dobrodošao. Budi u miru, otkrij svoju snagu i rasti među nama. Ovdje je, u čoporu, sigurnost i opskrba koju trebaš.“ Grljenje joj, isto tako, koristi kako bi otkrila gdje je mladunac bio. Pritišćući svoje lice uz njegovo, ona otkriva gdje je bio pa ga može pitati: „Otkuda ovaj miris hijene na tebi?“

Kad su moji dečki bili tinejdžeri i izlazili van navečer, tražila sam od njih da me poljube za laku noć kad se vrate doma. Ovaj je poljubac imao nekoliko ciljeva. Prvo, volim ljubiti svoje dečke. Drugo, nisam morala ostajati budna i čekati ih. I treće, mogla sam ih omirisati.

Stvar se odvijala ovako: kad bi bilo koji od mojih sinova došao doma, otvorio bi vrata spavaće sobe i rekao: „Stigao sam! Laku noć, mama.“ Znao bi da spavam pa bi brzo zatvorio vrata. No ja bih rekla:

„Jesi li se dobro proveo? Dođi, poljubi me.“ Ako bi oklijevao, počela bih sumnjati. Ako bi se približio, a ja bih osjetila pretjerani miris peperminta, znala sam da je radio nešto oprečno od poželjnoga. Kad bi se još više približio, ja bih ga primila za ruku i povukla bliže kako bih osjetila onaj drugi miris koji je nastojao prikriti. Naposljetku, majka zna kako joj mirišu djeca.

Da, ta je kasno-noćna provjera i takva bliskost mogla izgledati čudno mojim dečkima da nije bilo ustaljenih navika pozdravljanja u našem domu. U našoj se obitelji grlimo svako jutro. Grlimo jedni druge tijekom dana i navečer dajemo jedni drugima poljubac za laku noć. Često fizički dodirujemo jedni druge, bilo da se braća rvu, gurkaju jedan drugog kad peru suđe. Grlimo se kad dolazimo doma ili odlazimo iz njega. Na ovaj smo se način počeli pozdravljati još kad su moji sinovi bili bebe. Nikad nismo prestali to činiti. Kladam se da je isto i u vašoj kući – ljubite se za laku noć, grlite se i pozdravljate, lupkate se po ramenima, povlačite za kosu, sjedite jedno uz drugo na kauču ...

Kasnije, kad se moj najstariji sin oženio i odselio iz kuće, čula sam ga govoriti o nepodopštinama koje su mi promakle. Pitala sam ga: „Kad si to učinio? Kako mi je to promaklo?“ On bi se lukavo nasmiješio i rekao: „To se dogodilo onda kad si bila na putu,“ ili „to se dogodilo kad sam spavao kod prijatelja.“

Da sam bila kod kuće, ja bih namirisala što je na stvari! Pozdravi omogućuju mamama da otkriju jesu li njihova djeca imala kakav neželjeni kontakt. To nam pomaže da uvijek budemo na položaju na kojem možemo reagirati s ljubavlju, poukom i stegom. Ako se u svom domu ne pozdravljate redovito, ohrabrujem vas: počnite to činiti. U početku se djeca mogu opirati, ali ne odustajte. Vaš zagrljaj neće samo poručiti djetetu da ga volite, njega ili nju, nego će vam omogućiti da osjetite miris koji nije miris vaše kuće. Majke, ako dijete koje se inače grlilo s vama, sada izbjegava zagrljaj, otkrijte zašto. Ne dopustite svome djetetu da vas tek tako odgurne od sebe.

Kad vaša djeca odrastu i postanu odrasli ljudi, nastavite ih pozdravljati zagrljajima i poljupcima. Vaše fizičko izražavanje ljubavi služi poput podsjetnika na to da će uvijek pripadati vašoj obitelji.

Ova im spoznaja daje sigurnost prilikom prelaska u svijet odraslih, u svijet gdje će stvarati vlastitu obitelj.

POZDRAVLJAJTE JEDNI DRUGE

Kad lavice pozdravljaju jedna drugu, one govore: „Mi smo povezane. Prepoznajem na tebi poznati miris svoje sestre. Ovdje sam za tebe, i znam da si ti ovdje za mene.“

Ne razlikujemo se mi baš tako jako od naših sestara lavica. Kad nas drugi toplo prihvate, govore nam: „Sjedi s nama. Imamo pouzdanja u tebe, dobrodošla si.“ Prijem koji je formalan i rezerviran, priopćava: „Tvoj se položaj među nama još uvijek razmatra. Moramo te bolje upoznati.“ U ovoj vrsti međusobne razmjene, oboje i onaj tko pozdravlja i onaj koga se pozdravlja nemaju mir. Ako pozdrav potpuno izostane, tada se posjetitelja izbjegava.

Poslušajte riječi koje je apostol Pavao uputio Korinćanima dok ih je savjetovao kako pozdravljati jedni druge:

Pozdravite jedan drugoga svetim zagrljajem! Pozdravljaju vas sva braća i sestre. Čudesna milost Gospodina Isusa Krista, izvanredna ljubav Boga, blisko zajedništvo Duha Svetoga neka budu sa svima vama!¹ (2 Korinćanima 13:12-14)

Kad pozdravljate sestru, zagrlite je kao sestru. Kad pozdravljate voditeljicu, pozdravite je i zagrlite na način koji govori koliko ju cijenite. Kad pozdravljate osobu koja pati, zagrlite je s nježnom brigom. Ponekad riječi uopće nisu potrebne. Tijekom sam vremena naučila da zagrljaj daleko učinkovitije iscjeljuje od riječi pozdrava.

Pavao je na majstorski način utkao svoje brižne pozdrave u poslanice koje je pisao crkvama. Ako je Pavlu bilo važno pisati svoje pozdrave, onda je sigurno važno da i mi tako činimo.

Pogledajmo sada ovaj pozdrav crkvi u Korintu:

„Ovo ne pišem da bih vas izgrdio i učinio da se bijedno osjećate. *Pišem vam kao*

¹ „Pozdravite jedan drugoga svetim cjelovom! Pozdravljaju vas svi sveti. Milost Gospodina Isusa Krista, ljubav Boga (Oca) i zajedništvo Duha Svetoga neka budu sa svima vama!“

*otac, svojoj djeci. Ja vas ljubim i želim da se ispravno razvijate, a ne da se pokvarite. Mnogo je ljudi oko vas koji vam žele reći u čemu ste sve pogriješili, ali, ipak nemate mnogo otaca voljnih utrošiti vrijeme i napor da vam pomognu odrasti.*² (1 Korinćanima 4:14-15).

Pavao počinje tako da objašnjava Korinćanima što ovo pismo jest, a što nije. On im nije prigovarao zato da bi ih posramio; on radije definira njihov odnos, govoreći im tko su mu oni. On je otac, a oni njegova djeca. Zatim Pavao objašnjava kako može biti mnogo onih koji promatraju hoće li vjernici u Korintu propasti, ali on je tu da im pomogne uspjeti. Njegov pozdrav govori o tome tko on jest primateljima pisma, tko su oni njemu, što im on i zašto govori te zašto bi ga oni trebali slušati. Sve je to rečeno prije negoli je dana sama poruka.

GRHITE JEDNI DRUGE

Ukoliko ritual pozdrava između lavica napreduje u povoljnom smjeru, on se ubrzo pretvara u nepripremljenu fazu grljenja i ljubljenja. Ovo obostrano grljenje i ljubljenje stvara jaku vezu između lavica i starijih mladunaca što opet pomaže stvaranju bliskih i čvrstih odnosa unutar skupine.

Lavice u prvom redu ližu jedna drugoj glavu i vrat, područja koja su samoj lavici prilično nedostupna. Svojim grubim jezicima, lavice čiste krv i prljavštinu jedna s druge te istodobno oslobađaju svoja krzna od nametnika i krpelja. Kad nešto siše vašu krv i hranjive tvari iz vašeg tijela, onda vam to nešto polako i sigurno krade život. I dok je sasvim ugodno odstraniti krv i nečistoću s naših tijela, hvala Bogu za tetke i sestre koje su nas voljne očistiti od krpelja i nametnika!

Riječ *lizati* u ovom kontekstu znači čistiti, očistiti, pripremati, četkati ili očetkati, učiniti čistim, urediti ili dotjerati, očešljati, trenirati, poučiti i biti mentor nekome. U skladu s ovom definicijom, ja bih mogla očistiti svoje zube, svoju kuhinju i podučiti moju djecu

² „Ovo ne pišem da vas zasramim, nego da vas opomenem kao svoju ljubljenu djecu. Da i bezbroj učitelja imate u Kristu, ipak nemate mnogo otaca, jer vas ja Evanđeljem rodih u Kristu Isusu.“

algebri.

Analizirajući postupak lizanja, vidimo da je prvo značenje riječi „čistiti“ ili „očistiti“. Isus je vodio s Petrom jedan razgovor o čišćenju. Isus je želio Petru oprati noge. Petar je to odbio. Zatim je Isus rekao Petru kako neće imati dijela u onome što On, Isus, čini ne dopusti li Petar da mu Isus opere noge. Petar sada nastoji stvar popraviti i, naravno, pretjeruje kad poziva Isusa da ga opere od glave do pete. No, naš se čudesni Isus vraća na suštinu same stvari:

Isus mu reče: „Ako ste se okupali ujutro, sada vam treba oprati samo noge i čisti ste od glave do pete . . . Tako, sada ste čisti.“³ (Ivan 13:10)

Mi smo čisti jer pripadamo Isusu. No ipak, tijekom se dana naše noge zaprljaju, a ponekad, ovisno o tome gdje smo bili ili što smo radili ili što smo nosili, naše se noge čak znaju usmrdjeti. Kako putujemo kroz život, može se dogoditi da ugazimo u neke lokve ili prljava mjesta ili prolazimo njima – barem se to meni događa. Na kraju dana, moramo oprati nakupljenu prašinu.

To je ono što je Isus mislio kad je rekao u nastavku:

„Dakle, ako ja, Gospodin i Učitelj, oprah vama noge, i vi ih morate prati jedan drugomu. *Dao sam vam primjer da i vi činite kako ja učinih vama.* Samo vam pokazujem ono što je očito. Sluga nije veći od svoga gospodara niti zaposlenik izdaje naredbe svome poslodavcu. Ako razumijete što vam govorim, činite tako – i živite blagoslovljen život.“⁴ (Ivan 13:14-17)

Isus je svojim učenicima oprao noge te nam naložio da i mi činimo isto jedni drugima. Uistinu vjerujem da On nije doslovce mislio kako mi moj muž mora svake večeri napraviti nekakvu mini pedikuru (iako bi to bilo super, dušo). No, možda pranje nogu simbolizira način na koji možemo osvježiti i obnoviti jedni druge,

³ Isus mu reče: „Tko je okupan, treba mu oprati samo noge. On je potpuno čist. I vi ste čisti . . .“

⁴ „Razumijete li što sam vam učinio? Vi mene zovete Učiteljem i Gospodinom. Pravo velite, jer to jesam. Dakle, ako ja, Gospodin i Učitelj, oprah vama noge, i vi ih morate prati jedan drugomu. Dao sam vam primjer, da i vi činite kako ja učinih vama. Zaista, zaista, kažem vam, nije sluga veći od svoga gospodara niti je poslanik veći od onoga koji ga šalje. Kad to znate, blago vama ako to i činite!“

pogotovo kad se zaprljamo na putu kojim kročimo.

Sudjelovala sam u nekoliko prilično čudnih pranja nogu, posebno u vrijeme kad su gotovo svi nosili hulahup čarape. No u Isusovo vrijeme, pranje je nogu bio prirodni dio iskazivanja dobrodošlice ljudima kad bi ovi ulazili u vaš dom, baš kao grljenje i ljubljenje danas.

Nikako ne predlažem da se ponovo uvede pranje nogu. Živimo u vrijeme cipela i popločanih ulica, a oni su hodali prašnjavim cestama u sandalama. Ne, ja predlažem da kad uđemo u dom prijatelja ili u kuću slavljenja, uzmemo trenutak kako bismo odstranili prašinu toga dana i smirili se u odnosima koje tamo nalazimo.

Poput lavica, potrebne smo jedne drugima kako bismo očistile prljavštinu, krpelje i nametnike iz naših života.

Nemojte misliti da lijepo izgledate, a niste se prali tjednima.

Ne uznosite se i ne mislite da ste bolji od drugih.

Ne budite pohlepni, nemilosrdni i okrutni kao vuci

koji proždiru nesretnike na zemlji

i siromahe među ljudima da ih unište!

Pijavica ima kćeri blizanke:

„Daj mi“ i Daj mi više“. ⁵ (Izreke 30:12-15)

Daj mi i *daj mi više* su nametnici koji nam sišu hranjive tvari i kradu nam život. Pohlepa i udovoljavanje vlastitim prohtjevima su poput vampira. Kad smo dio zajednice u kojoj se ljudi međusobno paze i vole, onda pomažemo jedni drugima da nam životi ostanu čisti.

Nema tome davno, morala sam odlučiti imam li pravo govoriti u život jednog mladog čovjeka. On je voditelj koji mnogo obećava,

⁵ Izrod koji za se misli da je čist, a od kala svojeg nije opran!

Izrod uznositih očiju koji visoko diže svoje trepavice!

Izrod komu su zubi mačevi i očnjaci noževi,

da proždiru nesretnike na zemlji

i siromahe među ljudima!

Pijavica ima dvije kćeri:

„Daj! Daj!“

a ja ga vrlo poštujem. Budući da osjećam određenu potrebu zaštititi Božji poziv u njegovom životu, željela sam mu ponuditi neku vrstu korekcije. No, da bih to učinila morala sam prvo utvrditi kakve je vrste naš odnos da bih znala može li primiti od mene. Zato sam ga pitala: „Kako ti mene vidiš u crkvi?“

Bez oklijevanja je odgovorio: „Vidim vas kao starješinu.“

Ovaj mi je odgovor dao na znanje da mogu govoriti te da će on ispravno čuti ono što sam imala za reći. Da je drukčije odgovorio, ne bih ga savjetovala.

Ovaj način 'pranja nogu' radi dvosmjerno. Ne samo da trebamo govoriti jedni drugima u život, trebamo pozvati druge da govore u naš život. Imam prijateljicu koja mi je poput starije sestre. Ona je izvanredna pastorica i mudra službenica koja okuplja Božje kćeri. Dovoljno smo dugo bliske prijateljice da ona poznaje moje jake i moje slabe strane.

Nedavno sam osjetila kako je trebam pozvati da sudjeluje u postupku čišćenja u mom životu. Rekla sam joj uz šalicu kave: „Molim te, trebaš mi govoriti u život. Ako me čuješ da kažem nešto ili činim nešto glupo ili pogrešno, molim te, reci mi. Nipošto ne mislim da sam dosegla vrhunac u duhovnom smislu ili da mi ne treba korekcija, ali potreban mi je netko sposoban usmjeriti me i dati mi mudrost.“

Ljubazno je pristala pročešljati svako područje mog života. No, preduvjet je bio da imam odnos s njom. Namjerno sam ostvarila kontakt s njome i primila uputu kroz njezine knjige i propovijedi. (Nema razloga da mi ponavlja ono što je već jasno rekla.) Ona nema namjeru kontrolirati me, već samo želi biti sigurna da na mom licu nema prljavštine! Kad svi postanemo dijelom te društvene dinamike međusobnog čišćenja, grljenja i njege, onda razumijemo kako se naša prljavština odražava na druge sestre.

Ako uđete u kuću slavljenja, a tamo nema pozdrava ili odnosa u koji možete ući, ohrabrujem vas da nađete crkvu u kojoj postoje međusobni odnosi i veze. Prijateljstva i crkve u kojima nema povezanosti i međusobnog djelovanja neće vas opremiti za Božje svrhe. Kad nam je potrebno čišćenje, to postaje očito. Pozvala sam svoju

prijateljicu, pastoricu, da mi govori u život jer razumijem potrebu takvog čišćenja. Osjećala sam se izoliranom i pogrešno shvaćenom. To nije baš privlačna oprema. Zнала sam da mi je potrebna pomoć puna uvida. Trebalo me je počestljati i ukloniti tu opremu.

Ovaj postupak čišćenja može biti glavna točka veze među nama. Čini se kako naše prijateljice, velike mačke, znaju instinktivno ono što mi ljudi često naučimo plaćajući visoku cijenu: može biti vrlo opasno ako negujemo sami sebe.

SVETOST, NE HIGIJENA

Sjećate se da se Petar bunio protiv pranja nogu, a onda pristao da se cijeli opere, dok mu Isus nije objasnio kako nije dobro biti pretjerano savjestan. Isus mu reče:

„Ja se brinem, razumij to, zbog svetosti, a ne higijene. . . .“⁶ (Ivan 13:10)

I mi bismo se trebali brinuti o onome o čemu se Isus brine, o svetosti, a ne o higijeni. Na kraju ćemo dana za to odgovarati. Kad je sebično ja u centru našeg interesa, pohlepi i samoživosti nema granica. Neki su kršćani toliko zauzeti time da izgledaju sveto, dok istovremeno optužuju druge zbog prljavštine. Upravo je na to mislio Isus kad je rekao:

„Jer tako pazite da čaša i zdjela izvana budu čiste, dok ste vi prljavi iznutra - puni pohlepe i samoživosti!“⁷ (Matej 23:25, NLT)

Nemojmo propustiti da vidimo ono glavno: svetost nije stvar higijene, već stvar srca. Tijekom dana možemo uprljati ruke i noge, ali se ne može uprljati ono što je Bog sam učinio čistim. Samo nas On, Jahve Bog, posvećuje!

Zabuna nastane kad se usredotočimo na izbjegavanje lošeg umjesto na činjenje dobra. U tom trenutku nastaje rizik da u naše

⁶ „Tko je okupan, treba mu oprati samo noge. On je potpuno čist. . . .“

⁷ „Jao vama književnici i farizeji, licemjeri jedni, koji čistite vanjštinu čaše i zdjele, dok su unutra pune otimačine i pohlepe!“

živote nahrupe neželjeni uljezi i grabežljivci. Isus je činio dobro, a nije se bavio izbjegavanjem zla. Suprotnost grijehu je vrlina.

Zlo se pobjeđuje dobrim. Zlo se ne može svladati pravilima ili skrivanjem od njega. Da, nama su potrebne granice, i da, trebamo biti mudri. Da, ne trebamo sudjelovati u zlu niti ići sa zlom. No, ne stružemo li i ono što ne treba strugati?

Evo Isusovog savjeta kako očistiti tijelo od pohlepe i samoživosti.

„Tako, očistite svoju unutrašnjost dajući milostinju siromasima i bit ćete potpuno čisti.“⁸ (Luka 11:41, NLT)

Bog se brine za to da smo čisti iznutra. On me ohrabruje da govorim njegovom tijelu, crkvi kako je došlo vrijeme da se zaprljaju ruke i odjeća dok idemo izvan naših pretjerano čistih zgrada i pomažemo drugima.

To je bila lekcija koju je farizej Šimun morao naučiti.

KONAČNI AKT ČIŠĆENJA

Isusa su pozvali na večeru u kuću farizeja Šimuna. Bilo je to okupljanje „čistih“ dok u kuću nije banula bludnica. Čula je da će Isus biti tamo pa je došla. Nije joj bilo dovoljno to što se pojavila, nego je sa sobom donijela alabastrenu posudu punu pomasti, kleknula ispred Isusa te na njegove noge, očiju punih suza, izlila svu pomast! Jadan Šimun. Sve što je on želio bila je ugodna večera s Isusom i njegovim prijateljima, a vidi što se dogodilo. Kad je to Šimun vidio, rekao je u sebi: „Kad bi ovaj bio prorok, znao bi tko je i kakva je ova žena što ga se dotiče: da je grešnica“ (Luka 7:39).

Isus tada pita Šimuna. Želio je znati tko bi se više veselio otpisu dugova: osoba koje malo duguje ili ona koja puno duguje. Šimun ispravno odgovara da bi zahvalnija bila osoba koja puno duguje.

Najednom se Isus obraća tom uljezu (ili bludnici) u sobi:

Tada se okrenu prema ženi pa reče Šimunu: „Vidiš li ovu ženu? Dođoh u tvoju kuću:

⁸ „Ali dajte ono što je unutra kao milostinju – i sve će vam biti čisto.“

ti mi nisi vodom polio noge, a ona mi suzama oprala noge i otre kosom svojom. Ti mi ne dade poljupca, a ona, otkako uđoh, ne prestaje mi ljubiti noge. Ti mi ne namaza glavu uljem, a ona mi noge pomaza pomašću. Nije li to impresivno? Zato, kažem ti, oprošteni su joj mnogi, mnogi grijesi pa je zato jako, jako zahvalna. A komu se manje oprašta taj manje pokazuje ljubavi.”⁹ (Luka 7:44-47)

Ovi stihovi kazuju što je Isus rekao o toj ženi u prisutnosti religioznih stručnjaka, ali još su važnije riječi koje je rekao njoj.

Zatim reče ženi: „Oprošteni su ti grijesi.“

A uzvanici počnu međusobno govoriti: „Tko je ovaj koji čak i grijeha oprašta?“ A on reče ženi: „Tvoja te vjera spasila. Hajde u miru!“ (Luka 7:48-50)

Vrijedno je pažnje to što je Isus govorio ovo jedinoj osobi koja nije bila pozvana na večeru! Zašto? Zato što Ga je ona, za razliku od Šimuna, pozdravila i oprala Mu noge. Šimun je sebe držao previše visoko da bi se ponizio pred Isusom – ali ova žena nije.

Je li oprostenje grijeha bilo dostupno i Šimunu? Da, naravno. Bilo je dostupno svima u toj sobi. Isus je puno rekao u poredbi koju je ispričao za stolom prije toga, ali Šimun nije razumio ili prepoznao svoju potrebu za bliskim pozdravom i njegovom koju je Isus mogao dati.

Kad mislimo da smo iznad te potrebe za njegovom, počinjemo osuđivati druge. Osuđivanjem zapravo uskraćujemo drugima ono što nama treba. To se dogodilo Šimunu. Njemu je trebalo oprati noge. Njemu je trebao pozdrav ispunjen mirom. Njemu je trebala pomast iscjeljenja. Ali zato što je mislio da je iznad svih tih stvari, ništa od toga nije ponudio svojim gostima: nije ih pozdravio i zagrlio.

⁹ Tada se okrenu prema ženi pa reče Šimunu: „Vidiš li ovu ženu? Dođoh u tvoju kuću: ti mi nisi vodom polio noge, a ona mi suzama oprala noge i otre kosom svojom. Ti mi ne dade poljupca, a ona, otkako uđoh, ne prestaje mi ljubiti noge. Ti mi ne namaza glavu uljem, a ona mi noge pomaza pomašću. Zato, kažem ti, oprošteni su joj mnogi, i to mnogi, jer je pokazala mnogo ljubavi. A komu se manje oprašta taj manje pokazuje ljubavi.“

MJESTO ČASTI

Dok pišem ove retke, ne mogu a da se ne pitam je li Isus gledao u ovu ženu dok je postavljao otprilike ovakvo pitanje legalističkim voditeljima našeg vremena: „Vi mislite da je grijeh ove žene prevelik da bi zaslužila priznanje te je stoga ignorirate? Zamišljate u svojim glavama da ona na neki način ne spada u moju radosnu vijest, ali ja sam posebno istakao njezin primjer – i tako oslobodio žene. Vi mislite da je Evin grijeh veći od Adamovog pa priječite njezinim kćerima pristup k mome stolu. Ali, nemojte zaboraviti da najviše zahvalnosti iskazuju oni kojima je puno oprošteno. Ove će kćeri imati svoje mjesto časti pa bilo to pranje i pomazivanje mojih nogu.“

Ljupke lavice, vrijeme je da ponovo damo našem slavnom Gospodinu nešto čime se može hvaliti. U želji da to vidim, spremna sam oprati nekome noge i dopustiti da se moje operu. Neka svaka od nas bude voljna učiniti bilo što ili otići bilo kamo ako to bude razlog Isusovog divljenja kad bude pogledao u našem smjeru. Šimun je mislio da je ova propala žena 'navalila' na Isusa, ali je Isus njezino čudno ponašanje nazvao ljupkim. Ne brinite se ako se vaši pokušaji u početku čine čudnima. Samo počnite. Željela bih da mi sve ostavimo takav dojam na Isusa da o nama može reći: „Impresioniran sam tolikom ljubavlju koju mi iskazuju.“

Učinimo nešto prekrasno i važno za našeg Gospodina. Dok izlijevamo ljubaznost, grlimo i njegujemo druge, iskazujući im dobrodošlicu, izlijevajmo svoje divljenje prema Isusu. Pomažimo jedna drugu za njegov ponovni dolazak i naše uskrsnuće. Operimo jedna drugoj noge, čak i suzama. Dopustimo im da padaju sve dok ne bude dovoljno tekućine koja će sprati prašinu i prljavštinu s nogu crkve. Plačimo nad svojim grijesima i vapimo zbog nepravde nanesene našim sestrama i djeci u svijetu. Ako milost koja je izlive- na na vas nije dovoljna da izazove vaše suze, onda neka vas dirne okrutnost položaja u kojem se nalaze zarobljene kćeri. Vaše suze peru noge drugima i veličaju našeg Gospodina.

Pozdravljanje i grljenje lavica simbolizira način na koji prihvaćamo jedna drugu i pripadamo jedna drugoj. Način našeg pozdrava

pokazuje kako doživljavamo (voditelje, prijatelje, učenike). Kako nas drugi vide određuje koliko ćemo biti njegovani i na koji način. Primjer lavice pokazuje da se njegovanjem drugih dodaje na vrijednosti. Na taj način iskazujemo čast, poniznost i poštovanje. Naš bi pozdrav trebao značiti: „Znam te. Cijenim te. Ovdje sam za tebe. Dopusti mi očistiti blato s tvog lica, koje si pokupila na tom grubom mjestu.“

Upravo sam se vratila kući nakon dva dana provedena s lavicama. Kad se sretnemo, mi se zagrlimo. Nas šest uzme dvije sobe u hotelu. Spavamo i budimo se zajedno. Zajedno ručamo. Navečer sjedimo u pidžamama, pozdravljamo se i njegujemo jedna drugu. Naučile smo otvoreno i slobodno međusobno dijeliti ono tko i što jesmo. U tom slatkom društvu prijateljica ima majki slomljenog srca, jedna nemirna lualica, jedna umorna ratnica i jedna uzbudljiva vizionarka.

Prvu večer provedemo pozdravljajući se. (Volim te. Nedostajala si mi.) Slijedeće jutro ustajemo i započinjemo postupak njege. (Kako si?) Poznajemo jake i slabe strane svake od nas. Razumijemo da su to ponekad jedne te iste stvari. Postavljamo jedna drugoj teška pitanja. Zajedno se smijemo, plačemo, molimo i ispovijedamo svoje strahove, grijehe i slabosti. Svoje druženje završimo molitvom jedna za drugu, za našu djecu i našu budućnost. Vratim se kući iscrpljena, ali čista od krpelja i nametnika, očetkana, opranih nogu.

Naučila sam prigriliti taj postupak njege i čišćenja jer znam da me moje sestre lavice vole i da su uvijek tu za mene. Znam tko su one u mom životu, a one znaju tko sam ja u njihovom. Ponekad se ne složimo, ali se nikad ne odbacimo.

Tko su žene u vašem životu koje treba pozdraviti? Tko će u vašem svijetu imati koristi od nježnog čišćenja i njege? Postoji li netko koga biste mogli pozvati da uzme učešće u vašem čišćenju?

LAVICA IMA STRATEGIJU

„Odlučnost i pravedni uvidi onima koji vode i odlučuju, snaga i srčanost onima koji čuvaju i štite.“¹

IZAIJA 28:6 (STR.90)

Lavice nisu najjače životinje u preriji, ali ono što im nedostaje u pogledu snage, nadoknađuju strategijom i srčanošću. Naše sestre lavice rade zajedno kao strateški tim povezanih ženki. Tu ima rođenih sestara, tetaka, majki, kćerki i nećakinja. One se slobodno odnose i stoga dobro poznaju slabosti i jakosti jedne drugih. Kad se radi o potrazi za hranom ili potrazi za odlutalim mladuncem ili treniranju i zaštiti mladih, svaka lavica u čoporu ima svoju ulogu i daje svoj doprinos. Počnimo s lovom. Tri su vrlo značajna faktora u lovu lavice: vrijeme, maskiranje i blizina. Vrijeme za lavicu nije samo ključno – ono je sve. Ona je naučila vještinu koju bismo i mi trebali usvojiti: dopustiti vremenu da radi u našu korist. Lavica koristi elemente vremena i svjetlosti kako bi znala kad treba loviti. Ona lovi kad su uvjeti u okolišu najpovoljniji – u sumrak i praskozorje. Nitko ne može požuriti zalazak sunca ili odgoditi njegov izlazak, zato su lavice strpljive i pozorne. Slabija svjetlost olakšava joj prikrivanje, a to joj opet osigurava do dođe sasvim blizu. S padanjem noći, vid mnogih životinja u Africi slabi,

¹„... duh pravde onome koji sjedi na stolici sudačkoj, i srčanost onome koji odbija napad na vrata.“

dok se njezi vid ne mijenja (o tome više kasnije).

Kad je svjetlo povoljno, ona koristi jednadžbu vremena i mjesta.

Lavice se uglavnom kriju na otvorenom. Pojave se po danu, onako ležerno, dok se istodobno pozicioniraju niz vjetar blizu svoje lovine. Čim je odredila svoj najbolji položaj, ona liježe.

Kad se lavica prvi put pojavi, učinak je na krdo daleko od ležernog. Njezina prisutnost ustalasa ravnicu, a oni njoj najbliži razbježe se u panici. Uplašene životinje promatraju je li lavica počela loviti. No, lavica se ne miče. Nije vrijeme. Ona je mirna i gotovo neprimjetna u zlatnoj travi. Može odrijemati dok čeka, ali ne spava dubokim snom. Samo skuplja snagu čekajući pravi trenutak za skok.

Plahovito se krdo smiruje i zaboravlja na lavicu. Glave se vraćaju travi i nastavljaju pasti. Lavica se, prakticirajući strpljivost, stopila s krajolikom, a njezin se plijen opustio i postao opasno nehajan za njezinu prisutnost. Postigla je onu nonšalantnu atmosferu kakvu je željela. Sada lavica postaje pozorna.

Kako sumrak sve više pada, lavica puže sve bliže i bliže, polako, priljubljena uz tlo. Njezine ogromne šape gotovo su nečujne. Glave nisko položene, zastajkuje s vremena na vrijeme kako bi odmjerila udaljenost od lovine. Iznenađenje i blizina ključni su za uspješnost njezinog skoka. Ona nije brza poput jedne impale.

Odjednom lavica iskače iz žbunja. Prestravljena impala ustukne; jedva da je izbjegla tim oštrim pandžama. Lov počinje. Uhvaćena i prestravljena, impala na trenutak ne zna u kojem je smjeru zasjeda. Druga joj lavica presijeca put. Impala se okreće i nastoji je izbjeći, ali je dočekuje još jedna lavica. Ubijanje je brzo i gotovo 'humano'.

Je li naša prva lavica promašila? Možda jest, a možda nije, ali je jedno sigurno – ona je bila dio izvršenja pažljivo kreiranog strateškog plana. Lavice su jedine velike mačke koje love u skupini kao jedna. Tigrice, leopardice, pantere i gepardice love same, ali lavice love zajedno. One su vrlo vješti lovci. Svaka lavica zauzima svoj položaj i usavršava svoje lovačke vještine u društvu svojih sestara iz čopora. Poznato je da lavovi jednostavno navale na krdo u pokušaju da ulove što god mogu. Na koncu konca, lavovi su veličanstveni lovci. Ali lavice ne žure ... one plešu. Njihov zajednički organizirani lov

oduzima dah. Zbog toga lavicu smatraju vrhunski srčanim lovcem.

SRČANOST

Volim ovu riječ *srčanost*. Volim osjećaj koji imam kad je izgovorim. Samo naprijed, pokušaj ... srčaaaaannnnnoooooo.

Ovu riječ namjerno spomenem u razgovoru. Reakcija je uvijek podizanje obrva. Riječ *srčanost* se ne koristi baš često te nije previše izgubila od svojeg izvornog značenja kao mnoge druge riječi. Baš poput lavice, *srčanost* nosi sobom određenu mjeru čuđenja i ozračje tajnovitosti.

Mlade žene koje su putovale sa mnom, znale su koristiti tu riječi u paru s drugim riječima, samo da vide kako bi im odgovarala. Tako, na primjer, govore o putnoj *srčanosti*, *srčanoj prtljazi*, *srčanom parkiranju* i na kraju *srčanoj molitvi* i propovijedanju. Želimo da riječ *srčanost* postane nova 'cool' riječ.

No, uozbiljimo se. Riječ *srčanost* ima značenja koja bih željela da žene istraže i izraze. Osim da riječ *srčanost* koristimo u paru s riječju *lov* (kao što je u rečenici da je lavica vrhunski srčani lovac), željela bih tu riječ vidjeti u paru s riječima kao što su *strastvena*, *strateška*, *inovativna*, *roditeljska*, *sa stilom* i s riječju *komunikacija*.

Mogućnosti su gotovo beskonačne. No lavica ne govori o *srčanosti* – ona jest *srčanost* sama.

Ako *srčanost* ima oblik, onda bi to apsolutno bila velika mačka. Premda volim pse, ne mogu ni zamisliti da prišijem tu riječ *srčanost* svome Yorkieju. Kad bi *srčanost* imala boju, zamišljam je zlatnom. A tekstura? Valovito krzno. *Srčanost* bi hodala sa svrhom i, kad je to potrebno, elegantno se skrivajući. *Srčanost* se ne može 'proizvesti' niti odglumiti, ali se može i treba razvijati. Ako je imate, ona je vaša. *Srčanost* je ono što lavicu čini snažnom. Ona se ne boji vlastite snage. Ne, njezina ju snaga tješi.

Prema mojem internetskom rječniku *Encarta Thesaurus* riječ *srčanost* obuhvaća pojmove poput *sposobnost*, *vještina*, *stručnost*, *mjerodavnost*, *okretnost*, *spretnost* i *znanje*. Osim toga, volim ovu dvostranu definiciju: „(1) izvanredna sposobnost, vještina ili snaga;

(2) izvanredna smionost ili odvažnost.“

I vi ste, poput lavice, srčane. Postoji izvanredna sposobnost, snaga ili odvažnost koja čeka da se ostvari u vašem životu. Moguće je da se ona krije, čeka da bude potaknuta na razvoj, ali nikad nemojte sumnjati da je tamo. Bog skriva darove i sposobnosti duboko u svakoj od nas. Naš je zadatak to donijeti na svjetlo dana i izbrusiti. Srčanost može reći: „*Ne znam sve i ne mogu učiniti sve, ali ono što znam, radit ću dobro.*“ Područja srčanosti obično se probude kroz igru kao što su igrice, sportovi ili gluma. Postoji li ono nešto u vama što želi izaći van i igrati se? Vaše područje srčanosti može biti ono što vas uzbuđuje kad vidite lavice koje se ne boje i koje djeluju. Neovisno o tome love li, štite ili treniraju, one čine ono što dobro znaju.

Zašto lavice smatraju vrhunskim srčanim lovcima? One love *zajedno*, bez natjecanja, ne kidajući svoje redove. Nijedan doprinos ili dio bilo koje žene nije značajniji od doprinosa ili dijela bilo koje druge žene. Nama je potrebno da vi budete vi! Dupliciranje darova druge osobe nikome ne donosi dobro, a najmanje vama. Individualnost se ne rađa kroz uspoređivanje, kopiranje ili natjecanje. Svaka lavica brusi vlastite vještine. Učinit ćemo dobro slijedimo li njihov primjer.

„Budući da smo svi uklopljeni u ove izvrsno oblikovane dijelove koji čudesno funkcioniraju u Kristovom tijelu, krećimo se prema naprijed i budimo ono što smo stvoreni biti, te se nemojmo uspoređivati jedni s drugima sa zavišću i ponosom, pokušavajući biti nešto što nismo.“² (Rimljanima 12:5-6)

Često sudjelujem na konferencijama zajedno s vrlo darovitim govornicima. Može biti pomalo zastrašujuće nastupiti iza njih. Metodom pokušaja i pogreške, naučila sam da je najbolje ako sam ono što jesam u najboljem izdanju. Upamtite, nitko vas ne poziva u svoj svijet da biste se pretvarali i bili netko drugi. Oni žele vas.

Kad sam pročitala ovaj izraz „izvrsno oblikovani dijelovi koji

² „... tako smo mi, mnogi, jedno tijelo u Kristu, a s obzirom na pojedince, udovi jedan drugome. Imamo različite darove već prema danj nam milosti...!“

čudesno funkcioniraju“ u gornjem stihu, sjetila sam se našeg pojma *srčanosti* i činjenice da već samo to što ste stvoreni izaziva strahopoštovanje i predstavlja pravo čudo. Bog nije u vas udahnuo duh straha, nego duh ljubavi, snage i čiste misli (vidjeti 2.Timoteju 1:7). Vi ste stvorene da izazivate strahopoštovanje, a ne da se bojite. Vi ste, lijepo moje, dovedene na zemlju u doba terora koji vlada svijetom kako biste izrazile čudo našeg Boga. Pozvane ste biti dijelovima koji čudesno funkcioniraju, a to je, po mom mišljenju, samo drugi izraz za *srčanost*.

Bog poziva svaku pojedinu i sve nas zajedno da zauzmemo svoje položaje, poput lavica, svaka na svom mjestu, svaka u svojoj snazi.

Premoć lavice u lovu, opjevana je u mnogim afričkim kulturama. Cijenjeni ratnici ili lovci nose naziv „sinovi lavice“. Vidite, lavica je ona koja trenira mladunce, i muške i ženske, da love. Pismo čak ističe tu činjenicu.

„Kakva je lavica bila
tvoja mati među lavovima!
Ležala je među lavićima.
Njezini su lavići narasli veliki.
Othranila je jedno mlado,
a sad je to odrastao, snažan, mladi lav.
On je naučio loviti.“³ (Ezekiel 19:2-3)

No lavica ne ograničava svoju brigu samo na svoje mlade; mnoge životinje to čine. Lavice se brinu i za starije ili ozlijeđene lavice u čoporu. One su ljepilo koje čini da čopor funkcionira kao zdrava zajednica.

Lav je jedna dostojanstvena pojava koja se ne boji obznaniti

³ „Što bijaše tvoja mati?
Lavica među lavovima,
ležala je među lavićima,
hraneći mladunčad svoju.
I othrani jedno mlado,
koje lavom posta.
Naučiv se plijen derati,
stade ljude proždirati!“

svoju prisutnost. Nasuprot tome, snaga je lavice u njenoj sposobnosti da gotovo nestane. Od nikakve joj koristi ne bi bilo da tijekom lova pokaže svoju prisutnost, a kad se radi o opskrbi potrebnoj njenim mladuncima, prikrivanje je odlučna prednost. No, ako su njezini lavići ugroženi, onda je to sasvim druga priča.

„Zar ćeš ti plijen uloviti lavici
ili ćeš glad utažiti lavićima,
na leglu svojem dok gladni čekaju
i vrebaju na žrtvu iz zaklona?“ (Job 38:39)

Ovaj je stih dio razgovora između Boga i Joba. Dijalog nam otkriva da je Bog onaj koji uči lavicu loviti, čekati u zasjedi i nahraniti svoje laviće. Pitam: kako je to moguće ostvariti? Da li to naš veličanstveni Bog stavlja zagonetke u njezin okoliš, kako bi se njezine vještine stalno brusile? Da li stvorenje, koje je Bog stvorio, uči lavicu kako loviti i njegovati, baš kao što čudo stvaranja budi u nama želju tražiti Boga i ljubiti jedni druge?

DIVLJA POTJERA

Željela bih proširiti vaš koncept lova. Lov se ne ograničava na 'Ubij, zatim pojedi'. Lov podrazumijeva potjeru, potragu, ili čak spašavanje. Glagol znači: progoniti, ići za nekim ili nečim, prikradati se, goniti, slijediti ili ležati i čekati. Nalazim zanimljivim da se ovi glagoli koriste za opis našeg traganja za Bogom.

„Bože! Bože moj! Trčim k tebi da spasim život;
potjera je žestoka.“⁴⁴ (Psalam 7:1)

Ova je vrsta lova uzbudljiva. Volim koncept „žestoke potjere za Bogom.“ Opis je sam po sebi daleko, daleko od polusnenog tihog časa ujutro. Ove riječi podrazumijevaju hitnost, brzinu i usredotočenu potragu. Navedenom se stihu može pristupiti i iz

40 Jahve, Bože moj, tebi se utječem, od svih progonitelja spasi me, oslobodi, . . .

sasvim drugog kuta. To bi mogao biti izvještaj o bježanju *od* nečega divljeg i opasnog – ili bijeg kroz divljinu *prema* Bogu. I jedno i drugo je u redu. I jedno i drugo je uzbudljivo, premda mi se više sviđa ideja o žestokoj, opasnoj potjeri za Bogom. A sviđa mi se i mogućnost da On može žestoko ići u potjeru za mnom. Ponekad promatram vrhunce planina uokvirene prozorom na prednjoj strani naše kuće i prošapćem: „Bože, tko si ti? Želim znati sebe u svjetlu Tvoje divlje veličanstvenosti!“

Naravno, nitko ne pomišlja da bi mogao loviti Boga. Bila bi to ludost čak pomisliti da ga se može izbaciti iz ravnoteže. No ipak, mi možemo uhvatiti tek titraj. Biti skrivena u Bogu, to je sve što mogu tražiti. Ljubljene, nikad prije nisam osjetila takav hitan poziv na lov. Vrijeme je da počnemo divlje tragati za Bogom.

Poput lavica koje strpljivo čekaju, vrijeme čekanja je dio naše potrage za Bogom. Psalmist je napisao:

„Počuj moj glas ranim jutrom, o Bože.

Svako ti jutro upućujem svoje molbe i čekam pun očekivanja.“⁵

(Psalam 5:4, NLT)

Loviti, isto tako, znači „tražiti, istraživati ili ići za.“ Nikome od nas ovo nije strano. I na kraju, lov označava potragu, istragu, potjeru ili ekspediciju.

Kao kćeri Višnjega Boga, mi lovimo odgovore, mudrost i snagu. Mi slijedimo Boga kako bi nas On mogao uhvatiti; jednom uhvaćene, odražavat ćemo njegovo svjetlo i život drugima.

„Ljepota tvoja i ljubav prate mene

svakog dana života mog.

Vratio sam se i prebivat ću u Domu Boga svog

sve dane života svog.“⁶ (Psalam 23:6)

5. „Jahve, zorom glas mi već čuješ, zorom ti već lijem molitve u nadi čekajuć.“

6. „Dobrota i milost pratit će mene sve dane života mog.

U Jahvinu ću domu prebivati kroz dane mnoge.“

Mudrost i savjet mogu se naći u društvu žena koje ne samo da idu za Bogom, nego onih za kojima Bog ide. Svaka od ovih strastveno probuđenih žena ima dio Božje ljubavi i suosjećanja koje može dati drugima. Zemlja čeka da vidi što će se dogoditi kad Božja ljepota i ljubav nisu samo zahvatile već i mobilizirale društvo žena. Vi ste, lijepo moje, dio jedne ekspedicije za istinom i otkrivenjem rješenja. Naša potraga za Božjim vezama konačno dolazi kroz otkrivenje o našem lavu, Isusu. Postoje pitanja koje samo žene znaju postaviti. Postoje odgovori koje je Bog povjerio nama da ih otkrijemo. Želimo vidjeti da se to ostvaruje, zato se okupljamo.

Prije negoli krenu u lov, naše se sestre lavice okupe. One se odmaraju zajedno, one gladuju zajedno, protežu se i ustaju zajedno. Zajedno zauzimaju svoj lovački položaj, i kad se sve završi, zajedno se goste. Zatim se ciklus ponavlja. Položaj se može promijeniti, ali su lavice uvijek zajedno!

Margaret Mead bila je izvanredna antropologinja kulture koja je izgovorila slijedeće riječi, nakon što je mnogo godina provela živeći u različitim kulturama: „Odnosi sestara u obitelji vjerojatno su odnosi koji su najviše ispunjeni natjecanjem, ali jednom kad sestre odrastu, postaju najčvršći odnosi.“

Dok sam čitala ove riječi, mislila sam: „*To je ono što se događa! Mi odrastamo!*“

Dok sam pisala i istraživala za moju knjigu *Nurture* (Njega, op.prev.), zapazila sam nedostatak biblijskih primjera o sestrama koje zajedno žive strateški život. To me je, da budem iskrena, obeshrabrilo jer sam se pitala gdje ću naći model za žene koje su prijateljice i pouzdanice jedna drugoj. Očajnički sam željela znati. Vidite, mi nećemo ustati kao lavice ako nas Božji duh ne bude vodio kroz taj proces.

Tražeci primjer u Pismu, osjetila sam kako mi Božji Duh tiho govori: „*Poglavlje o kćerima se piše upravo sada. Reci svojim kćerima da svoje živote dobro napišu!*“

Ne želim na sebe preuzeti rizik toga da vi ne znate koliko ste važne i koliko je značajan vaš doprinos. Razumijete li što ovo znači? Mi pojedinačno i zajednički pišemo priču o Božjim kćerima,

povezanom društvu sestara koje se okupljaju da bi zajedno napisale dobro svoje živote i čija se svaka riječ, radnja i izbor računaju. S ovim okupljanjem, ja vidim Božje lavice kako ustaju u divljoj snazi, milosti i vještini.

POTRAGA ZA PRAVDOM

Ne samo da ustajemo zajedno u potrazi za Bogom i njegovim odgovorima; vrijeme je da ustanemo i trgamo za pravdom. Za pravdu nije potrebno biti školovani pravnik. Pravda treba biti način života. Naša je država utemeljena kao spas od pustošenja nepravde. U našem pravnom sustavu sudovi predstavljaju hramove istine. Ali nedavno donesene presude mogu nas navesti da mislimo kako su postali dramatično igralište za lukave odvjetnike.

„Odlučnost i pravedni uvidi onima koji vode i odlučuju, snaga i srčanost onima koji čuvaju i štite.“⁷ (Izaija 28:6)

Ovaj stih daje izvanredan uvid. Pravda je nešto više od izvršavanja popisa pravila. Ona zahtjeva misao i odlučnost. Nama je potrebna mudrost kako bi i sudac i porota donosili presude koje će konačno usmjeravati zemlju i aktivnosti njezinih građana od nepravde k pravdi. Održavanje istinske pravde, traži snažne i izvrsne zaštitnike.

Nekad je riječ *pravda* opisivala našu zemlju. Kad sam ja odrastala jedan je od slogana naših super junaka glasio: „Istina, pravda i američki način.“

„ . . . jer će se pravo dosuditi pravednosti, i za njom će ići svi čestiti srcem.“ (Psalam 94:15)

Potrebno nam je da se pravda probudi. Bojim se da je naš pravosudni sustav izgubio osjećaj za pravedne sudove. Čestiti srcem idu za pravdom. Kad je vaše srce ispravno, nepravda vam postaje

⁷„ . . . duh pravde onome koji sjedi na stolici sudačkoj, i srčanost onome koji odbija napad na vrata.“

odvratna. Ne odnosi se to samo na pravosudni sustav; to se treba protezati na svako područje života. Dok čekamo da naša vlada, crkva ili netko treći ispravi ono što je krivo u našem svijetu, žene i djeca umiru. Mislim da se možemo složiti, makar i u najmanjoj mogućoj mjeri, da pravda uključuje sprečavanje nanošenja zla djeci.

Koristeći se svojom srčanošću, lavice zajednički štite laviće u čoporu. Ako lavići mogu biti ugroženi, tada lavica postaje strateški ratnik. Gledala sam dokumentarac u kojem se kobra uspjela uvući među čopor lavova. Lavice su ostale mirne čak i kad je ta kobra bila u njihovoj sredini. Njihov je odgovor bila mirna i organizirana evakuacija lavića na sigurno mjesto. Svaka je lavica zgrabila njoj najbližeg mladunca za krzno na šiji i udaljila ga od smrtonosne zmije. Jedna je lavica ostala s lavićima, a druge su se vratile i pridružile onima koji su pratili kretanje zmije.

Zadivilo me što su lavice znale da se ne trebaju sukobiti s kobrom dok su lavići u blizini. Oni ne samo da bi bili u opasnosti, već bi i smetali. Sada, kad su lavići bili na sigurnom, došao je trenutak za obračun sa zmijom. Lavice su instinktivno postupale taktički i strateški.

Žestoke su lavice kad treba zaštititi sve njihove laviće. Lavice neće dovesti u opasnost mladunca neke druge lavice više nego svoga. One ne samo da love zajedno, one su i majke zajedno. Tako bismo i mi trebale odvesti na sigurno svu djecu svijeta i odvojiti ih od opasnosti koja im prijete ili ugrožava njihove živote. Nije dovoljno brinuti se samo za vlastitu djecu. To znači voditi bitke u svojoj kući i izvan nje. Ustanimo, stoga, za one koji su nam blizu i one koji su daleko.

Kod lavica je ova potreba da štite mladunce toliko snažna da one o tome misle čak prije začeca. Kroz svoju, Bogom danu prirodu, lavice imaju sposobnost uskladiti svoj reproduktivni ciklus. To im omogućava da začnu i okote se u isto vrijeme pa tako, zapravo, cijeli čopor postane trudan. Lavice znaju da lavići približno iste starosti imaju veće šanse za preživljavanje jer su im i hrana i pouka podjednako dostupni. Sve te zlatne bebe koje tumaraju naokolo znače da u čoporu ne nedostaje majki njegovateljica. Budući da

se čopor sastoji od povezanih ženki, lavice će njegovati i trenirati lavića druge lavice. Velika je prednost rasti u čoporu zajedno s braćom i sestrama koje imaju jednako iskustvo i veličinu. Postojanje istog ritma u načinu borbe, hranjenja, odmaranja i igre, u konačnici znači komplementaran razvoj vještina, a to pomaže opstanku ne samo lavića, nego i cijelog njihovog budućeg čopora.

Lavice uče svoje mlade pokazujući im što je ispravno. U divljini nema mjesta za pogrešku. Ako se vještine ne prenesu, ugrožen je opstanak lavića, a time i nasljedstvo čopora.

Lavice uče kako loviti kroz igru. Dok su još lavići, nauče se elementima. Mame lavice leže naokolo dok se lavići udaraju i igraju. I majke se uključe u igru. One ne samo da se rvu s lavićima, one se igraju i jedna s drugom. Dopuštaju lavićima da osjete vlastitu snagu dok se prevrću, hvataju se i poskakuju uokolo. Odu li pre-daleko, mama lavica je uvijek u blizini pa zareži ili pljusne onoga koji nije poslušan.

Čitava ta vesela igra služi jednoj svrsi: da se pokaže snaga svakog člana čopora. Bog voli kad se mi smijemo i zabavljamo. Mogli bismo reći da sudjelujemo u „ponovnom stvaranju“ kad se igramo.

„Budući da ti bijaše pomoć moja,
slobodan sam trčati i igrati se.“⁸ (Psalam 63:8)

Kad sam prvi put čula da lavice začinju laviće i kote se zajedno kako bi zajednički hranile i poučavale mladunce, čula sam Božjeg Duha kako mi tiho govori: „*Lisa, svako dijete zaslužuje jednaku priliku za opstanak. Svako dijete treba zaštitu, njegu, pouku i opskrbu.*“ Naše je poslanje dobrobit djece na ovoj zemlji. Trebamo imati strategiju dok tražimo pravdu za njih.

⁸„Ti postade meni pomoć, kličem u sjeni krila tvojih.“

ŽESTOKI ODGOVOR

Koliko tek više mi, ljudske majke, moramo spašavati djecu koja nisu naša vlastita?

Može li žena zaboravit svoje dojenče,
ne imat sućuti za čedo utrobe svoje?

Pa kad bi koja i zaboravila,
tebe ja zaboraviti neću. (Izaija 49:15)

Nezamislivo je da bi majka mogla zaboraviti svoje dijete, ali živi Bog kaže: „Pa kad bi koja i zaboravila...“ Ovaj stih ističe koliko je neprirodno da žena ne njeguje svoje dijete ili da ga namjerno povrijedi. Tužno je, ali živimo u vrijeme kad je ono nezamislivo postalo stvarnost. Sve su učestalije vijesti o majkama koje su ugrozile sigurnost i dobrobit svoje djece zbog droge, alkohola i novca. Nedavno su mediji donijeli priču o dvjema djevojčicama koje su otela dva različita bračna para. Jedna od njih, hrabra djevojka, bila je zarobljena osamnaest godina tijekom kojih je rodila i odgojila dvije kćeri. Drugu su pak oteli iz njezinog doma i držali devet mjeseci. Obje su doživjele silovanje i fizičko nasilje od ovih zlih ljudi. U oba su slučaju žene nerotkinje bile optužene kao suučesnice u zločinima svojih muževa.

Shvativši da su u tim slučajevima sudjelovale žene, moj se sin Alec šokirao. „Zašto te žene nisu oslobodile djevojčice?“ pitao je, nesposoban razumjeti svijet u kojem žene ne spašavaju djecu.

Odgovorila sam mu da te žene nisu zdrave, a to je bilo sve što sam mogla reći. One su mogle birati. Međutim, odlučile su šutjeti. Zbog nekog se razloga majčinsko srce nije probudilo u njima.

Skloni smo misliti kako muškarci tlače žene, ali to nije uvijek istina. Ove su žene znale što se događa i nisu ništa činile. Zapravo, one su omogućile zlostavljanje ovih djevojčica.

Zanimljivo je primijetiti kako su obojica muških nasilnika izopáčila stihove iz Pisma i iskoristila nezdravo viđenje podložnosti

za manipuliranje svojim ženama i svojim žrtvama. Sudjelovanje ovih supruga koje su željele udovoljiti svojim muževima, zaprepastilo je cijelu zemlju.

Lavica će, za razliku od ovoga, staviti sebe između svojih lavića i opasnosti. Čitala sam izvještaje u kojima su lavice zajednički stajale protiv lavova u svom čoporu, kad su ovi ugrožavali njihove mladunce.

Ovo su vremena kad moramo, kao nikad do sada, biti zdrave žene koje ispravno dijele i žive Božju riječ. Moramo uspostaviti mudar i smislen pogled na pitanja kao što su pitanja spola, podložnosti i bezuvjetne bračne poslušnosti. Bog nikada nije želio da ova načela dovedu druge u opasnost. On ih je namijenio zdravlju i dobrobiti.

Naša je odgovornost štiti mlade i ranjive. Poput lavice, uvijek bismo trebale odvesti djecu na sigurno kad opasnost prijeti. Lavice razumiju svojim, Bogom danim, instinktom ono što su neke žene zaboravile: majke riskiraju čak i onda kad dijete nije njihovo.

Zapravo, samo zato što ste rodile dijete ne znači da ste postale majke. Prije nekoliko mjeseci, naša je javnost bila zgrožena pričom o prekrasnoj i nasmiješenoj petogodišnjoj djevojčici koju je majka prodala u seksualno roblje. Pronašli su tijelo djevojčice pokraj šumskog puta u šumi, u Sjevernoj Karolini. Drhtim pri pomisli što će sve još biti na vijestima u vrijeme kad dovršim ovu knjigu.

Zahvaljujem Bogu da je za većinu nas ovakvo ne-materinsko ponašanje još uvijek nezamislivo. Pismo govori o teškim vremenima u kojima će ljudi izgubiti osjećaj ljudskosti (vidjeti Rimljanima 1:26). Biti čovjek znači biti bogolik te imati unutar sebe savjest i mjeru srca. Bog je bijesan zbog ovakvog obezvrjeđivanja života i seksualnog iskorištavanja djece koja su stvorena na njegovu priliku. Kad to znamo, reagirat ćemo žestoko i s ljubavlju, poput njega. Neki od nas trebaju otvoriti svoje domove posvajajući rizičnu ili neželjenu djecu. Potrebno je da budemo velikodušne i da neovisno od vlade ispravljamo ono što je pogrešno. Hajdemo iskreno ljubiti svoje bližnje.

Budemo li šutjele u lice tlačenju i nepravdi, izložit ćemo se riziku da i sami to doživimo. Želim vidjeti crkvu koja ustaje kako bi

ispravila nepravdu trgovine ljudima i seksualnog iskorištavanja. Ja uvijek o tome mislim i često o tome govorim. Nedavno sam razgovarala o svojoj strasti da vidim žene svijeta mobilizirane u neku vrstu djelovanja protiv tih stvari s djevojkom koja je sjedila do mene u zrakoplovu,. Ona se okrenula prema meni i izravno me upitala: „Kojim pravom vi govorite o tome?“

Intenzitet me njezinog pitanja uhvatio nespremnu. Zatečena, zastala sam na trenutak, a onda odgovorila: „A kojim pravom vi šutite?“ Spustivši glas, pokušala mi je objasniti da je mislila imam li ja za to potrebno obrazovanje ili stručnost. Izdržala sam njezin pogled i objasnila da, koliko sam provjerila u zdanje vrijeme, nema zakona koji zabranjuje podići glas protiv nepravde, i da koliko vidim, nema ni jednog jedinog „stručnog“ odgovora. Ogromne dimenzije ovih zločina traže i odgovore i sudjelovanje mnogih.

Strašna je nepravda oduzimati djeci njihovu nevinost i zarobljavati ih požudom i razvratnošću odraslih. Kako *itko od nas* može šutjeti kad su utišani glasovi tolike djece?

Kako možemo ne vapiti zbog tih stvari? Koliko puta moramo čuti: „Zlo trijumfira kad dobri ljudi ne čine ništa,“ prije negoli smo počele djelovati, a ne samo to vjerovati? Kad putujem u druge zemlje i hodam mjestima strašnog siromaštva, gledam u oči majkama i pitam se što one misle. Pitaju li se: „*Je li moje dijete manje vrijedno od tvoga?*“

Ne daj Bože da im dopustimo to vjerovati. Kad sam boravila u Jugoistočnoj Aziji, dogodilo mi se dva puta da mi je majka ponudila svoje dijete. Jedna je išla tako daleko da je svoje dijete stavila u moje naručje. Dok sam ga držala, ona je govorila riječi koje nisam mogla razumjeti. Drugi put sam rekla jednoj majci kako ima lijepo dijete, pitala me je pomoću tumača želim li njezinu kćer? Vidite li vi taj očaj? Htjele su mi dati svoju djecu, meni, potpunoj strankinji, koja čak ne govori njihov jezik. Vjerojatno su tražile novac, ali sam sklonija vjerovati da su tražile nešto više: nadu za svoju djecu. U našoj je kulturi nezamislivo prodati svoje dijete, ali što biste učinile ako ne biste imale što dati djetetu? Vjerujem kako Bog želi da vi i ja učinimo što je pravedno i uzmemo ga doma.

SPAŠAVANJE DJECE

Da, teško je u zemljama u kojima siromaštvo uništava čovjeku dušu, no postoje bitke na lokalnim razinama koje isto tako traže našu pažnju. Dok pišem ovu knjigu, dogodio se jedan zanimljiv incident. Imala sam kratak uvid kako može izgledati strateška srčanost kad se primijeni na sustav obrazovanja. Kažem kratak uvid jer je moje sudjelovanje bilo tek jedan običan posjet, a ja sam shvatila da ima mnogo onih koji su živo i aktivno uključeni u sustave obrazovanja i procese učenja. Zahvaljujem Bogu za učitelje i ravnatelje škola koji neumorno rade kako bi osigurali kvalitetno obrazovanje uz vrlo skućene proračune. Zbog toga im je potrebna naša pomoć.

Jedne je večeri moj sin, Arden, imao za zadaću pročitati jednu knjigu. Međutim, bio je strašno umoran od košarke pa me je zamolio da mu ja čitam. Bojao se da će zaspati bude li je sam čitao. Ostatak obitelji bio je u dnevnom boravku, bućili su i gledali ragbi, pa smo se povukli u svoju spavaću sobu.

I tako, dok sam mu čitala, sadržaj me knjige do kraja uznemirio. Bilo je tu svakakvih misli, od samoubojstva tinejdžera, vandalizma, zlostavljanja žena i djece, nasilja, maloljetničkog pijanstva, alkoholizma, napuštanja djece i krađa u dućanima. I kad sam već pomislila da ne može gore, naišli smo na jedan vrlo upitan odlomak o seksu.

Moj mi je sin rekao: „Mama, ne želim više čitati ovu knjigu.“ Zatim mi je rekao da ima i drugih odlomaka koji su jednako sablažnjivi. Problem je bio u tome što su tu knjigu trebali čitati učenici prvog razreda na satu književnosti. Odlučila sam nazvati školu i zatražiti da Ardenu daju u zadatak pročitati neku drugu knjigu. Slijedećeg je jutra profesorica s kojom sam razgovarala pristala Ardenu dati drugu knjigu za čitanje. Spustila sam slušalicu, misleći da je sve u redu, ali se kasnije toga dana dogodilo nešto što me uvjerilo kako moram učiniti nešto više. U skladu s politikom škole, a zbog njenog upitnog sadržaja, čitanje su ove knjige trebali odobriti roditelji. Shvatila sam da drugi roditelji ne znaju ništa o sadržaju te knjige. Naposljetku, ja sam saznala samo zato što sam je čitala svome sinu. U nekim normalnim prilikama ne bih ni ja znala.

Je li bilo pravedno da samo moj sin bude zaštićen u vezi sadržaja te knjige? Kako će ta knjiga oblikovati poglede na pornografiju, seks, roditelje, alkohol, krađu, nasilje i samoubojstvo, drugih dječaka u razredu? Znajući što sam učinila, jesam li mogla i dalje šutjeti? Nije li bila moja odgovornost da zaštitim i drugu djecu i njihove roditelje?

Napisala sam blog upozoravajući na sadržaj knjige s ciljem da dobijem podršku i pokažem školi kako nisam jedina koja je zabrinuta. U nepunih dvadeset i četiri sata, više od pet stotina ljudi (mnogi od njih su učitelji) odgovorilo je kako su i oni mišljenja da se radi o jednoj neprimjerenom knjizi. Među njima je bilo i majki koje same obrazuju svoju djecu i koje su mi rekly da su upravo takve stvari bile razlog što su svoju djecu ispisale iz javne škole.

Osobno nisam dovodila u pitanje pravo autora da napiše svoju priču. Međutim, brinulo me je da se od četrnaestogodišnjaka traži da pročitaju tu knjigu. Knjiga je zastupala pornografiju. Trgovina seksom počinje s pornografijom. Bolesne slike mogu doslovno izobličiti stav mladića prema ženama na nezamisliv način. U ovoj se knjizi tvrdilo da je pornografija zajedno sa samozadovoljavanjem normalno ponašanje za dječake u pubertetu. Pornografija ima moć kreirati svjetonazor koji podjarmljuje i zarobljava svoje žrtve (muške i ženske). Ovakva zlouporaba može okaljati buduće seksualne odnose mržnjom na žene, emocionalnom i seksualnom hladnoćom i ovisnošću o seksu – a sve to popločava put seksualnoj trgovini.

Znala sam da naš obrazovni sustav želi potaći vrlinu u našim mladićima i djevojkama. Imaju razrađene učinkovite politike kako bi ostvarili taj cilj, ali im je ova knjiga nekako promakla. Ugovorila sam sastanak s ravnateljem škole kako bih mu skrenula pažnju na to da su neka pravila prekršena. Podijelila sam s njime svoju zabrinutost te da sam kao osoba koja je iz prve ruke vidjela loše posljedice trgovine seksom uznemirena prikazivanjem žena kao seksualnih objekata.

Knjigu su povukli u roku od tjedan dana. Bilo im je drago da se greška otkrila te su poduzeli određene korake da se takav odabir

knjiga više ne ponovi.

U javnim školama rade ljudi koji su predani obrazovanju djece. Kao i mi, i oni mogu pogriješiti i krivo procijeniti. Umjesto da ih napadamo, zar nije bolje doći kao saveznik u postupku obrazovanja i ohrabriti ih da čine što je najbolje za svu djecu, a ne samo štititi svoju vlastitu?

Nakon što sam izrekla zabrinutost, u školi su ustanovili da je knjiga bila planirana za sve prve razrede, a moj ju je sin slučajno trebao pročitati prvi. Budući da se alarm uključio, a škola je bila voljna surađivati, mnoga su djeca nisu izložena nasilju kroz čitanje tog upitnog i sablažnjivog materijala.

Za cijelo to vrijeme nisam rekla da sam kršćanka. Nisam bjesnila niti vikala na učitelje ili ravnatelja. Ja sam im uputila molbu u skladu s njihovim vlastitim politikama. Navela sam problem, ali sam istodobno predložila razumno rješenje. Dala sam im do znanja da sam spremna ići do kraja. Svaka od vas može učiniti to isto.

VRIJEME JE ZA LOV

Bog poziva vas i mene da sudjelujemo u lovu. Budemo li tražile Boga i išle za njim, pronalazit ćemo mudrost i odgovore koji su nam potrebni. U svijetu rastrganom razvodima i emocionalnom hladnoćom, potrebna su nam prijateljstva i strateški odnosi nadahnuti od Boga kako bismo učile i štitile djecu jedne drugih. Da bismo spasile izgubljenu i rizičnu djecu u našem svijetu, morat ćemo primijeniti nebeske strategije i odgovore. Nitko nije otok. Zajedno smo u tome. Zbog ove dinamike, ono što vi činite utječe i na mene, a ono što ja činim utječe na vas. Budemo li usuglasile svoje napore, imat ćemo šansu da spriječimo plimi ulazak u naše domove, crkve i zajednice. Živimo u vrijeme velikih mogućnosti društvenih mreža. Na nama je da odlučimo hoćemo li te veze koristiti za dobro.

Na početku svog proučavanja o lavici, nisam znala da su lavovi jedine mačke koje žive u zajednici. Kad je jedna lavica slaba, druga je jaka. Kad jedna oklijeva, druga nastavlja ići, a cijela se ta snaga odvija u sjeni moćnog lava.

Tako ne žive usamljene mačke. Moćna ženka pantere, leoparda ili geparda nema takav sustav podrške. Svaki put kad ove majke ostave svoje mladunce radi potrage za hranom, ostavljaju ih iza sebe, preuzimajući rizik da se vrate u opustošeno leglo. U jednom sam dokumentarcu čula zavijanje ženke geparda koja se vratila u leglo i našla ga praznim. Njezin je glas bio tako žalostan; cijele je noći dozivala svoje mladunce, nadajući se da je bar jedno izbjeglo zloj kobi.

Vi i ja nismo stvorene za izolaciju. Ne mogu izraziti koliko su mi vrijedili ljudi izvan obitelji, a koji su čuvali moju djecu kao da su njihova vlastita. Bili smo blagoslovljeni što smo imali ljude koji su podizali moju obitelj pred Božjim prijestoljem i čuvali nas u molitvi. Čak su i oni, koje nikad nisam srela molili za nas, a mi bismo tek kasnije čuli za njih. Mnogi su se velikodušno davali kako bi vidjeli napredovanje radosne vijesti i oslobođenje zarobljenih ljudi koje nikad nisu ni vidjeli. Neka nebo obilno nagradi vas koji bdijete nad obiteljima drugih ljudi.

ODUZMI MU DAH

Kad lavica ubije, ona vrlo često ne razdere ili rastrga svoj plijen. Ona ga uguši blokirajući mu prolaz zraka. Isto tako, vjerujem da je sada vrijeme da spriječimo prolaz zraka svome neprijatelju. Jedan od načina za to je da mu prestanemo davati svoj dah. Često mu dajemo previše materijala za rad. Presijecimo mu dovod snage tako što ćemo prestati govoriti jedne protiv drugih. Umjesto toga, koristimo naše riječi kako bismo gradile, upozoravale, korigirale i ohrabrivale.

U ovom lovu, meni su *potrebne* žene koje razumiju moje jake strane i koje podupiru moje slabe strane – isto tako i vi. Da bih u tome uspjela, namjerno sam se okružila ljudima koji su jaki tamo gdje sam ja slaba. Najiskrenije molim da mogu svojim prijateljima dati svoju snagu u područjima njihove slabosti. Zdravi, uravnoteženi odnosi su oni u kojima svaka strana daje svoj doprinos.

Neka nitko među nama ne bude zadovoljan zbog sigurnosti svoje djece, nego, umjesto toga, rastimo u razumijevanju i svjesnosti

da su sva djeca ovog svijeta naša briga. Stoga, sklanjajmo djecu na sigurno mjesto. Nemojmo misliti kako utjecaj na lokalnoj razini ne može imati dalekosežni utjecaj. Neka nitko od nas ne misli kako je naša uloga besplodna. I na kraju, neka si nitko ne umišlja da može zauzeti svijet sam samcat.

„Stojte ujedinjeni, imajte jednu viziju, borite se za to da se ljudi pouzdaju u poruku, radosnu vijest, ne prezajući i ne uzmičući pred protivljenjem. Vaša će im hrabrost i jedinstvo pokazati protiv čega ustaju; poraz za njih, pobjeda za vas –a to sve dolazi od Boga.“⁹ (Filipljanima 1:27–28)

Zajedno možemo razviti strategiju.

⁹ „Samo se vladajte dostojno Kristove Radosne vijesti, da ja – bilo da dođem i vidim vas, bilo da budem odsutan i čujem o vama – mognem utvrditi da stojite čvrsto u jednome duhu, da se ujedinjeni jednodušno borite za vjeru Radosne vijesti i da se ni u čemu ne strašite protivnika: to je za njih očit znak propasti, a za vas spasenja. I to dolazi od Boga . . .“

LAVICE ŽIVE U SVJETLU, A LOVE PO MRAKU

„Opaki su nervozni zbog krivnje, spremni na bijeg i kad ih nitko ne goni; poštteni su ljudi opušteni i puni pouzdanja, neustrašivi kao lavovi.“¹

IZREKE 28:1

Ne samo da lavice znaju za što su sposobne i kako da čine ono što trebaju, već je i njihov život relativno jednostavan. One se odmaraju kad su umorne i love i jedu kad su gladne. Osim toga, one se uglavnom igraju!

Možda ste vidjeli lavice kako sneno leže uokolo. Ponekad se okrenu na leđa i odmaraju na zlatnom suncu, poput solarnih ploča koja akumuliraju energiju za kasnije. Čak ih ni nemirni lavići ne mogu natjerati da reagiraju kad se odmaraju. Ako se i dogodi da lavići prijeđu granicu, dobit će slabu pljusku od najbliže mame. Nijedna, naravno, nije pod stresom jer se odmaraju gotovo dvadeset sati dnevno.

Nakon odmora, lavice se protežu i igraju unutar skupine dok prelaze u svoje drugo stanje – stanje visoke budnosti. Međutim, čak i u stanju budnosti, one su usredotočene, ali nikad napete.

Ovo usredotočeno, a opet relaksirano držanje, drugi je ključni element njihove srčanosti, koji mi kćeri trebamo usvojiti. Slijedeći nam stihovi daju određeni uvid u to:

¹„Opaki bježe i kad ih nitko ne progoni, a pravednici su neustrašivi kao mladi lav.“

„Opaki su nervozni zbog krivnje, spremni na bijeg i kad ih nitko ne goni; poštteni su ljudi opušteni i puni pouzdanja, neustrašivi kao lavovi.“ (Izreke 28:1)

Evo ga: opušteni, puni pouzdanja i neustrašivi. Ljudi obično ne smatraju da opušten i pun pouzdanja ide u paru s biti neustrašiv, ali Bog smatra. Vidim to kod lavice. Njezino držanje stalno govori: „Ja sam ono što jesam. Ja sam moćna, vrlo vješta, zaigrana i opasna, opuštena, usredotočena i puna nježnosti.“

Kao i svaka druga žena, lavica je skup suprotnosti. Premda se u navedenom stihu spominju lavovi, to se ne odnosi samo na mužjake, već i na ženke. Svi lavovi – mužjaci i ženke – imaju takvo držanje. Možda bi ono trebalo postati i naše.

Kad naša lavica ne lovi, ona nema razloga da se kreće u sjeni. Ona živi u svjetlu. Ona se druži sa svojim sestrama i živi na otvorenom, svjetlom ispunjenim širinama afričke ravnice. Tamo, na području bez sjene, one se igraju, odmaraju, njeguju, hrane, poučavaju i čak se pare na otvorenom. Ali zašto bi se lavica trebala sramiti ili skrivati?

U njezinom svijetu nema neprijatelja toliko odvažnog i snažnog da ih otvoreno pozove na borbu. Lavovi se ne povlače pred nikim (osim što se maknu s puta kad slonovi odluče tuda proći). Lavici, koja ne lovi, nije potrebna nikakva kamuflaža. Lavovi su neporecivi kraljevi i kraljice na svom području i na vrhu su svog prehrambenog lanca.

Ako je dan posebno vruć, lavice mogu odlučiti i odmarati se u hladu, ali ne koriste zaklon da bi se sakrile. Za razliku od leoparda ili geparda, koji žive i love sami, lavice se ne penju na drveće ili podvlače pod žbunje, makar sve to mogu činiti. Ne, naše se lavice odmaraju bez straha u punom sunčevom sjaju okružene svojim sestrama, tetkama, majkama i nećakinjama, zajedno sa svojim mladima i svojim lavom.

I dok ovo pišem, ja to želim. Želim se odmarati bez straha na suncu među sestrama, kćerima, nećakinjama i majkama dok se smiješimo svojim mladuncima, sretne, znajući da u našem okolišu

nema ničeg što bi nas moglo ugroziti.

Promatrala sam to dok smo John i ja bili na safariju u Africi i pratili majku lavicu, njezino mladunče i dvije njezine kćeri. Skupina se pojavila besciljno lutajući kroz visoku jesensku travu. Njihovi su trbusi bili puni, a ja nisam mogla ne zamijetiti krv na njihovim njuškama. Upravo su se nahranile i činilo se kao da su pospane. U daljini sam ugledala vrhove drveća pa sam pomislila da će krenuti u tom smjeru – ali ne! Skupina je odjednom plegla na zemlju nekoliko metara od našeg vozila, malo su se očistile, zatvorile svoje zlatne oči na tom sjajnom suncu, i pozaspale za manje od pet minuta.

A evo nas, skupine ljudi s puškama (no dobro, samo su ih čuvari parka imali) u robusnom terenskom vozilu, a lavovi nisu ni trepnuli ili bili impresionirani. Bilo je vrijeme za njihov kasnojutarnji drijemež, i to je bilo sve.

ŽIVJETI U SVJETLU

Odjednom sam preplavljena s toliko ideja i slika o tome što bi to moglo značiti za nas: živjeti u svjetlu. Prvo, to znači ideju da svoj život živite otvoreno. Vaši su prozori i vrata otvoreni da pozdrave dobrodošlicom svjetlost i obitelj i prijatelje. U našoj je kući kuhinja uvijek otvorena jer, kad su u kući toliki muškarci, netko je uvijek gladan. No nema ničega toliko važnog za naše zdravlje i opstanak koliko otvoreno srce ispunjeno svjetlošću.

„Otvorite svoje živote. Živite otvoreno i široko!“² (2 Korinćanima 6:13).

Jednostavan nalog. Oslobađajući, a opet ponekad zastrašujući. Samo mi možemo otvoriti svoje živote. Prvo se otvorimo, zatim živimo otvoreno, a onda se naš život širi. Otvoriti svoj život i živjeti otvoreno dvosmjerni je proces. Vi možete *otvoriti svoj život*, a opet ne *živjeti otvoreno*. Poznajem ljude koji mnogo otkrivaju o sebi u određenim područjima života i odnosa, ali kad bi živjeli otvoreno, tada bi se otkrilo daleko više od onoga što je prije bilo skriveno.

²„Za uzvrat – govorim vam kao svojoj djeci – jednako se raširite i vi!“

Neki ljudi otkrivaju jedno područje kako bi prikrili neko drugo.

Pa ipak, dok moje misli kruže oko Pavlovih riječi, njegov mi se nalog čini neodoljivim. Razmišljam kako su naši životi poput neotvorenih darova za našeg živoga Boga. Pavlove riječi oslikavaju živote otvorene da prime sve što je otkriveno i oslobođeno s neba. Životi koji se otvoreno žive i to na sve širim i širim razinama.

Želim da svoj život sagledate u pokretu – kako raste, jača i širi se dok vi ostvarujete dodir sa svakom stranom svog neposrednog svijeta.

„Sada ste na otvorenom. Sjajno je Kristovo svjetlo učinilo ravnim vaš put. Nema više posrtanja. Krenite naprijed! Ono što je dobro, što je istinito, to je ispravno – to pripada danu. Otkrijte što ugađa Kristu, i to činite.”³ (Efežanima 5:8-10).

Čujete li ovo? Poput lavice, i vi ste na otvorenom. Nema tu za vas ni sjenke straha. To nije sramotno, tamno mjesto koje može zadržati vlast nad vašim životom. Volim ovaj poziv na akciju. Put je ravan – krenite njime!

Mnogo je ljudi koji žele znati što su pozvani činiti. Pa, nemojmo komplicirati ono što je Bog učinio jednostavnim. On nas je pozvao da činimo ono što je dobro, što je ispravno i što je istinito. To je popis aktivnosti koje nas neće osramotiti ako izađu na svjetlo dana. Mi smo djeca svjetla pozvani hoditi po danu. Oslobođeni smo mnogih aktivnosti koje se rade u tami. Mi otkrivamo ono što ugađa Bogu, i onda to jednostavno činimo.

Naši su životi u Kristu poput zrâka koje se neprestano šire i produžuju od onog čudesnog trenutka kad je njegova veličanstvena svjetlost prodrila u našu tamu. Svaka se strelica može usporediti sa zrâkom sunčeve svjetlosti i topline koja sveudilj eksplodira od tog trenutka.

Uživam kad je vrijeme svježije i dovoljno toplo pa otvorim prozore da se prozrači kuća. Ima nečeg uzbudljivog u tom strujanju koje odnosi ustajali zrâk poput vrtloga svježine u mom domu. On

³„Da, nekoć ste bili tama, ali ste sada svjetlo u Gospodinu. Živite kao djeca svjetla; plod se svjetla, naime, sastoji u svakoj vrsti dobrote, pravednosti i istine! Odlučite se za ono što je Gospodinu milo!”

donosi slatku divljinu izvana, a čini se da se zrak unutar kuće širi dok hvata život i kretanje utkano u miris vanjskog svijeta. Svježe pokošena trava, ljiljani u cvatu, borova smola i prekrasan miris prirode oprane kišom međusobno se miješaju unutar zidova naše ljudske nastambe.

Ova dinamika po kojoj se vanjski svijet divljine unosi unutra, pravi je razlog zašto smo se toliko fokusirali na lavicu, jer na neki način ona tako graciozno utjelovljuje začuđujuću ravnotežu lakoće i snage, odmora i srčanosti, onoga što je divlje i onoga što je sigurno, kao u ovim stihovima:

„Jeste li umorni? Iscrpljeni? Sagorjeli zbog religije? Dođite k meni. *Pobjgnite sa mnom i ja ću obnoviti vaš život. Pokazat ću vam kako da se stvarno odmarate. Hodajte sa mnom i radite sa mnom – gledajte kako ja to činim. Naučite nenasilan ritam milosti. Ja na vas neću stavljati ništa što je teško ili što vam ne odgovara. Budite u zajedništvu sa mnom i naučit ćete živjeti slobodno i lako.*“⁴ (Matej 11:28-30).

Mi, koje smo odgajane kao religiozne kćeri, moramo naučiti ponovo plesati s Bogom. Naša djeca imaju urođeni osjećaj za ritam koji smo, kako se čini, John i ja izgubili. Oni slobodnije reagiraju na glazbu nego mi, jer nas su odgajali susprezati se kad je u pitanju glazba komponirana izvan crkve. Zato smo postali ukočeni pa ne reagiramo kako treba. Nenasilni ritam milosti je prirodni tok i odgovor na nadnaravno Božje djelovanje u našem duhu.

Lijepe moje, naprežete li se i jeste li iscrpljene radeći za Boga? Jeste li izgubile pojam o tome što to znači živjeti s njime? Sve nas treba podsjetiti na to s vremena na vrijeme. Meni treba, znam. Nepunu godinu prije, bila sam na rubu naprezanja. Jeste li iskusili to opasno mjesto na kojem se možete u svakom trenutku spotaknuti i upasti u krajnji stres? Dobro, možda niste, ali ja jesam. Brinula sam se zbog sastanka koji se trebao održati za tri mjeseca.

⁴ „Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti. Uzmite jaram moj na se i učite od mene, jer sam krotka i ponizna srca. Tako ćete naći pokoj svojim dušama, jer jaram je moj sladak, a moje breme lako.“

Povjerila sam se prijateljici, a ona me umirila mudrim savjetom. Ohrabrila me, govoreći mi kako je sve što je potrebno to da ja dam svoj dio, a naš će predivni Gospodar žetve stupiti u djelo i učiniti da se umnoži. Odahnula sam i sjetila se da je On onaj tko je s tako malo nahranio tolike mnoge.

Stoga, naučimo ponovo živjeti slobodne i lagane. Rad i naprezanje bili su posljedica Pada, no odmor treba biti naše stanje nakon Otkupljenja.

„A to nije sve: mi smo širom otvorili vrata Bogu te istoga trena otkrili da je On širom otvorio vrata nama. Sada stojimo tamo gdje smo se uvijek nadali stajati – vani na širokom, otvorenom prostoru Božje milosti i slave, stojeći uspravljeni i kličući hvale.“⁵ (Rimljanima 5:2)

Volim ovaj otvoreni poziv. Suviše smo dugo i previše vrata i prozora držale zatvorenima kao što ih je previše bilo zatvoreno za nas. Vi i samo vi, lijepo moje, imate snagu otvoriti ili zatvoriti ulaze i prozore vašeg života. Vi ste čuvarice na vratima; vi imate moć odlučiti koja ćete vrata otvoriti, a koja zatvoriti. Granice su važne, ali Boga možemo slobodno pozvati da uđe. Kad otvorite portale svog života Bogu, otkrit ćete da ste stigle na mjesto nade – slobodne i otvorene za Božju milost i slavu. U slijedećem se stihu ovo otkrivenje nastavlja:

„Mi nemamo tajni, mi otkrivamo tajne; mi ne skrivamo stvari, mi činimo da iziđu na javu.“⁶ (Marko 4:22)

I vi ste u tome. Vama nije skrivena Božja dobrota. On vas ljubi vječnom ljubavlju i ljubazno vas poziva. Kao što Bog otkriva svoje tajne, sada vi možete otkriti svoje. Ima nečeg toliko oslobađajućeg u činjenici da nema skrivenog grijeha, sramote ili propisa koji vlada nad vama. Vrlo je ohrabrujuće znati da Bog zna čak i najcrnje tajne

⁵ „... po komu smo i pristupili vjerom k ovoj milosti u kojoj se nalazimo i kojom se ponosimo oslonjeni na nada u slavu Božju.“

⁶ „Istinu što je sakriveno, sakriveno je da se objavi, i što je učinjeno tajno, učinjeno je da iziđe na javu.“

i prekršena pravila pa vam opet otvoreno izjavljuje svoju ljubav.

Zauzvrat traži od nas da činimo to isto. Bog nam je povjerio poruku – Bog Otac je ljubav, a njegov je jedinorođeni Sin, Isus, umro kako bi nas pomirio s Ocem – poruku koja je toliko velika i velikodušna da bismo o njoj šutjeli. Evanđelje nije tajna. Tajna koja zastrašuje, daleko je iza poruke ljubavi.

Tko smo mi da bi naš nebeski Otac toliko mislio na nas i dao nam takav veličanstveni dar? On je otkrio svoj plan ljubavi i traži od nas da ga slobodno dijelimo onako kako smo ga primili. Svatko zaslužuje čuti o Božjoj ljubavi.

I sada, dok čitate o Božjem pozivu da iskoračite na otvoreno, možda uočavate zatvorena područja vašeg života. Skučeni prostor straha i sramote. Ili su to možda vrata ili prozor koji se bojite otvoriti. Razumijem.

Obično, kad naša obitelj putuje, tražimo povezane sobe. Radi se o sobama koje su jedna uz drugu i međusobno povezane dvostrukim vratima. Premda postoji mogućnost prelaska iz jedne sobe u drugu, to je moguće samo ako su obadvoja vrata otvorena. John i ja obično odmah otvorimo svoja vrata, a dečki nešto kasnije nakon što se raspakiraju i preobuku. Kad su obadvoja vrata otvorena, mi imamo nesmetani pristup u njihovu sobu, a oni u našu. I svi možemo slobodno ulaziti i izlaziti iz jedne sobe u drugu.

Ljupke moje, otvorite svoja vrata. S druge je strane soba okupana svjetlošću i puna obitelji. Ne bojte se. Bog nije zatvorio svoja vrata pred vama. Niti će se vrata koja su prije bila otvorena zalupiti pred vašim nosom – Njegova su vrata otvorena. Jednostavno otvorite ova s vaše strane.

Pozivam vas da svako bolno područje otvorite Njemu. Dopustite Božjem životu i svjetlosti da istjeraju svaki trag tame.

Neprijatelj vaše duše želi da ostanete u tami. Tama komplicira stvari i donosi zbunjenost tamo gdje je sve jednostavno i očito na svjetlu. Ne samo da Bog želi da živimo u svjetlu, On želi da živimo svjetlo. Možete hodati neopterećene, a to se može dogoditi upravo sada. U tome je ljepota i snaga molitve.

Napisala sam nekoliko riječi koje vam mogu pomoći da otključate

i otvorite svoja vrata, ali slobodno dopustite srcu da vas vodi.

Dragi, nebeski Oče,
dolazim pred Tebe u ime Isusa. Oprosti mi što sam se skrivala. Želim doći na svjetlo. Širom otvaram sva vrata koja su bila zatvorena te stupam u svjetlo i dobrotu Tvoje ljubavi. Prihvaćam cijelim srcem svoje pravo na oprostjenje te odabirem hodati u istini jer me samo ona uvodi u slobodu. Tvoja sam. Predajem se Tvojoj ljubavi i odabirem Tvoje putove. Osvijetli stazu kojom mi je ići. Amen.

SPOSOBNOST VIDA NOĆU

A sada, sestre u svjetlu, jedva čekam podijeliti s vama još jedno svojstvo koje ima lavica. Kao što znate, lavice žive u svjetlu, ali love po mraku. No kako im to uspijeva? Je li to zbog oštrog osjetila njuha ili sluha? Ne! Naše sestre lavice mogu *vidjeti u mraku*. Kako?

Čini se da lavica i drugi članovi njezine mačje obitelji imaju jedinstvenu sposobnost uhvatiti, lomiti i zatim ponovo reflektirati svjetlost. Imaju sposobnost pretočiti bilo kakvu svjetlost iz svoje okoline u vid. U potpunoj tami, lavica će biti slijepa baš poput vas i mene. No ima li i tračka svjetlosti koji prodire kroz tamu, ona ga uhvati i pretvori u vid. Čak svjetlucaje mjeseca ili titraj udaljene zvijezde omogućavaju lavici da vidi po mraku.

Njezine se zjenice, koje omogućavaju svjetlosti da uđe u oči, razlikuju od naših. One fokusiraju svoj vid onda kad drugi ne mogu vidjeti. U određenom smislu, svjetlo koje one vide dolazi iz njihovih očiju, a ne iz okoline. Zbog toga mačje oči svjetlucaju u mraku. One sakupe i reflektiraju svaku svjetlost koja im je dostupna.

A zašto bismo onda mi mogli manje od toga? Tama je u ovom mračnom svijetu sve gušća i gušća, i sve je manje svjetla da bismo vidjele. Vrijeme je da razvijemo i usmjerimo izvor svjetlosti koji je u nama.

Reknem li: „Nek me barem tmine zakriju,
i nek me noć umjesto svjetla okruži!“

ni tmina tebi neće biti tamna:
noć sjaji kao dan
i tama kao svjetlost. (Psalam 139:11-12)

Ako je ikada trebalo zgrabiti ovu sposobnost lavice da vidi po mraku, to je sada. Većina nas može vidjeti po danu, ali ja predlažem da razvijemo sposobnost gledanja u mraku. Svjetlost koju lavice vide svjetlost je unutar njihovih očiju. Ako smo osvijetljeni iznutra, nećemo biti podložni tami u našem okruženju. To će nam unaprijediti vid tako da imamo široki kut gledanja i veću prednost.

BOG NIJE NEKAKVA HIPOTEZA IZVEDENA IZ LOGIČNIH PREMISA, NEGO TRENUTAČNI UVID, OČIGLEDAN KAO SVJETLO. ON NIJE NEŠTO ŠTO SE TREBA TRAŽITI U TAMI UZ SVJETLO RAZUMA. ON JEST SVJETLO.

ABRAHAM JOSHUA HESCHEL

Bog je svjetlo. U njemu nema tame. Pitam se možemo li to pojmiti svojim umom. Tamo gdje je svjetlost, tamo je viđenje. Tamo gdje je viđenje, tamo je nada i obnovljeni vid. A tamo gdje je vid, tamo je otkrivenje.

Sjećam se prvih stihova iz Pisma, koje mi je netko napisao u pismu. Bio je to stih iz Efežanima 1:

„... da vam Bog našega Gospodina Isusa Krista, Otac slave, dadne duha mudrosti i otkrivenja da ga potpuno upoznate: da vam dadne prosvijetljene oči vašeg srca da uvidite koliko nadu pruža njegov poziv, koliko bogatstvo slave krije njegova baština među svetima ...“ (stihovi 17-18)

Ovi su stihovi postali moja dnevna molitva. Prošapćem ih svake večeri prije nego zaspem i pozovem Boga da dođe u moje snove. Ujutro, prije čitanja Pisma, govorim njegovo obećanje. Uхватim se zadivljena i u čudu zbog obećanja da će mi oči biti prosvijetljene te ću vidjeti nebo očitovano na zemlji.

Ono što gledate, to postajete. Ono što vidite, to izražavate. Bojim se da smo izgubile razumijevanje koliko je ogromno čudo koje On ima za nas. *Bože, daj nam oči da vidimo.*

Ovaj zahtjev otkriva kakvo treba biti proricanje – čisto i djetinje jednostavno. Čujemo ga odjekivati u savjetu kojeg je Eli dao Samuelu.

„Idi i leži; a ako te zovne, ti reci: Govori, sluga tvoj sluša.“ (1 Samuelova 3:9)

Božji je glas pozivao dječaka Samuela dok je ovaj spavao, probudivši ga. I naš odgovor mora biti poput njegovog: „Govori, Bože. Ja sam sluškinja Tvoja, spremna slušati.“

Sve dok Samuel nije Bogu odgovorio i pozvao ga da govori, sve što je iskusio bio je Bog koji ga je zazivao po imenu, ali tek je trebao govoriti u Božje ime.

Koliko nas je iskusilo samo to da nas je Bog pozvao po imenu? Vjerujte mi, ne nastojim umanjiti vrijednost toga iskustva, ali ono je tek početak. Pokrenimo se prema nečemu većem za čime svatko od nas teži. Želimo znati njegov savjet i raditi zajedno s njim, dopustiti mu da govori kroz nas.

Tada Jahve reče Samuelu: „Evo, učinit ću nešto u Izraelu da će oba uha zujati svakome koji čuje.“ (1 Samuelova 3:11)

Nimalo ne sumnjam da Bog i sada govori nama: „Kćeri, pažljivo slušajte. Učinit ću nešto na zemlji što će prodrmati zemlju.“ Bog žudi za ljudima koji će preokrenuti svijet i privući pažnju svijeta na njega.

U Samuelovo se doba Božji glas rijetko čuo, a prinosi Božjeg naroda i čast iskazana u štovanju tretirani su s prezirom. Seksualni se grijeh bio razmahao . . . u hramu! Voditelj nije bio sposoban ili voljan zauzdati svoje sinove jer je nedvojbena imao koristi od njihova nasilja.

Zato se Bog okrenuo od Elijeve kuće i probudio posvećenog dječaka kojem je mogao vjerovati. Prijestupi koji se događaju danas ne razlikuju se baš tako jako, a Bog ima djecu koja su budna i živa.

„A mladi je Samuel sve više rastao u dobi i mudrosti, i pred Jahvom i pred ljudima.“
(1 Samuelova 2:26)

Vidjela sam mlade ljude koji izgledaju upravo tako – *vrlo, vrlo živi*, blagoslovljeni su od Boga i uživaju naklonost ljudi. Dodir neba je na njihovim životima, a Bog želi da oni stanu uz nas, tako da zajedno možemo učiniti sve to.

Da bi se to dogodilo mora doći do proročkog buđenja očiju da vidimo što Bog radi, ušiju da čujemo što Bog govori te do sposobnosti otkriti Njegovu riječ na tako živ i uzbudljiv način koji će uklanjati prepreke u ljudskom srcu.

U svjetlu ovoga, želim ovim stranicama prići s proročkog stajališta. Želim da im ne samo dopustite, nego i očekujete da će govoriti u to mjesto Bogom-nadahnutog čuda u vama. Znajte da određeni stihovi, slike, i odlomci mogu, dok ih budete čitali, probuditi ili raspiriti u vama dar koji vam je Bog dao.

To je Duh Sveti koji povećava duhovnu maternicu vašeg života i proširuje vaš kapacitet za čuti, vidjeti i razumjeti.

Jednom, nakon službe, prišla mi je prekrasna mlada žena koju je Bog snažno pomazao i rekla mi: „Svaki put kad vas čujem govoriti u meni se pokrene dijete.“

Žena nije bila trudna, barem ne koliko nam je poznato. Ne, ona je mislila na to da Bog nešto probudi unutar nje, ali nije znala kako to drugačije opisati.

Možda ste i vi osjetile isto pomicanje unutar vas. Ili možda protestirate: „*Ja nisam nikakav prorok!*“ Ja sam kućanica, tinejdžerica, zaposlena poslovna žena, baka. Možda, kad čujete riječ prorok, sve što vam padne na um je Jeremija u zatvoru s vatrom u kostima ili Jona u utrobi kita.

No dobro. Priznajem da su vaši životi sasvim drugačiji od njihovih. I možda niste prorok, ali ću vam reći da to ne znači da nemate proročko u sebi.

Imati proročko u sebi znači biti kako vizionarka tako i ona koja vidi daleko, a to opet znači imati stratešku sposobnost predviđanja.

Čak i naše molitve imaju oblik predviđanja. Mi znamo da nas On čuje, stoga znamo da nam odgovara i da će nam pokazati velike i moćne stvari o kojima ništa nismo znale. Mi molimo i gledamo unaprijed s očekivanjem.

Do vremena kad se Isus pojavio, farizeji su izgubili svoju sposobnost vida. Isusov život i riječi bez prestanka su se sukobljavali s njihovim sljepilom, a to ih je strašno ljutilo. U Ivanu 5, Isus ih još jednom ljuti; naime, liječio je u subotu. Time je prekršio njihov zakon o suboti. No važno je primijetiti da se Isus, zapravo, pridržavao Božje zapovijedi kojom se nalagalo Božjem narodu da časte i drže subotnji dan.

Što može biti više sveto od iscjeljenja sakatog čovjeka? Ali su se oni smatrali više svetima jer ništa ne čine, a iscjeljenje, ako se već mora dogoditi, neka to bude nekog drugog dana u tjednu. Zaslijepljeni pravilima i uredbama, spoticali su se.

Ali se Isus obranio: „Otac moj neprestano radi, zato i ja radim.“

To ih je stvarno raspalilo. Židovi nisu smjerali samo razotkriti Isusa; oni su Isusa smjerali ubiti. Ne samo da je kršio subotu, već je Boga nazivao svojim Ocem, izjednačujući se s njime.

Isus im tada reče: „Zaista, zaista, kažem vam, Sin ne može ništa sam od sebe, *nego samo ono što vidi da čini Otac. Što ovaj čini, to jednako čini i sin.* Jer Otac ljubi Sina i pokazuje mu sve što sam čini. . . .“ (Ivan 5:17-20).

Subota nije uspostavljena zbog našeg posla; ona je uspostavljena da počinemo u Bogu. No, Isusove nam riječi ostavljaju neka pitanja na koja treba odgovoriti.

Prvo, jeste li vi Božje kćeri?

Želite li vidjeti ono što Otac radi?

Želite li biti uključene u to?

Želite li biti nositeljice svjetla i one koje razotkrivaju tamu?

Jeste li sretne živeći neovisan, kršćanski život?

Želite li Njegovo čudo donijeti iscrpljenom, zbunjenom, umirućem i ranjenom svijetu?

Isus nije bio čudan, ali je svuda kamo bi god išao donio Božje čudo. Ako Isus, Božji Sin, ne može ništa učiniti sam za sebe, onda ni mi ne možemo same ili u svojoj snazi učiniti ništa bez prosvijetljenog uvida Duha Svetog. Kako je On hodao, tako trebamo i mi. Obećao nam je svoju pomoć. Želimo ovo naglasiti pa ćemo ponovo pročitati stihove iz Djela 2.

‘U posljednje ću vrijeme – veli Gospodin – izliti od svoga Duha na svako ljudsko biće, te će proricati vaši sinovi i vaše kćeri;

vaši će mladići imati viđenja, a vaši starci sne.

Također ću u ono vrijeme izliti od svoga Duha na svoje slugе i sluškinje, te će proricati.

Učinit ću čudesa gore na nebesima, a znakove dolje na zemlji:

krv i oganj i sukljanje dima.

Sunce će se pretvoriti u tamu, a

mjesec u krv,

prije nego dođe dan Gospodnji, dan

velik i slavan.

Tko god tada zazove ime Gospodnje, bit će spašen.’ (Djela 2:17-21)

To je obećanje o Duhu koji će doći u posljednjim vremenima. Vjerujte me, u prvi mah se pitam zašto bi uopće Bog odabrao nas. Dok putujem po svijetu i promatram stvari, mislim kako ovo nisu ljudi ni vremena u kojima bih ja odabrala izliti svog Duha. Ja bih odabrala neko mirnije, čistije, sigurnije vrijeme u kojem stvari nisu ovako strašno zamagljene i prljave.

Razmišljala sam o 50. godini nakon Krista, neposredno prije negoli su počeli ubijati kršćane, kao o pravom vremenu. No, kamo bi nas to odvelo? Ili možda mislite kako ne želite ili ne trebate izlijevanje Duha. Možda vaša crkva ne vjeruje u to. Ali stvarno, uopće nije važno što vi ili ja želimo. „U posljednje ću vrijeme – veli

Gospodin – izliti od svoga Duha na svako ljudsko biće.“

Meni to zvuči kao da će na kraju On govoriti i imati ljude. Ali što to što je rečeno, znači? Kako bi moglo izgledati izliće Njegovog Duha? Pa, istražimo malo pobliže dinamiku izlivanja Duha.

Pred oko dvije tisuće godina, Duh je Sveti izliven na zemlju kako bi otkrio Isusa i dao vjernicima novo srce – onima koji su bili blizu i onima koji su bili daleko. Sada imamo Svetog Duha koji je aktivan u svojem tijelu, crkvi. Međutim, s velikim bi oprezom ovo što imamo danas nazvala izlićem.

Pa onda kako može izgledati izliće Duha?

Želimo li to istražiti, moramo prvo znati što znači riječ *duh*. Duh ima četiri različita značenja. Prvo je „snaga“. U okviru značenja riječi snaga nalazimo slijedeće riječi: *hrabrost, karakter, volja, sila, odvažnost, moralna potka, mudrost, odlučnost, smjelost, srce i borbenost*. Slijedeći je stih iz Pisma dobar primjer Duha koji se izlio kao hrabrost i fizička snaga.

„U tome trenutku Duh Jahvin snažno dođe na njega [Samsona] te on raskide lavlje vilice golim rukama; . . .“⁷ (Suci 14:6, NLT)

No dobro, ovo je jedan vrlo intenzivan primjer – nije baš slika Duha koji silazi u obliku goluba.

Primjer Duha kao mudrosti i odlučnosti mogao bi se naći u ovom stihu:

„Na njemu će duh Jahvin počivat,
duh mudrosti i umnosti,
duh savjeta i jakosti,
duh znanja i straha Gospodnjeg.“ (Izaija 11:2)

i

„ . . . i duh postojan obnovi u meni!“ (Psalam 51:12)

⁷„Duh Jahvin zahvati Samsona, i on goloruk raskida lava kao što se raskida jare; . . .“

Zatim tu je Duh izliven kao sposobnost i vještina:

„Napunio sam ga duhom Božjim, koji mu je dao umješnost, razumijevanje i sposobnost za svakovrsne poslove: . . .“ (Izlazak 31:3).

Na kraju, evo stiha koji predstavlja Duha kao srce:

„I ja ću im dati novo srce i nov ću duh udahnuti u njih: iščupat ću iz njih njihovo kameno, tvrdoglavo srce i stavit ću u njih nježno, meko srce . . .“⁸ (Ezekiel 11:19, NLT)

Zatim imamo drugu glavnu definiciju riječi *duh*, a ona se nalazi ispod riječi duša. U tome smislu imamo riječi: *unutarnje biće, životna sila i suština*.

„Kad je čovjek bolestan, njegov ga duh podiže,
a ubijen duh tko će podići? (Izreke 18:14)

„Veselo srce razvedrava lice,
a bol u srcu tjeskoba je duhu.“ (Izreke 15:13)

Slijedeća je definicija duha „duh, prikaza i pojava“
(Prilično sam sigurna da dalje ne trebamo istraživati.)

I na kraju, riječ duh ima slijedeće značenje: opći osjećaj, stav, raspoloženje, tendencija i atmosfera. Možda ste čule ljude kazati da je dobar osjećaj ili duh na tom mjestu. Oni ovdje ne govore o duhu ili golubicima. Govore o atmosferi ili očekivanju. Vrlo je vjerojatno da je u gornjoj sobi prije izlivanja duha, kad su ljudi molili u jedinstvu i na jednom mjestu, bila određena atmosfera, raspoloženje ili duh koji je s dobrodošlicom ili iskazivanjem časti očekivao sve što će Bog raditi.

⁸„I ja ću im dati novo srce i nov ću duh udahnuti u njih: iščupat ću iz njih njihovo kameno srce i stavit ću u njih srce od mesa . . .“

„A Gospodin je Duh. Gdje je Duh Gospodnji, ondje je sloboda.“
(2 Korinćanima 3:17)

Dakle, ovdje vidimo kako Duh potiče atmosferu slobodnog primanja od Boga.

Vjerojatno ste zapazili da nisam definirala duh kao dar govora u jezicima.

Jezici su samo očitovanje ili dokaz prisutnosti Duha Svetog, ali jezici nisu potpuni izraz Duha Svetog.

Kroz cijelu Bibliju možemo vidjeti da se Duh Sveti očitovao na mnogo načina koje smo već prije naveli. Duh je dao Samsonu nadnaravnu snagu tako da je mogao srušiti hram Filistejaca. Ilija je trčao brže od kraljeve kočije. Božja je hrabrost zahvatila Gideona te je on okupio vojsku bez oružja i pobijedio osvajača. Snagom je Duha, Debora, sama žena u pustinji, podigla silu s kojom su izraelski neprijatelji morali računati. Isus je, snagom Duha, očitovao Božji karakter kamo god je išao i svakomu koga je sreo.

A tu smo i mi. Biblija govori o tome da će u posljednja vremena naša srca oklijevati i klonuti zbog straha. Kako pobijediti strah koji donosi slabost? Možda se odgovor nalazi u izlijevanju Božje hrabrosti.

Nalazimo se u vremenu obnove proročkog pa ponekad ljudi mogu vidjeti što je na horizontu, ali se govoriti o tome čini kao izmišljotina ili forsiranje. Možda su neke među vama imale susrete s proročkim pokretom u prošlosti, koji im se činio nekako čudnim ili jednostavno pogrešnim.

Recimo jasno. Bog je daleko veći od službi ili skupine ljudi s titulama. On ide za ljudima koji imaju Njegovo srce. Mi imamo proročku dimenziju jednostavno zbog vremena u kojem smo se rodile. Razlog tome nije pohađanje seminara, već zato što smo, poput Samuela, išle k našem Bogu. Nema ništa loše u seminaru; samo je stvar daleko veća od seminara.

Bog nikad nije namjeravao biti ekskluzivan, ograničen ili stvar elite. Njegova je nakana da stvorenje kao i proročki znakovi i glasovi

otvore naše oči kako bi vidjele, naše uši kako bi čule i naša usta da govore, a srca da razumiju.

Ipak, riskirajući preveliko pojednostavljivanje proročke dimenzije, željela bih vam dati nekoliko smjernica koje sam pokupila proučavajući mog omiljenog proroka, Izaiju. Iz uvoda u njegova nadahnuta i proročka pisma, možemo naučiti ovo:

„On će nas naučiti svojim putovima, hodit ćemo stazama njegovim.“ (Izaija 2:3).

Volim to: Bog nam se otkriva tako da mi možemo živjeti na način na koji smo stvoreni živjeti. Stvoreni smo živjeti u skladu s našim Bogom. On nam želi otkriti svoje putove i svoja djela. U tome sam smislu pronašla neke osnovne vizionarske upute u Izaiji 49, koje odzvanjaju u Rimljanima 9, kada Pavao citira proroka Izaiju.

1. Pogledajte gore
2. Pogledajte uokolo
3. Pogledajte dobro
4. Pogledajte ispred sebe
5. Govorite istinu

Prvo, *pogledajte gore*. Ako se pitate kako da podignete svoje oči prema nebu, ne trebate gledati dalje od Otkrivenja da biste dobili perspektivu neba. Molim vas nemojte Otkrivenje smatrati strašnim proročkim priručnikom za svršetak svijeta. Ne, ono je zbir otkrivenja o onome što je bilo, što jest, i što će biti. Bog nije ovisan o vremenu; On je svezremen pa nam često govori s toga aspekta. Na fakultetu sam cijeli jedan semestar proučavala Otkrivenje i još uvijek me zbunjuju ljudski pokušaji da tu knjigu uguraju u naše vremenske okvire. Sumnjam da je čak Ivan, koji ju je napisao, razumio sve što je pisao. Poneka je dobro ne znati sve, već jednostavno vjerovati da se iza scene događa daleko veća drama nego što smo u stanju pojmiti.

Postoji užasna potreba da se vidi ono što je gore. Mi još uvijek propovijedamo Isusa koji hoda obalama Galileje, koji se druži

s momcima, koji je lišen svojeg božanstva te se kreće zemljom kao Sin čovječji. A što je s Isusom koji se otkrio Ivanu? Zamislite ovo, ako možete:

...“Sinu čovječjemu“, obučena u dugu haljinu i „opasana zlatnim pâsom“ po prsima. „Njegova glava“ s kosom bijaše bijela „poput bijele vune, poput snijega“; njegove su oči bile kao ognjeni plamen“, „njegove su noge sličile mjedi“ kad se užari u peći; „njegov glas kao šum velikih voda“. U svojoj je desnici držao sedam zvijezda, iz njegovih je usta izlazio oštri dvosjekli mač, a njegovo je lice bilo „kao sunce“ kad sja „u svoj svojoj sili“.

Kad ga opazih, padoh kao mrtav k njegovim nogama, a on stavi na me svoju desnicu i reče mi: „Nemo se bojati! ‘Ja sam Prvi’ i ‘Posljednji’, Onaj koji živi! Bio sam mrtav, ali, evo, živim u vijeka vjekova i imam ključeve smrti i podzemlja. Sad napiši što si vidio: sadašnje stanje i ono što će se poslije ovoga dogoditi!“

(Otkrivenje 1:13-19)

Budimo realni. Ivan je vjerojatno bio najstabilnija osoba među Dvanaesticom. Čini se da ga je Isus najviše ljubio. Naposljetku, Ivan je bio onaj kome se Isus povjerio na Posljednjoj večeri. Ivan je vidio Isusa otkrivenog u nebu kao Sina Božjeg i pao kao mrtav do Isusovih nogu! To je nešto više od Isusa koji nosi janje ili Isusa koji peče ribu. Ovo je Sin Svevišnjega Boga otkriven kao onaj tko drži zvijezde u svojoj ruci, naoružan, veličanstveni kralj ratnik. Što bi se dogodilo da počnemo propovijedati ovo žestoko otkrivenje o Isusu? Ozbiljno, pogledajmo kako počinje Knjiga otkrivenja.

„Otkrivenje Isusa Krista koje mu dade Bog da pokaže slugama svojim „što se ima“ uskoro „dogoditi“. I on to pokaza znacima po svom anđelu kojega posla svome sluzi Ivanu. Ovaj svjedoči za riječ Božju i za svjedočanstvo Isusa Krista – za sve što je vidio. Blago čitaču i slušačima riječi ovog proročanstva ako vrše što je u njemu napisano, jer je (određeno) vrijeme blizu!“ (Otkrivenje 1:1-3)

Ova je knjiga prije svega otkrivenje o Isusu. Postoji blagoslov

izgovoren nad onim tko čita, sluša i čuva ovo otkrivenje pa je zato više nego vrijedno naše pažnje. Zašto je ovo otkrivenje potrebno? Zar nemamo izvještaj o tome kako je Isus živio i hodao zemljom?

Vjerujem da nam ono otkriva tko naš pobjedonosni Isus, naš Krist, stvarno jest. Isus se odrekao svog božanstva i postao kao mi tako da se mi možemo odreći sebe i postati kao On. On je moćan. On je svet. On je veličanstven ... zato *podignite pogled*.

Drugo, *pogledajte uokolo*. Kad smo već dobili taj pogled na nebesku perspektivu, počinjemo gledati sebe, svoju okolinu i stanovnike zemlje drugačijim ili prosvijetljenim očima. Izaija je to iskustvo, rekavši: „...propadoh,“ zbog Božjeg očitovanja u Izaiji 6. Prvo je shvatio da su njegove riječi nečiste. Zatim je uvidio da su usne naroda s kojim je živio također nečiste. Upotrijebljena je žeravica da ga pročisti od krivice i grijeha, a onda je odgovorio Bogu: „Evo me, mene pošalji.“ Bio je pročišćen, proširen i spreman ići narodu o kojem je Bog unaprijed rekao da ga neće slušati.

Kontrastne i kontradiktorne slike svetog, pravednog Boga i onoga što mi vidimo kad izmjerimo svoj puls i puls svijeta oko nas trebale bi slamati naša srca. Pogledajte oko sebe. Pročitajte vijesti ili pogledajte na Internetu. Što vidite? Ja vidim grijeh i nepravdu, ali isto tako vidim i djecu svjetla koja počinju izlaziti iz svojih skrovišta kako bi se suočila s tamom koja je postala veća dok su se oni skrivali u svjetlu.

Zatim, *pogledajte dobro*. Vjerujem da trebamo tražiti načine kako ispraviti ili donijeti zdravlje u ono što je loše ili nezdravo u našem svijetu. To znači svijetliti kako bi se razotkrila područja tame, donijeti nadu onima koji su bez nade, bili oni daleko ili blizu, okrenuti se od činjenja loših stvari i početi činiti ispravne stvari. Obnoviti zdravlje i snagu tamo gdje je nezdravo ili pokvareno. Opseg se ovoga može kretati od gospodarskih i obrazovnih rješenja do pitanja odnosa.

Svuda su oko nas brakovi i obitelji kojima treba ozdravljenje. Postoje oni koji imaju očajničku potrebu za lijekovima, pitkom vodom i hranom. Postoje usamljeni koji trebaju obitelji, siročad koju

treba usvojiti i zarobljeni koje treba osloboditi. Postoje muškarci i žene koji su mučeni i marginalizirani – njih treba podići. *Pogledajte dobro.*

A sada, *pogledajte ispred sebe*; to znači shvatiti kako naši sadašnji odabiri žive i stoga zahtijevaju ne samo uvid jer smo dobro pogledali, nego i predviđanje jer smo pogledali ispred sebe. Moramo živjeti s tom namjerom da prilazeći raskršćima u našem životu gledamo kroz njih.

Imam Ninja motor. To možda nije najbolja ili najsigurnija stvar koju imam pa smo, kako bih umirila svog muža u pogledu moje vožnje, prošli tečaj za upravljanje motorom na siguran način. (Bila sam jedina žena na tečaju.) Na tečaju smo naučili da se najviše nesreća s motorima dogodi na raskršćima, ne zato što vozač motora opasno vozi, nego zato što ga vozači automobila jednostavno ne vide. Zato, da bismo izbjegli nesreće, učili su nas usvojiti određeni izraz: VOD - vidjeti, ocijeniti i djelovati.

Kad dolazim motorom na raskršće, ja sam svjesnija prisutnosti automobila nego što su vozači automobila svjesni mene. Zbog takvog para, moje povećane svjesnosti i njihove relativne nesvjesnosti, ja počinjem gledati. Skeniram automobile oko sebe i zapažam tko razgovara na telefon, tko traži stanicu na radio aparatu, tko me vidi i tko me ne vidi, a zapažam i stanje na cesti. Šljunak i pijesak nisu moji prijatelji. Promotrim svaki potencijalni problem i prolaz kroz njega.

Jednom kad sam sve vidjela, ocijenim uvjete te odlučim o pristupu koji ću poduzeti. Ponekad, kad John i ja skupa vozimo, on ide prvi jer je njegov motor glasniji pa ga čuju da dolazi. No ako promet ostaje iza nas, onda ja idem prva, a on mi čuva leđa.

Sada, kad smo utvrdili plan, dolazi djelovanje. Mi ne šaljemo automobilima zbunjujuće poruke. Ne dajem im znak da skrećem lijevo, a onda idem ravno. Pobrinemo se da naše namjere budu jasne i onakve kakve priopćavamo znakovima.

Jednom u pokretu, svjesna sam druge lekcije koju smo naučili na tečaju: ako gledate prema dolje, riskirate se naći dolje.

Na motoru, kao i u životu, trebate gledati gore i kroz zavoje. Zavoje ćete svladati budete li gledali u točku prema kojoj se krećete (gledate ispred sebe), umjesto da gledate u točku na kojoj se nalazite ili na kojoj ste bili. Usmjerite pogled na svoje odredište.

Gdje se sada nalazimo nije ono mjesto prema kojem idemo. Puno je toga više ispred nas – više radosti, više opasnosti, više Boga, više zla, više pravde, više slobode, više snage, više svjetla, više nade.

Stvarno se nalazimo na raskršću između stvari kakve su sada i kakve će biti ili bi trebale biti. To znači da će biti mnogo vozača koji upravljaju životom oko nas. Njihov zadatak nije da paze na nas. Umjesto toga, pazimo mi na njih.

I na kraju, *govorite istinu*. Pavao je rekao da je Izaija gledao ispred sebe i govorio istinu. Riječi proroka Izaije nisu se uvijek primale kao istina. Ako je suditi prema nekim povjesničarima, njega su prepili na pola zbog toga što je govorio istinu. Nije bio popularan, dobro primljen, ili ugodan u društvu, ali on nije samo govorio istinu; on je živio istinu koju je govorio za budućnost.

„Pred Bogom se računa ono što jeste i kako živite. U vašem štovanju mora sudjelovati vaš duh koji traga za istinom. Takvu vrstu ljudi Otac traži; one koji su jedinstavno i iskreno onakvi kakvi jesu pred Njim dok Ga slave.“⁹ (Ivan 4:23)

Iza toga slijedi Isusova molitva za nas.

„Učini ih svetima – posveti – kroz istinu; Tvoja je riječ istina koja posvećuje. Kao što ti mene posla u svijet sa zadatkom, i ja njih poslah u svijet sa zadatkom. Ja sebe samog posvećujem za njih da i oni budu posvećeni istinom za svoj zadatak.“¹⁰
(Ivan 17:17-19)

Ako ne znamo što je istina, onda imamo Božju riječ da nam osvijetli put prema Isusu koji jest Istina.

⁹ „Ali dolazi čas – i već je tu – kad će se pravi klanjaoci klanjati Ocu u duhu i istini, jer Otac takve klanjaoce želi.“

¹⁰ „Posveti ih istinom; tvoja je riječ istina. Kao što ti mene posla u svijet, i ja njih poslah u svijet. Ja sebe samog posvećujem za njih da i oni budu posvećeni istinom.“

Ima onih koji su pogledali prema gore, ali nisu pogledali oko sebe; sakrili su se. Ima onih koji su pogledali oko sebe i nisu mogli izdržati to što su vidjeli jer nisu pogledali prema gore; zato nisu učinili ništa. Ima onih koji su pogledali ispred sebe, ali nisu rekli istinu; zato žive u laži. Ima onih koji su rekli istinu, ali nikad nisu pogledali oko sebe; zato istina nije donijela iscjeljenje drugima.

Tako, uzdajući se da ćemo u slijedećem poglavlju 'podići letvicu', želim opisati fantastično čudo kako bismo mogle uvidjeti aspekte izgubljene snage. Ne kroz izliće, već kroz viđenje.

Molim vas da ni na trenutak ne mislite da je ovo što dijelim s vama ikada bilo čudno. Nije. Dano mi je kroz otkrivenje o čudu. Ovo je tek moj ljudski pokušaj da s vama podijelim otkrivenje koje je daleko veće od ograničenih riječi kojima ga opisujem.

Prosvijetljeno razumijevanje je ključno u svijetu mračne ludosti. Istina je – ono što gledate, to postajete. Moramo dopustiti unutrašnjem oku i slikama svjetla da prijeđu preko okoline. Vrijeme je da gledamo iza onog očitog i bacimo pogled na ono što Bog radi usred beznađa.

Premda gledamo u tamu, moramo objavljivati svjetlo.

Očima razumijevanja moramo obnoviti čudo o tome koliko je Bog velik. Bog nam daje oči da vidimo.

Kao što se Božje svjetlo povećava, vjerujem da postoji božansko proročko buđenje. Bog će nam dati oči koje vide ono što On radi, uši koje čuju ono što On govori i odvažnost da govorimo Njegovu riječ s autoritetom. Usporedo s tim buđenjem, rušit će se prepreke u srcu.

Očekujte i dopustite Bogu da vam govori o svojem čudu, duboko u vama. Proročka sposobnost da se uhvati pogled na Božje viđenje ili viziju znači vidjeti Njegovo čudo i dobiti uvid. Bez toga uvida, život je u najboljem slučaju, hod u tami.

„Ako ljudi ne mogu vidjeti što Bog radi, spotiču se sami o sebe; ali kad provode ono što On otkriva, tada su jako blagoslovljeni!“ ¹¹ (Izreke 29:18)

¹¹ „Kad objave nema, narod se razuzda, a blago onom tko se drži Zakona!“

Isus nikad nije bio čudan, ali je svuda kamo je išao donio Božje čudo. Zašto? On je činio samo ono što je vidio da Otac čini. Isus je istovremeno vidio čovječanstvo u boli i odgovor koji je Otac imao na to. On je govorio svjetlo i istinu kako bi izagnao tamu i religiozne laži koje su zamagljivale pogled Božje djece i odvajale ih od živoga Boga.

Za proroka postoji još jedna riječ, a to je *vidjelac*. Isus je vidio ono što je promicalo drugima. On je primjećivao bolne i odbačene ljude i doticao je nečiste. Isus nije vidio samo svjetinu; On je vidio ljude. Isus nije vidio samo muškarce i žene – On je vidio osobe i srca. Isus je vidio svjetlo usred tame i razotkrio tamu koja se pretvarala da je svjetlo. On je bio svjetlo svijeta, a vi sada trebate biti nositeljice toga svjetla.

„Izdižite u svijet neporočni, kao dašak svježeg zraka u ovom prljavom i zagađenom društvu. Omogućite ljudima da bace pogled na dobro življenje i na živoga Boga. Odnosite poruku o svjetlu u tu noć.“¹² (Filipljanima 2:15)

Eto, lijepe moje, ovo je opis našeg lova po mraku. Mi živimo njegovo svjetlo i nosimo ga u tamu. Mi dopuštamo izgubljenom i patnjom ispunjenom svijetu da vidi u naše promijenjene živote. Mi se ne krijemo od tame; mi je izgonimo. Tama bježi od naše prisutnosti. Kako se svjetlo približava kraljevstvu tame, otkrivamo kako mrak nestaje. Postoje mnogi koji su skriveni na mračnim mjestima i čekaju da svjetlo sine.

Vrijeme je da lovimo i spašavamo sve koji su još uvijek zarobljeni i očajnički čekaju na poruku nade.

LOV U MRAKU

Nedavno sam imala priliku loviti u mraku dok sam prolazila kroz mračne siromašne četvrti u Indiji.

Iznenadilo me je ono što sam našla u tami. Išla sam u Mom-baj kao gost službe *Life Outreach*. Oni su stupili u savez s nekim

¹²„... da budete besprijeekorni i čisti, ‘neporočna djeca Božja’ usred ‘nastranog i pokvarenog naraštaja’ u kojem svijetlite kao zvijezde u svemiru ...”

tamošnjim organizacijama koje su radile na spašavanju žena i djece zarobljenih u prljavim javnim kućama u tim siromašnim četvrtima.

Ljudi Indije su prelijepi, a njihova kultura ljupka i ljubazna, ali su uvjeti u siromašnim četvrtima užasni. Prema onome što sam tamo vidjela, prizori iz filma Milijunaš s ulice činili su se čistima. Štakori veličine manje mačke posrtali su između ljudskih i životinjskih izmetina koje su ispunjavale uličice.

Kad sam izašla iz automobila s klimom, kojim su me sigurno vozili kroz ludi promet u Mombaju, doslovce sam stupila u sasvim drugi, strani svijet. Ne strani zbog toga što bi bio egzotičan, već strani jer je to svijet za sebe, mikrokultura neljudskosti.

Bila je sezona monsuna pa je kombinacija vlage i vrućine inače ustajali zrak učinila zagušljivim. Istog sam trenutak doživjela napad smrada u četvrti. Jetka kombinacija izmeta i urina pomiješana s trulom hranom, prljavim životnim uvjetima i neopranim ljudima. Zrak se sam po sebi činio teškim i pritisnut mračnim duhom.

Osjetila sam dva elementa u igri – prekrasni ljudi Indije i brutalni duh koji ih drži zarobljenima. U četvrti nije bilo ničega što bi skrivalo njegove učinke ili svojstva. Muškarci i žene su posrtali pod težinom toga duha: siromaštvo, korupcija i obespravljenost.

Namjeravajući proći nezapaženo, odjenuli smo lokalnu indijsku odjeću. No svaka se iluzija da bi to moglo proći ubrzo rasplinula jer su nas primijetili svi pored kojih smo prolazili.

Naš pastor i vodiči i misije požurivali su nas da odemo do njihove ambulante. Ova je ambulanta stvorila povjerenje i imala reputaciju da ovdje vole ljude i brinu se o njima. Ušla sam u skromnu čekaonicu u kojoj su pacijenti u tišini čekali da ih liječnik pregleda. Bilo je dogovoreno da se susretnemo s bivšim voditeljicama javnih kuća. Skliznuli smo u pokrajnju sobu, a mene su uputili neka samo „blagoslovim“ žene.

Odjednom sam znala da je propovijed u mojem ruksaku izlišna. Bila sam izvan svoje uloge i živo znala da Lisa, autorica knjiga i govnica, ovdje neće prodrijeti. Budući da smo bili prurušeni, nisam mogla koristiti svoju Bibliju. Moj je tumač slabo govorio engleski, a ja nisam govorila hindi. Povezati me s ovim ljudima mogao je

samo Božji Duh.

Željeli smo snimiti sve što smo mogli iz njihovih priča pa su me ozvučili mikrofonom ispod moje tunike i oko mog struka omotali žicu spojenu s magnetofonom u mojim hlačama. Kamera je bila skrivena u naborima crnog šala omotanog oko vrata jedne druge žene. Uхватili smo se za ruke, molili i izašli na bučne ulice.

Istog sam trenutka imala osjećaj da nas netko promatra. No ovaj je pogled bio više bolan nego neprijateljski. Pogledala sam i preko ulice ugledala na prozoru drugog kata lice prekrasne Azijatkinje. Procijenila sam da joj nije više od petnaest godina. Njezino je mlađo lice odražavalo mješavinu boli i beznađa. Tada sam shvatila da se ona nalazi iza rešetaka, zaključana u javnoj kući.

Kako odgovoriti na takav pogled?

Nisam mogla uputiti osmjeh. Nisam mogla zatresti glavom i riskirati da moju reakciju protumači kao osudu ili gađenje. Izdržala sam njezin pogled dok ona nije skrenula svoj u stranu. Pogledavši prema dolje, ugledala sam stepenice u čijem je podnožju sjedila skupina ljutih muškaraca. Oni su dočekali moj pogled s otvorenim prijezirom, kao da govore: „Što ti misliš tko si ti? Odlazi. Ti ne pripadaš ovdje?“

Nema sumnje da i nisam. Nijedno ljudsko biće stvoreno na sliku Božju ne pripada takvom strašnom mjestu. To nije bilo mjesto kojem se pripada – to je mjesto s kojeg se bježi.

Jedna je od žena osjetila moju bol, zagrlila me oko struka i rekla: „Dođite! Pomoći ću vam da prijeđete ulicu!“ Provela me kroz gomilu ljudi, bicikala i automobila koji su vozili blatnjavim ulicama bez ikakvih pravila ili traka.

Nakon dana provedenog u siromašnoj četvrti, naučila sam jedino pravilo za pješake, koje glasi: kad si već krenula prelaziti ulicu nikako se ne zaustavljaj; samo neustrašivo idi naprijed i ne gledaj na bicikle, motore i automobile koji idu ravno na tebe. Na trenutak sam oklijevala nasred ceste, a žene su me gurnule i lupile po leđima dok su klimale glavama: „Nema stajanja! Štitimo vas.“ I stvarno jesu.

Prva je javna kuća u koju smo došli imala zajedničku prostoriju ne veću od 3,5 m². Ovdje su klijenti čekali na djevojke koje će ih

uslužiti. U toj su se prostoriji, isto tako, okupljale žene da kuhaju, družu se i odgajaju svoju djecu. Iz te su smrdljive sobe mogli promatrati metež ulice s druge strane vrata. Sada se u toj enklavi skupio određen broj slomljenih žena da čuju o Božjoj ljubavi.

Kad sam ušla unutra, odmah sam zapazila jedna druga vrata. Na njima se nalazila lagana draperija, a iza njih uski hodnik s nizom prostorija koje su izgledale poput kabina za tuširanje. Saznala sam da su tu djevojke spavale i pružale usluge svojim klijentima. Primitila sam da je nekoliko vrata bilo zatvoreno, što je moglo značiti da se djevojke ili odmaraju ili 'rade'.

Obratila sam pozornost na okupljene žene. Zauzele su cijeli pod i sjedile na nekakvim klupama poredanim uz oba zida sobe. Tiskale su se pokrivenne svojim velovima i sumnjičavo buljile u nas.

Tumač ih je pozdravio na jeziku hindi. Pažljivo su slušale i s poštovanjem klimale na svoj jedinstveni indijski način. Vrlo sam brzo prepoznala svoje ime u bujici hindi riječi. Glave su se okrenule prema meni. Očajno sam pogledala u pastora, a on je podigao ruke u zrak i ponovio svoju raniju uputu: „Blagoslovite ih ... One vas čekaju ... već dva sata!“

Predstavila sam se i rekla odakle dolazim. Rekla sam im da imam četiri sina i da očekujem svog prvog unuka. Samo su meni moje riječi zvučale prazno i šuplje. Što bi uopće ovi podaci mogli značiti ovim ženama? Sve što su one znale udaralo je ravno u lice onome što je meni američki „normalno“. No bile su ljubazne i lagano klimale glavama.

Rekla sam im da smo proputovali veliku udaljenost kako bismo im prenijeli poruku da nisu same. Žene u drugom svijetu nose ih u svojim srcima i plaču nad njihovom sudbinom.

Što je to bilo? Nisu same? Riječ o njihovom očaju pobjegla je iz četvrti? Druge plaču zbog njihovog gubitka? Podijelila sam s njima koliko mnogo žena donose ove skrivene kćeri Indije pred Božje prijestolje u molitvi. Njihova su lica počela sjati od suza.

Ponekad se pitam shvaćamo li mi uistinu kakva se snaga postigne kad se ostvari veza. Nismo same u svojim borbama. Nismo same u svojoj nadi. Isus je obećao da će uvijek biti s nama.

Govorila sam im koliko osobno žalim. Kako sam, u svojoj mladosti, pokvarila svoju seksualnu čistoću i dostojanstvo, koje je od njih silom ukradeno. Ja sam sama odabrala promiskuitet, ali sam kasnije otvorila vrata Bogu i njegovoj ljubavi da natopi moj život i spasi me od uništenja. Nagnule su se prema meni.

Osjetila sam Duha Svetog kako obasjava svaku pojedinu ženu i sve njih zajedno. One nisu bile neki skup žena; one su bile pojedinačne kćeri. Dotaknula sam lice svake od ovih žena, a za uzvrat sam vjerovala Bogu i pouzdavala se u njega da će On isto tako ispružiti svoju ruku i moje riječi osnažiti svojim Duhom. Dok sam dodirivala svaku od njih govorila sam: „Bog ima plan za tvoj život.“

Suze su tekle niz njihove obraze dok sam ja spominjala Boga koji ih je tražio i došao u njihovu mračnu zarobljenost. One su intimno znale što znači živjeti pod pritiskom i prema planovima drugih ljudi. Svaka je od ovih djevojaka živjela noćnu moru koju je netko drugi isplanirao za njezin život. Svaka je od žena, s kojima sam razgovarala, bila oteta ili prijevarom dovedena u seksualno ropstvo. Njih su zarobili upravo obećanjem onoga što sam im ja sada nudila – nade.

Svaka se od njih usudila nadati nečemu višem – boljem poslu, obrazovanju ili, jednostavno, ljubavi. Neke su se nadale da će pobjeći od okrutnog siromaštva svoga sela.

Ovim su ženama lagali i muškarci i žene kojima su jednom vjerovali. Bilo je priča o ujacima, muževima, braći, rođacima, tetkama, pa čak i prijateljima koji su ih prodali. Njihov je san o boljem životu iskorišten da bi ih se izdalo. Tražila sam od njih da se ponovo nadaju, da vjeruju Isusu, Božjem Sinu, koji ne može lagati.

Rekla sam im i druge stvari. Stvari koje sam već zaboravila. Izraze i riječi, koje bi ponovljene na ovim stranicama, mogle zvučati djetinjasto ili liječnički u našem zapadnjačkom društvu. Ali su u tom trenutku bile nadahnute nebom.

Bez fanfara, atmosfera je neba nahrupila u tu pretrpanu sobu. Kontakt je uspostavljen kad su one odgovorile živom Bogu koji je ponudio nadu svakoj od njih.

Osjećajući promjenu i moju nedovoljnu sposobnost da s njima komuniciram, okrenula sam se pastoru. On je molio za ove žene

i molio zajedno s njima. Dok je on zazivao nebo, žene su se iz naše grupe počele kretati između ovih dragocjenih Božjih kćeri i grliti svaku od njih, okružujući ih molitvom. U tom se trenutku činilo kao da su se zidovi raširili.

Primijetila sam klijenta kako nas je pogledao s gađenjem dok je izlazio i potezao zatvarač na svojim hlačama. Mi smo bili sasvim neobični posjetitelji.

USREDOTOČENE I ŽESTOKE

Promislite o sljedećem stihu iz Pisma:

„Usuđujem se vjerovati da će oni bez sreće,
jednog dana biti sretni u tebi.
Ti ih nećeš iznevjeriti:
siročad neće biti siročad zauvijek.
Slomi zlikovcu desnu ruku,
slomi svima zlikovcima lijevu ruku!
Istraži i uništi
svaki znak zločina.
Božja milost i red pobjeđuju;
bezbožnost gubi.
Vraća se žrtvi puls života;
srca onih bez nade pumpaju crvenu
krv dok ti stavljaš svoje uho na njihova usta.
Siročad nalazi roditelje, beskućnici nalaze dom.
Vladavina terora je završena,
vladavina kraljeva bandi završava.“¹³ (Psalam 10:14–18)

¹³ „Jer ti vidiš, gledaš jad i nevolju,
u ruci je mjeriš.

Siromah se tebi predaje, ubogu ti si pomoć!

Pakosnu grešniku satri mišicu,
kazni mu pakost da je više ne bude!

Jahve je kralj u vijekove vjekova,
iz zemlje njegove nestat će pogana.

Počuj, o Jahve, čežnju siromašnih,
okrijepi im srce, uho prikloni:

da zaštitih pravo ubogih i tlačanih, da straha više ne zadaje čovjek zemljani.“

Jeste li zbilja sposobne ovo čuti? Ovdje su zastupljeni svi elementi koji nam trebaju za lov u mraku: vjera, pravda, pobjeda, iscjeljenje, nada, usvajanje, obnova, pravednost, kraj i novi početak! Vrijeme je da ove riječi stavimo u molitvu, a ako Božju riječ pošaljemo u svijet, On će bdjeti nad njom.

Ovo je ekstremna mjera, protumafijaški tip molitve. Osobno sam umorna od sigurnih, lijepih molitvi. „Slomi im obje ruke i onemogući ih, Bože“ opasna je molitva. To je intenzivna molba. Ne mogu zamisliti da bi netko ovo mogao moliti tiho ili pasivno. Psalam 10 zapravo je Božje obećanje koje sam uzela kao mač kad sam nedavno putovala u jugoistočnu Aziju. Kad god sam vidjela nepravdu, zamahnula sam njime.

Budite usredotočene i žestoke u molitvi. Zatvorite oči za ono očigledno, i gledajte u viziju obnove i pravde. To je ono što Bog želi donijeti na zemlju. Postoje ljudi kojima treba da ih vidite dok molite zatvorenih očiju. Stvarno mislim, molite tvrdoglavu molitvu koja dodiruje nebo i straši vas dok prelazi preko vaših usana.

Pasivna crkva neće izdržati. Najveća nada za crkvu je da lovi u mraku sve dok Princ mira ne dođe i dokrajči vladavinu terora. Da bi se to dogodilo, svaka od nas mora pojedinačno i skupno tražiti, pronaći i otkriti ono što je sada skriveno.

Vjerujte mi, ne morate putovati u Indiju da biste našle očajne ljude zarobljene u tami. Postoje zarobljeni muškarci, žene i djeca svuda po svijetu. Oni čekaju da mi iskoračimo i stupimo u njihov život. Da otvorimo vrata slobode i odvojimo ih od svakog područja osobne tame te ih dovedemo na svjetlo.

Kad smo ispunjeni Božjim svjetlom, stvarno ćemo vaditi izgubljene iz mraka. Ovo nisu vremena za borbu oko doktrina ili za natjecanje tko ima veću crkvu ili bolji status. Trebali bismo služiti, umjesto tražiti položaj moći i međusobno se uspoređivati.

Probudite se! Siročad čeka na usvajanje i brigu na svim razinama. Tisuće usamljenih, izoliranih pojedinaca mole i nadaju se, usprkos svega, da nisu sami.

Oslikala sam ideju „lova u mraku“ na širokoj, međunarodnoj sceni dok sam dijelila na ovim stranicama priču o patnji i trgovini ljudima

u Indiji, ali neka nam to dade perspektivu. S ovim uvidom, nemojte zamišljati da vaša bol ili bol onih blizu vas nema posljedice. Bog je blizu svima koji pate. Agonija zarobljenosti, izolacije, izdaje, nasilja, zlostavljanja i beznađa može se naći u svakoj zemlji. Ljudi svuda na svijetu imaju iste potrebe, ali nemaju svi ljudi na raspolaganju iste resurse.

Budimo, stoga, vjerni upravitelji i dobro upravljajmo svojim prosperitetom. Vi ste blagoslovljene da biste blagoslivljale druge. Bezbrojna su mjesta koja trebaju blagoslov koji vi možete dati. Ne morate ići daleko da biste ga dali. Beznađe se može naći na vašem radnom mjestu ili u trgovini u kojoj kupujete. Zlostavljanje se može događati u braku vaše prijateljice. Izolacija može biti raširena na mjestu na kojem štujete Boga. Vaša djeca mogu osjećati da ih je izdao netko u školi.

Vrlo često, već sama činjenica da smo pokrenule nadu za druge, ozdravlja nas same. Ljudi u svijetu trebaju ljubav i vrijednost koju Krist dodaje svakoj ljudskoj duši. Neovisno o tome žive li u zakucima krajnjeg siromaštva, sjede u kulama od slonovače ili nemirno prebivaju u kućama od karata, crte su povučene, granice utvrđene. Postoji život i postoji smrt i uništenje. Postoji nada i postoji očaj. Postoji svjetlo i postoji tama. Područja nikada nisu bila tako jasno odijeljena, a ulozi nikad tako visoki.

Lavice žive u svjetlu i love po mraku. Tako, odvažne moje, ne mogu zamisliti bolji primjer toga kako se trebamo ponašati. Vjerujem da ste ovu knjigu uzele u ruke jer ste kćeri obećanja. Širom ste otvorile vrata. Sada naučite živjeti i odmarati se u Božjem veličanstvenom svjetlu. Isto tako, živimo zajedno u svjetlu; ne dopustite da vas briga ili zabrinutost odvoje ili preplave.

Otvorimo širom oči i naučimo gledati u mraku – vidjeti iza stvari, vidjeti srca i ono što je skriveno. Lovimo zajedno u mraku te iznesimo druge na Božju svjetlost. Poput lavice, ostvarimo ravnotežu između opuštenosti i otvorenosti te intenziteta i žestine. Počinimo u Bogu, odmarajmo se jedna u drugoj te zajedno budimo žestoke oči u oči s tamom.

HODANJE S LAVOM

„Prestani plakati! Pogledaj, Lav iz Judina plemena, Davidov nasljednik, On je osvojio pobjedu.“¹

OTKRIVENJE 5:5, NLT

Uobičajeno je da se osjećate usamljeno dok prolazite kroz situacije pune izazova. Ali u stvarnosti, nešto skriveno, a ipak snažno hoda ispred vas, pokazujući vam put. Nastavite li čitati, možda ćete shvatiti kako hodate s našim Lavom, Isusom Kristom, čak nesvjesne toga.

Ponekad je zastrašujuće slijediti nekoga. Naš izazov nije nužno u razumijevanju onoga što nam Bog kaže da činimo – on leži u tome kako to učiniti. Većina ljudi očajnički želi hodati s Bogom, ali nemaju pojma kako to činiti.

Isus je dao jednostavan nalog, kako se činilo u početku. Pogledajte sada dvije različite verzije stiha iz Matejevog evanđelja 16:24.

„Ako, dakle, tko hoće ići za mnom neka se odreče samog sebe, neka uzme svoj križ i neka me slijedi.“

A da sve bude malo jasnije:

¹ „Nemoj plakati, pobijedio je ‘Lav’ iz Judina plemena. Davidov ‘Izdanak’, tako da može otvoriti knjigu i njezinih sedam pečata!“

„Svatko tko želi ići sa mnom mora mi dopustiti da vodim. Vi niste na mjestu vozača; Ja jesam. Ne bježite od patnje, prigrlite je. Slijedite me i ja ću vam pokazati kako.“ (The Message)

Uputa je vrlo jasna – odrecite se sebe, uzmite svoj križ i slijedite. Ali radi se o tome kako odgovoriti izazovu.

Kako se odreći same sebe?
Što znači uzeti svoj križ?
Kako slijediti nekoga koga ne vidiš?
Odgovor je jednostavan: Isus vodi . . . mi slijedimo.

HODANJE PO VJERI

Često imam priliku govoriti mladim djevojkama na skupovima tipa pitanja-i-odgovori. Stvarno me čudi koliko puta nakon odgovora na pitanje, dođe drugo pitanje: „Kako?“

Kako znaš da ti Bog govori?
Kako mogu oprostiti svom ocu?
Kako se riješiti problema s hranom?
Kako znaš da je tip onaj pravi za tebe?
Kako se riješiti straha, srama, krivnje?

Suočena s borbama o kojima djevojke postavljaju pitanja, jednostavno vjerujem da je Božja riječ istinita i onda je slijedim kamo me ona vodi. U Isusu je Riječ tijelom postala. Čitajući Božju riječ, vidimo kako je On hodao i kamo On vodi. Većina ljudi koji su dovršili teška putovanja nisu u početku smatrali da su za to sposobni. No prikupili su hrabrost i slijedili Isusa u vjeri.

„... koji vjerom osvojiše kraljevstva, izvršiše pravdu, postigoše obećanja ...“
(Hebrejima 11:33)

Budući da su ljudi djelovali u vjeri, pokvarena su kraljevstva bila srušena, nepravda je ispravljena pravdom, a Božja su se obećanja ostvarila. U Božji plan kao i u njegovo obećanje za naše živote, ulazimo po vjeri. Potrebna je vjera da bismo slijedili kamo nas naš Lav vodi.

Vjera briše sumnju. Pitamo Boga: „Jesi li tu? Ne osjećam Te?“ Ali vjerom čujemo našeg Lava kako odgovara: „Sigurno te neću ostaviti; nipošto te neću zapustiti“ (Hebrejima 13:5).

Vjera nam daje očekivanje kad molimo. Molitva u vjeri iscijeliti će bolesne, a Gospodin će dati da budete dobro. Ako ste zgriješili, bit će vam oprošteno (vidjeti u Jakovu 5:14).

Što to znači: djelovati u vjeri?

Za Abrahama, našeg oca vjere, to znači slijediti Boga kroz pustinju, čak i onda kad ne znate kamo idete. Čitajući o Abrahamovom i Sarinom putovanju, zapazila sam da im je Bog dao zemlju kroz koju su prošli kao i zemlju koju su mogli vidjeti.

„Abraham je kroz čin vjere rekao Bogu: „Da,“ kad ga je ovaj pozvao da putuje na nepoznato mjesto koje će postati njegov dom. Krenuvši, nije znao kamo ide.“² (Hebrejima 11:8)

Da su Sara i Abraham ostali u Uru – gdje je sve bilo tako ugodno i poznato – ne bi baštinili Božje obećanje.

O kako je nama teško hodati po vjeri. Mi želimo kartu, ali umjesto nje, Bog nas obavija tajnom.

Ovakvo putovanje u vjeri razvija nešto odvažno u nama. Pred nama je put pun prepreka, pun avanture, ali i sigurnosti da je naš Lav tim putom prvi prošao. Kad god nas Bog poziva da učinimo nešto što nismo vidjeli ili činili, to je izazov. Nekad nas Bog vodi na strmine ili u smjerove kojima se nitko prije nije usudio ići. Sve što imamo je izazov i njegov poziv: „Kćeri, hoćeš li me slijediti ... čak

² „Vjerom se Abraham pokori kad primi poziv da ode u zemlju koju je imao primiti u baštinu. Ode, iako nije znao kamo ide.“

i ako se bojiš?”

Nema tome dugo nazvala me prijateljica i podijelila sa mnom da je pozvana učiniti nešto što joj je u prvi mah izgledalo zastrašujuće i strateški veliko. Pozvali su je da sudjeluje u raspravi muškaraca koji su trebali govoriti na velikom okupljanju visoko pozicioniranih muških voditelja. Čak je i njezin muž propitivao je li njezino sudjelovanje razumno, uzgredno se pitajući zašto su baš nju pozvali.

Nazvala me je jer je upravo primila brošuru konferencije, a ugledavši svoje lice kao jedine ženske govornice, preplavio ju je osjećaj da je to ipak iznad njezinih mogućnosti.

Prije negoli sam promislila što ću reći, izgovorila sam: „Cijelog se života pripremaš za ovaj trenutak. Ti si sposobna za to i odradit ćeš to dobro. Učinit ćeš to na privlačan, bogobojazan, neodoljivo mudar način.“

Čula sam duboki uzdah olakšanja s druge strane linije i osjetila kako potvrdno klima glavom. Znala sam da se s tim izazovom neće suočiti sama. Lav će stajati pored nje. Ona će ga slijediti i ustrajati na svom putu, možda drhteći, ali znajući da nije sama.

Oni koji slijede Isusa, hodaju u društvu s Lavom. Isus je naše Janje koje je zaklano za nas i koje je uskrsnulo kao Lav iz Judina plemena.

„ . . . Lav iz Judina plemena, Davidov nasljednik, On je osvojio pobjedu.“³
(Otkrivenje 5:5)

NE DAJTE SE ZADRŽATI

Želim vašoj kršćanskoj predanosti dodati malo straha i drhtanja pa vas molim da se zamislite kako hodate u društvu lava. Tko zna? Bog bi mogao baš sada tražiti da učinite nešto zastrašujuće.

Vidite, zamišljati Isusa kakav je bio dok je hodao pored Galilejskog jezera i govorio svoj Govor na gori nije dovoljno snažna slika da bi pokazala tko je On sada. Božji je Sin posjetio zemlju kao čovjek, lišen svojih božanskih prerogativa. Ali On više ne hoda zemljom odjeven u ljudskost, osim u obliku svojih sinova i kćeri. Isus

³‘Lav’ iz Judina plemena, Davidov ‘izdanak’, tako da može otvoriti knjigu i njezinih sedam pečata.’

sjedi na uzvišenom mjestu, kao dio divlje, ekstravagantne, nebeske, raskošne svečanosti – prave slike snage i sjaja.

Podignite svoj pogled i promatrajte ga kao Lava iz Judina plemena, blistavog u veličanstvu i sili. On želi da vi živite na mjestu divljenja i čuda, a ne na području pravila i dužnosti. Dopustite njegovom glasu da nešto duboko raspiri u vama, nešto nepripitomljeno i divlje! Ono što je Bog obećao mladom Jeremiji, obećava i vama, svojim neustrašivim, proročkim kćerima:

„Prije nego što te oblikovah
u majčinoj utrobi, znao sam sve o tebi.
Prije nego li si ugledao svjetlo dana,
imao sam svete planove za tebe:
da budeš prorok narodima -
to sam tebi namijenio,“
A ja rekoh: „Ah, Gospode Jahve! Pogledaj me.
Ja ništa ne znam. Ja sam samo dječak!“
A Bog mi reče:
„Ne govori: ‘Ja sam samo dječak.’
Ja ću ti reći kamo da ideš i tamo ćeš ići.
Ja ću ti reći što da kažeš i to ćeš reći.
Nemoj se nikoga bojati.
Ja ću biti s tobom i pazit ću na tebe.“⁴ (Jeremija 1:5-9)

⁴ „Prije nego što te oblikovah u majčinoj utrobi, ja te znadoh; prije nego što iz krila majčina iziđe, ja te posvetih, za proroka svim narodima postavih te.
A ja rekoh: „Ah, Gospode Jahve, gle, ja ne umijem govoriti: dijete sam.“
A Jahve mi odvrati:
Ne govori: „Dijete sam!“
Već idi k onima kojima te šaljem i reci sve ono što ću ti narediti.
Ne boj ih se:
jer ja sam s tobom da te izbavim, riječ je Jahvina.“

Kao Jeremija i vi, da biste bile učinkovite, morate razumjeti da je Bog stvarno tamo gdje ste vi. To znači da se ne trebate bojati, neovisno o tome što drugi govore ili čine.

Vaše putovanje kroz život prate mnogi glasovi i utjecaji. Neki vas jačaju i podupiru na vašem putu; drugi vas odvlače i skreću s vašeg puta. Neki vas glasovi potiču da idete na nepoznata mjesta, dok vas drugi zadržavaju. Postoje glasovi iz vaše prošlosti – glasovi obitelji, glasovi razočarenje i glasovi straha – koji povremeno viču i šapću: „Skreni! Vрати se! Možda ne uspiješ! Možda se povrijediš!“ Ovi vas glasovi opominju da se zaštitite. Oni su uvijek prisutni, ali ako odlučite da ih nećete slušati, onda ih nećete čuti. Glasovi nebeske vojske, koja je tuda prije prošla, pozivaju vas kroz cijelo Pismo, potiču vas i navijaju da idete naprijed i dalje: „Ne slušaj svoje strahove ili zastrašivanja okoline. Ne slušaj laži koje ti govori prokleti i osuđeni neprijatelj. Ne daj se odvući. Mi te trebamo! Ostani na svom putu i dovrši svoju trku!“

Zapamtite, kad je lav prisutan sve se druge životinje tresu od straha. Dok se za sotonu kaže da kruži naokolo tražeći koga da proždere kao lav (vidjeti 1 Petrova 5:8), on nije lav. On samo oponaša lava. Sotona nije ravan našem istinskom Lavu. Đavo se sa svojim hordama samo pretvara, ali njegovi su demoni tek sjene i to sjene koje moraju imitirati svjetlo i Božji kreativni um.

VJERUJTE SVOJIM SUSRETIMA S LAVOM

Kad sam bila mlada djevojka poklonili su mi za Božić seriju knjiga Kronike iz Narnije. Svaka je knjiga bila poput zakopanog blaga. Kad sam završila s čitanjem svih knjiga u seriji, plakala sam. Ne samo zato što su priče završene, već zato što sam bila izgubila svoju vezu s predivnim i čudnovatim mjestom. Razumjela sam da Aslan predstavlja Isusa, ali nisam mogla pomiriti Isusa koga sam poznavala s divljim, neukroćenim, pa ipak dostupnim lavom kojeg sam zavoljela u Kronikama.

On je hodao među svojom djecom. Nisam se željela vratiti šutljivoj, svetačkoj ikoni i hladnoj 'svetoj' vodici. Željela sam živog

lava. Željela sam susret s Bogom koji je tako dubok, topao i živ da se njegovo postojanje moglo dodirnuti na tako nepobitan način. Željela sam tu ljubav tako moćnu da me je plašila. Željela sam tu pravednost tako čistu da mi je oduzimala dah.

Željela sam biti Lucy u svijetu gdje životinje i drveće govori. Gdje su vrlina i istina nagrađene. Gdje se greške opraštaju bez kazne.

Bog nas poziva da mu pristupimo s dječjom nevinošću, široko otvorenih očiju te da prigrlimo čudo njegove ljubavi i otkupljenja. No pravila religije i protek vremena učine da mnogi od nas zablude. Izgubimo iz vida Lava iz naše mladosti.

S ovom idejom u mislima, posjetimo Lucy na stranicama knjige Princ Kaspijan, četvrte knjige iz serije knjiga o Narniji. Dakle, djeca su iscrpljena, izgubljena i spremna za još jedno krivo skretanje, kad Lucy ugleda Aslana, njezinog Lava.

„Gledajte! Gledajte! Gledajte!“ povikala je Lucy.

„Gdje? Što?“ upitaše svi.

„Lav,“ reče Lucy. „Aslan, glavom i bradom. Zar ne vidite?“

Njezino se lice sasvim promijenilo, a oči zasjale.

„Zar stvarno misliš -?“ počeo Peter.

„Gdje misliš da si ga vidjela?“ upita Susan.

„Ne govorite kao odrasli,“ reče Lucy, udarajući nogom o zemlju.

„Ja ne mislim da sam ga vidjela. Ja ga jesam vidjela.“

„Gdje, Lu?“ upita Peter.

„Upravo tamo gore između ovih planinskih ruševina. Ne, na ovoj strani prijevoja. I gore, ne dolje. Sasvim suprotno od smjera u kojem vi želite ići. On želi da idemo tamo gdje je on – tamo gore.“

„Kako znaš da upravo to on želi?“ upitao je Edmund. „On – ja – ja – jednostavno znam,“ reče Lucy, „po njegovom licu.“

Ostali pogledaše jedno drugo u tišini punoj pitanja.

Kad se Lav pojavi vaš izgled to odražava. S vizijom dođe i znanje.

Vidjela sam to *znanje* na Addisonovu licu kad mi je rekao da vjeruje kako je Julianna njegova buduća žena. Upravo sam se bila vratila kući sa ženske konferencije u Kievu, a moj je sin tijekom kratkog vremena moje odsutnosti (šest dana) sreo ljubav svog života. Želio je da se nađem s njima na ručku odmah toga dana. Sjedili smo na

klupi, a ja sam ga slušala govoriti kako on zna da je to „ona prava.“

Upitala sam ga kako zna, izdržao je moj pogled i objasnio: „Jednostavno *znam*.“ U tom sam trenutku i ja znala. Prepoznala sam da je moj sin u toj mladoj ženi vidio nešto više, nešto što mu je dalo snage slijediti put koji nije mogao objasniti. Kao njegova majka, ja sam ga podržala na tom putu. Čak i prije negoli sam srela Juliannu, vjerovala sam da je ona za mog sina, premda ni sama nisam razumjela.

Kad se susretnemo s Lavom, trebamo vjerovati tom znanju, čak i onda kad drugi ne vide ono što je nama očigledno. Usprkos skepticizmu druge djece, Lucy se pouzdala u ono što je vidjela i znala da je istina.

Nakon što im je rekla u kojem smjeru Aslan želi da idu, ostala su je djeca ispitivala. Nisu samo sumnjala u to je li vidjela Aslana ili nije; pitala su se zašto se njoj objavio. Odlučila su glasati hoće li slijediti Lucy i njezinog Lava ili ići drugim, ravnijim putom. Lucy je izgubila, a djeca su krenula u drugom smjeru. Ona je slijedila skupinu, plačući dok su se kretali suprotnim smjerom.

Mislim da sve znamo kako se osjećala.

Kad vidite lava ili Božji znak koji drugi ne vide, postavljat će se pitanja. Ljudi će htjeti znati zašto pokazujete nešto što oni ne vide. Naučila sam da samo Bog može odgovoriti na to pitanje. On može činiti što mu drago. Bog se otkriva na različite načine različitim ljudima. Svrha je ove dinamike da se stvori međuovisnost u Kristovom tijelu, umjesto da se postavljaju pitanja. Ako svatko od nas ima svoj udio, voditelji će jačati jedan drugog i propitivati jedan drugoga. Strašno je biti pogrešno shvaćen, a onda vođen u pogrešnom smjeru. Čovjek se grozno osjeća kad oni oko vas ne cijene Bogom dani uvid koji imate. No sjetite se, čak i u tome Bog ima veću svrhu. Ne dopustite odbacivanju i nerazumijevanju da donesu osudu ili gorčinu u vašu dušu. Riješite to.

Vratimo se *Princu Kaspianu* – nakon dana ispunjenog mnogim pogrešnim skretanjima i susretom s gotovo fatalnim završetkom, djeca se nađu na mjestu s kojeg su bila krenula. Umorna i iscrpljena padaju u san. Aslan zna da je Lucy povrijeđena te želeći spriječiti

daljnju štetu, ponovo je posjećuje.

Stojeći u sjeni izvan njihovog tabora, Aslan poziva Lucy, koja je još uvijek budna premda je dan bio tako naporan. Uzbuđena zbog njegovog glasa i preplavljena radošću, ona ide k njemu. Sada mu ona opisuje svoj dan; kritizira svoju braću i sestru jer nisu prihvatili njezin savjet. Lav joj odgovora, „dubokim režanjem punim značenja“. Zbunjena, Lucy ga pita je li u čemu pogriješila.

„Ali to nije bila moja greška, zar ne?“

Lav je gleda ravno u oči.

„Oh, Aslan,“ reče Lucy ... „Nisam mogla ostaviti druge i poći sama gore k tebi, kako bih mogla? ...“

Aslan ne reče ništa.

Lav je gledao ravno u njezine oči. Što je to u Božjoj prisutnosti što donosi takvu jasnoću u naše pogrešno gledanje? Ja često dođem u Njegovu prisutnost misleći kako sam žrtva koju su pogrešno razumjeli i loše tretirali, a onda shvatim kako su određeni odabiri bili samo moji. Pa ipak, kad sam u prisutnosti našeg Lava, ne osjećam se posramljeno. Osjećam se osnažena, pozicionirana i spremna za ići naprijed.

Sve se mi ponekad nađemo na takvom tvrdom mjestu. Bog vas potiče da idete u jednom smjeru, a vaše prijateljice ili obitelj vas vuku u drugom. Možda ste bile kušane sklopiti kompromis u vezi vaše vjere ili morale ići zajedno s'čoporom'i šutjeti. Neovisno o pritisku, uvijek znate da izgovori ne vrijede kad se susretnete s Lavom. Na izgovore, Lav ništa ne odgovara. Često sam čula da se, kada Bog šuti, morate vratiti natrag u vrijeme kad vam je zadnji put rekao da nešto učinite. Jeste li to prihvatile, učinile, rekle, ili dale? Ako niste, On još uvijek čeka na vaš odgovor.

VI STE LAVICE

Bog ne mijenja svoje naloge samo zato jer ljudi glasaju ili se ne slože s njim. Isto tako, on ne sudjeluje u igri „Tko je kriv?“ On čeka i sluša sve dok od faze okrivljavanja ne prijeđemo u fazu iskrenosti. Ovaj nas stav poniznosti oprema da možemo ustati i hodati s njim

u divljini.

C.S. Lewis shvatio je ovu duboku istinu i izrazio je u slijedećem dijalogu između Lucy i Aslana. Lucy shaća da je ona trebala slijediti Aslana, čak i kad joj se ostali nisu htjeli pridružiti. S ovim je otkrivenjem došla i nova odgovornost. Aslan joj daje drugu priliku te traži od nje da probudi braću i sestru, kaže im kako ga je ponovo vidjela i da je vrijeme da ga slijede.

„Ali oni mi neće vjerovati!“ reče Lucy.

„Nije važno,“ reče Aslan.

„Oh, jao, jao meni,“ reče Lucy. „A bila sam tako sretna što sam te opet našla . . . Mislila sam da si došao rikati i poplašiti sve neprijatelje – kao prošli put. A sad će sve biti još gore.“

„Teško je to za tebe, malena,“ reče Aslan. „Ali se stvari nikad ne dogode dva put na isti način.“

Zastanimo na trenutak. Volim ovaj prikaz ljudskog odgovora na Božju uputu. On nas postavlja spremne za avanturu, a mi mislimo kako će to biti „strašan“ neuspjeh. Lucy se kretala od nadanja do skrivanja.

No, nastavimo:

Lucy je zagnjurila glavu u njegovu grivu skrivajući od njega svoje lice. No mora da je bilo magije u toj grivi. Osjetila je kako njegova, lavlja snaga ulazi u nju. Odjednom je uspravno sjela.

„Oprosti mi, Aslane,“ rekla je. „Sada sam spremna.“

„Sad si lavica,“ reče Aslan. „I sada će cijela Narnija biti obnovljena.“

Kad sam pročitala ovu izjavu, bila sam svladana osjećajima. „Sada si lavica. . .“ Vjerujem kako Bog želi objaviti ovo nad svakom svojom kćerkom koja sjedne uspravno, prestane plakati i pripremi se. Tada Bog može objaviti: „Sada si odvažna. Sada imaš moju perspektivu. Sada razumiješ svoju snagu. Spremna si za bitku.“ Sjetite se, vi ste dio vojske angažirane u sveopćoj bici.

ODVAŽNOST ZA PROMIJENITI STVARI

A što je s bitkom? Čini se kako sile tame jačaju dok naše svjetlo jedva treperi. Vrijeme je da se objavi kako je Lav u našoj sredini.

Možda ga nismo primijetile dok smo se bavile nevažnim stvarima. Naši su se redovi pocijepali, a naša je pažnja skrenula s fokusa jer su sile tame opustošile zemlju koju smo trebale čuvati. Bitka bjesni oko nas, no mi smo suviše zaposlene borbom unutar našeg tabora.

„Kralju vjekova, besmrtnomu, nevidljivomu, jedinom Bogu, čast i slava u vijeke vjekova! Amen.

Ovu ti zapovijed stavljam na srce, sine Timoteju, suglasno prijašnjim proročanstvima koja se odnose na te: Bij, ojačan njima, plemenit boji! Čuvaj vjeru i dobru savjest! Ovu su neki odbacili i doživjeli brodolom vjere.“ (1 Timoteju 1:17-19)

Postoje obećanja koja se odnose na našu budućnost. Mi ratujemo naoružane oružjem svjetla i nade. Bog se ne bori protiv smrti da ju ponovo pobijedi. On je tu pobjedu već dobio. Sada je, naime, vrijeme da hodamo u njegovoj pobjedi i ohrabrimo druge da ga slijede.

Upravo sada, naša je zemlja na rubu moralnog, gospodarskog i duhovnog pada. Opkoljeni smo neprijateljima i teroristima po cijelom svijetu i unutar naših granica. Strah i izdaja siju razdor na svim područjima, a ima i onih među nama koji misle da ne možemo odlučivati sami za sebe.

Osobno mislim da je naše sadašnje stanje slično stanju Engleske prije nekoliko stotina godina. Carstvo se rodilo iz uništene i upropaštene zemlje, a narod se Velike Britanije obnovio kad je mlada žena probudila lavicu.

U dobi od dvadeset i pet godina, kraljica Elizabeta I stupila je na prijestolje u zemlji koja je financijski i moralno bankrotirala. Engleskoj su sa svih strana prijetile snažne zemlje ujedinjene katolicizmom. Engleska je bila podijeljena religioznim ratovima koji su bješnjeli unutar njezinih granica. Zemlja je posrtala zbog posljedica burnih vladavina kralja Henrika VIII i kraljice Mary.

No poslušajte što je rekla kraljica Elizabeta u svom govoru prilikom krunidbe: „Zadivljuje me teret koji mi je pao na pleća.“ Stoljećima kasnije nalazim te riječi modernima i provokativnima.

Kakva se to vrsta žene divi takvom ogromnom teretu?

Drago mi je da se ta kraljica nije izgovarala svojom mladošću, svojom ranjivošću ili time što je žena. Njezino se pravo na prijestolje stalno dovodilo u pitanje. Čak i onda kad su joj govorili da je kopile kralja Henrika VIII, ona nije popustila. Umjesto toga, ona je odlučila diviti se. Njezino ju je divljenje dovelo na područje strahopoštovanja, čuda i ovisnosti o Bogu.

Elizabeta je vrlo rano naučila pažljivo birati svoje riječi. Da nije, ne bi doživjela dvadeset i petu godinu. Od kolijevke sve do groba, bila je okružena ljudima koji su joj željeli nauditi. Na njezinom su dvoru i u njezinoj su zemlji živjele izdajice i uzurpatori koji bi je rado uhvatili u zamku njezinih riječi. Njezina polusestra, koja je bila kraljica prije nje, Mary, dobila je ime „krvava Mary“ zbog broja pogubljenja tijekom njene vladavine. Mary je tražila prilike da ubije Elizabetu, a išla je i tako daleko da ju je zatvorila u tamnicu u londonski Tower, u kojoj je Elizabetina majka, Ann Boleyn, boravila prije smaknuća. Napadi i urote kraljice Mary protiv Elizabete prestali su tek njezinom, Marynom, smrću.

Nedugo nakon što je Elizabeta postala kraljicom, njezina se nećakinja Mary, kraljica Škotske, koju je podupirala Rimokatolička crkva, vratila u Veliku Britaniju. Ta je pokušavala ponovo i ponovo ukrasti prijestolje Elizabeti. Na kraju, Elizabeta je morala donijeti odluku i smaknuti je kad se otkrio grubi pokušaj atentata. Elizabetu su izdavali, odbacivali, stalno joj iskazivali nepovjerenje, ali je ona dopustila teškoćama da je obliku u najbolju vladaricu koju je Engleska ikad imala.

Umjesto da se uda i rodi nasljednika, kraljica Elizabeta I odlučila je radije biti nevjesta i majka svoga kraljevstva. Ova, tako nevjerojatna razina predanosti, oslobodila ju je da se fokusira na strategije koje će učvrstiti njezino kraljevstvo. Osim što se stalno obrazovala i usavršavala svoje vještine, ona se okružila mudrim savjetnicima i uvijek je brinula o dobrobiti svojih podanika i pazila na ono što oni govore.

Za vladavine kraljice Elizabete:

- vjerske su se frakcije ujedinile u okviru Engleske crkve;
- englesko se gospodarstvo razvilo od jednoličnog i ovisnog u raznoliko i neovisno gospodarstvo;
- znanost i umjetnost su cvale;
- Engleska je postala pomorska sila;
- naseljavanje i eksploatiranje Amerike je raslo.

Kraljica Elizabeta I uvela je svoju zemlju u zlatno doba, a malo kraljevstvo pretvorila u carstvo.

Nije nikakvo čudo da su je nazivali lavicom. Čak i uz sve te uspjehe, njezina uloga kao kraljice nikad nije prestala biti teret. Ona je rekla:

„Biti kralj i nositi krunu veličanstven je prizor za one koji gledaju, ali nije ugodno onima koji je nose.“

U povijesnim knjigama stoji da ona nije samo nosila krunu; ona je poticala inovacije, trgovinu i istraživanje. Razumjela je snagu koja stoji iza postojanih saveza te je njegovala razvoj zemlje u vrijeme kad su se zemlje poput Francuske gotovo raspadale zbog revolucija.

Elizabeta je bila neustrašiva na bojnom polju. Evo dijela njezinog govora prije odlaska na bojno polje zajedno sa svojim trupama:

„Neka se neprijatelji boje, ja se uvijek ponašam tako da se osim u Boga pouzdajem u snagu i zaštitu koju sam pohranila u lojalna srca i dobru volju svojih podanika. Stoga, dolazim među vas kao što vidite u ovom trenutku, ne zbog zabave ili sporta, nego riješena da usred vas i u žaru bitke poginem ili živim zajedno s vama. Da položim za Boga i moje kraljevstvo i za moj narod svoju čast i svoju krv do smrti ... Znam da imam tijelo slabe i nježne žene, ali imam srce i stomak jednog kralja, i to kralja Engleske, te smatram gnusnom uvredom da se Parma ili Španjolska ili bilo koji europski princ, usude napasti granice moga kraljevstva za što sam spremna uzeti oružje i ne dopustiti da bilo kakva nečasnost raste pored mene . . . Uskoro ćemo pobijediti ove neprijatelje koji se protive Bogu, mom kraljevstvu i mom

narodu. Bit će to slavna pobjeda.“

I da, bila je.

Vidite li sada što se događa kad se jedna žena odluči diviti, a ne strahovati? Elizabeta I slijedila je Boga bez straha, pažljiva spram svoje sudbine. Ona nije bila nemarna u svom traganju za Božjim savjetom pa je vodila molitvene dnevnik na tri različita jezika. Rezultat je zadivljujući. Možda vas Bog poziva da učinite nešto izvanredno ili nešto zastrašujuće. Ako je tome tako, dopustite ovim primjerima Lucy i kraljice Elizabete I da vas ohrabre.

Nije važno kako vas drugi vide. Ako je Bog govorio, vjerujte mu. Idite tamo kamo vam je rekao da idete; slušajte što vam govori. Slijedite svog Lava kamo vas On vodi i vjerujte da „znate“ i onda kad drugi ne razumiju.

Jeste li spremne diviti se?

OD ŠAPATA DO RIKE

„Ja nisam bio lav, ali sam se osjećao kao da trebam rikati.“

WINSTON CHURCHILL

Lavovi riču.

Ne sumnjam da to znate. No jeste li znali da i lavice riču? Da bi lavovi i lavice učinkovito rikali, moraju promijeniti svoje držanje. Oslobođanje ovakve sirove objave snage traži sagibanje. Njihove se moćne glave pognu, oni rašire svoj grudni koš i napune pluća zrakom. Pitam se jesu li se spremni rasprsnuti dok riču svoju objavu, koja se za mirne noći čuje na udaljenosti od 8 kilometara i zbog koje zadrhte srca ljudi i životinja na putu. Lavlja rika vas može zaokružiti i zaustaviti u kretanju svojim zastrašujućim čudom.

Na isti način, ako mi, Božje lavice, budemo željele ikada proizvesti zvuk takvog dometa, to će od nas tražiti promjenu u našem držanju. Da bismo imale sposobnost rikanja, moramo spustiti svoje visoko uzdignute glave i pokloniti se. Ovaj stav poniznosti i molitva, pozicioniraju nas da primimo svježje ispunjenje dahom Božjeg Duha. Vjerujem da će se ova rika dogoditi onda kad Božji Duh proširi našu sposobnost zadržavanja punine njegovog života. Onda kad više ne budemo mogle zadržavati u sebi njegovu istinu,

ljubav i dobrotu, mi ćemo osloboditi tu objavu svega što Bog jest, koja se raspirila u nama.

No za razliku od rikanja lavice, naša će rika biti daleko više od pukog zvuka. Naša će objava biti božansko spajanje privlačnih riječi, djela i djelovanja u vjeri. Kad sve nevidljivo što pripada vjeri, nadi i ljubavi postane opipljivo u pojedincima i izraženo u našem jedinstvenom odgovoru na probleme svijeta i Božju ljubav, naša će se rika čuti. I tako, dok primjerom pokazujemo našeg Lava, svijet će čuti njegovu riku. Tada će svi niži gospodari i glasovi biti ušutkani, a čut će se jedinstveni krik: „Štujte jedino Boga!“

Naš je svijet ispunjen rikom. Otkrila sam toliko stvari koje su sposobne rikati. Oceani riču. Divlji, nesputani vjetar riče. Vodopadi buče dok se strmoglavljaju s velikih visina. Viču uzbuđeni ljubitelji sportaša na sportskim stadionima.

Četiri živa bića pred prijestoljem neba kliču: „Svet! Svet! Svet...“ a od njihova se gromka glasa potresaju dovraci na nebeskim pragovima (Izaija 6:4). Mi na zemlji pjevamo njihove riječi, ali je objava Svetoga Boga počela ovom rikom.

Naš Bog, Svevišnji, Gospodar svega . . . riče.

„Jahve reče sa visine,
iz svetog stana grmi glasom,
riče iza glasa . . .“ (Jeremija 25:30)

I opet

„ . . . jer ja sam Bog, a ne čovjek;
Svetac posred tebe –
neću više gnjevan dolaziti!
Za Jahvom će ići on,
ko lav on će rikati;
a kad zarikao bude,
sinovi će mu veselo dohrliti sa

zapada; ...“ (Hošea 11:9-10)

Što pojačava govor tako da postane nešto više od šapta, mrm-ljanja, vapaja ili vikanja? Da li to samo jačina glasa čini riku koja izaziva strahopoštovanje svojom snagom?

TO POČINJE SA ŠAPATOM

Želim to objasniti; počnimo sa šapatom.

Psalmist je napisao:

„Začuh najnježniji šapat Jedinoga, a nikad nisam pomislio da će meni govoriti.“¹ (Psalam 81:7)

Ovdje psalmist objašnjava koliko se začudio kad je čuo Božji šapat. Nije li on pisao i pjevao o svojoj povezanosti s Bogom? Možda se u ovom psalmu on prisjeća tog čuda kad je njegova komunikacija s Bogom počela. Ne prepoznavamo ono što nismo nikad prije čuli. David je prvo čuo Božji šapat kad je bio mladi pastir; poslije toga Božji je glas čuo posvuda. Opisao ga je kao „najnježniji šapat.“ Veličanstveni Jedinog govori u nježnim tihim tonovima, podcrtavajući tako grubu realnost našeg ljudskog života.

Stoga smo pozvani utišati se: „Utišajte se, i znajte da sam ja Bog“²
(Psalam 46:11, NLT).

Uvjerena sam da je Višnji Bog i Stvoritelj svih stvari znao da će njegova djeca biti privučena i da će se umiriti na njegov šapat.

Više me iznenađuje Bog koji šapće nego Bog koji kliče. Svakako je za očekivati da Bog, koji je tako velik, ima gromki glas, ali je šapat sasvim neočekivan. S takvom nježnom jekom, Bog ima sposobnost izoštriti vid. Poput dubine koja doziva dubinu, Božji šapat je jeka Božjeg glasa koji odzvanja u njegovoj djeci, stvorenju.

¹ Šapat tajnovit čuh: . . .

² „Prestanite i znajte da sam ja Bog“

Ilija je tražio Boga u vjetru, potresu i požaru, ali ga je našao u šapatu (vidjeti 1 Kraljeva 19:12). Kad je Ilija čuo mali, tihi glas, izašao je iz svoje pećine i slušao što mu je Bog govorio.

Prigušeni tonovi nose duboke i intimne objave onima koji se dovoljno utišaju da bi mogli čuti. U toj tišini naš duh čuje šapat kojim nas Otac prihvaća. Svatko od nas žudi čuti Božji šapat. Vi ste stvorene čuti svoga Stvoritelja. Dopustite Mu da govori u dubine vaše duše i ispuni vaše srce žudnjom.

Vjerujem da Bog uvijek počinje govoriti šapatom. Sve glasno počinje sa šapatom. Kad sam bila trudna i osjećala da je dijete oživjelo u meni, bio je to šapat djeteta koje dolazi. Plač počinje sadržavajući šapat u sebi. Vjerojatno ste prvo čule Božji šapat kao odgovor na vapaj vaše duše: „Bože, ja sam gladna, uplašena i usamljena.“

On je prošaptao odgovor: „Ne boj se. Ja sam ovdje, dijete moje.“

Ponekad zamišljam žene kao da su šapat. Majka koja njiše svoje uplašeno dijete ne viče; ona šapuće. Godinama sam slušala Božje kćeri kako šapuću među sobom o onom što se budi unutar njih. Već gotovo tri desetljeća ja šapućem mojem mužu dok ležimo u krevetu. Govoriti glasno u noći dok nas obavija toplina kreveta čini se potpuno nepriličnim. To je mjesto šapata, počinka i intimnosti.

Ponekad bih šaputala na službi slavljenja dok sjedim sa svojom obitelji. Snizim ton svog glasa kad govorim o nečemu što sam čula da je grubo ili neistinito. „To nije u redu,“ prošapćem, a John i moji sinovi samo kimnu glavama ili me potapšu po ruci kao da govore: „Razumijemo što te uznemirilo. Ne trebaš to glasno izreći. Čujemo te.“

Prošapćem kao da moram. Čini mi se pogrešnim ne reći ništa i ne protiviti se nečemu što je premaleno, ekskluzivno, iskrivljeno ili jednostavno pogrešno. Možda je to uloga koju imam, no moram promrmljati istinu kako bih izbacila to sjeme prije negoli uhvati korijen. Moj šapat odbije ono što je izrečeno naglas.

Ja šapćem kad čujem da se objavljuje nešto što Bog nije prošaptao meni i potvrdio u mom životu. Sigurno se i vi ponekad

tako osjećate. Ako ste čule Božji šapat, onda znate koliko je on svet i vrijedan vaše pažnje. Često kad poučavamo i propovijedamo, jednostavno ponavljamo ono što su nas drugi naučili. Ali kad Bog govori, to je posve druga stvar. Božji šapat nije nešto samo tako; njegov šapat treba poštivati.

Bog šapće svojim sinovima i kćerima. Osjećate li kako je vrijeme i doba za šaputanje i slušanje da bi se čuo Božji šapat? Možda ga čujete upravo sada. Šapat je dijalekt na kojem se objavljuju tajne i ono buduće koje dolazi.

Tisućama godina tragalo se za Božjim šapatom, a ta je potraga previše često bila dočekanja šutnjom.

„Bilo je mnogo proroka i kraljeva koji bi dali svoju desnu ruku da vide ono što vi vidite, ali nikad to nisu mogli osim tek kratkog pogleda, da čuju ono što vi čujete, ali nikad nisu čuli ni šapta.“³ (Luka 10:24)

Proroci i kraljevi u prošlosti željeli su čuti, ali Bog im nije čak ni promrmljao. Žmirkali su ne bi li vidjeli budućnost, ali ničeg nije bilo na obzorju. Nije bilo zvuka, ni vizije ili slike, ničeg što bi ih navelo da pitaju one oko sebe: „Jeste li čuli ovo?“

A onda je došlo vrijeme za poruku, ne kroz šapat, već kroz osobu. Prošaptana je Riječ postala tijelom i progovorila glasno dok se On kretao u mnoštvu ljudi, dodirivao ih, poučavao, iscjeljivao i podizao iz mrtvih. Tužno je to, ali oni koji su se naprezali da čuju, više nisu imali ušiju koje bi čule. Promašili su ga jer je Bog izgledao i zvučao drugačije od onog što su očekivali. Isus je šaptao ubiračima poreza i ribarima, ali vikao na farizeje.

Isus je otkrivao tko On jest i odakle dolazi ne svojim ustima, nego svojim životom. Kroz ono što je činio, govorio je glasnije nego bi riječi to ikada mogle.

3 „Kažem vam da su mnogi proroci i kraljevi htjeli vidjeti što vi vidite, ali ne vidješe; čuti što vi čujete, ali ne čuše.“

OD ŠAPATA DO VIKE

Kao i mnogi od nas, i moja prijateljica Bobbie Houston sluša zvuk neba i promatra kako Duh Višnjega Boga uokviruje i oblikuje mandat za svoje kćeri. Ona je ovim poetičnim riječima opisala ono što mnoge od nas vide:

„Božji je šapat postao vika.“

Ove riječi odjekuju u ženama po cijelom svijetu.

Sve više i više, Božje kćeri čuju njegov šapat. O čemu govori taj šapat? I zašto se ton pojačava? Postoji kolektivni vapaj za pravdom, koji se podiže kao izjava naše nade. Kad je Marija, Isusova majka, primila Božje obećanje o spasenju za svoj narod, ona ga je zadržala za sebe i čuvala u svom srcu. Danas sve veći broj Božjih kćeri objavljuju život i slobodu koju je On usadio u njihova srca. Kao rezultat toga, ono što je počelo kao šapat u srcu osobe postalo je kolektivni poklik. Poruka se diže nakon što je dugo bila zatomljena u tišini.

„... Što vam šapćem u uho, vičite s krovova kuća da svi čuju!“⁴ (Matej 10:27, NLT)

Isus je prvo govorio u skrovitosti, a onda je rekao učenicima da viču. On je udijelio uvid i mudrost u bliskom zajedništvu, zatim je opomenuo učenike da otvoreno objavljuju ono što im je saopćio u tajnosti.

Vjerujem da živimo na zemlji u vrijeme kad će jučerašnji Božji šapat postati sutrašnja vika. Nisam sigurna da razumijem moguću veličinu toga, ali osjećam kako se mnoge od vas naginju prema naprijed i slušaju. Kako dolazite sve bliže i bliže, čujete slabo šuštanje – nešto se raspiruje unutar vas.

Božji šapat zna biti tako mučan da može uplašiti.

Tako provokativan da može za posljedicu imati izolaciju.

Tako moćan da se, jednom kad se pokrene, ne može zaustaviti.

⁴ „... što čujete u skrovitosti, propovijedajte na krovovima!“

Grom udara i tutnji na nebesima.

Slušajte! To Bog podiže svoj glas!

Svojom snagom on smiruje morske oluje.

Svojom mudrošću kroti morske nemani.

Jednim dahom svojim on bistri nebo,

jednim prstom ruke svoje uništava morską zmiju.

A sve je to samo početak, tek šapat njegove vlasti.

Ali što bismo mi učinili kad bi on stvarno podigao svoj glas!⁵ (Job 26:11-14)

Točno ... što bismo učinili? Sigurno bismo drhtali, ali oni koji poznaju i koji se pouzdaju u taj šapat neće se odupirati kad dođe njegova vika. Nešto će duboko unutar nas zadivljeno slušati dok čekamo da On podigne svoj glas. Sva ta sirova snaga i Božja uprava jednostavno djeluju na razini šapata. Njegov dah razbistrava nebo!

Kad je Bog počeo šaptati život, slobodu, nadu, snagu, divljinu, vrijednost i čak ljepotu u moj svijet, to me je rastegnulo. On mi je ponudio proširenje kad se meni činilo da nema mjesta za širenje ili rast.

Najbolje ću svoju tjeskobu opisati ovako: Recimo da čujete šapat koji kaže kako postoji daleko više za vaš život nego što vi znate, da sve ono što ste prihvatili kao konačno u životu zapravo nikad nije bila stvarno istina. Šapat govori suprotno od onog što se izjavljuje glasno.

Ipak, šapat poziva na neko tajno, duboko mjesto i budi žudnju koja se još nije izrazila. On zvuči istinitije od svega što ste čuli na televiziji ili pročitali u knjigama ili magazinima. S ovim prošaptanim otkrivenjem vi više niste iste. Odjednom vam više nije ugodno na mjestima, u odnosima i u razgovorima gdje vam je inače bilo udobno samo mjesec dana, tjedan dana ili dan prije.

Kad sam prvi put čula Božji šapat, upravo se to dogodilo. Na

⁵ Svodu se nebeskom potresu stupovi i premru od straha kada on zaprijeti. Svojom je snagom on ukrotio more i neman Rahaba smrvio mudrošću. Nebesa je svojim razbistrilo dahom, a ruka mu je brzu zmiju probola.

Sve to samo djelić je djela njegovih, od kojih tek slabu jeku mi čujemo.

Ali tko će shvatit grom njegove moći?"

određenoj sam razini znala da sam slomila društveni život, ali ne i vjeru, s onim što sam znala. Osjećala sam se kao da sam odvezana i plutam, a ne znam ni gdje je ni kako da utvrdim svoju slijedeću luku. Sve što je bilo stabilno, sada je postalo nesigurno, neizvjesno i neudobno. Jedina sigurna stvar u mom životu bila je činjenica da se nešto promijenilo; ja više nikada neću biti ista.

No, šapat ima snagu brzo nas odvojiti od onoga što znamo – i upravo na takav način. Netko bi to mogao nazvati Bogojavljenjem; drugi bi mogli reći da je to promjena paradigme.

Kad god sam tražila Boga, On mi je odgovarao šapatom.

„Priđi mi bliže i prošapći svoj odgovor.

Ja te zbilja trebam. (Psalam 55:2-3)

Njegovi odgovori mogu izazvati određeni stupanj odvojenosti i neko vrijeme mogu biti neugodni. Zato kad čujemo Božji šapat, ključno je da se utišamo, slušamo i uhvatimo šapat unutar sebe.

Ludwig van Beethoven je napisao: „Tonovi zvuče, riču i buče oko mene sve dok ih ne pretvorim u note.“ Što bi se dogodilo da nije zapisao note koje je čuo unutar sebe? Ne samo da ne bismo imali tu divnu glazbu; izgubili bismo misli, ljubav, snove i nadahnuća probuđena u njegovim simfonijama.

Kad Božji šapat probudi oluju ili riku misli u meni, ja sam nemirna dok god ih ne zabilježim. Postoje mnogi načini za uhvatiti nebom nadahnuti šapat. Neke će od nas zapisati zvuk; druge će stvoriti glazbu. Druge mogu propovijedati poruku, napisati dramu ili priče koje glasno izražavaju njegov sadržaj. No neke druge mogu izraziti kreativni šapat u umjetnosti i arhitekturi koja šapatu daje oblik i funkciju.

Način nije važan, ali zabilježiti ga jest.

GLASNO ŽIVITE ŠAPAT

Svi smo čuli izreku: „Živi glasno,“ no ja bih dodala tome: Glasno živite ono što je unutar vas.

Ralph Waldo Emerson je rekao: „Nitko od nas neće ostvariti ništa izvanredno ili zahtjevno osim onda kad sluša onaj tihi glas koji samo on čuje.“

Naučite slušati i naučite čuti. Ne tražite od drugih da vam kažu ono što samo vi možete čuti. Time im dajete vlast nad onim što Bog šapuće u vaše srce. Iskazujte čast Božjem šapatu te odvojite vrijeme kako biste čuli izvrsnost koju vam udjeljuje.

Često smo same kad čujemo šapat. No nismo i jedine koje ga čuju. Bog je voljan govoriti svima koji su dovoljno tihi da čuju. Samo je pitanje vremena kojeg ćemo odvojiti da bismo jasno čule Duha Svetoga, a onda snažno prihvatile Njegove riječi. Jednom kad smo zgrabile svoj dio toga, spremne smo prepoznati šapat u drugima. Doba slušanja u tišini može biti neugodno, ali to je proces kroz koji moramo proći ako želimo uploviti u sigurnu luku i privezati se u njoj.

Moje doba usamljenosti i slušanja trajalo je do kraja 2006. kad sam se našla na Filipinima u društvu snažnih žena – Helen, Bobbie, Lise i Deborah. Sve smo doputovale iz različitih zemalja kako bismo bile dio pokretanja programa koji daje vrijednost i snagu ženama u svijetu.

Nisam imala blagog pojma da će se moj stav o meni samoj promijeniti na toj konferenciji. To se nije dogodilo u smislu onoga što sam govorila, već kako sam to govorila. Volim misliti da sam se krajem 2006. u onome što sam govorila manje propitivala i ispričavala.

Nakon konferencije, bila sam daleko bliže Bogu i daleko iskrenija u vezi s njegovim šapatom. Prije toga sam bila nemirna, odvojena i prilično usamljena.

Po rasporedu sam trebala govoriti prva. Kad sam završila, sjela sam i pila iz poruka drugih žena. Iz službe u službu, život se izljevao u moju umornu, gladnu dušu. Činilo se kao da svaka žena glasno govori moj šapat i tajne, dok su propovijedale s jasnoćom, snagom, pomazanjem i ljubaznošću. Nisam mogla zaustaviti suze koje su curile niz moje obraze i natapale suha mjesta moje duše. Moje žudnje i moja pitanja dobila su odgovor.

Nakon zadnje službe, vratila sam se u hotel zajedno s nekoliko žena. Spoticala sam se o samu sebe nastojeći naći riječi da bih opisala ono što mi se događa.

„No, sve je to ono o čemu si pisala i govorila,“ komentirala je Bobbie.

Bila je u pravu, no do tada to nisam čula izrečeno tako glasno. Godinama sam se osjećala usamljena, izgovarajući riječi na zatvorenom mjestu. Nisam mogla vidjeti van i nisam mogla izaći van dok netko nije širom otvorio vrata sa spuštenim žaluzinama i pozvao me na veliki, otvoreni prostor ispunjen svjetlom i smijehom.

Bobbie se ispružila i potapšala me po nozi: „Više nisi sama.“ Kimnula sam glavom i zaplakala, osjećajući se poput djeteta i potpuno slobodna. Ta je noć bila posebna i važna. Nisam sigurna da sam shvaćala kako sam sama do trenutka kad sam se uključila. Sad sam bila jedna od sestara koje će zbiti redove zajedno sa svojom braćom i raditi zajedno na promjeni svijeta. Biti povezana s drugima koji su čuli isti šapat bilo je divno, oslobađajuće i davalo je snagu.

Možda ste i vi iskusile to isto. Jeste li se ikad osjećale kako sa strane gledate unutra, i odjednom ste uključene? Kćeri, sestre, majke i prijateljice, znajte da pripadate. Niste same. Nikad niste bile. Vas čuvaju i pozdravljaju dobrodošlicom sve druge koje nose Božji šapat u sebi.

To se uključivanje nije dogodilo zato što su ljudi primijetili da niste pozvane pa su to učinili jer su dobro odgojeni. Ne, uopće ne. Vi ste uključene jer pripadate društvu žena i muškaraca koji ustaju na zemlji.

„Ali vi pripadate. Vas je pomazao Sveti i svi imate znanje. Ne pišem vam ovo kao da ne znate istine, nego jer je poznajete i jer znate da nikakva laž ne dolazi od istine.“⁶
(1 Ivanova 2:20-21)

Otkriće da pripadam, značilo mi je sve na svijetu. Premda sam putovala i govorila stotinama žena svaki tjedan, često sam se

⁶ „A vas je pomazao Sveti, i svi imate znanje. Ne pišem vam ovo kao da ne znate istine, nego jer je poznajete i jer znate da nikakva laž ne dolazi od istine.“

osjećala kao posjetiteljica. Uvijek posjećujući, nikad pripadajući, može ponekad biti samotno iskustvo. Stoga utvrdimo sada, lijepo moje; vi niste posjetiteljice – vi ste obitelj. Kad su mnogi jedno, riječi imaju jeku, odnosi se uspostavljaju i jačina glasa raste. Ova vrsta šapata nas poziva da se povežemo.

Stoga, što je s vikom?

„Ne vičite i ne dajte glasa od sebe, i nijedna riječ neka se ne čuje iz vaših usta dok vam ne kažem: ‘Vičite!’ Tada neka odjekne bojna vika.“ (Jošua 6:10)

Postoji vrijeme kada se čak i misao o šapatu treba podići do vike. Vidite, mi hodamo ovom zemljom u strateški važno i opasno doba. Kao što je Bog učinio s Jerihonom, On će tako u tajnosti okružiti neke stvari te ih u pravo vrijeme srušiti uz kolektivnu viku.

„ . . . jer će sam Gospodin sa zapovjedničkim zovom, s glasom arkandela i sa zvukom trube Božje sici s neba . . . “ (1 Solunjanjima 4:16)

Na zvuk će se njegovog glasa srušiti kraljevstvo smrti i uništenja. Izraelci su kružili oko Jerihona sedam puta prije negoli se uspostavila sila u vici. Isto tako, mudre lavice ne riču dok nisu sigurne u svoju zasjedu. Ne radi se toliko o tome da se bude glasan i da se više koliko o tome da se ima strategija. Nitko od nas ne treba objaviti što je, ako nije u položaju da to nosi sa snagom.

Ne smijemo vikati o svemu što nam je rečeno šapatom.

„Kao što se trudna žena pred porođajem
grči i viče u bolovima,
takvi smo, Jahve, pred tobom.“ (Izajja 26:17)

Godinama smo pojedinačno i zajednički vrištali od bolova, ali vrištanje nije odgovor. Donijeti život iz naših trudova jest. Otkupimo trudove, predrasude, pa čak i bol kako bismo rodile naraštaj

snažnih kćeri punih života.

KAD VIKI POSTAJE RIKA

Svatko se može derati. No ne može svatko rikati, barem ne dok nije vrijeme za to.

A što je to zapravo rika? Rika nije najjače vikanje što se može. To je u prvom redu i prije svega neustrašiva objava. Rika je oslobađanje nečeg praiskonskog, nezadrživog i nečeg pomalo nejasnog. Svi imamo sposobnost rike, ali ne kao pojedinci. Vjerujem da rika, što se tiče ljudi, znači kolektivni izraz sastavljen od nečeg što je više od pukih glasova. Vjerujem da je to zvuk ljudi koji žive vjeru, glasno dijeleći nadu i izražavajući Božju ljubav.

Možda se sjećate pjesme Helen Reddy iz 1970-tih pod nazivom: „Ja sam žena, čujte me kako ričem!“ Molim vas da me razumijete kako ne mislim da samo žene trebaju rikati. Niti ne ohrabrujem žene da riču na muškarce ili muškarce da riču na žene. Vjerujem da je vrijeme podići svoj glas i rikati zajedno!

Čak i sad čujem u svom duhu: „Pripremite se, kćeri, jer vaša kolektivna vika može postati rika koja će se dići nad zemljom i osloboditi opskrbu s neba. Kao što je Winston Churchill rekao: „Nisam bio lav, ali sam osjećao da trebam rikati.“

Poput njega, ni mi nismo lavovi, ali je nama dopalo da damo glas rici našeg Lava. Samo je Isus oboje, Krist i Lav iz Judina plemena. Mi smo njegove sljedbenice koje kao jeka odražavamo njegovu riku. Što će navesti našeg Lava, našeg Gospodina, da riče? Vjerujem da će nam se odgovori otkriti istražimo li što navodi naše lavove i lavice da riču u divljini.

Premda obje ove velike mačke riču, rika lava i lavice ima različite povode. Prvi i najosnovniji razlog zašto lav riče je da objavi i zaštiti svoje područje. Dok se mrak spušta, vodeći lav (ili lavovi) ustaju na noge, spuštaju svoje glave, šire svoj prsni koš i uvlače noćni zrak. Tada se oslobađa rika. Zvuk odjekuje kroz njegovo područje objavljujući: „Ja sam budan, moćan i prisutan. Spreman sam obraniti svoje područje i čopor od svakoga tko me se usudi izazvati. Ja

neću mirno stajati pokušaj li netko ukrasti moje lavice ili laviće. Našu hranu neće jesti lupeži koji nisu dio obitelji.“

Lavlja rika straši hijene. Njegova se snaga osjeća izvana i iznutra te navodi na oprez sve koji vrebaju u mraku, jer se nikakvo uznemiravanje neće dopustiti. Rika straši uljeze i postavlja granice na svoje mjesto.

Isto tako, lavovi riču kako bi ustanovili gdje se nalaze članovi njihovog čopora. Rika kaže: „Ovdje sam. Gdje si ti?“ Povezane lavice i lavovi brzo odgovaraju na riku svojih. Snaga i jačina rike otkriva puno o osobinama lava. Rika govori o njegovoj snazi, dobi i fizičkom stanju. U suštini, njegova rika govori: „Znam da me ne vidite, ali čujete li i osjećate li ovo? Ne igrajte se sa mnom!“ I na kraju, ali sigurno ne i najmanje važno, lavovi riču kad su izazvani.

Dok pišem ove riječi, ne mogu prestati misliti kako je našeg Isusa izjedala revnost za kuću Božju. Jesmo li mi strastveni toliko da pognemo svoje glave, ispunimo svoje živote i objavimo svoj odnos s Isusom?

A sada, zašto lavica riče?

Poput lava, i ona riče kako bi objavila i zaštitila svoje područje te potvrdila svoj odnos s članovima čopora. Lavica će rikati kad druge lavice trebaju pomoć ili zaštitu te kad treba otjerati neprijatelje. Ona riče dozivajući lavića koji je odlutao ili se izgubio. No prvi i osnovni razlog zašto lavica riče je da zaštiti svoje mlado.

Želim to ilustrirati pa sam posudila zaključak dvogodišnje studije o tome zašto lavovi riču.

Čini se da ženke time što borave zajedno mogu ne samo bolje braniti svoju mladunčad u izravnom susretu s mužjacima sklonim čedomorstvu (ubijanju mladunaca), nego i zato što njihova zajednička rika umanjuje šanse da se takvo što uopće dogodi.“

Lavice riču zajedno, u prvom redu i prije svega zato da se ne privlače lavovi koji ne pripadaju čoporu; naime, usamljena bi se rika lavice mogla protumačiti kao poziv na parenje. Zadnju stvar koju bi

lavica učinila je privući mužjaka koji bi ubio njezine mlade i preuzeo čopor. Lav skitnica vrlo često ubije mladunčad kako bi naveo lavice da se ranije pare s njim (jer se lavice neće pariti dok odgajaju mladunčad.) A to bi mu, naravno, pomoglo da utvrdi svoje potomstvo.

Povijesno su bihevioristi vjerovali da je glavni razlog društvenog povezivanja lavica lov. Sada preispituju zaključke prethodnih istraživanja i vjeruju da je zaštita mladunaca prvi razlog društvene povezanosti lavica u skupini, dok je lov drugi razlog.

Kad sam pročitala da skupna rika lavica ima svrhu spriječiti smrt i uništenje njihove djece, gotovo sam zaplakala. U studiji su otkrili kako je skupina od samo tri lavice koje riču zajedno dovoljna da spriječi čedomorstvo.

Što nam to govori?

„Nisi zaštićen kad si sam za sebe.

Kad imaš prijatelja možeš se suočiti s najgorim.

Možeš li naći trećega?

Trostruko se uže ne kida brzo.”⁷

(Propovjednik 4:12)

Ako lavice znaju da njihova mladunčad nije sigurna ako su same, zašto smo onda mi tako neovisne?

Zajedno možemo zaštititi svoju djecu

od smrti i uništenja. Izolirane, nemamo nikakvu šansu.

Ako je tome tako, zašto se bojimo priznati da trebamo jedna drugu? Nije potrebno angažirati mase; potrebno nam je samo nekoliko suosjećajnih žena koje mare i žele promijeniti svijet.

NIKAD NEMOJTE VJEROVATI DA NEKOLIKO LJUDI KOJI ISTINSKI MARE NE MOGU PROMIJENITI SVIJET. JER, UISTINU, TO JE SVE ŠTO SE IKAD IMALO.

MARGARET MEAD

MOLITVENA RIKA

Samo se međusobno povezane lavice usuđuju rikati. One znaju da im je potreban ne samo glas nego i zaštita njezinih sestara.

⁷„I ako tko udari na jednoga, dvojica će mu se oprijeti; i trostruko se uže ne kida brzo.“

A zašto bismo mi, Božje kćeri lavice, rikale?

Mi podižemo svoj glas kako bismo objavile njegovo moćno kraljevstvo i našu odanost. Mi ričemo kako bismo pozvale izgubljene. Naš će zvuk voditi mlade i one koji lutaju da se sigurno vrate kući. Mi protresemo zrak kako bismo provjerile kretanje uljeza, neprijatelja i lopova. Zajedno ustajemo i ričemo kako bismo zaštitile našu djecu od smrti i uništenja. Mi nećemo susretati tamu u tišini.

Ne mogu zamisliti bolje razloge od ovih gore navedenih. Čak i sada, ljuta sam što smo tako dugo šutjele. Nemamo prava šutjeti kad nam je rečeno da govorimo u ime svih koji nemaju glas. Kasni je sat. Tama sve više obuzima dok mi spavamo. Sad kad smo budne, moramo moliti Boga da umnoži naše napore dok mi veličamo njegovu svjetlo. Molitva je naš najmoćniji razlog za okupljanje. Trebat će nam zaštita neba, mudrost i strategije da bismo vodile ovaj rat.

Isus je rekao: 'Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom pameti svojom!' (Matej 22:37)

Dakle, tri su instrumenta kojima možemo pojačati ton svoga glasa do razine rike: svojom strašću, molitvama i inteligencijom. Ako posvetimo ova tri područja naših života, oni će se stapati sve dok ne počnemo ljubiti Boga sa strastvenim, inteligentnim molitvama.

Počnemo s malim i vjerujemo za veliko. Bog obećava da će biti prisutan tamo gdje se dvoje ili troje skupe u njegovo ime. Molitva popločava put za opskrbu, svrhu i strategije. Sestre lavice, kladim se da možete naći dvije žene da mole s vama ... makar i telefonom.

A kako ustajemo, okupljamo se i podižemo svoje glasove, neka Bog učini da se skupina od tri poveća na skupinu od trideset. Onda neka se skupina od trideset poveća deseterostruko i postane skupina od tri stotine. Tri stotine će se postati tri tisuće, zatim trideset tisuća i tako sve dok ne nastane vojska čije se molitve podižu sa zemlje u nebo kao moćna rika. Krajnje je vrijeme da odjekujemo rikom našega Lava.

KAD LAVICA USTAJE

Ustanite kao lavovi nakon drijemeža
u nebrojenom mnoštvu,
stresite svoje lance na zemlju poput rose
koja je pala na vas dok ste spavali –
vas je mnogo – njih je malo.
PERCY BYSSHE SHELLEY

Lavice, podigni svoj glas!

Ova, kao i druga učenja,
na hrvatskom, srpskom i bosanskom jeziku,
od John-a i Lisa-e Bevere dostupna su na:

www.MessengerInternational.org
www.CloudLibrary.org

Dodatni materijali na mnogim jezicima dostupni su za
pregled i učitavanje na Youtube.com i Youku.com
te ostalim stranicama za medije.

Probuđene

Lavica ustaje iz svog drijemeža; veličanstvena pojava snage, strasti i ljepote. Već sama njezina prisutnost dominira krajolikom, štiti njezine laviće te daje snagu lavu. U skupinama, lavice postaju kreativna i strateška sila s kojom se treba računati, jer djelujući kao jedna one mijenjaju svijet oko njih.

I vi ste lavice

U knjizi Kad lavica ustaje, autorica i govornica Lisa Bevere prikazuje život lavice i njezinu pojavu kao strastveni, a istodobno nježni model za žene. Otkrivajući začuđujuće osobine ovog veličanstvenog stvorenja, Lisa stavlja izazov pred žene da otkriju novu strast, srčanost i svrhu.

Naučite što znači:

- biti zapanjujuća pojava snage
- žestoko braniti svoje mlade
- dati svoj glas onima koji su ušutkani
- živjeti u svjetlu i loviti po mraku
- podići kolektivnu riku koja sve mijenja

Mi smo Božja lavica koja ustaje

Strastvena. Oštra. Povezana. Snažna. Zabavna. Ove riječi opisuju Lisu Bevere – govornicu na međunarodnoj razini, autoricu uspješnica te sudomaćicu u TV emisiji „The Messenger“ koja se prikazuje u više od 216 zemalja u svijetu.

Na svoj transparentan način, Lisa dijeli Božju riječ utkanu zajedno s njezinim osobnim iskustvima kako bi u živote donijela slobodu i promjenu. Njezino srce plače nad društvenom nepravdom te kao zastupnica promjene, ona potiče druge da budu odgovor na očajničke probleme koji su blizu i koji su daleko.

Učitajte ova kao i druge materijale na: www.CloudLibrary.org & www.MessengerInternational.org

Zelile saznanj
Scentijite ovdjel

teach reach rescue

Messenger
International®

Ova je knjiga poklon autorice
i nije namijenjena prodaji.

